

خهونکا نهریکی

کوئمه کا چیرؤکین عہزیز نہسین

وہرگیران
خیری بوزانی

خەونەکا ئەمريکى

ئەف پەرتوگە ژ ئالىي لقى دھۆك يى ئىكەتىا
نېيسەرین كورد ، ل سالا 2006 ل ژير زنجира (72) ھاتە
وھشاندىن .

دیارى بؤ..

دەستهەلىن گوھۇرىنى

نافهروك

- 1- ئىسلىَ كُورگى بىر خە .
- 2- نە خودىَ دا و نە خودىَ بىر !
- 3- فريشته و دىيو .
- 4- ئىز هاتمە قىَ جىهانىَ دا بىكەنم بەلىَ ..... .
- 5- ئىكەم روودانا مىنىَ .
- 6- زەلەھا ئىكىَ و دوماهىيَ ۋ دەيکا من .
- 7- دەستىَ ئىكەم مىَ .
- 8- بىتىَ بؤ كەرا .
- 9- قەھوھ و ديموكراتى .
- 10- چىرۇكَا ترۆمبىلا فەرمى .
- 11- قورئان و مەكىنا دروارىَ و ھيسكا خوشكا من .
- 12- كانيا ئۈمىدا .
- 13- كولىلەك .
- 14- خەمونەكَا ئەمەرىكى .
- 15- چىرۇكەمكَا ھەۋەدەمى .
- 16- چىرۇكَا شارستانىيەتى .
- 17- ئەو كەرىَ نىشان وەرگرتى .
- 18- مەيمۇون خانم .
- 19- كىز پارت دىَ ب سەركەفت ؟
- 20- ئىجادە .
- 21- مېقانىن ئەمەرىكى يىن ل مالا مە .
- 22- ئەفە ئارېشىن مەن .
- 23- زارۇكَا نەڭرىين .
- 24- دەستكەكى بەقدۇنسىَ .
- 25- يانا مېرىن خاپاندى .

- 26- پلهوانی لهرزین و گندراندنی .
- 27- جلکین فهرمی .
- 28- دهمزمیرین گورهپانین گشتی .
- 29- نارنجا پەرچقى .
- 30- ئىكىم پېيتا ئىمبىجىدى .
- 31- مالەكە تەنا .
- 32- وەرن گەلى ھەقا لا دا خۇ مژوولكەمین .
- 33- ماينە كاروانى چارى !
- 34- داخوازىيەمك بؤ جۇتبۇونى پاكىتى جىگاراندا .
- 35- پاكىتى دەمبۇسقا .

ئەسىلى گورگى بەرخە !

ل جەھەكى نەديار كۆ ب ساناهى ب سەر ھەلنابى , شقانەك و مىھ و سەمیيەن خۇ لى دېيان , بەلى ئەق شقانە نەمینا شقانىن دى بۇو , ئۇمى نەذزانى دلۇۋانى چىيە , باوەرنەدكىر كۆ ئىشان يَا ھەى , بى سىتمەكار بۇو , ل شۇونا بلوولى فېركەك دگەل بۇو .. دۈخكەك دەستى دا بۇو , ئەو مىھ - بىيەن كۆ دەۋتن و بشکۈولىيەن وان ھەلدەگەرن و گۆشتى وان دخوار و هنافىن وان دفرۇتن و دەكەقلاندن و ھەريا وان دېرى ... و مفا ژەممۇويي دەكىر - گۇننەها وى پى نەدھات و حەز ژى نەدكىر , ھەر رۈز سى جاران مىھ دەۋتن , ھەتا كۆ خۇونى دگۇھانىن وان دھاقيت .. دەمى رۈندك ژ چاقىن وان دھاتن , ۋەھەرسىيا سەر و پېشىنا وان ب لىدانى . مىھا خۇ ل بىر ھەۋەتىيا وى نەدگەرت و رۈز بؤ رۈزى كىيم دبۇون .. بەلى ئەم رەقتى دبۇو... قوتانا مىھىيەن رەقىن ژى دبۇوه بەھرا مىھىيەن مايىن . چونكى ئىدى كىيم شىر و ھەرى دگەھشته شقانى ئاقل و سەمودا دەمرىدا نەمابۇون. رابۇ دۈخكى خۇ ھەلگەرت و سەمیيەن خۇ بەرددانە بەراھىا خۇ و ل چىا و دەشت و دؤل و نەھالا .. ب رەخ مىھىيەن مايىن ژى دەھفت

دناش وان مىھاندا بەرخەكى لەھواز ھەبۇو، شقانى دەشىا وى بەدۇشت و ھنجى شىرى بىست گامىشىا ژۇى چىكەت ! بەلى كەربىن وى ۋەدبۇون، ژېبەر كۆ دلۇپەكە شىرى ژى نەدھات .. چونكى ئەم بەرخ بۇو.. نەمەمە بۇو . رۈزەكى شقان گەلمەك ژى تۈورە بۇو ، رابۇو مەد قوتا ھەتا كۆ ژېبەر رەقى، بەرخى گۇتى ((مەزنى من شقان ، ئەز بەرخم و لىنگىن من نەبۇ رەقى ھاتىنە چىكىرنە ، بەلكو بؤ ب رىيە چۈونىنە .. مىھ نارەقەن ، ئەز ھېقى ژتە دەكم تۇو من نە قوتى و ب رەخ من نەكەقى)) بەلى ئەق ئاخفتنە نەچۇو دەھرى شقانىدا و قوتانا وى بەس نەكىر .

ب بۇرينا رۈزان و ژېبەر رەقى ل سەرەن چىايان و ل ناڭ كەند و كۈرا .. سەمكىن بەرخەكى ھاتنە گوھەرەن ، پېيىن وى زراف و درىز بۇون و لەز و رەقا وى بىتربۇو ، بەلى شقان ھەر ژىيە نەدبۇو .. بەرخ ژى نەچار بۇو ب لمىزىر ب رەقت .. و چونكى گەلمەك ل سەر كەقەرەن تىزىردا دەرباز دبۇو .. سەمكىن وى ژىيە ببۇون، ئۇزۇرى خوار و سەرتىز ببۇون .. ئىدى ببۇونە پەنچ . بەلى جارەكە دى گونها

شقانی پی نهات ، بەرخ ژى بەردەوام ژېھەر درەقى ، ئەو بۇ زكى وى چووه دژووردا و لەشى وى درىزبۇو .. و هەرياوى وەريا ..

ل شۇونا ھەرىپى پۇورتەكى زقى لىيەت ئىيدى شقان ب ساناهى نەدگەھشتى ، بەلى ھەر جارەكى گەھشتبايى دقوتا و كريت دكر ، ۋى چەندى گوھين بەرخكى خؤشكىن و ھەر جارەكى ژ دوورقە ژى گوھ ل دەنگى شقانى و سەمیئىن وى بىبا .. خۇ بۇ رەقى ئاماھەتكەر .

ب دوو بارەبۇونا ۋى چەندى گوھين بەرخكى درىز و تىز و بەل ببۇون و بۇ ھەممۇ ئالىيان دلقلەناند.. بەلى چونكى بەرخكى دتارىيەدا نابىين ..شقان ب شەق دگەھشتى و ب دلى خۇ دقوتا .

شەقەكى بەرخكى گۆتى ((مەزنى من ، شقان ، ئەز بەرخم ، وەندەكە من بکەيدە تىشەتكى دى)) بەلى ئەقە نەچوو دسەرى شقانىدا ..ئىيدى بەرخكى بريار دا بەرىخۇ بەدەتە تارىي و ب شەق نەنقت ... و ب بەرىخۇدانى چاقىن وى مەزن بۇون و دتىيسىن ..ب شەقى مينا فسفورى لىدەھاتن ، دتارىيەدا ژى دەيت . دوونىگى بەرخكى ببۇ ئارىشە ، و ژېھەر وى دوونىگى نەدكارى گەلمەك بەدەتە غار ، بەلى چونكى گەلمەك و گەلمەك دكەرە غار، دوونىگى وى حەلەيا و بۇوه كلاك . و چونكى ئىيدى شقان نەدگەھشتى .. رابۇو بەر تىۋەردىكىن و دئىشاند . بەرخكى بۇ شقانى دووپاتكەرە ((ئەز بەرخم، مەزنى من ، ئەز يى بۇويم بەرخكى ومن دېيت بەرم بەران ، بۈچى ھنەدە من تەنگاڭادەكى دابىمە تىشەتكى دى ؟)) لى شقان تىنەدگەھشت ! دەمى شقانى بەرخكى دكۈركەكىدا حەراسەدەكىر ، بەرخكى ھېررەش دېرە سەر شقانى .. و شقان بىتر تۈورە دبۇو .. و ژېھەر ئەنگى توندەنر و دېنتر بۇو .. قىجا بەرخك نەچار بۇو ددانىن خۇ ب کار بەھىنت ، بەلى نەكارى، چونكى ددانىن وى دناف دەقى و يىدابۇون ، و پاشى بۇ دەمى چەندىن رۇزان ھەولاداين، ددانىن وى درىزبۇون.. و زمانى وى درىز لىيەت ، و دەنگى وى رەق و بۇر بۇو ، و ھەر شقان تىنەدگەھشت .. و ژتونديا خۇ نەدھاتە خوارى و ھەر يى بەردەوام بۇو. سېپىدەھېيەكى زقستانى، شقان زوو ژ خمو رابۇو دېت بەفرى ھەممۇ جە بىيىن ناخامتىن ، دەست ھافىتە دؤخكى خۇ دابىچت مىھىن مایىن ھشىاركەتن و داخوازا شىرى ئەدە چىلەن ب شىر ژوان بکەتن .

لى دەمى دەركەفتى دېت خۇونا سۈر يال سەر بەفرى .. و پاشى لەشىن پىرتىكى بىيىن مىها .. ل بەر چاقىن وى كەفتەن .. ھەممۇ مىھ بىيىن ھاتىنە كوشتن پىرتىكەن و ژئىكى پىقەمەن نەمابۇو ..

شقانى ل وان دەرا نىرى ، بەرخك دېت .. بى ل سەر بەفرى خۇ ۋەزەلاندى و ب زمانى خؤىي درىز يى خۇونى ژلىقىن خۇ دئالىست و ھەر دوو سەمیئى زىرەقانىي ژى ب رەخ وېقە دەمەغۇلەتىنە .. بەرخك رابۇو ھىدى .. ھىدى بەرھە شقانى ھات .. و دەنگەكى ب سەھەم ژى دەتات .. لەشى شقانى تىكدا لمۇزى و پىشىقە چوو .. و گۆت ((بەرخكى من .. بەرخكى من .. بەرخكى منى جوان ..)) نە ھەرى ئى ئى .. ھەر بەر ب شقانى ھات .

جارەكى دى شقانى گۆت ((بەرخكى من .. بەرخكى منى جوان ..)) بەرخكى گۆتى ((بەرخكى ئەز بەرخك بۇوم ، بەلى دەولەت سەرى تە .. ئەز بۇومە گورك)) و ب رەخ كەفت .

نه خودی دا و نه خودی بر !

خوشکا من ياسى سالى نهساخ بwoo ، ئىدى نهكارى ل سمر پىيىن خؤ راوەستىت ، پشتى چەند سالەكى من زانى كو ئەوى نەخؤشيا (نەرمەھەستى) بى هەبwoo ، ئەۋۇرى ژېبر كيم خوارنىي و نەبۇونا چاقدىرىيەكى پىندۇنى ، بەلى چى دەربارە نۆزىدارى و دەرمانان ھەمە ؟ بىتى مە گوھ ل ناشى نۆزىدارى دبwoo ، يا ژەمەورە ئەو كەسمىكى حالخۇشە و نكارىن بىگەھىنى خؤ مە خەمون ژى ب گوھداريا وى نەددىتىن ! دەمى زارۇكەك دەر ، مالا وان دكۆت ((خودى دا و خودى بر)).

ھەكە خوشکا من تىر خوارن ببا و دەرمانەكى باش ۋەخواربا ، نؤكە ژەمەورە ساخ ببwoo ، ھەممۇ ئەو دەرمانىن خۇمالى يىن بى پارە دەھاتنە دروستىرن تاقىكىرن ، و دەمى ئەو ھەممۇ دەرمان ب كىر نەھاتىن ، گۈتنە دەيكى من ((ھەكە تە بقىت كچا تە ساخ بت ، دقىت توو رىيەكىدا بىيىنى)) ((ئىقشارى دەمى مەلا بانگىدەت ، كچكى بىبە گۈرستانى و دەر تربەكىرا درىزكە ، پاشى بىزقەرە مال بىيى كول پشت خۇ بىنېرى يان رۇندىكەكى بىبارىنى ، چونكى دى كەسمەك ل پى تە هيٽ و كچكى گەھىنتە مال)) و مسا گۈتنە دەيكى من .

دەيكى من ژى ئەف چەندە بؤ خوشکا من شرۇقەكىر و گۈتى ((ھەكە تەدقىت ساخ ببى و جارەكادى مينا بەرى ب رېقەپچى .. دقىت ئەم ۋى چەندى بكمىن)) و گۈتى ((دەمى ئەم تە ل گۈرستانى دەھىلەن .. دقىت نەكەھى گرى)) . خوشکا من كچكەكى زېرەك و جوان بwoo.

ھەر شەف دەيكى من ب دەستى من و خوشکا من دەگرت و ئەم ھەرسى دچووينە گۈرستانى ، سەقايى گۈرستانى گەلەك بى گىرتى و نەخۇش بwoo ، ئەو سېبەرەن ب سمر وى جەيدا گەرتىن .. ئىكجار ب سەھم بۇون .. و ئەم دىرساندىن . دەمى دەنگى بانگى بلند دبwoo ، دەيكى من ئەو كچكا بچووڭ ب رەخ تربەكى ۋە دەھىلەن و ب دەستى من دەگرت و ب لەز دكەرە غار . ئەف چەندە مەھەكى بەردىوام بwoo ، هەتا كو وەرزى زېستانى هاتى ، خۇ جارەكى ژى دەيكى من ل پشت خۇقە نەدنىزى و كچك ژى ب رەخ تربى ۋە ژەھى خۇ نەدلۇقى ، ھىچ جارەكى ژى ھېمايىن ترسى ل جەم پەيدا نەدبۇون .

من سەرو چاقىن دەيكى خۇ ل پشت پىچى نەددىتىن ، لى كىيە ب ژان و ئىشىن وى دەھسىيەت ، و ئەو ھەولۇدت ب درىزىيا وى رىكى نەكەتە گرى ؟.

دەمى ئەم دەگەھەشتىنە مال ، دەيكى من خۇ دەھافىتە سەر جەي خۇ و دكەرە گرى ، هەتا خوشکا من دىزقەرىيە فە مال . من چەند ھزرىن خۇ - دەھىلانا زارۇكەكى نەساخ ل گۈرستانەكى مينا جىگەھى داوىي بى ساخ بۇونا وى ژۇي نەخۇشى - دكىن . بەلنگازىن كو دراڭ و دەرمان نەين ، ئۇويىن كو نكارن زارۇكىن خۇ تىر خوارن بکەن .. دوعا يا ژ خودى دكەن و دېيىزنى :((يا خودى ! من زارۇكى خۇ ل ژىر چاقدىرىيا تە ھىلە .. نەخۇشيا وى دىن عمردىدا ۋەشىرە و ئەوى بؤ مە ب ساخ و سلامەت ۋەرىكە))

! خەونەكى نەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسین وەرگىران : خىرى بۆزانى 2006

فریشته و دیو

هندەك جاران خەلک ژمن دېرسن :

((چاوا بؤ تەھەلکەفت ، وەسا گەلەك بنقیسی)) ؟

و دېیزىن:

((هندەك ھونەرمەندان فریشته يىيەن ھەمین ھونەرى بىذكىنە گوھىن وان)) !

دەمىي وينى فریشته دەھىنەمە دەھىنە دەھىنە خۇدا ، ژمن وەرە ، ئەم مەن پەرييەمە دەرىيابىيە ، نېقەكە وى يا سەرى كچكە و يا بىنى ماسىبىيە ئەم دەمە دادنىيە سەر ملى ھونەرمەندى ، سروشى بەرددەتە گوھى وى !

بەلىي من فریشته نىنە لى دیو و سىرەمەند من يىيەن ھەمین ، دەھەئىكا وان مرؤفە و يا دەمەنت هۆفە ئەم دادنىيە سەرملىي من و ب پېشتا منرا دچن ، ھەلبەت ئەز ژى ژ وەستىيان و ھىلاكى يى دېن واند ! نە بىتىي من دیوھەك يان سىرەمەندەك ھەمە ، من ب رەقىد و كەرييا يىيەن ھەمین ! دەمە دەپ دەپ دەپ سەر پېشتا من ، سىيىەن دى ژى ب سەر دەكەقىن ! چو جوانى مەن يان فریشتا نىنە ، و چو كرەتىي ژى مەن يان سىرەمەندو دیوانىيە .

فریشته يارىيا دەكەن ، و دیو مرؤفىي دەقوتن و گەز و لەقا دەھاقيزىن !

جەن يىيەن كول سەر ملى ھونەرمەندى دادنىيەن ، دچنە دگوھى ويدا و سروشى دەچىن .

بەلىي سىرەمەند و دیو و هۆقىن چىقانوئىكى .. يىيەن خۇ دەمر مۇرا ھەلادەقىزىن ، فەرمانى ل من دەكەن ، من پالقەددەن ! بنقىسىنەن بنقىسىنەن ! ھەشىاربە ! تەمائەن نىنە بىنى ! روونەنى ! تەمائەن نەساخ بى ! دى رابە ! .. دیویەن من .. و سىرەمەندىيەن من .. و هۆقىن من .. يىيەن چىقانوئىكىنە كرەي ژمن دخوازان ! ئەون داخوازا دراڭى ژ من دەكەن ! ئەز قەردارى وانم !

ھەمکە نەنۋىسىم .. پاچى بىكم ؟

ل ۋى جىھانى ھەممۇسى .. چ تىشت ھەندى كونا دېنى پېلاقا ھونەرمەندىدا .. سروشى ناھىيەن و وى بؤ کارى ھانىدا دەت !

ھەمکە ب دەستىي من با ، دى من ژ دەستەكە جىھانى يا ماھىن مرؤفى خواتىبا ، كۆ ۋى بەندى دجاپەناما خۇ كەتن : ((ماۋى مرؤفى دەساخ بۇونىدا .. ژەرنگىترىن و پىرۇزىتىرىن ماۋايە و ئەم ماۋە ناھىيە رەتكەن .. يان دەستكارييەن .. يان گەنگەشەكەن !))

من چەند حمسىودى ب وان كەسان دېر ، يىيەن دەمە نەساخ دېعون ، خۇ ل سەر قانا پېشتى درىزىدەن ! ژەممىي زيانا من وەرە - ياكو بىر ژىنچ چەرخى ۋەكىيەتىلىي - من ماۋى خۇ نەستاندىيە ، كۆ ئىك رۈزى نەساخ بى !

دیو و سىرەمەندىيەن سروشى ، بەلا خۇ ژمن ۋەنەكەن ! ئەم دەخويەن شەقە و خەمونە رۈزكەندا .. يىيەن دگەل من ! بنقىسىنە !

بنقىسىم !

بنقىسىنە !

بىر دەقىسىم ! بىر دەقىسىم .

ھەر دەمەكى بەرىخۇ دەدەمە چەممىن كەسلىك ، حەزىدەمە خۇ باقىزىمە سەر گىيابى ، ھەمکە من كارىيە گەریانەكى ب پېخواسى ژى ، دنالق وان چەماندا بىكم ، دا بىنچى سالىن ماندۇو بۇونى ب لەز ژ پېيىن من دنالق عمردىرا چەخوارى .

بەلى.. هەر رۆژەكى دى ب بىئەنۋەدانەكا ھەر و ھەرى بەختمۇھەرم، لى مخابن ھنگى ئەز نزانم يى دېچم دا بىئەنا خۇ ۋەدم ! ھەكە ئەز جارەكا دى ژ دايىك بىامەف - كو ب ھىچ رەنگەكى من باوھەرى ب ۋى چەندى نىنە- من چو رىيىن دى ھەلنىدېۋارتن ! من دېت ئەز خۇ ب وەستىنەم و ب وى رى يى خۇ ماندوو بىكم .

من ئەف كار يىن كرین : بەقاليا گەرۋەك .. شقانى .. سەربازى .. ژمیرىارى .. رۇزىنامەفروش .. وينەگىرى .. نېسەكارى .. دکاندارى .. گونەھبارى (ئەفەزى كارەكە، بەلكو ب زەممەتلىرىن كارە) و بىكارى و سەرتراشى ....

چو مەزى دېيرەتلىن مەندا نىن، و ئەز دزانم ئەوى چو گەرنگىا خۇ نىنە، بەلى چونكى ئەو ميناڭى ژيانىيە و قەرەبالغا جقاڭى .. ئەز تىدا ژيائىمە، ئەز دى ئالىيەكى ژوان بېرەتتا ب رىزكەم، بىيى سەختىمىي يان خاپاندىن.

خەونەكا ئەمەرىكى كۆمەكا چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەركىران : خىرە بوزانى 2006

ئەز ھاتمە قى جىهانى دا بىدەنم .. بەلى ئەز دگەريم و نزانم بۈچى ؟

جوانترين خانى ل دەفھەرى، خانىي حافز رەجەب ئەفەندى بۇو ئالىي د ژەدرەقەي خانى ب زەرەكى كال يى رەنگەرى بۇو .

حافز رەجەب مەۋەقەكى ناڭدار بۇو، خودان دەنگەكى خۇش بۇو .. ل دەفھەرا خۇ ستران دەگۈتن . پېرەزىنەكە حالخۇش ب رەخ خانىي حافزى ۋە يە ئاكنجى بۇو، وى ژنگى گەلەك حەز ژمن دەكتەر .

محمد ئەفەندى يى كورى خودانى مالا ئەم تىدا .. ل ڦان نىزىكىيان دى ژنی ئىنت . بۇوك ژى ئىيىكە چەركىسىيە، وەي بايئۇ چەندە جوان و نازكە! سبحانە ژتە خالقى! وە گۈلەن جەمبەتى يىن ل سەر ئالىيەن ترىي سۈر دىتىنە ؟ باشە .. رووهىن بۇوكى ژى .. خۇ توو دى بىزى ئەو گولەن ل سەر ئالىيەن ترىيە ! بىيار يى ھاتىيە دان، كو داوهەت ل باخچى مال بەھىتەگىران .

هنجي ژي من ژسوونهتكىنى ده بازبىوو ، و دېكا من گەلەك ھزرىن خۇ دوى چەندىدا دىرن ، كادى چاوا ئاهەنگا سوونهتكىنا من ب سەرەتەركەتن ؟ ئۇ چەندە ژى پىدەقى گەلەك دراقييە . ژىشكەكىيە بىيار ھاتەدان، كو ئاهەنگا سوونهتكىنا من يە ھەۋەم بىت دەگەل داوهتا گەنچە جوانى كور دەھەمەدى و نازكا چەركسى .

مەتھىت ل مال نەبۇو،ئەم ل ژورول سەر عمردى دەنسەتىن ، مە ھەندەك جلاك و نېينك بۇ ئاهەنگا سوونهتكىنى ژمالىيەن جىرانا ئىنا بۇون . ھەكە ب دەستى بابى من با ، چو ئاهەنگ نەدەتتەن گىران ، نەچۈنكى وى گەنگى ب سوونهتكىنا من نەدەدا بەلکو وى نەدەقىا خەلک بىزانت ئەم دەحالنەخوش و دەستكۈرتىن .

دېكا من كراسى سوونهتكىنى دېرمىن كر ، ل سەر وى كراسى يە نېيسى بۇو ((ماشە للا)) مسۇگەر وى ژجىرانەكە مە وەرگەرت بۇو .

پاشى من تروززەكى قەدىفەى و قەميسەكى ساتانى دېمر خۇكىن و پەرۋەكەكى سۈرەتى درىز ژى دەستتۈمى خۇكىر ، و دېكا من ئۇز بىرمە مالا پېرەزنا حالخۇش .. دا مۇچكەممە دەستى وى . ئېقارى ئاهەنگى دەستپىكىر ، ب راستى ئاهەنگەكا دەستدرىيابى بۇو،ھەر مينا شانۋىيى ، سىرېبەندا ستران دگۈتن و سەممادىكىن .

محمدەن ئەفەندى ، مينا بابى من يى رؤھى لىيەت ل دەقەرىن رؤژھەلاتى ، بابى رؤھى جەھەكى بلند يى هەى ، و ھەندەك جاران ژ كەسىن مەرۋەقى ژى نىزىيكتە .

ئەو كەسى ھەندەك چىكىن خۇونى ل دەستى خۇ بەدەتن، ئىكىسەر دېتە بابى رؤھى يى وى كەسى ھاتىيە سوونەتكىن . ئانکو ھەتا ئەو بابى رؤھى يى ساخە، پىدەقىيە ئەو كەسى خۇونا سوونەتكىنا وى ب دەستى بۇويي بپارىزت .

بىتى يى دىياريا سوونەتكىنى دايىه من ، ئەو پېرەزنا دەولەمەندىبۇو . دىيارى ژى ژ رىستە يىن ب نەقشى شەمعى يى جوان يى خەملاندى ... يە پېكھاتى بۇو .

دەمى من ئەو رىستە دىيتىن، من ئىشىا سوونەتكىنى ژبىرەك و ب شەق من دەگەل خۇ نەناندۇن ، بابى من ژى عانەكى زېقى يى ئۆسمانى دا من .

ل بىرا من دەھىت ، ھنگى ژنكمك يە ل وېدەرى بۇو ، ستران دگۈتن ، باوەر دەكم يە جەھوو بۇو، ھەتا نؤكە ژى دەنگى وى يى دگۆھى مندا . وى ژنکى ب دەنگەكى رەق يى شەكسەتى دەسترا و دگۈت : ((ۋەز ھاتىمە قى جىھانى دا بىدەنم، بەلى ۋەز دەگەيم و نزام بۈچى !))

=====

=====

خەونەكا ئەمريكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسين وەرگەران : خىرى بۇزانى 2006

ئېكەم روودانى مرنى

رۇزھكى بابى من ھندهك سىق ئىنانە مال .
گۇته من ((بەرىخۇبىدە دیوارى)) دەمى من وھرى ، سىقەك دوو كەفتە بەرامبەرى من .
پاشى بابى من گۇت:
((بەرىخۇبەھىي ... خودى ئەف سىق بؤ مە هنارتىن .. سوپاسيا وي بکە))
من بخۇ گۇت :
((بەلى ئەو خودى يى سىق هنارتىن .. خوشكا من يا بچووك ژنەخۇشيا وي ساخ نەكر و مر)) !! .
دەمى بابى من سندرووکا بچووك بىريه گۈرى ، يا ژمن وەرە يارى بولۇ ، من دىكە كەنى ، من بخۇ
دگۇت ((دى خوشكا من دەقى سندۇقا دارى يا بچووك كەن و بەندە گۈرسەنلى ، ل وىدەرى دى
ژنەخۇشيا خۇ ساخ بىت و ب لەز ھىئە مال)) .
((كوركى بېندە ژۇور)) ئەقە ژنکا دگۇت ، و ئەز برمە ژۇور . دەيكى من ھاتە جەم من و كەرە
گىرى و مۇچكە من و گۇت : ((خوشكا تەمر)) و ((دەقىت تۇو نەكمەيە كەنى))
ھنگى من زانى ... من شاشىيەكە پېس يا كەر ، من ھەست ب شەرمى دەكى .
ھەر دەم خەلک پەرسىيارى ژمن دەكەن ((تۇو چاوا بۇويە نېسىكارەكى پېتەنلى))؟
ئەز ب دروستى ئەگەرى نزانىم ، بەلى ئەز دېيىزم ئەگەر دىز قىرته سرۇشتى ژيانا من برى .
ژيانا من ژ كاروانەكى درىز يى ژان و قەھر و رۇندىكە ... يى پېكەتى بولۇ .

=====
=====
خەونەكا ئەمەرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەھىئىن وەركىران : خىرى بوزانى 2006

زەلەھا ئىكى و دوماهىي ژ دەيکا من !

خودانى وى عەردى مالا مەيملى ، زەلامەكى دل پاقۇز يى كورد بۇو ، و ھەقزىنا وى ياخىن ئەسمەر ژنگەكا نەفس بچۈوك بۇو ، و دگەل ھەممو كەيداران دئاخى ، و كورى وى محمدەد، گەلەك حەز ژمن دىكىر و ھەرئۇ سېيىدا دەمى دچوو سەركارى خۇڭازى من دىكىر :

- نىرسەت ... نىرسەت ..

من ژى بېرىسىقا وى ددا :

- ها .. !

بەلى ژېبر ۋى بېرىسىقا ، دەيکا من ل من دخورى و دگۆت :

- ئەقە شەرمە ، دەپتى تۇو بېزىيە وى (بەلى گەورەم). من ژى دگۆتى :

- باشە دادى .

بەلى رؤزا پاشتر ، دەمى محمدەدى گازى من كرى ، من ژېير كر كا دەيکا من چى گۈتىھى منه و جارەكادى من دگۆت :

- ها .. !

بەلى ۋى جارى و پشتى محمدە چۈويى ، دەيکا من ئەز بىرە ژۇورى و زەلەھەك ل بىنى گوھى مندا . ئۇ زەلەھا ئىكى و دوھاھىي بۇو ، دەيکا من ل من دايى .

سېيىدەھيا رؤزا دى ، محمدەدى گازى من كرى :

- نىرسەت .. نىرسەت .

بىي راوھەستىيان من بېرىسىقا وى دا :

- بەلى گەورەم .

ئىدى من نە گۆته ۋە (ها .. !) .

=====

=====

خەونەكا ئەمريكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

دەستى ئىكەم مى

مەتى سارە و مىرى خۇ محمدە ئەفەندى دژۇورەكى ژوان ھەرسى ژۇورىن - كو ئەم ژى دئىكى ژواندا - دېيان . مەتى سارە كوركەكى ھەقزىي من ھەببۇو ، ھەر وەسان كچەك ژى ژمیرى خۇ يى ئىكى ھەببۇو دگۆتى (سېرەقەت) محمدە ئەفەندى فېرىببۇو ھەر شەق سېرەقەت بىقتى ، كچى ژى ژېبر وى قوتانا دژوار دىكە گىرى .

دهیکا کچکی - ئانکو مەتى ساره - بىيى داي و باب مەزن ببۇو ، ژېھر ئەوا ب سەرى كچا وى دهات ، تەنگاڭ دبوو و دئىشا ، وەك چارەسەرى بؤ وى ئارىشى ، هندەك شەق كچك دئىنا ژۇورامە ، و چونكى مە چوو تەختىن دى نەبۈون ، سېرۋەت ل سەر تەختى مە دنفەست . من دىيت سېرۋەتى دەستى خۇ دەردىيەخست و ب هندەك پارچىن لەشى من دىگرت ، پاشى ب دەستى من دىگرت و ل سەر سىنگى خۇ دئىنا و دىر .

من ھەست دىكىر ، كو يا ئەو دەكتەن نەيە دروستە ، بەلى ژ شەرماندا من نەدگۈتە كەسمەكى . ئەز فېرىببۈوم ل بەر چەقه چەقا دەنگى مەكىنى دروارى بنقىم و دەستى من بى بچۈوك ل سەر وى جەي سېرۋەت حەز ژى دەكت يى ئىورى بىت .

رۇزەكى سېرۋەت ژمال دەرئىخىستن . پشتى نىزىكى سالەكى سېرۋەت زۇرىيەفە مال . ببۇو سەممەكار . پىلاقەكا پانى بلند يە دېمردابۇو ، بەرى بچەت هندەك دراڭ دا دەيكى خۇ .

پشتى وى سەرەدانى ئىدى مە سېرۋەت نەدەتەق . هەكە هيشتا يە ساخ بىت ، نۆكە ژىيە وى بۇويە شىست سالە . پشتى چەند سالەكا برايى وى بى ژ دەيكى ، ژۇتابخانەكا بىيانىان دەرچوو ، و چووه ئۇرۇپا .

=====

=====

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرە بۇزانى 2006

بىتى بؤ كەرا

دەمى بازىر قانىيەتىن ئەنەك خانى هەرفاندىن-ئەو ژى پشتى ملکەرىن ب حىجەتا بەرفرەھەكىن ئەلانا كەقىن - ئەو خانىيەن ل پشت بۇونە رۇوھى جاددى .

خودانى خانىيەتىن ئەنەك خانى هەرفاندىن-ئەو ژى رۇونىشتە حموشى و ئارەق ۋەخوارن . دەمى وى هەقىلى - كو ئەقە شەش سالە ل ئەمرىكى و نەزمىزەرە ھاتى-ئەو نېيسىناب رەزۈسى و ب خەتكە مەزن ل سەر نىف دیوارەكى خواندى ((بىتى بؤ كەرا)) ئىكىجار عاجز بۇو و گۇت :

- هەقىل ! ل جىهانى ھەممۇيى چو جە وەكى بىيىن مە دېپىس بىيىن .

- ئىيە ! پا چاوا پېرسا مېزىتتا ب دیواران ۋە ھاتە چارەكىن ؟

- عەزىزى من ! ل ئۇرۇپا يان ئەمرىكى كەمس ب دیواران ۋە نامېزىت .

- باشە .. پا ل كىيدەرى دېمىزىن ؟

- دەستئاڭ ل ھەممۇ جەھان بىيىن ھەپىن .

- ها ! بەلى .. هۆسا پرس يه چارەکرييە .
خۇ دوى دەمیدا ئىاك هات و نىزىكى وي جەھى بۇ يى ل سمر يه نفيسي ((بتنى بؤ كەرا)) و (....)
ى خۇ دەرئىخست دا ئەوا دزكى خۇدا خالىكتە سمر دیوارى .
ئىكسمر ميقانى گۆت :

- هەچكۈ يال سمر دیوارى نفيسين ((بتنى بؤ كەرا)) داكو وي جەھى ل نك دیوارى بکەندە
دەستئاڭا گشتى ! پانه وەسايە ؟ ب خودىكە بەرىخۇ بەھىي .. چاوا پېيىن خۇ ژىكەمكىن و بىي
شەرم خۇ تەناڭر .. بەرىخۇ بەھىي ! خۇ ئەو رستە ژى يا ب رىكەتا تايىھەت نفيسين و ھندەك
پېتىن وي بىي لىكەگەھورىن .

- گوھى خۇ نەدە وى رستى .. ئەقە وەك تۈلەمكىن يا نفيسي .
- چاوا تۈلەمكىن ؟

- هۆسا ھەما تۈلەمكىن ، دروست ل چى جەھى ، بەرى ب ھەرفىن ، مام تاهر ل قىدەر ئەنەن بۇ ،
و دەمى مرى ، برايى وي ماھر ئەفەندى ، ئەقە رستە ل سمر چى نىق دیوارى نفيسي ، كو
برىار بۇ بىتە تربا برايى وي ، داكو ھەر دەممەكى ئىكى ب دیوارى ۋە مىزىت .. گيانى برايى
وي ژ بىهنا مىزى تەنگاپتن . بەرى چى رستى ل دیوارى بىنلىكىن ، كەسى ھەزرنەدكىر ل چى
جەھى بمىزىت ، بەلى پشتى نفيسين ((بتنى بؤ كەرا)) ھەر ئىكى هات و چوو .. ل ويدەر ئەنەن
مىزىت .

- باشە ئەگەر ئەنەن بۇ ماھر ئەفەندى چى بۇ ؟

- هيشتى ئەز بى بچۇوك بۇوم ، من مام تاهر دناسى ، كەس نەبۇو ل تاخى مە ئەو نەدنسى ، ب
تايىھەت ل چى جەھى كو دەستئاڭ يە لى ، ئەقە دەستئاڭا ل نك بەرمائى دیوارى ھەرقى ، ئەو
بالمخانە ژ دووقات و نىقا پېكەھات و ئەقە دیوارى دېنى بەرمائى وي بالمخانىيە ، باخچى
وي بى بەرفرەھ و مەزن بۇ ، و ژېر دزا دیوارىن وي بلند و ب پەرتكىن جامى يى ئاقاڭرى
بۇ . دەممەكى درىز بتنى دەقى خانىدا دەپ ، كەسى سەرەدانى وي نەدكىر ، بەلى جارەكى ئىاك
چوو بۇ سەرەداناوى ل مال ، دگۇ خانىي وي بى بۇويە سېڭقاناك (گىفەك) و خانى ب
باخچەقە بىيىن بۇويەن كۆمەن گەلىشى . مام تاهر دگەل رۇز ھەلاتى ژمال دەركەفت و ل جاددا
دگەريا و ئىقارى دزقەرىيە ۋە مال .

- بؤ چى .

- ئەقە كارى وي بۇ .. سندۇقا قالا ل قىدەر ، ھندەك تشتىن ھافىتى ل دراھە ، كورسياك ،
مېزىن كەقىن ، تشتىن شكمىتى .... كورت و كرمانچ ، دهاته مال و ئەو ب چان ھەممۇو تشتايى
باركىرى بۇ ، پاشى رادبۇو بارى خۇ دادنا و ھەرتىشكەن ل جەھەكى دادنا ، گەتكەن ژ
شۇوشىن شكمىتى .. قۇتىكىن شكمىتى .. پەرتكىن دارى ، ل كونجەكى باخچە دروستىكىر ، ل
كونجەكى دى چىاپەك ژ تەنەكىن ژەنگەرەتى و بزمارا دروستىكىر . بەلى دەزۈوردا ، تۈزى
كۆمەن كەنچەك و پەرەكە و پەركىن رۇزىنامىن كەقىن .. كېسکىن كاغەزى بىيىن كەقىن .. پېلاقىن
درىايى ، پەرتكىن پېستى .. شۇوشىن قالا ، دەرىكىن شۇوشى ، زىدەبارى تشتىن دى ، پاشى مام
تاهر ئەو تشت دفرەتن . جارەكى بابى من ژى ھندەك بەرمائىن دارا و رەزۋوئى ژى كەن .
دەمى گرانىيا شەرى جىھانى بى دۇويى كەفتىيە دەقەرە مە ، كەسى بزمار نەمان .. بۇوه ئەز مەكە
ب ترس يا بزمارا .. قىجا بؤ مام تاهر ببۇ خىل ، ئەو ب سندۇقا بزمارىن ژەنگەرەتى

فروتن ، ئمو بزماريئن كو هنده سالا كۈمكرين و راستكرين و ژيڭ ۋاقارتىن ... ب بهايىن خەمەلى فروتن ، ھزرکە ئەوى ل وان روژا بەھى ئەشت ھەزار لىرا بزمار فروتن !

- ئانکو ئەو گەلمەكى تەمما بۇويھ ؟

- ئەقە تۇو چ دېيىزى ؟ ياخىن تەھەرە تەممايى گەلمەكە تۇو بؤ وى دېيىزى ! ب خودى ھەكە مىزاوى زەبىت با ، ئەوى بەرنىددا دەستئاھى .. تاكو ژ كىسى وى نەچت .

رۇزىكى ئەم ھەممۇ شاقسىماين ، دەمى مەزانى ئەوى بخۇ (سەدىقە) خانم يائىنى ، ھەما ھۆسا .. بخۇ ئىنابىي كەمسەكى پى ئاگەھەدار بىكەتن .

چونكى ھەكە ئىيڭ پى حەسىبا .. نەدھىلە ئەو جۇتبۇونە سەربىگەت .

ئەق سەدىقە خانمە ، پانىا وى يەگرۇ قىربۇو ، و دەگۈتنى مەرەتا زەلاما ، ئەوى پېنج زەلام يىئەن هنارىتىنە گۈرسەتىنى ، پىشى شۇو پى كرى ، و ماشەللا !! ھېشىتا يەل سەرخۇ بۇو ، ئەو مىنا وى مەرەتى بۇو يا سەرتراش دۇوزانا خۇ پى تىيىزىكەتن ، ژېلى ۋى چەندى ئەوى كورەك ھەبۇو دەگۈتنى (ناللى قەسابى) ئەق كورە مەرۇشكى ب سەھم بۇو ، ھەر دەمەكى ناشى وى ھاتبا خەلەك دەرسىيان .

- ناللى قەسابى ، چ رامانى دەدت ؟ .. ناسنافى و بىيھ ؟

- نەعلمەت ل وى و ناشى و بابى وى بن ، نەكمىس ناشى وى دزانت نەئەسلى وى ، ھەممۇ ب ۋى نافى گازىيدەنى .. ئەق نافەمىي لىكىرىن ، چونكى ئەو گىاندارىن پېر سەرژىدەكتەن .

ئەو ھەسپىن - كو زەمانى خۇون و گۈشتى وان مىزتى ژىكىشانا عمرەبانكىن لەشكىرى و دەوارىن سەكىن وان مەھىن و كەر و ھەسپىن ل كۈنچىن كۈلانا درەھاكارى ... سەرژىدەكتەن و گۈشتى وان دەرۋوت .. ژېلى ۋى چەندى ئەق ناسنافە لىكىن .

ژ تەممايا پارىن وى ، سەدىقايى شۇو ب مام تاھرى كر ، ئەق چەندە يەخويابۇو ، يە دىياربۇو دەيكى و كورى خۇ ئەينەتا كوشىتىنام تاھر ھەبۇو ، و پاشى پارىن وى بخۇ بىمن ... پا رامانا شۇوكىندا وى ب مېركەكى حەفتى سالى چىيە .. ها !!

مام تاھر چار برا ھەبۇون و كەسمەكى چو ژوان نەدزانى ، بەلى دەمى دەنگى زەواجا برايى وان ژۇى بەلايى گەھەشتىنى ، ئۇوان وەكى ھەلامەتا خۇ دىياركەرن و گۈتن ((برايى مە ژۇى تىشتى ئەو دەكەت نەيى بەرپىرسە و نزانت كا ئەو چى دەكتە ، و شىورا وى يە شاشە و ھەر تىشتەكى ل سەر شاشىي بەھىتە ئافاکەن يى شاشە))

ئانکو زەواجا وى يە شاشە ، و چونكى ئەم سەمەيانىن وينە ، دېقىتىن ئەم بىبىنە ئەو چاڭ و گوھ و دەستىن زېرەقانىي ل مال و ملک و نىشتىن وى دەكەن و ژەتمەكارا بېپارىزىن ، ھەر وەسان ئەم دخوازىن بچتە نەخۇشخانا نەخۇشىيەن دەرۋونى .

بەلى ، ما ئەو نەيى دىنە پېشى حەفتى سالان ژنۇو ژنى بەھىت ؟

- ب راستى ژى ھۆسایە ..

دىيار بۇو ۋەكۈلەرى ژى ژان ژ ژنكا خۇ ھەبۇون ، ژېلى ۋى ئىيڭى ل سەر داخوازيا وان رازى بۇو ، و بىريار دا مام تاھر بىبەنە نەخۇشخانا نەخۇشىيەن دەرۋونى ، تاكو شىيانىن مەھرىي وى تاقىيەكەن .

لى سەدىقە خانم ژ ھەلۋىستى برايىن مېرى خۇ جورفى ، چاوا تەممايا وان بؤ دراھى مام تاھر وەسا لىكىن كو بىزىن برايى وان بىي دىنە ؟

ژبهر هندی ئموی رابوو ئئرزوجالەك نفیسی کو مەزبىي میرى وى يى دروسته .
 هؤسا ھەردوو ئالیان ھەولدان دەستى خۇ ب سەر مالى مام تاھرى دا بگەن .
 ئىك ژوان بزاقى دكەت دىنياتىا وى بچەسپىنت و يى دى ھەولدان دروستىا مەزبىي وى
 بچەسپىنت . ئانکو ھەكە دىنياتىا مام تاھر ھاتە چەسپاندن ، سەدىقە خانم و كورى وى ناللى قەسابى
 دى وى ژمال دەرئىخن .

ل دوماهىي سەدىقە خانم کارى ژ ھەر چار برايان بېھت ، ئەۋەزى پشتى وى راپۇرەتكا
 نۆزدەريي ب دروستىا مەزبىي مام تاھرى ب دەستخۇ ئىخستى .
 ب ۋى چەندى چو ب دەستىن ھەر چار برايان نەما .. و چاوا ژ نشکەكىقە دىيار بیون .. ھؤسا
 ژى بەرزەبۈن و مەيدان بؤ سەدىقە خانم ھىلان .
 قىچا خەلکى تاخى ل ھېقىا پەيامى كوشتنا مام تاھر مان ، و ھەر سېيىدەھىيمىكا دىتبانە دگۈتن
 (ئاھ !!! ھىشتا نەھاتىيە كوشتنە !!) ...
 پشتى زەواجا گېرۇ بۇويى ، ئىدى رۈزىن خۇش بەردىوام نەبۈن ، و مام تاھر مىر ، بەلى
 نەمرنەكال سەر دەستىن ژنكاوى يان كورى وى ناللى قەسابى ، بەلكو ب روودانا پاسى مىر .
 رۈزەكى گۇته ژنكا خۇ ((بىرايىن من گورگىن دەخۇونن ، ئەز دزانم ھەكە ئەز مرم دى تە
 تەنگاڭەن و گۇشتى تە ژى دى خۇن ، لموما ئەز دى پارچەكە عمردى كرم و ل سەر ناقي تە
 تۈماركەم ... ل بازىرىي (ئەسكى شەھەر) پارچەكە عمردى فرۇتنى يا ھەى ، بىتى ب سەد ھەزار
 لىرايە ، بەلى ئارىشا من ئەوه من بىتر ژ ھەشتى ھەزار لىرە ئىنە ، ھەكە من بىست ھەزار لىرە ئىنە
 دى ھەبانە ، دا بؤته تەكمىرم)).

دەمى سەدىقە خانم گوھ ل میرى خۇ بۇويى گۇتمخۇ ((كچى ئەقە دەلىقەتەمە)) .
 لەوما رابوو ھەممۇ زىرىيەن خۇ فرۇتن و پارى ھەى ژى ل سەرداانا ھەتا بىست ھەزار لىرە تەمام
 بۇويى .. و دانە میرى خۇ .
 مابۇچى ئەو پاسا دچوو (ئەسكى شەھەر) و مام تاھر يى تىدا نەقولپى و بىتر ژ نىفەكە نەھەرلەن وى
 ب سۇئىنى مەن ؟!!

دوو كەسىن بىيانى ھاتن و گۇتنى ((ھەر تۇو يە ساخ بى .. تاھر ئەفەندى چوو بەر دلۋانىا
 خودى)) . دەمى سەدىقە خانم گوھ لېيىوويى .. ھەر ب جارەكى ھاتە خوارى .. رابوو ب لەز
 چوو جەھى روودانى ، بەلكى ھەر وى بىست ھەزارى قورتالكەتن ، ھەكە يى دى قورتال ژى
 نەكەت چ ئىنە .

بەلى دەمى نەكارى لەشى مام تاھر ژ ناقبەرا لەشىن دى بىن سۇئى جودابكەتن ، ھەممۇ ئۆمىدىن
 وى تەرا بەرابۇن . لى سەربارى ۋى ھەممۇويى ، سەدىقە خانم ب وى بالەخانا دەۋوقات و نېق
 يەگەشىبىن بۇو .

بەلى دەمى سەدىقە خانم دەست ب مۇعامەلا خىرەكىرنا ميراتى كرى ، چ نەمابۇو دلى وى
 راۋەستىت .. دەمى وەسىيەتى مام تاھر - يى ژئالىي نېيسىكارى دادى ۋە يەراستقەكرى - دىتى ، كو
 بەرى ژئىنلەنەن ئەنلىكى بۇو ، ھەممۇ مالى من يى ۋەھىھەستى و نەقەگەھەستى بؤ ھەر چار برايان
 مەن ..

لەوما چ رىيىن دى نەمان ژبلى شەكىياتى ، ئانکو دا نەمەبىيا وەسىيەتى بچەسپىنت ، چونكى دەمى
 ئەو وەسىيەتە ھاتىيە ئەنلىكى بۇو !

ئانکو هممۇ تشت بەرۋىۋەتلىقى چۈن ، چونكى ئمو ژنكا بىرى ھنگى ھولىدا دروستىا مەزىيەتلىقى خۇ بچىسىپىت ، نؤكە ياخىندا بىز ئەملىقى دەكتەر ئۇ دىيارلىرىنى دىنلىتىا وى ! بەلى .. و ژېمىرى ئەمگەرى ئەملىقى دەكتەر ئۇ دىيارلىرىنى دىنلىتىا وى !

ھەرى ژارۇ .. سەدىقە خانم .. میرات ژە دەستى چۈن ، و بىسەت ھەزار لىرىن وى ژى فەرین ..

ھۆسا كىچك و منچكىن خۇ تىكىدانان و (بىيى نۇك ژە مەولى دەركەفت)

- دزانى پىشى ھنگى چى چىپپە ؟

- جارەكادى شۇوڭىرىقە .

- بەلى قىچارى ، ھەتا كۆ میراتى بە دەستخۇ بىيخت ، رابۇو شۇو ب شاھر ئەفەندى برايى مام تاھەر كەر ، و ل سەر داخوازىيا وى بالماخانە دانا بىر فرۇتى ، بەلى دىيار بۇو (باچ) يال سەر وى خانى ھەرى ، و ھەتا كۆ وى باجى راكەن ، دەقىا كۆزىمى سىيە ھەزار لىرا بدەن ، لى.. مالا منى .. ژەكىدەرى بەدن ؟ .. پانە بارى وان بىي ئابورى ئېكىجار نەمەن باشە ..

رابۇون نەعلمەت ل برايى خۇ باراندىن ((خودى تە بکۈزىت ھەرى تەماكارى پېس)) ھەر وەكى دزانى ب دەستقە ئىنانا كۆزىمىكى ھۆسا نەتشتەمكى ب ساناهىبىه ، رابۇون هممۇ تىشىن نافمالى فرۇتىن ، ھەتا كارىن وى باجى بەدن .

دەمەن جارەكادى بالماخانە دايە بەر فرۇتى ، زەلامەك ھات و كۆمپىيالەك دا وان كۆ تىدا يە نېمىسى بۇو ، (مام تاھەر ھەندهك دراڭ يى ژى قەركىرى) .

جارەكادى زەقىنە ۋە نەعلمەت باراندىن ((نەعلمەت ل تەبن ھەرى تەماكارى گەمارگەرتى)) دەگەل ھەندي ژىدا رابۇون ھەزىدە ھەزار لىرە قەركەن و قەرى مام تاھەر دان .

ئېڭ ھات و پىنجى ھەزار لىرە ب بالماخانى دان .

ئەقە چى مەبلەغە ؟! ھەكە ئەم دەقىقە ئەپەن ب ھەزىمەرن ، دى ھەر ئېڭى پېنج سەد لىرە گەھنە .

خۇ دوى دەمەيدا ، بىريارەك ژە بازىر قانىيە دەركەفت ب ملکەندا بالماخانى ناقۇرى .

وى رۇزى ھەر چار برا ژە كەيفاندا فەرین ، دەمەن زانىن كۆ بازىر قانى دى خانى ب سەدو بىسەت ھەزار لىرە ملکەتن ، ماھەر ئەفەندى بۇ برايىن خۇ پىشىنیاز كەر ، تربا برايى خۇ مام تاھەر دەن ئېكەن ، ھەممۇ رازى بۇون ، و بىريارا وى چەندى دان ، بەلى ياخىندا بۇو ئەم سەرەت ئەم بۇو ژەشىكەكىيە مام تاھەر دىيار بۇو !!!

- كورۇق .. ما ... نەمر بۇو !!!... .

- ئى ما تەماكارەكى وەكى ئى دەرت ؟! خۇ ژەتاماكارىدا گىيانى خۇ نەددە عزرايىل .

ھۆسا كەپىدا ھەر چار برايىان تەمەرى ، دەمەن پەرسىيار ژى كەرەن ئەقە حەفت مەھە توو ل كەدەرى بۇو ئى ؟ كۆتۈپ بەز چۈن بۇومە (ئەنداۋەلە) و وى رۇزى نەچوو بۇو (ئەسکى شەھەر) و ل دەمەن روودانى ئەم نەدوئى پاسىدا بۇو .

پىشى ئى ھەممۇويى ، ما مەفایى سەدىقە خانم چىيە ؟ ھەكە پەرچا خۇ ۋەكىيەت .. يان چەپپەلەكەن خۇ بەدەتن .. يان خۇ بەھافىتە سەر چۈكە و بىگەت .... خۇ ھەكە بىزەت ((خۇشتقىيەن زەقىنە)) (مەزىيەن زەقىنە) .. ھەر ژىنلى ئەم ژى بەلەرنەكەتن ، ب تايىەت پىشى مەندا وى شۇو ب برايى وى كەرى .

- ئىيە .. و چەل وان بىسەت ھەزار لىرە ھات ؟

- گؤتى ((ئمو مەبلەغە ئىمانتە دستۇرىيە مندا و ئەز ژ قەرین ل سەرخۇ نارەقىم ، و دەمى من هەبىت دى دەمەتە ، چونكى ئەز زەلامەكى ھەقىم و خودان شەرەف و نامووس)).
- سەدىقە خانم و ھەر چار برايىن خۇ ژمال دەرىخىستان و گؤت :
- ((ئەلەممەدلا ... باجا خانى ژمن ۋېبو .. و من ھەممو قەرین ل سەر خۇ ژى دان)) پاشى پارى ملکەرنى ژ بازىر فانىيە وەرگرت .

زاھر ئەفەندى - ئىكە ژ برايىن وى - نەكارى خۇ تىيىگەھىنت كۆ برايى وى ب ساخى يى زەرى ، دلى وى ژقى چەندى لەھوازىز بۇو ، لموما (مر) و كۈمەكە قەرال پىشت خۇ ھىلان ، ب ساخىا خۇ ب وى ئۆمىدى بۇو كۆ ژوان قەرا قورتابىت ، ئەقە ئەو بۇو يى دگۈت برايى من يى تەماكارە ، بەلى فاھر ئەفەندى ، ئەمۇ كۆ دەپيا دىنياتىا برايى خۇ بچەسپىنت ، دىن بۇو و بىرەن (شەمماعىيە)

سەدىقە خانم ، ئەوا كۆ شۇو ب شاھر ئەفەندى كرى ، دا ميراتى وەرگرت ، گؤت ((ئەز نكارم ۋى پېرمىرى خودانىكەم)) رابوو بىرە (تەمبەلخانى) .

بەلى ماھر ئەفەندى ، خودانى ھزرا چىكىرنا تربا مام تاھر ، بىتى ميرات وەرگرت ، چونكى ئەو بىتى دەمەدانىدا مابۇو .

نەخاسىمە پىشى مام تاھر (مرى) ھەر وەكى مە گۇھلىيۈوبىي ، ئەمۇ مەبلەغەكى زۇر ميراتكى ، دەمى بالمخانە ھەرفاندىن ، ھەممۇ ھەولدان يان چىدېت بەرتىل دابىت ئىكى ، كۆ بؤ وى نىف دیوارى بەھىل .

- بؤ چى ؟

- دا بىتى بىرەتەنەك ژ برايى وى .. ژېر ۋى دیوارى ، ئەو ژقىدەر ئاچت .. ھەر دە دەقىقەك را دېبت و بىرەخۇ دەدەت دیوارى دامىزىت ..

- يە بەرئاقلە كۆ كەسمەك ژ دە دەقىقا جارەكى بىزىت ؟

- مسۇگەر .. نەء .. دەمى پەرسىار ژى كەرىن گؤت ((ئەز وەسا دەكم داكو خەلەك ژى چاف ل من بىكەن و ل ۋى جەھى بىزىن))

دەمر ھندىرا كەسى ل ۋىدىر ئەمېزىت ، و ئەو بىتى ما .

ئىكى گؤتى ((ھەكە تە دەقىت تۇو ۋى جەھى بىكەن دەستئاۋەك ئاشكرا بؤ ھەممۇوان ، دەقىت ۋى دیوارى لبەكەن و ل سەر بىنىسى (بىتى بؤ كەرا) دا ئەقى چەندى بىجە بىنت))

رۇزەكى ماھر ئەفەندى پەيسىكەن ئىينا و دا دیوارى و ب رەزۋوپىي نېپىسى (بىتى بؤ كەرا) .

ھەلبەت ب شىۋەپەكى نەھى دروست نېپىسى . دەمى رۇزەكى من شاشىپەن رېنېپىسا وى نىشاداين ، گۇتە من :

((ئەز دزانم ، من ژ قەستا يَا وەكى ، دا ھەممۇ بىزانن ئەقە جەھى دەستئاۋا دروستە)) ژۇئى رۇزى وەرە ، ئەقە جەھى يى بۇويە دەستئاۋەك گەشتى ، و ھەر كەسەكى بىئۇرت و ۋى رىستى بىبىن ، ئىكىسەر .....) ئى خۇ دەرىئىخت و بەحرەكى دەمېزىت ، خۇ ھەكە مىزاوى ژى گەلەك نەھىت ، ھەرو وەسا دەكتەن ، ھزر دەكتە دى خېرەك گەھتى . گەلەك جاران برايى وى ماھر ئەفەندى دگۈت ((دى من بؤ وى تربەك ل ۋىدىر ئاچىر ئەنەن بەلى ئەقە من كىرى يەلابىقى وېيە)) تاكو گىانى وى تىر بىهەنە مىزى بىتن .

بەلى خۇ ئەز ژى نكارم ژ بىيەنا مىزى يايپىس نىزىكى ويەرى بىم . دەمى ماھر ئەفەندى گوھ ل بىيارا بازىر قانىي بۇويى , ب بەرفەھەكرنا رىكى , گۈت ((هندەك بىيەن بخۇ خىرا دكەن وەكى ئاڭكىندا مزگەقەتكى يان يان كۈلانا بىرەكى يان ۋەكەندا قوتاڭخانەكى .. بەلى ھەكە وە رى دامن , ئەز دى دەستئاڭەكا گشتى ئاڭلاڭم , تاكو ھەچىي هات و چوو لى بى Mizt))

ھەر دوى دەميدا عمر زوحالماك پېشکەشكىر . ((پشتى قى عمرى مفایي مالك و ئەملاكا چىيە ؟ ژىبر كارەكى خىرى ئەز دى دەستئاڭەكا گشتى ئاڭلاڭم , دا كو كەيفا گىيانى برايى خۇ بىن)) .

===== خۇنەكى ئەمرىكى چىروكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بوزانى 2006 =====

قەھوھ و ديموکراتى

ل وەلاتى مە ، دوو تشت ناهىنە بىرھەمەيىنان: قەھوھ و ديموکراتى ، وئەم وان ژ دەرۋە دەھىنەن ، ئەم چى بىكىن ، قەھوھ ل جەم مە شىن نابىت ، ل ۋىدەرى چ بىرناھىت ، نەسەقا و نە ئاڭ و نە ئاخ ، ژىبر ھندى مە ئەم ھىلا . لى دەربارە ديموکراتىيە تى ، ئەم عەردى ب تىغا خۇ دكۈلىن دا شىن بىت .

پەرتوكىن مىزۇويى دېيىن ((ئەفە بەرى نىزىكى سەدد سالا ، تۈقى ديموکراتىيەتى بى ل ئاخا مە ھاتىيە بىزىن ، و ژەنگى وەرە ، مەمچۇ شۇل نىنە ژىلى گۈتنى ((چكىن ديموکراتىيا مە ! ... ديموکراتىيا مە يا گەنچ !...)) ئانكۆ مە يا چاندى ، چ ب مە چىنېتە بىيەن دكەمەن ، بەلى ئەم ، ژىلى چكا چ نادەت .

ئاھ ! ھەكە مە ھەممۇ ھىزا خۇ ژبۇ قەھوھى ب كارئىنابا ، دا نۆكە وەلاتى مە ھەممۇ دەغەلى قەھوھى با .

پېدەقى بۇ باشتر ھزر بىكەن ، لى ئەم بەرە و چاندى ديموکراتىيەتى چووين ، ئەم يە ب مفابۇ ، ئەم و ئەف ديموکراتىيەتە ! ئەرى بىي وى حالى مە يى خرالپ بۇ ؟ بەلى ھەكە دكاري بىي قەھوھ بىزى !..چونكى تۇو نكارى تىشىمەكى دى ل شۇونا وى ب كار بەھىنى .. ھەكە فنجانەكى

ڦڻههخؤي دى سمرى ته زفترت ، و ديموكراتي ؟ ههبت و نهبت وهكى ئيڪه .. و سمرى تمڙى نازفترت .

قههوه ئيڪسمر ڙبيهنا وي دهينه ناسين ، تتو دكهلىنى و ڦمدخوي ، بھلئي ديموكراتي .. ناهيئه خوارن و ڦمخوارن . جارهكى ئيڪ پرسى : بئچى ئمچ ديموكراتييته بئ مه يهگرنگه؟ ئمو گملهكا ل جم مه ههى و يه بخلافه ڙى .. و پيڻي ناكمت ب پاره بکرين ، ئمو ڙهممو جها بؤمه دهين . بھلئي کا قههوه ؟ ئمو نينه ، همتا ب دهستخو بيختي تتو پيڻي دراقي . بھلئي يا خراپ ئمهه ئم بىن فيري قههوى بعوين ، و ڦيان بىي وى بخلافه ، و دكارين بيڻين ، ئم شارهزابين ممزنين دقههويدا ، و پرسيار ڙ هر ئيڪى ڙمه بهينه كرن : کيڙ قههوه بکير ناهيئ ؟ و کيڙ وان يه باشه ؟ و کيڙ وان يه خاڻه ؟ و کيڙ وان يا دوهيه ؟ و کيڙ وان يه سمختيه ؟ و کيڙ وان يه سافيه ؟ ... ئمو ئيڪسمر دى بئته دهستنيشانکتن . هندهاک خير خواز چون دابؤمه قههوهكا دهستکرد دروستکمن . ئيڪهم جار قههوه ڙ جهى چيڪرن ، بکير نههات ، پاشى ڙنؤكا ، و هر بکير نههات ... و نؤکه دفنيه قههوا فاسوليما بدنهنهم .

بھلئي ئم دبيڻينه وان : نا ... سوپاس ، همکه ئم ب چو تشتى دى نه دشارهزابين ، دقههويدا ئم بسيورين ! ... دى هممورو تشتى داقوريين ، بھلئي قههوا دهستکر .. قهت .. نا .. همکه ئموا ئم ڙ قههوى دزانين مه ڙ ديموكراتييته ڙى زانبيا نؤکه ڙميڙه ئم ..... =====

خونهكا ئەمريكي كۆمهكا چۈرۈكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

چىروكاكا ترومبيلا فەرمى

ل تمنشت تابلؤيا ل سمر يه نفيسي ((راوەستيان قىدەغەيە)) راوەستيا و ب لنگى خۇ يى چەپى يى پشت ، پى ل رسىفي كر . پۈلىسى هاتن و چونى ب عاجزىيە فېرك ليدا ، وهك بەرسەشك بئ پۈلىسى هاتن و چونى ... ترومبيلا رەش دوو پېيىن ديكولى ڙ گۈزى خۇ ھافىتن . پۈلىسى هاتن و چونى ، يى كو ڙكربادا بىهنا وي گەھشتىيە سمرى تقاوى ، دهست ھافىته دەفتركا سمرپىچيا وبەزىيە ترومبيلى .

ترومبىلا رەش گۇئە پۈلىسى هاتن و چونى :

- بنىرە ساخلمەتىن من و پاشى نىزىيکى من بىه !

پۈلىسى هاتن و چونى چو پشت ترومبيلى دا ژمارا وي بنفيست ، دەمى چاقىن وي ب ژمارا وي ياشين كەفتىن ، ئيڪسمر پى خۇل عمردىدا (گاااخ) و دجهى خۇدا راوەستيا و سلاف كىشا .

- بئورە خانما من يا ترومبيلى و خودانا تابلؤيا شين يا فەرمى ، من گۇ قەى تتو ترومبيلا كرىي يان ياخزمەتىي ، يان ئيڪه وهكى وانى ....

ترومبىلا فەرمى دكۈزۈرە كەنى :

- قە .. قە .. قە ....

پۈلىسى هاتن و چونى همتا سمرى تقاى سۈر بۇو ، وگازى شوفىرى ترومبيلەك خزمەتكارىي كر و سمرپىچىيەك ل سمر نفيسي ، چونكى ب لەز دهازۇت و سمر پىچىيەك ل سمر ئيڪى دى نفيسي چونكى هيدى .. هيدى دچوو ، و ل سمر ئيڪى دى نفيسي چونكى نەفر سوواركربوون و

ل سمر ئىكى دى نقىسى چونكى نەفەر بارنەكربۇون و ل سمر ئىكى دى نقىسى چونكى رانھوھستىا
... ژنۇو بىيەنا وى فەھبۇو .

دۇى دەمەيدا ترۆمبىيەكا خزمەتكارىيە يە كەقىن دېمەر ترۆمبىيەلا فەرمىرا بئۇرى و گۇتى :

- مەر حەبا ھەقا لا من .. تۇو يە چاوانى ؟

ترۆمبىيەلا فەرمى تەقنا خۇ بىلند كر و گۇت :

- تە ل كىيەدرى ھەقلىيەنام من كرىيە ؟

- چەند تۇو يە بى ھش و بىرى ! ما ئەم نە ژ كارگەھەكى دەركەفتىنە ؟ ما ئەم پىكىھ نەھاتىنە
گۇمرىكى ؟

ل ۋىدەرى ترۆمبىيەلا فەرمى ھەقا لا خۇ يَا ژ تاخى كەقىن ناسى و ھندى گونها وى پى ھات , دوو
دلوپىن پانزىنى ژ تانكى خۇ باراندىن و گۇت :

- ھەى ژارى بەلنگازى , ئەقە چى ب سەرى تەھاتىيە ؟

بۇ چى تۇو وەسا يە ھەلھەلى وەكى وى ھزبى ژنۇو ژ دەستەھەلاتى كەفتى ؟ ب كولۇكى ۋە ..
ترۆمبىيەلا خزمەتكارىيە دەست ب چىرۇكى خۇكى :

- پىشتى ل گۇمرىكى ئەم ژىكە بۇوين ، بازىرگانەكى خوردى ئاسنى ئەز كريم ، ھەر ژ سېيىدى و
ھەتا نېقىرۇ ژنكا بازىرگانى وانىن فير بۇونا ھاڙۇتنە ترۆمبىيە ژ گەنجمەكى ھەقا لى خىزانى ل
مالا وى وەردىگەرن ، پىشتى نېقىرۇ وى گەنجمى ئەو ژنکە ب پراكتىك ل سەر من فير دىكىر ، ب
شەقى كورى بازىرگانى ئەز ب كاردىئىنام ، و ھندەك جاران كچا وى ئەز ب كاردىئىنام وەك
عمر بانكا نەقىتى نەوهەك ترۆمبىيەل . ھەكە ئەز ھەتا نؤكە وەك ترۆمبىيەل مابامە، فەلەك بۇو ،
پىشتى مەرۋەق ۋان ھەممۇ دىمەنا دېبىت دى شەنگ دلەشى دا مېنت ؟ ستاپ و كلاچ و
دەبلەن من بىيەن چۈوين . دۇى دەمەيدا.. ھەقا لى من بازىرگانى خوردى ئاسنى ، ب فاتورەكا
سەختە تەنمكىن ژەنگىگەرتى فرۇتن كو ئاسنى سافېيە و ھەزار و پىنج سەد ژ سەدى ژى مفاڭر ،
و بەھايىن بازارى ھاتنە خوار ، ژېمەر وى چەندى بازىرگانەكى دى شەكىيات لىكىر ، و دەمى
بازىرگانى خۇلىسىر كەفتىيە زىندانى ، ئەز مامە دەدەستىن ژنكا وى و مامۇستايى وى بى
ھاڙۇتنە ترۆمبىيەل و كچ ژكۈرۈن ويدا . مسۇگەر ئۇوا رۇژنامان بەلاقىرىن ل بىرا تە دەھىت ،
دەمى نەقىسىن ((ژنکەك ب ناقى (ج.ن) كو ژ بنەمەلەكاباش و ژ مەزنىن وەلاتى مە دەگەل
زەلامەكى يَا ھاتىيە گەرتىن و ئەوان دەتەرەپەلىدە كارەكى نەيى لايىق دەكىن)) ئۇ ترۆمبىيەلا ئەو
كارى نەيى لايىق تىدا ھاتىيە كەن ئەز بۇوم . پىشتى هنگى زەلامەكى قەلمە ئەز كريم و كرمە
تەكسى و شوفېرەكى ل سەر من شۇلكر ، نېق مە بخۇ رادىك و سېھ ژ سەدى ژى دەزى و
دەھ ژ سەدى خەرچەك و بى مایى ددا خودانى من ، و رۇژا دى دوو ھندە ژى وەردىگەرت ب
حىچەتا چاكىرنا من ل ناك فيتەرى ، ل دوماھىي و ھەتا كو خودانى من خانى ژى ل سەر
نەدەت رابۇو ئەز دامە وى شوفېرەي ، و دەمى شوفېرەي نەفەرەكە خۇ رەقاندىيە چىايى (قايسى)
كەفتە دزىندانىدا .

چىرۇكى من يە درىيە .. ھەقا لا من .. دزىن ترۆمبىيەلا گەلەك .. ئەز ھاتىمە دزىن ، ئەز ل سەر
گەلەك دەستا چۈوم ، ئاه .. ل وان رىيکىن ئەز تىرا چۈويم ! خۇ رېقىك نكارن دوان رىكارا بچن ،
ما من يَا ل چەند مەرۋەقادايى ! چەند جارا ئەز يَا چۈويمە دەكەناندا و يَا ب بىتۇونانرا چۈويم و ل
دارا سووار بۇويم و فەرمى دەھرەيابىدا .

هەكە ئۆز نەكەقە دۇنى حالىدا .. پاكى دى كەفتى ؟ .....
باشە ،كا تۇو چىرۇكَا خۇ بىزە .. چاوا هؤسا جوان مایە .. وەكى ژنکەكا ژ جوانكارىي دەركەفت ؟

- ئۆز سېپىدى ژ گەراجا خۇ دەركەقە ، سەميدايى بچووك و پاكىزا بچووك دېمەمە قوتا بخانا وان ، پاشى هەكە سەميدايى بەگ تۈرمىبىلا خۇ يادى يا فەرمى نەبەت.. من دېمەنە جەي كارى خۇ ، بەلى نە ھەممۇ جارا ، چونكى ئەو رۇزىن ل مال عاجز دېت يان نەچتە سەميرانى ... رادبىت دېچتە دەۋاما خۇ ، پاشى ئۆز خانمى دېمەمە سالۇنا سەرتىراشخانى يان نك جىرانەكَا وي ، يان ژى دەپەمە ئاھەنگەكَا قومارى ، ئەو مژۇولدېتن .. ئۆز ژى بخۇ دنقم ، ھندەك جاران ئۆز خانمى دېمەمە نك بەرگەرۈويا وي ، يان ژى دېمەمبازارى دا گەرگەرۈكەكَا دەزى يان دەرزىيەكى بىرىت .. بىرلەيا جاران ئۆز كۆچكەنلىقى يان خولامى رادكەم و دېمەمە بازارى دا ھندەك تىشتا بىرىن ، و مسۇگەر ئەو يان سىرا يان پىقازارا ژىپىرىدىكەن ، و ھەممۇ تىشت ناھىئە كرىن ھەتا سى چار جارەكَا نەچمە بازارى .

ب شەف دچمە ئاھەنگىن چاپى و عەزىما .

تۈرمىبىلا خزمەتكارىي - ياكو بەرى وەختى خۇ كەفتى - گۆت :

- باشە .. ما نا بىزىن چىنابىت تۈرمىبىلەن فەرمى بؤ كارىيەن تايىھتى بەينە ب كارھىنان ؟ گورزەكى دىكۈلى ژ گۈزى خۇ ھاقىت و گۆت :

- ئەفە ژ دەمى حەزىرەتا سلتان بەلمۇوتى وەرە قان تىشتا دىبىزىن ... بۈچى ما چى جوداھى دنافېمە تۈرمىبىلا فەرمى و تايىھتىدا ھەمە ؟ گوھى خۇ بەمەن ، خولام ل من سوواربىت و من بىمەنە بازارى بؤ كەرینا سىرا .. نەكارەكى تايىھتە ، بىلکو كارەكى فەرمىيە تۈرمىبىلا خزمەتكارىي گۆت :

- ما ئەفە چىدېت ؟

- بۈچى چىنابىت ؟ ئۆز تۈرمىبىلا كىمە ؟ تۈرمىبىلا مللەتى .

- كى خزمەتا سەميداي دكەت ؟ مللەت .

- خولام و خانم و ئەفە و يى دى و يى ه .. ژكىنە ؟ ژ مللەتىنە .

- ئەف عمردە يى كىيە ؟ يى مللەتىيە .

- دار و كەسكىياتى .. و پىقازار و سىرىيەن ل سەر ۋى عمردى شىندىن .. يىن كىنە ؟ مسۇگەر يىن مللەتىنە .

- تەدىت ؟ تۈرمىبىلا مللەتىيە ، ل سەر عمردى مللەتىرا دېت ، خولامى مللەتى رادكەت دابچىت بەرھەمەن مللەتى بىنن ، كا تايىھتىيا ۋى كارى ؟ تۈرمىبىل يى مللەتىيە ، و سىر يىن مللەتىنە ، ما جوداھى دنیقەكَا مەدا ھەمە ؟ ما ئەم ھەممۇ نەد ئامادەنە خۇ گۈرۈ ۋى مللەتى بکەين .

=====

=====

قورئان و مهکینا درواری و هیسکا خوشکا من

من چاقین خو ل سمر فی زیانی ب دیتنا ئاگری ۋەكىن ! ئىكمەم تشتى ل بىرا من دھىت ئەو عمورىن رەش و تارى يىن ژ ئاگری سۈر دروست بۇوين و ئەسمان پى رەشكىرى بۇو ! نكارم ھەممۇ تشتى بەرى وى روودانى ل بىراخۇ بەھىنم , بەلى ئەو روودان ب درىزى يىن دەزرا مەدا مايىن .

ئاگری دەيكا من ھشىاركىر , دەست ھاقىتە پارچا پەرۋىكى ب دەزىي زېقى يى نەشقىرى , قورئانا پېرۋىز ژى ل سمر وى پەرۋىكى يە نېمىسى بۇو , دەيكا من ب پەرتوكا شريف ۋە ماچكىر و بىيەنەكى دانا سمر ئەنپىخا خۇ و پاشى د ستۇرى من كر . پشتى ھنگى دەيكا من , خوشکا من يا ساقا ژ ھىسکى دەرئىخست و دېنچەرىرا من ئەسمان دىيت و ب ئاگرین سۈر يى ناخامتى بۇو .

زمانىن بؤش يىن ئاگری و چرىسىكىن وى ل ۋېيدەرى و دراھە دفرىن ل سمر بانى و ل سمر عمردى و دیواران , پېتىن ئاگری كند و بلند بۇون . ل پشت دیوارى مالامە , منمۇنا ھندەك زەلاما بۇو , ل ژەدرە قىزىن و قەرمى بالغ بۇو , ژبىيەنەكى جارەكى قەرمى بالغى ھنگى گەرە زارۋىك و ژنكا دېرى . من دىيت پېتىن ئاگری ھىدەيى ... ھىدەيى جامىن پەنچەرە دەھرەزاندن و دېقاندن , ژنسكەكىيە دەرگەھى مال ب خورتى ھاتە شكاندن و كۆمەكاكى زەلاما خرىچەرنە ژۇور و ھەر تىتەكى ب دەست وان كەفتى بىن و ب لەز كرنه غار .

ژەدىكا من وەرە ئەو ھندەك خىرخوازبۇون ھاتىن ھندەك تىتىن مە ژ ئاگری قورتال كرین ! پشتى ھنگى دەيكا من ئەز دىن كەفسى خۇ كرم و خوشکا من دىن كەفسى خۇ يى دى كر و بىرینە بن دەرەچكى و ئەم ل وېدەرى دانايىن و ب لەز چووه ژۇور ۋە .

پشتى بىيەنەكى مال پىرى خەلک بۇو , ھەر دەمى ھندەكاكا (غەينىمە) دېرن ھندەكىن دى دەاتن , دوى ئىكەدووبىيادا وان پى ل ئىكەدووكىر , مەكینا دروارى و ھىسک دەستىن دەيكا مەدا بۇون و ب لەز دەركەفت .

تىتى دەيكا من يا ھەزىدە سالى كارى ژ ئاگری قورتالكەتن , ھەردوو زارۋىكىن وى و پەرتوكا پېرۋىز و ھىسک بۇون .

مەكىنە مەھرە وى بۇو , كو پشتى ھنگى و پشتى كارەكى ب زەممەت حەقى وى دەرئىخست . بەلى روودانى قەت ئەز نەترسانىم . ئەو شەقە بۇ من مينا ئىقاربىمەكاكا ئاھەنگى بۇو يان ژى جۈرەك بۇو ژخۇ مژۇولكىنى !

پشتى دىتنا دەرگەھى مال ژنسكەكىيە فلم راۋەستىيا ! ب دروستى ناھىتە بىرامن كا دىنېھەكاكا ھنگى و گەھىتتا مە بۇ گۈرستانى چى چىبىو .

رۇزى دى دەمى ھشىاربۇويم , من خۇ ل گۈرستانى دىت ! دىياربۇو كو مە شەق يال دەشتى بئراندى , گۈرستان يە تىرى بەلنگاز بۇو , دىگەل فەلاقىن وان يىن كو ژ ئاگری قورتالكەرلەن . خەلک يى مەندەھەۋش بۇو , و زارۋىك دىگەرلەن . من دىت خوشکا من يا دەھىسکا خۇدا . پشتى ھنگى من زانى كو مala مەمە سۈتى ل سمر مەيدانكاكا قاسىم پاشا بۇو , ل دەفەرەكى دېبىزنى نافۇورا نوو . ئەقى چەندى ل سالا 1919 روودا .

هنجى بابى من نەدگەل مەبۇو ، ئۇرى ژمېزبۇو ئەم ھىلائىن و چوو بۇو ئەنادۇلى بۇ پشکدارىكىنى دىشىرى ئازادىيىدا !

===== خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006 =====

كانيا ئۈمىدًا

مە چوو ژ بابى من نەزانى ! نەمە جەھى وى زانى و نەمە زانى كا ئەو چ دكەتە ، چىدېت دىشىرىدا مربىت .

ئىنكا بارودۇخ دەڭەل ھەف گەنگەشەدەكىن . بىرەك ھەبۇو دەگۈتنى بىرا ئۈمىدَا، دەمى تۇو دىنېرىيە بىنى بىرى ، دى كارى سەر و چاقىن وى كەسى نەدىيار و بى سەر و شۇون بىبىنى ، و ھەكە مربىت ، چىدېت سەندرۇوکا وى دىياربىت ، يانزى ھىچ تىشتەك دىيارنابىت !

دوو ژنکىن جىرانىن مە دەڭەل دەپىكا من و ئەز چۈپىنە وى بىرا ب رەخ گەركى ۋە، دەمى گەھاشتىنە نك بىرى ، دەپىكا من گۇته من ((خۇ بىتر نىزىلەك نەكە، ل ۋىدەرە ئەپەرەنەبە)).

ل ۋىدەرە ئەرسىكە دەستىن خۇ دانانە سەر شۇورەدا دەرى بىرى و سەرەن خۇ ب سەر دەرى وىدا خواركىن ...

ئەز ژى ھىدى .. ھىدى بؤ ئالىي وان ۋە چۈرمىشىنىڭ كەنارا من ژى سەرى خۇ ب سەر بىرىيە خواركى و نىرىيە بىنى وى ، ل وىدەرى من سەر و چاقىن بابى خۇ ب باشى دىتىن ، دېلەممىكىدا دېر مەرا دبۈرى .

مسؤگەر ئەوا من دىتى جۈرەكى ئەغلىشىي بۇو ، كۆ دىمەرى ھەر زارۇكەكى بچۈركى يى مينا من دا ھەمى ، بەلى سەربارى قى چەندى ئەز يى پىشتىراست بۇوم كۆ من سەر و چاقىن بابى خۇ دىتىن . دەيكىا من ب ھەردوو جىرانىن خۇقە نەكارىن سەر و چاقىن بابى من بىيىن ، دىيارە ئەز بىيى وان چۈر بۇوم و من ھەست ب باورىيى دىكىر و من گۈئە وان : - من سەر و چاقىن بابى خۇ دىتىن .

=====

=====

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

كولىلەك

دەيكىا من نەدخواند و نەدنقىسى . بەلى ئەو ژنكەكا خودان ھەستەكى مەۋقايەتى بەرز بۇو . ھەممۇو دەيكى باشتىرىن ئاپەتتىن جىهانىيە . دەيكى من - چونكى دەيكى منه - باشتىرىن ژنك بۇو ل جىهانى . رۇزىكى من ھندەك كولىلەك ژ باخچەكى كىرن و بؤ وى بىن . ژېر وى دەستپىشخەرىي دەيكى من ھەست ب شادىيى كىر .

پاشى گۇت ((دەگەل من وەرە دا ئەم ھىشتىا كولىلەك بىكەين)) .

چۈرىنە باخچەكى و ئەوي ئامازەكە ھندەك كولىلەك و پاشى گۇت ((بەرىخۇبدىيى ! ئەق كولىلەك چەند دجوانى ! ئەق كولىلەك مينا مە دساخن و ھەكە مەچنۇن دى مىن ، ئەو ل سەر بنا خۇ دجوانى ، بەلى ھەكە مە دېھرداخەكى ئاپى كىرن ، ھنگى جوانىا خۇ ناپارىزىن)) . ھەر دەممەكى ئەم ب رەخ كولىلەككىرا چۈوبايىنە ، دەيكى من دەگۇت ((بچە .. بکە .. ھەكە تە دېقىت بکۈزە !)) . ھەر تىتمەكى دېرىانا خۇدا فېر بۇويىمى - ژىسمەلەتتىن باش - قەردارى دەيكى خۇ مە .

=====

=====

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

خونهکا ئەمرىكى

خۇوى غەلبە ژمن بىر بەلى نزام ئەگەر چى بۇو .. خۇ من خۇ ل واشتن دىتى ! ئۇ بىرس بۇو .. يان تىرىبۇون بۇو ؟

بەم حالمىكى هەى ئەقە خەونە ، ئانکو ئەز يى بۇويمە كەسايىتتىيەكە گەرنگ . ئەمرىكىيان ئاھەنگەكە مەزن يا پىشوازىي پىكەھىنابۇو ، ئىكى ژوان ب پېيەھەكى بخىرەاتنا من كر ، من ژى مينا وى پېيىقى بىرسقا وى دا و گۆت :

- ئەم .. ھۇون .. ژەم بؤ وەيد .. ژۇھ بؤ مەيد .. بؤ مە و بؤ وە .. ل دۇر ھارىكارىي .. ھا بؤمە يان بؤ وە .. يا مەھەى .. و ھەفچىكە .. دەڭەل وەدا .. ژۈھ مە پېسىكە گەلهەكە گەرنگ .. مەۋۇ ئەپەتلىكى بؤ وە .. و دىمۇكراٰتى .. ئەم .. ئازادى .. ھۇون و دۇلار؟ .. ئۇ بخۇ .. ئەم .. ھەربىزىت دلسۈزىياوه .. يا مەھەى .. بؤ يان بؤ وە ... دەستقۇتanhەكە گەرم ھۆل پەركەر .

بۇو (تكىن) كاميرىن وينىڭر و رۇژنامەقانان ب گەرتتا وينەيىن من . ئىك ژوان يى دىياربۇو كەسايىتتىيەكە مەزن بۇو ، نىزىكى من بۇو و گۆت :

- پېيەھەكە گەلمەكە گەرنگ بۇو .. پېيىقى ئىكى بۇو ژجۇرى وى ، دەمىز وويا سیاسەتىدا پېيەھەكە وەسا نەھاتىيە خواندنه ل سەر ۋى چەندى پېرۇزىيا تە دەكم .

پشتى ھنگى نىشاندانى دەستپىكىر ، ل دەستپىكى من سلاق ل ھىزىن ئەمرىكى بىيىن نە دەچەكدار كر - دەمى دەبر سلاقگەھىرە بۈرىن - دەبرمنىدا دەربازبۇون ، پاشى قۇنبلىن سېى درەخەكىرە و بىيىن ئەسمەر درەخەكە دىرە .. پشتى ھنگى قۇنبلىن ھايدروجىنى و كۆبالتى . دەوف وانرا كچكىن جوان و پىشانكارىن جلکا .. شاھىن جوانىي .. و جوانىن مەلەقانگەھان .. زىدەبارى شاھىن جوان بىيىن يانىن دىتىر .. دوى دەميدا گۆئته من :

- كەرمەكە كۈچكە سېى .

دەيارە ئەق داخوازىيە بؤ گىرانا كۈنگەكى رۇژنامەقانىي بۇو .. ل وىدەرى پرسىيارىن رۇژنامەقانان ب سەرمندا ھاتته خوارى مينا گەرىنەمەكىن بارانى ...

من گؤته وان :

- ئىكؤ .. ئىكؤ .. هوون ھەممۇ دەگەل ئىك پرسىارا نەمەن .
رۇژنامەقانەكى تايىھەتمەند ب نېسىنى سەرگوتارىن سىھ و شەش رۇژنامان .. رابۇ و ژ من پرسى :

- ژمارا وان رۇژنامىن کو نېسىكارەكى سەرگوتاران بؤ ھەممۇان ۋەدەگۈھىزت .. ل جەم وە چەندن ؟

- ل جەم مە ھەر رۇژنامەكى نېسىكارەكى سەرگوتاران يىھى ، بەلى ... ھەر ھەممۇ ئىك تاشتى دنېسىن .

- چاوا ؟ كەسىن ژىك جودا ، ئىك تاشتى دنېسىن ؟

- ل جەم مە ((ئەفه و يىدى)) نىنە ، ل جەم مە ئەم ھەممۇ ئىكىن .
- وە ديمۆكراتييەت ھەيە ؟

- ھەتا رادىدەكى ، بەلى ل ۋىئى دوايى و ژېبر بەرزەبۇونا ھەندەك پارچىن وى .. ئەم ئىدى ب كار ناھىيەن .

- تىگەھى و بؤ ديمۆكراتييەت چىيە ؟

- ديمۆكراتى ، ئانکو مللەت ، ژبۇ مللەتى ، ژبۇ خىرا مللەتى ، ژئالىي مللەتى حەق و حقوق ..
حەق و مەق ..

رۇژنامەقانەكى دى، كول رۇژنامەكا دوو ملىون دانە ژى دەھىنە بەلاقەكىن كاردىكت ، ژمن پرسى :

- نؤكە ئەو روودانىن مللەتى وە پېقە يى مژۇول چىنە ؟

- ئۇھۇر .. !!!.. گەلمەن ، بەلى ياكىنگەن ئەو بۇ دەمى رۇژنامەكا مە وىنى كچكەكە وە - ب شەقىن ۋەتكىرى - بەلاقەكىرى ، ژەنگى وەرە گەنگەشە و دانوستاندىن گەرم بۇوى ، كا گەلۇ ئەمۇ ئەنەرەمەندى پەنتەرۇون دېمەردا بۇو .. يان نەء .. ؟

بەلى .... پرسا پەنتەرۇونى كرنە كاروبارىن خۇر ، ھەتا وى رادىدە ھەممۇوا ئارىشا خەلابى و نەبۇونا شەكىرى و ئازادىي و ديمۆكراتىي .. ژېيرىكەن .....
پرسەكى دى ژى ، ئەقىن حەفت سالى و ھەتا حەفتى سالى پېقە دەمژۇولن ، ئەۋۇزى مافى ۋەتكەن ئەستىنیيە ژىتىما (فنار بەشتە) بؤتىما (وەفا) .

- بارى وەي ئابورى يى چاوايە ؟

- ئۇوووه ... گەلمەكى جوانە !... بەلى ل ۋىئى شەكىر ل ھەممۇ بازارىن وەلاتى بەرزەبۇو ، و بەھايىن جىڭارا و ئارەقى ب رىزەپا سىھ ژ سەدى بلند بۇون ... ھەكە بؤ باجانا بىزى .. ھەر نەماینە .. ھەروەسا كەرىيَا خانىيان ژى يَا بلند بۇوى .

ئەفه ھەممۇ ژېبر پېيغا بەرەنگارەكى چەپ بۇو - كو بىي ھەملەھەفت ل دەقەرەكى دۈرمەندۈرى سەتەنۈلى خواندېبۇو - چى بىزىمە تە سەيدا !! خۇ گەرماتىيا سەقايى ژى بلند بۇو ، نە پەرك مان .. نە كەلىشىھ .. ئانکو ئەفه ھەممۇ ژېبر وى بەرەنگارى چەپ بۇو ، سەربارى ۋىئى چەندى مە ئارىشا شەرى يَا ھەي .

ھەممۇ پېكەھ پرسىن :

- ماشەر (جەنگ) ل جەم وە ھەي ؟

- بەلی .. مه (والى) بى هەى ئانکو ژباب و باپىر (والى) يە . بەرسنگى ھەممۇ سەرھلدانى ب پەلموانى و سىنگەكى ۋەكلىرى دىگرت .

والىي مە پېشت يَا هەى ، وى رؤزى نەز يى عاجز بۇوم و ديارە ژبەر گەرماتىيا سەقاپىي بۇو ، من ھزر دىك و دىگۈتە خۇ چى بىكم ؟لى بەقالىن گەرۈك جەنگ راگەھاندىن .

(والى)ى مە !!!!!

چ تۇق پەيپەن دژوار گۆتن .. ھەچکو قونبلە بۇون .. خۇ باجان رەشك و فلفل و باجانىن سۇر .. ل بازاران نەمان .

كۈنگۈر ئۆزىنەمەقانى ب دوماھى ھات ، بەرپەرسەك نىزىكى من بۇو و پرسى :

- تۇو بؤچى ھاتىھ ۋېدەر يە ؟

- ئەگەر ئىكسەر ئانکو ئەقەيدە .. وەكى يەديار .. سەرۋېرى مەۋەقايىتىي .. ئەم .. كەلا دىمۇكرا提ييئە . نەبىزە دىمۇكرا提ى و كربى .. چونكى دىمۇكرا提ى پېدۇقى ب پەشەقانىيە .. دىسان ئەلھۇ پېدۇقى ب قەفەسى .. و تۈپەكەكا بەفرى ژكىشىا پېتىچ .. ھەيدە .

ھەكە ئەز ل دەنگى ھشىاركەرى ژ دوهى وەرە من باركىرى ھشىار نەبىامە ... دا ھندەك داخوازىيىن دى ژى كەم .

=====
=====
خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

چىرۇكەكا ھەقدەمى

جارهکی ژجara .. و .. ل جههکی عمردی و ل وهلاتکی ، خانیکهکی بچووک ههبوو ، میرکهکی بملنگاز تیدا دژیا . چونکی وی نهکاری کریبا خانی بدھت ، رابوون ئهو و ژنک و زارؤکین وی و کنچک و منچکین وان .. هاقیتنه سمر جاددی . میرک حیبەتى ما دھمی خۇ و خیزانا خۇ دنیقەكا جاددیدا دیتین ! رابوو هەردوو دەستىن خۇ بلندىرن و ھېقىي ژ خودى كرن دا ھارىكاريا وی بكمتن . ژ بازىرى دەركەفتەن و ل جههکی نىزىكى وی بازىرى دانان . گۇته خۇ :

((دا خانییەكى ژ دار و تەنمکال قىدەرى ئاقاڭمۇم و زارؤکین خۇ تىكەم)) .

ھندەك قروش ژى دگەل مابوون ، و ھندەك تەنتىن كەقىن بىيىن مال ژى فرۇتن ، ب وی دراھى خانییەكى دوو ژوور ئاقاڭر و ئهو و خیزانا خۇ تیدا ژيان ، ھەرۋەز سپىدا دھمى ژمال دچوو سمر كارى خۇ .. دوعا ژ خودى دىكىن كو ھارىكاريا وی بكمتن رۈزەكى ژ رۈزان و درەنگى شەقى .. دەرگەھ ھاتە قوتان .. ۋەكىر دىت ئەقە ئىكى بىيانىيە بى دېيىزت :

((ئەز ژمال دەرئىخستم .. چونكى من نەكارى كرى بدم ، كرييىن خانيان ل بازىرى دىگرانن ، من يابھىستى تە دوو ژوور بىيىن ھەين ، دى ئىكى ژوان ب كرييىكە ئەرزان دەمە من ؟))

ئىك ژوان ژووران ب كرييىكە ئەرزان دا وى زەلامى بىيانى .

رابوو ئهو كرى ل سمر ئىك كۈمكىن و دوو ژوورىن دى ژى ئاقاڭرن و ب كرييىكە ئەرزان دا دووپىيەن دى . و ھەر جارەكا كرى وەردىگەت .. ل شۇونا جارەكى دوو جاران ناشى خودى دئينا . پشتى دھمەكى ئىدى وی خانىي ژتەنەكى بى ئاقاڭرى تىرا خیزانا وی نەكىر ، گۇته خۇ ((دا خانییەكى مەزىنتر ئاقاڭم)) ۋېجارى خانى ژ دار و تەنمكى چىنەكىر ، بەلكو خانییەكى سى ژوور ئاقاڭر ، ژخانىي تەنەكەپت و چووه دخانىي نوودا ، و خانىي كەقىن ب كرى دا .

دەم ھات و دەم چوو ، رابوو قاتىكى دى ل سمر خانىي خۇ ئاقاڭر و قاتى بىنى ب كرى دا و ئهو چووه قاتى دووپىي . قەمت دوعا و ھېقى ژ خودى نەپرىن .

ب دراھى كرى ، ب رەخ خانىي خۇفە ، خانییەكى مەزىنتر ئاقاڭر ، و ب كرى دا ، ئھوی كارى خۇ ھىلا و دەست ب ئاقاڭرنا خانيان كر و ب كرى دان ...

رۈزەكى زەلامەك تىدەركەفت و گۇته :

- ئەق عمردی تۇو خانىيال سمر ئاقادىكى بىيى منه ، و ئەقە قاقانىا وی ژى .

- ئەز نەمەرۇقەكى خرابىم ، و من نەقىت ئەز ل سمر مالى كەسى بىزىم ، ھەكە تەدقىيت ۋى عەردى بفرۇشە من .

چونكى ئهو عەرددە ژ بازىرى يى دوور بۇو .. و ھەرۋەسا ب كىر چاندى ژى نەدھات .. ب بەھايەكى كېم فرۇتى .

ھەيامەك پېقە چوو ژنکاوى گۇته :

- بۇمە خانییەكى دى ئاقابكە .

میركى رابوو خانییەكى بىنچ قاتى ئاقاڭر ، ھەر قاتىكى بىنچ ژوورى ، و ب كرى دان . رۈز بۇ رۈزى ئهو جەھە مەزن بۇو ، بەرفە بۇو .. پېشىكەفت .. بۇوه تاخ و بخۇ موختارەك ھەلبىزارتىن . موختارى ژىل و گىان كاركىر و خۇ وەستىند .. ئاف كېشا تاخى ، پاشى خەلکى تاخى دەھرزو حالەكىدا داخوازا كارەبى كرن .. پشتى دھمەكى كارەب ژى گەھشت .

ئىدى وى زەلامكى خانى ب رىكۆپىكى ئافاكرن و رېك دناقبهرا خانياندا كىشان .. و دكان ئافاكرن و بازار دانان ... هەر رۇزەكە ئەو زەلامكە زەنگىنتر بىا .. ئىمانا وى ژى زىدەتىر دبوو و ھەر و ھەر ناڭى خودى ل سەر زمانى وى بۇ .

ئەو زەلام دانعمر بۇ .. گۈته خۇ :

((لەنگەكى من بى ل ۋى دى يى ل دنیا يى دى، و تىتمەك ژ من نەيى كىمە .. و من گەلەك لېرە بىيەن ھەمین .. ما بؤچى ئەز مزگەفتەكى ئاۋاناڭم .. و خىرا خۇ مەزىنتر لىناڭم و باشىيەن خۇ بىر لىناڭم .. ؟

ل باشترين جەي ل تاخى مزگەفتەك ئافاكر ، و پاشتى سى سالا ئەو مزگەفت ئىكجار ب سەروبەر و رىكۆپىكىر .. و ئەقىن ب كارىن ھونھرى و ئافاكرنى دزانن گۈتن ((ئەفە شۇونوارەكى مەزىنە)) .

رۇز بۇ رۇزى ناقۇدەنگى وى دەقەرى بەلاقىبۇو ، رۇزەكى پېنج ترۇمىلىن - ب تابلوپىن فەرمى - ھاتىھەنگى وى تاخى و چۈونە مزگەفتى و گۈتن :
- وەى خودى !!! ئەف مزگەفتە چەندا جوانە !
ئىكى ژوان گۈت :

- ھەكە بۇ جوانىي بىت .. گەلەكە جوانە .. بەلى مخابىن بۇ جوانىا وى !! مابۇچىيە ؟ ئەقان خانىا ئەو يَا بەرزەكىرى و يَا نخامتى و خەندقاندى .. ھەر نؤكە ئەف خانى بەھىنە ھەرفاندى .. دا مزگەفت دىياربىت و جوانىا وى خويابتىن سېپىدەھيا رۇزى دى دۈزەر ھاتىن و ئەو ھەممۇ خانى ھەرفاندى .. و مزگەفت باش دىيار و خوييا و بەرچاڭ بۇو !
ئەوان مرادا خۇ بجه ئىينا .. و بلا ئەم ژى بکەقىنە دەر و كۈلانا !!! .

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەركىران : خىرى بۇزانى 2006

چىرۇك شارستانىيەتى

چاھى ئەممۇوال وى زەلامى ھاتىيە د چايخانى دا و سلاڭ نەكىرى زل بۇون ، لى ئىكى سلاڭ لىكىر ، وى ژ خۇ نەگرت دەستى خۇ ژى بۇرا بلند كەت ، مىنا دەواركى تىھنى ب ئاف ۋەخوارنى فە يى مژۇولە:

- مەرحا با حەمەيد ئاغا

- مەرحا

- تەخىرە ! وکى گايمەكى پىر كنفى خۇ دراندى لىھاتى ؟.
حەمەيد ئاغا لىزقىرى و گۈتى:

- سوپاس بؤ خودى ئمز ژ وي قبھتى قورتال بۇوم ، ئااا خ ! ..
 - وەى سمر خىرى بىت حممىد ئاغا ، چىيە تە قەرین بانكى دايىئىھ ؟
 - بانكا چ ؟ نەخىر ، نا ، من خۇز وي زېلى قورتالكىر ئەمە ئېئىن تراكتۈر !
 ئۇ پىرمىرىن دىققىنى چاقىن خۇزلەرن و سەۋىيەن خۇ درىز كىن دا گوھ بىدەن چىرۇك
 تراكتۈرى .. و خۇ نىزىكى حممىد ئاغاى كىن .
 - تۇو ب راست دېئىزى ؟ !!
 - تە ب ئىكجارى خۇ ژى قورتالكىر ?
 - دى بؤ مە بېئە .

Hammid ئاغاى بىرسفا وان دا و گۇت :

- بەلى من خۇ ژى قورتالكىر ، هەزار جارا سوپاس بؤ خودى كۆ ئەمە ساخ .
 بىتر مایى خۇ دىبابەتى كىن و كورسېكىن خۇ ھلگەتن و ل دۇر حممىد ئاغاى كۆم بۇون .
 - ھى ئى .. چىرۇكما من يا درىزە .. دەستپېكى وى ئەمە دەمە كورى من لەشكريما خۇ ب داوى
 ھىنائى ، ل وى دەمە گۇتنە من ((باب دەمە ئەز لەشكريما خۇ ب دوماھى دەھىنە دى خۇ فېركەمە
 شوھىرىي ، ئەم بۈچى بؤ خۇ تراكتۈرەكى نا كىن ؟))

ھەر د وى دەميدا كچا من و زەلامى خۇ گەھشتىن گوندى ، وەكى ھەرسال ھافىنا دەاتنە نك مە ، ئەوان
 ژى پىشتا كورى من گىرتىن ((بابۇ تراكتۈر بى كە)) من گۇتى ((دەلائىن من مە چ پېدەپى ئىننە ؟
 ما ھەردوو (گا) ئى دچاوانن ؟)) ياش وى خرابىت دەگۇتنە من ((تۇو مەۋەھەكى پاشقە رؤىي و نەزانى))
 كچا من دەست ھافىته پەركەكى و ژ سالنامى ۋەكىر و گۇت ((بابۇ ئەفە سالا 1955 ئانکو ئەم بى ل
 چەرخى بىسىتى تىدگەھ ؟)) .

ھەر جارەكى مە خوارن ب دوماھى ئىنابا ، زاۋايى من ژى دەست ب گوتار خواندنا خۇ دىكىر و
 دەگۇت ((ئەم بى ل چەرخى ئامورەتدا دىزىن ، شەرمە بؤ مە ئېرۇ ئەم عمردى ب گایا بکۈلەن)) .
 كورى من دەست ب ھەزىزلىكىن دەمە كە ئەم دى عمردى ب گایا كۈلەن و پاش گۇت
 ((ئەرە بابۇ دىغانى تۇو پېدەپى ب مەھەكىي ھەتتا عمردى بکۈلى ، بەلى ھەكە ب تراكتۈر بى دى ب
 ھەفتىيەكى كۈلى ، و ھەزار دى دەستى تە ماچكەن بەس عمردى وان بۇرا بکۈلى ، ئانکو د سالەكى دا
 دى بەھايى وى دەرئىخى)) .

ئاخفتىن وان ئەفە بۇون ، دەمە كور بىدەنگ دېبوو ، گچكى دەستپېدەكىر و ل دوو وان زاۋايى ، ئەز گىز
 كرم .

گۇتنە من گا ھەموو جارا ئالفى دخۇت ، ۋېجا كا كار بکەت ژى يان ، ھافىن بىت يان زەقستان ، لى
 تراكتۈر ب دوو فنجانىن گازى دى عمردى سەر و بنى ئىك كەتن و نە دخۇت و نە ۋەھىخۇت ، و ھەۋسا
 ئەز مامە بىتى و ئاخفتىن من ب چ نەچۈون .

دەگۇتن گاى دى نەساح بىت و مىت ، دى لەواز و پېربەت ، بە لى تراكتۈر ئاسنە نەپىر و نە نەساح
 دېت و ناوەستىت ، و بى وەستىيان ب شەق رؤز كار دەكت ..

خۇ پېرەنزا من ژى پىشتا وان دەگرت و دەگۇت ((ما ھەتتا كەنگى ؟ ما مووسا بى پۈلىس چ بۇو
 تراكتۈر كىرى يان مەممەدى ...))

قیجا چاوا توروه نهم؟

هوسا ب شەف و رؤز زرنگىنا سوحبەتا تراكتۈرى ژ سەرى من نە دھاتە دەر ، بەلى ئەپەزىنە
ھەرقىيەت و قەرقۇدە ب چەپشىدا وان من چ جاران ئەپەزىنە دەر !!
قیجا ھەر دگۈت و ۋەدگۈت

(مەھدارى ژى ياكى تۇ چ دەكەتىن خۇ دايىنە كېلەك؟ كورۇ مىمەش حسینى ژى ياكى
كىرى)).

گەللى زەلاما ب خودى من شەرم ژ خۇ كر .

ھەر كەرەت بؤ كەرەتى دگۈتنى:

((ئى حەمید ئاغا ... و پاشى?))

- ب خودى جەمماعت دلى من نە چۈچۈي ئەز تراكتۈرى بىرم ، بەلى پاشى مامۇستايى گوندى ئەز
پېچەكىرم و گوت(حەمید ئاغا... ھىزا تراكتۈرى ھەشتى ھەسپىن.. تۇ دىانى ئەقە چەندە؟ ئەف
تراكتۈرى دى چىايى سەر و بن كەت و دى بىرا حەلىنىت. دى ئاقارەكى خرابە كەتە بەھشت)).
زېبر پىتە پتا وان بىھەنا من گەھشەتە سەرى دەفا من، قىجا دا خۇ ژ ئاخفتىن وان قورتالكەم، ئەز
رازبۇوم من نەكە نەھەردى و من گوتە وان ((باشە... من ژ خودى ھېقىيە .. پا مىمەش حسین ژى
بۇ خودان تراكتۈر و ئەز نەء!! وە دىيارە ژ بلى من كەس ل گوندى نەمايىھ يى بى تراكتۈر ،
نەخاسىمە بؤ ۋان پەرۋە باھنۇك ژى ب قەر دراڭى دەدەت ...
گۈتن ((سى قەبارە بىن ھەمین بچۈوك، ناقىن و مەزن)).

كۆرى من رىك ل يا مەزن گىرت ((ھەكە ھەر تۇ بى كىيارىي ھەمما بلا يا مەزن بىت)) زاڭايى
من ژى گۈت ((مام مەرۋەت جارەكى تراكتۈرى دىرىت)) بەلى وى پیرا قورمچى جارەكادى
گۈت((تە دەقىيت تۇ مەل گوندى شەرمەزار كەتى؟ ب خودى ژ يا مەزن پېغەتىر ئەز رازىنابم)).
مە قەستا بىنگەھە فرۇتنا ئامۇورا كر.

ئىك ل ويدەرى بۇو ... ب خودى بى شىر حەلال بۇو پەرسىيار كر((زەقىيا تە چەند دۇنھە؟)) من
گۈتن ((ھەشتى دۇنھەن)) پېشىيار كر كو قەبارى بچۈوك بىرىن، تىرا عەردى مە ھەمە و زىدە ژى،
بەلى ب خودى جەمماعت من نەكەرى جۇقەتا خۇ رازىبىكم ، گۈتن((باوەر ژ ئاخفتىن وى نەكە، ئەم
بى مە ب سەردا دېمەت ، مادەم يە ھۆسپىايە بلا يا مەزن بىت)).

ئۇرى زەلامى گۈته مە (پېدەقىيە ھۇون چار ھەزار لىرا كاش بەدن و يى د مىنت دى بەرە بەرە
ب(قەست) دەن)).

ئەم زەرىزە مال دا دراڭى خۇ كۈمكەپىن.

راستە ناقى من حەمید ئاغايىھ، بەلى كەس باوەر ناكەت كو من ئەف دراڭە نىنە! ما ھەوجەھى
شەۋەقەكم؟.

مە گایىن خۇ بىرەنە بازارى، ب خودى ئەمەنلى دلى كافرا دسۋەت .

گایى بەلەك بەرىخۇ ددا چاقىن من و دكە گەرى و يى رەش دەستىن من د ئالىستن .

درېز ناكەم مە گایىن خۇ ب نىزىكى سى ھەزار لىرا فرۇتن و يى مائى مە ژ بانكى وەرگەرن.

ھۆسا كەللى زەلاما مە تراكتۈرە مەزن كرى، بەلى چ تراكتۈر بۇو ! ب خودى ھەندى جىايىكى بۇو.
گۈتن((دوو فنجانىن گازى و و .....)).

من گۈتى پە كەن، و ھەر وەسا مە پىرى دوھەن ژى كر.

قیچا دا کهس چ چاقا لی نهدت ، مه ل سمر نفیسی (ما شملاه) و شمکالکهکا پرتکی و سمرکمکی سیری و چاڭكەکى شین پېچە كرن.

کورى من ب سمرکەفت و ل پشت ستىرنى روونشت و ئەم ژى سووار بۇوين و مه گؤت يا خودى ... نىزىكى ئىقشارى ئەم گەھشىتىنە كوندى ، و ل دۈرماندۇرى گوندى هاتىن و چووين. چاوا گوندىيا زانى مه تراكتۇرا ژ دەزگەھى ئامورا كرى ، ل وى و بابى وى يى بچت تراكتۇرەكى بىكىت ، خۇ ئۇو سقى - كو بىتنى دەه دئۇنم ھەين و زەقىيا وى ئاخە سېپىك - كارى دراڻى كۆمكەت و بىكىت .

ھۆسا دمى د بۇو ئىقشار دا بەريكانا تراكتۇرا دەستپېكەتن.

كمى گومان د شىيانىن كوركى مه دا نىن، خۇ دى بىزى پەلموانە ل پشتا مەعرىكى . ب شارەزايىخۇ رؤزەكى پىل كىسىلى مىميش حسېنى دا و ژ رىكى ھاقيت .

وهكى ھەر جار شەمبۇ يا دا قەستا سىنهما دەقەرى كەن، و ل بەر دەرى سىنهمايى ھەممۇ تراكتۇر ب رىز رادۇستىان .

ئاخ خۇزى وە دىيتبا كورى مه چاوا تراكتۇر د ھازۇت و سەمەيلەن خۇ باددان، پىشتى فلم ب داوى دەھات دا بەريكان ھازۇتنا تراكتۇرا دەستپېكەتن و كا كى دى دېپېشىا كى كەفت . رؤزەكى بىئۇلەكى بى وۇدان خۇ ل تراكتۇرا مەدا، و چاڭكىن وى شەكەندىن و تراكتۇر د جەدا دراوەستىا، ئەم كەفتىنە وان كۈلانا و ب پېپىا زەرىن .

رۇزىدا كورى مه قەستا بازىرى كىر ، نزا چ لىيەت، يامان زانى گۈتن ئەو پارچا كىم ب دەست نەكەفت .

- ئى.... حەميد ئاغا... و پاشى?

- پاشى، مە دوو (گا) كريکەن دا تراكتۇرى پى بکىشىن، مە قەستا دەزگەھى كىر، كا بەھايى وى پارچى چەندە دا بىدەن، گۈتنە مە نىنە .

دى وەرە باور بىكە! پارچەكى بچۈوك وى تراكتۇرا ھندى چىايى ب راۋەستىن ؟ چاڻى تە ماچىكم گایى رەش!.. نە برغى و نە پارچىن ۋەگو ھاستى.. نە ئامورەك خراب د بۇو . كورى من پېشىيار كىر كو بچتە سەتمبۇلى، چوو و نەھات .

- ئى ... حەميد ئاغا ... و پاشى?

- پاشى ھېچ .

ھەممۇوا زەقىيەن خۇ كۈلان و ئەم ماينە چاڤەرى، ب خودى ھەتكى مەل گوندى چوو، مە دراڻ ژى نىنە بخۇ جۇتهكى گایا پى بىرىن، نەچار بۇوين، مە بۇ خۇ دوو گائى كريکەن، و ھۆسا سوپاس بۇ خودى مە كارى زەقىيەن خۇ بکۈلين، ل دوماھىي نامەك ژ جەم كورى مە هات ، تىدا د بىزىت ((ئەو پارچە ب دەست من كەفت، بەلى دراڻ دەدەستى من دا نەممايمە و بۇ من ھەزار لىرا ۋەرىكەن)) . ب لەز چوومە بانكى و ھەزار لىرە بۇ ۋى پارچى !!

پىشتى چەندەكى زەرىيە مال و پارچەكى ئاسنى ھندى مەتلىكىيە (پارەكى ترکى) يە ، يى دەدەستى دا ...

قەدا پى بکەقىن ھەزار لىرە بۇ ۋى پارچى !!

مە خۇ گەهاندە فيتەرەكى داچارەكى ل تراكتۇرى بكمت ، باش بۇو تراكتۇرى كار كر .

ئەقە زەقىستان نىزىك بۇو و مە چ ھەوجەمىي ب تراكتۇرى نەمان، لموما مە د ئاخورى دەوارا كر - جەھى گایى رەش-

د وى دەمى دا دەمى قەرى (قىست) ئىكى بى دەزكەھى نىزىك بۇوى، دراڭ دەھستى مەدا نىنە؟ و مە چ نىنە ۋېجا چارە ؟ ئە ھۆسا تراكتۈر سەرى مە گىزىكىر ، ئەم رابووين ھندەك قەر ژ قىدىر و دراھە كۈمكەن ھەتا مە كارى قەرى ئىكى بىدەين.

رۇزھاتن و چۈون ھەتا كو بۇويەھا فىن، من گۇته كورى خۇ زىرەكىا خۇ بۇ مە دىار بىكە، ژىل دەست ب كۈلانى كىر، ڙىشكەكى فە تراكتۈر د نېھەكا زەقى دا راوهەستىبا.

باشە ئەقە ئىشا ۋى تراكتۈر چىيە؟ ما كەس نىنە چ ژى بىزانت؟
مە جارەكىا دى ئاگەھەداريا دەزكەھى كىر، شارەزايى خۇ ھنارت.

ئەرى گۇت ((دانكى ئاشى بى شەكتى))

مە ۋىرىكىر، گۇتن نىنە، كى باوھر دەكت؟! ما چ دانك بۇ ۋى چەپلى نىن؟

قازوخەك ب مەكەفت، باوھر بىكەن گۇتنەمە تراكتۈرەكى بىكەن و دانكى وى ژىقەكەن و ب ئىخىنە تراكتۈرە خۇ، ھۇون ب خودى كەن ئەقە ئاخفەتتە؟

تولەن ھەر جەھەكى بىنېرى دى بىنى ئەو تىتى پىس يى ل ناق زەقىا، ھەر زەقىيەكى كەلمەخەكى ئىكى بىلى، كۈمەن زنجира و ئاسنى پىرى وان دەرانە.

ئاخ! گایى من بى رەش، ئاخ گایى من بى بەلەك! ب شەق و رۇز كار دەرن و بىي وەستىان، بىي ب مفایى چ بى ساخ بىت يان بى مرى، لى ئەق پىسىنەمگايى دى سەرژىكە و مفایى ژ گۇشتى وى وەرگىرى و نە ژى دەھىتە دۇئەن و ۋە دۇئەن.

رۇز بى دبۈرن و قەرى دەۋوبي نىزىك بۇو، دەمى من گۇتىي دا بىزقىرىنин، خۇ نەرازى كرن، و گۇتنە من ئەقە نە بازارى كەل و پەلا يە، دا قان ئاسنا بىكىن.

ئۇف خودى! گەلمەك نەمایە ئەز دى پەقىيەم، ئەم بى حەسىيەن كى ئىكى ھەى بۇ ۋى پىسى پارچا چىدەكت، من گۇته كورى خۇ ((ھەى كەرى كەرى دى گەلىشى خۇ پاڭز بىك)) كوركى قەستا (ئەدەنی) كىر، فيتەرى گۇتنىو يى ((دى چاوا ئىشا نەساخى زان و نەساخ ب خۇ نەل قىدىر بىيە؟)).

من گۇته كورى خۇ ((دى ب دوو گایا ۋەكە و بلا بکىشىن...)) پىشى پازدە رۇزا گەھشەتە (ئەدەنی) ل وىدەرى گۇتنە كورى من ((پارچەكى ئاسنى ياكەفتىيە دناف ئاشى ويدا و دانكى شکاندى و دا چىيت پىندىقىيە ھۇن (500) لىرا بىدەن.

نوزدارەكى شارەزايى، ئەقە ئارىشەكى گەشتىيە لەوما ئەز رابووم من دۇنەمەكە عمردى فرۇت و من دراڭ بۇرا ھنارت.

ل وى رۇزى كچا من و زاۋايى من هاتبۇونە سەرەدانا مە، ئەق قەدر دراڭ مە ل ۋى بىسى مەزاختن ھەمما دا لېسۋار بىن، ئەم ھەممۇ مەزن و بچووك لېسۋار بۇوين.

من گۇته كورى خۇ ((تۇو چاڭ ل ھەقالىن خۇ نەكە بابۇ، ئەقە نە ھەسپى بەرىكانىيە)).

بەلى ژ يا من نەكىر، چاوا بى ئىكى د بەررا كىر، چاوا كەر دەدەتە پى ماكەرى!! ئەز نەگەھەشتم گۇتنا خوب تەمامكەم .... ھەشىار بە وەندەكە.....

دىتتا من دىتى حرنگىنى ژ (كابىرىتەرى) هات !!!!!

((كۈرۈ تە چ كى؟ ھەى كەرى!!ما خۇنە ھەسپە؟ كۈرۈ ئەقە شۇلى ھەرچايدە.. بى كافرا يە)).

ب خودى خۇ ھەكە ھەسپ ژى با دا پەقىيەت و ۋېجا بۇوە حررمەرا كابىرىتەرى، خۇ دى بىزى كەرەك يەت زىرت، ھندى مە دا بىر پالا نە ھەرى ئى .. خۇ ژ جە نە لقى، ئى ھەكە گایى رەش با دا لى حەيتىنى((دېھ)) دا ۋى چىايى سەر و بن كەتن.

من کچا خو خولمکر و گؤتى((هەى كچا قەحبى ئەم د كىز سالى دايىه... ها؟ ئەز دېيىزم ل سالا 1955)) ول زاقايى خۇزقىرىم ومن گؤتى((ئەم د كىز چەرخىداينه؟ ئەز دېيىزم چەرخى بىستىيە ماھە؟))

ئاخ گايى بەلەك!! ب مىتەكە كايى، ب شەف و رؤز كار دكر، كۈلان.. عمرەبانە كىشان و گەنم و جەها ئەقە هەممۇ مە پى دكىر.

- ئى.... حەميد ئاغا... و پاشى?

- گەلى زەلاما.. پاشى بۇو گەمرا قەرى (قىتا) سىبىي. ئەق تراكتورە بەلا سەرى خودانىيە.

من دەد دۇنھەمین عەردى فرۇتن، بىرغى ب (500) لىرا يە... پارچەكە ئاسنى ھندى تبلا من ب (1000) لىرا يە و ب دەست مەۋەقى ژى نا كەقنى توول كىز جەھى ل زەقىي بىگەرىي دى پارچەكە ئاسنى ل ۋىدەرى و صەممۇنەكى ل دراھە و زنجىرەكى ل ويقەتر، ئەو سېڭقانك يى ل ھەممۇ زەقىيا بەر بەلاق بۇوين!!

گۇتن ئەندامەكى پەرلەمانى، نۇونەرى پېشەسازى و وزى، دى ب سەرەدانەكى ھىتە گوندى، ئەز ژى رابۇم چۈومە ناك و من گۇتى: ((قىيگاھى ئەم چ بكمىن؟ ما چىدېت پارچەكە بچۈوك تراكتورەكى راوەستىنت و بىتە گۇوفك ل ناق زەقىي (!))

- ئى، و ئەوي چ گۇت؟

- ما دى چ بىزىت ... گەلەك ئاخى و ئەز د ئاخفتىن وى نەگەھەشتىم..

ئەوي گۇت ((مەۋەقى بەرى د چەرخى بەرى دا بۇو، بەلى مەۋەقى ئېرۇ يى د چەرخى ئاسنى دا دېزىت، ئانکو چەرخى ئامۇرایە... ئانکو شارستانىيەت يە گەھەشتىيە ناف مەلمى دا ب رىيَا ئامۇردا .....)). من گۇتى((ئاخفتتا تە راستە، وە شارستانىيەت گەھاندە مە، سوپاسىا وە دەكمىن، بەلى پا كا پارچىن ۋەنگەھاستى؟... وەرە بەرىخۇ بەدە زەقىن مە توو كۈوفە بچى دى پارچىن ئاسنى بىنى! دى كەرمەكە شارستانىيەت بۇوه كۆمەكە گایىشى د نىقەكە زەقىي دا، ما چ تىشت ژ ۋى شارستانىيەتى بچۈوكتر نىن?))

ئەق پىسى چ زمانا نزانت نە دىيىيە و نە ھېچ، ھەكە تە ۋىلا راوەستىنى، ھندى بىزى ھەۋەش راناوەستىت.

- ئى.... حەميد ئاغا... و پاشى چ گۇت?

- گەلى زەلاما پاشى گۇت: ((مە يا ژ ئەمرىكا داخوازكىرى و ئەم چاھەرىي ژقانى گەھەشتىنا پارچىن ۋەنگەھاستىيەن، ب چ حالى ھەى... مە يا دەست ب ئاڭاڭىنە كارگەھەكى كرى و چاھەرىن ھەما و ھەكى بارانى دى پارچىن ۋەنگەھاستى بارن))

من گۇتى((ئەم دى دچاھەرىيىن، بەلى بلا بانك ژى بىيەنا خۇل مە فەرە بەكتەن)).

دەمىي قەرى (قىست) دوماھىيەتلىكى، ب راستى من گەلەك بىریا گائى كىربوو، و دەمىي گايى من بى رەش دىكە گەرە ل بىرا من ھات، ئى ب خودى دلى من بۇرا دسۇت. سەرى وە گىز ناكەم، من ھەممۇ عەردى خۇ فرۇت و قەرىن خۇ دان.

- .. و پاشى حەميد ئاغا؟

- پاشى من ھنارتە دوو: كچا خۇ و زەلامى وى و وى پىرە ژنى و گورى وى... و من ھەممۇ بىزە سەر وى گوفكى و گۇته وان ((ھۇون دەدەنە شۇلى باشە، ھۇون نەدەنە شۇلى دى كۈپەلينا ل سەر

پاتکین وه گریدم)) پیکول کرن، دانه شؤلی، بملی چاوا؟ دی بیژی یا د سوکمراتی دا و هسا در هچقی ! جار قایشا د سمررا دهاقيت و جار صهمونه ژی دکهفتون ، دهمی لیسوار دبون دانک د شکهست.

- ئى حميد ئاغا و پاشى؟

- پاشى گەلى زەلاما من گؤته وان ((چ لاف لاقى نەكەن)).

مینا پەزى من كۆمکرن و هاڙۇتن و برنه سمر وى گووفكى و من گوتى((ھى كورىن سەيا.... هوون دى بىن دى چاوا چاره سمر كەم)). من دەست ھاقىته مەھۇلکى و بۇوه گورمینا من لېيىدە ھەكە دى لېدەي، و من دگوتى((دى بخۇ سالىن چەرخى بىستى، دى تۇو ژى بخۇ شارتانىيەت و ھەر ئەز بى لېدەم))

دەممکى من گوھ ل دەنگى وى پېرەزنى بۇو يا دېبىزت ((ھاوارا... ھاوارا .... ئەف زەلامە يى دين بۇوي.....))

ھەممو ب غار ھاتنە نك من ، من ژى مەھۇلکى خۇ ھاقىت و ئەفه ئەز بى ل نك وھ .

- ئى حميد ئاغا و پاشى؟

- ما دى چ بت؟ پىشى ئەز ژ وى تىشتى پىس قورتال بۇوييم ، بىهنا من ھات، ھزار جارا مala خودى ئاقا ، خۇ تۇو دى بىزى ئەز ژنۇو بىز ژ دەيكە خۇ بۇوييم...
پاشى ل قەھەومچى زقىرى و گوتى:
- كورۇ، كا بؤ من قەھەوكا خوش بىنە .

خەونەكا ئەمريكى كۆمەكى چىرۈكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

ئەو كەرى نىشان وەرگرتى

ل دەمى بەرى ، بازىرەك ھەبۇو ، سەراد يە د كايى دابۇو ، دەلال حىشتىر بۇو ، جەربۈع سەرتراش بۇو ، و ئەز دەھەمبىزى دەيكە خۇدا دەھەزەزىم ، و بەكىرى مستەفا شىيخى ئىسلامى بۇو ، چاۋىش ئەنجلى سەرکەردى گىشتى بۇو ، و كەركەۋىز سەرۋەتكى وەزيران و حاكم و سلتان بۇو . بازىرەك ژىر دەستەھلاتا ۋى سلتانى رۇڭا ئازادىيلى ئەلات بۇو ، ل سەر ئاخا وى دارا ديموکراتىيەتى كەسەك بۇو ، خىر گەلمەك بۇو ، تەنايى بىتر بۇو ، خەلکى وى نە خەم ھەبۇون و نەكەسمەر .

رۇڭ ھاتن و رۇڭ چۇون ، ھشكاتى پەيدابۇو ، ئەو خەلکى خوارنا خوش و ب لەقزەت دخوارن ، ئىدى پىرەتكا نانى يەشك لى بۇو حزرەت . سلتانى دىت ئەو بىرسە دى خەلکى ژنافېت ، لەمما ل رېيمەك قورتال بۇونى گەريا .

رابوو گزير بمردانه ناف بازيرى ، بازير ب بازير .. گوند ب گوند ، تاخ ب تاخ ، ئهو بريارا دايى دگوت

((هوؤؤ خملكينؤ ! يى گوه ليدبت بىزته يى نههاتى .. هر ئىكى خزمەتك بؤ سلتانى كرى يان مفایمك گەهاندييە وەلاتى ، بلا ب لفz بچتە كۈچكى ، دا سلتان نيشانەكى (وسام) بدهتى . خملكى برس و نمبۇن و خم و قەھر و خرجىيەن خۇ زېيركىن ... و بەركرنە سلتانى بؤ نيشان وەرگەرتتى ... و

ھەر نيشانەك ب گۈرە خزمەتا ويىه ...

نيشانا پلا ئىكى زيرە و

نيشانا پلا دوويى ياتام زيرە و

نيشانا پلا سىيى يازىقىيە و

نيشانا پلا چارى سفرى سۈرە و

يا پىنجى تۈتىيە و

يا شەمشى تەندەكمىھ ..... و ھۆسا نيشان گەلەك جۈرن ...

يى دچتن يى نيشانەكى ب دەستخۇ دئىخت و يى دھىئن ژى يى نيشانەكى وەردىگەت ، و ئەق چەندە بەردموام بۇو ، ھەتا كو دبازيرى سلتانى دا خوردى ئاسنى و تۈتىيە و تەندەكى نەمايى . چاوا زەنگلا دستئىي ھەسپى دا ب لەقاندى دېتە (چنگر .. چنگرا) وى ، ھۆسا نيشان ل سەر وان سنگىن مينا پەدانكى دېفيايى دلەقىن .

(چنگە .. چنگا) نيشانا ل سەر سنگى خملكى .. جوو گوھىن چىلى ، كو ھەر كەسمەكى قەستا سلتانى بكمەن يى نيشانەكى وەردىگەتن .

چىلى ھزرىن خۇ كىن و گۇت ((ب راستى نيشان ھەر مافى منه)) كەفته دەمەزبى ويدا كو نيشانەكى ب دەستخۇ بىخت .

سەربارى كو ھەستىي پشتا وى و سنگى وى ، نەل درىزبىنه ، و نيشان دى ل عمردى خوشتن ، ب غار چووه بەر دەرۋەكى كۈچكى و گۇتە سەرۋەكى دەرگەقانان :

- بىزىنە سلتانى .. چىلمكى دېتە وى بىبىنت . دەرگەقانان قىيا ژخۇۋەكەن .

بەلى بۇرى و گۇت :

- خۇ ئەز گاۋەكى ناچم ، ھەتا جەنابى سلتانى نەبىنم .. باشە ؟

- ئەزبەنلى چىلمكى دېتە جەنابى وە بىبىنت .

- بلا بەھىت ... كا بزاپىن وى چىيە ؟

دەمى چىل ھاتى ، سلتانى گۇتى :

- ببۇرە ... كا بزاپىن دى چى بۇرى !

چىلى گۇت :

- ئەزبەنلى ... من يا گوه لىبۈرى جەنابى تە يى نيشانا بەلاقىدەن ، من ژى نيشانەك دېت . سلتانى لى حەيتاند :

- ب چ مافى ؟ ها ؟ ما تە چ كريي ؟ تە چ مفا گەهاندييە وەلاتىيە .. ھەتا نيشانەكى بەمېنە تە ؟ چىلى گۇتى :

- ههکه نیشانهکی نهدیه من ، پا دی دمیه کی ؟ ما پشتی ڦی ههمووی ئهز دی چی دی بؤ مرؤقا پیشکیشکم ؟ هوون گوشتی من دخؤن و شیری من ڦمدخؤن و پیستی من دبهرخؤدکمن ..... خؤ هوون ریخا من ڙی ناهیلن ، بملکو وی ڙی بکاردهین ، ڦیجا ڙبو نیشانهکا تنهکمی !! ئهز چی دی بکم ؟

سلطانی دیت کو چیل ب داخوازیا خؤ یه هقه ، رابوو نیشانهک ڙ پلا دوویی دایي .
چیلی ئمو نیشان دستؤیی خؤ کرو ب کهیف و رهفاس ڙ کؤچکی دهرکفت .
چاقی همسپی پیکهفت و گوتی :

- چ حاله .. خوشکا چیل ؟

- خودی ئیشملاه ڙ ته یی رازی بت .. برایی همسپ .

- ئهقہ چ بوویه و هسا تزو یه ب کهیف ؟ تزو ڙ کیدھری دھیي ؟
چیلی ب دریڙی ههموو تشت ڙیرا شروعکر .

دهمی گوتی کو سلطانی نیشانهک يا دایی، همسپ هاربوو، و ب هرچار سمکین خؤ ڦه قهستا کؤچکا سلطانی کر .

- دی چمه نلک جهناپی سلطانی .

- قدھەغمیه .

بھلی ب وی سمر هشكیا - ب پاشماکی ڙ بابی خؤ و هرگرتی - عری و ل سمر لنگین خؤ یین
پاش سهکنی و رازی نھبوو ڙ بھر دھرؤکی کؤچکی بچن .
رابوون چوون گوتنه سلطانی .

سلطانی گوت:

- همسپ ڙی یی مهیه ... چ نینه بلا بهیت دا بیینین .

ھمسپ چوو ڙوور و سلافکا ھمسپانی کر و دھست و جلکین سلطانی ماچکرن و پاشی گوتی :

- من نیشانهک دقیت .

سلطانی گوت:

- ته چی پیشکیشکرییه همتا نیشانهکی و هرگری ؟

- ئاه .. ئهزبھنی .. ما کی هندی من کریه ؟ ما نه ئلزم یی دشمران دا تؤپ و تھنگین وہ ل سمر پشتا خؤ هلدگرم ؟ و دئاشتی دا زارؤکین وہ ل پشتا من سووار دبن ؟ ههکه نه ڙ من بت هوون نکارن چ بکهن .

دهمی سلطانی دیتی کو همسپ یی هقه ، بریار دا ، کو نیشانهکا ڙ پلا ئیکی بدھنی .
ل وی دھمی کو همسپ ب کهیف و ب هرچار سمکین خؤ ڦه ، ڙ کؤچکی ڦددگھریا ، ب سمر کھرکی هھلبورو .

کھرکی گوتی :

- مهرحبا برایی

- مهرحبا مامؤ

- تزو ڙ کووشه دھیي ؟ و دی کووشه چی ؟

ھمسپی چیرؤکا خؤ ههموو بؤ گوت .

کھرکی گوت :

- مادم و هسایه ، ئەز ژى دى چىمە نك سلتانى مە و دى نىشانەكى ژى و هرگرم .
ب هەرچار سؤلىن خۇفە و ب غار چوو كۈچكى .
زىرەقانىن كۈچكى گۈتنى :
- هۆۋۇۋۇ ش ... هۇش بىلى ب چ تەرزى نەكارىنى .
رابون چۇونە نك سلتانى و گۈتنى :
- وەلاتىي وە بى كەر دېتىھ بەھىتە ژۇور .
سلتانى گۈتى :
- تە چ دېتىھ وەلاتىي مە بى كەر ?
كەرى داخوازيا خۇ گۈتە سلتانى .
بىھنا سلتانى ل سەرى تەغا وى سەكىنى و گۈتى :
- چىل مفايى دىگەھىنتە وەلاتى و خەلک ژى مفايى ژ كۈشت و شىر و پىست و رىخا وى دېين
و ھەكە تۇو بىزى ھەسىپ ، ئەو ژى د شەرى و ئاشتىي دا بارا ل سەر پىشتا خۇ ھەلدىگرت
مفايى دىگەھىنتە وەلاتى خۇ ، و تە چ كرىيە ؟ ھەتا ب قى كەرىنیا خۇ بەھىيە نك من و بىي شەرم
و عەيب نىشانەكى ژمن بخوازى ؟ ئەفە چ تامسارىيە تۇو دەكمى ؟
كەرى ب لىقىن پېكەنин ۋە گۈت :
- ئەزبەنى .. سلتان .. مەزىتلىك خزمەت ئەون يىن كەر پېشىشى وە دەكەن ، ھەكە نە ژ ھەزارەھا
كەرىن وەكى من بت ، دى ھۇون كارن ل سەر قى كورسىكى روونىن ؟ ھەكە نە ژ مە بت دى
دەستەھەلاتا وە ھۆسا بەردىوام بت ؟ سوپاسيا خودى بکە ، كو مللەتى وە ھەممۇ وەكى منن ، و
دەستەھەلاتا وە يە بەردىوام .
- سلتانى زانى كو ئەو كەرى ل بەرامبەرى وى ، وەكى يىن دى ، ب نىشانەكا تەنەكەيى رازى
نابىت .
لۇما گۈتى :
- ئىيە .. وەلاتىي كەر ، من چو نىشانىن بەرامبەرى خزمەتا وە يا چاك نىن ، لۇما ئەز
برىيارى دەدم ، كو ھەر رۇڭ كاي ل ئاخورى كۈچكى بۇتە بەھىتە پېشىشىكەن . بخۇ .. بخۇ ..
بخۇ ، ھەتا كو دەستەھەلات و حۆكمى من يى بەردىوام بت .
-
-

خەونەكا نەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

مەيمۇون خاتم

بتر ژ دهه مهیمونکا درهکه‌هی (قفص) دا بعون ، ئهوان لفینین ئەنتیکه ل سهر دارا دکرن ، لفینین وان مینا بیئن پاریکه‌رین جامبازی بعون ، ئیکی ژ وان سمری خو کند کربوو ، دی بیئزی (لمرودان) یی هزرمهند بwoo ، من نمکاری ۋى مهیمونکى مەزن ژ شەمپازى جودابكم ، بیئەنکى من بەریخۇ دايى .

- دەستورى ھەيە ؟ سەيدا بەحسى تەممە ، دەقىقەكى دەستور ھەيە ؟
يى دئاخنى ، ئەو مهیمونکى ھزرین خو دکرن ، بwoo .

- ئەرى ! ئەقە تۈويي دئاخنى ؟

- بەختى تەممە ب بىدەنگى ، نمکو خودانى مهیمونکا گوھ ل مە بت ، ئىدى ئەو ناھىلت ئەز باختم .

- بەلى ھوون يى وەكى مەۋۇقا دئاخن ؟ !

- ئەقە تىشىكى سروشتىيە ، ئاھر ئەم مەۋۇقىن .

- چاوا ؟ ھوون مەۋۇق !! مادەم وەسايە ، پا ھوون چ دەكەنە درەكەھى دايى ؟

- ئەز نە ئىكەم مەۋۇق دېتە درەكەھى دا ، ھندەك دزموجن و دچنە درەكەھى دا .. و ھندەكىن دى دچنە درەكەها خاشتى موچان دا ... توو قەت نەچۈوپە دەرەكەھى دايى ؟

- بەریخۇ نەدە من ... ئەز نەپەسکارەكى پېتەنکىمە ، و دەمى بچەمە تىدا ، دى بیئزى من (خو شىر ژى دچنە درەكەھى دا) .

- سەيدا توو نەپەسکارەكى پېتەنکى ؟ من ھېقى ژ تە ھەيە .....

- كەرمەكە سەيدايى مەھىمۇن .

- ئەز نە سەيدامە .. ئەز خانم .

- گوھى من ل تە ھەيە مەھىمۇن خانم .

- من گۆتە تە ئەز نە مەھىمۇن .. ئەز مەۋۇق مەۋۇق ..

- پا توول ۋىدەرە چ دەكە ؟ ئەز تىباگەھم !!

- ئەقە ئەوه يا ئەز دى بیئزە تە ... ئەز گەلەك حەز ژ سىنەمايى دەمم ، ئەز رەۋەھى ژ رەۋەن ب (گەرتىتا گاربؤ) يە داھىبار بۇوم ، من وەكى وى دەست ب ژيانەكا ئەنتىكە كر ، من پرچا خو بەردا سەر ملىئ خو ، ھەكە ھنگى تە ئەز دېتىبامە !!

پىشى هنگى (مارلىنا دېتەپىش) سەرنجا من راكىشا ، من بەھەپىن خو وەكى بىئن وى زرافىرىن ، من وەكى وى پۇترا سېلى سەر و چاقىن خو دا ، من رووھەن خو بۇ ژناندا كېشان ، دروست مينا وى .

پاشى (زارە ليونارد) دىياربۇو ، رابۇوم من زارزاركى وى كر ، من پرچا خو وەكى يا وى لىكىر ، من زارى دەنگى وى كر ....

- ھېقىدىكەم خانما من .. توو بۈچى ھاتىبە ۋىدەرە ؟

- ئەقە ئەز يا بۇ تە دېبىزىم ، پىشى (زارە ليونارد) من خو وەكى (كلارابؤ) لىكىر ، من پرچا خو ب بؤياخا رەش چىكىر و من ئىكجار بەھەپىن خو زرافىرىن . پىشى هنگى من وەكى (فېرۇنىكا) لىقىن خو بىئن مەزن ب سوراڭى تارى رەنگىرىن .

- ھېقىدىكەم .. خانما من .. تە چ ژ من دېيت ؟

- همکه پینچ دهقیقا گوهی خو بدیهیه من ، دی زانی من چ دقیت ... مودیلی (فیرؤنیکا) زوو چوو ، پشتی وی (ئەلیزابیت تایلر) دیاربوو ، رابوم من وەکی وی خو بؤیاخکر ، من پرچا خو کره داھ .. داھ ، دروست ئەز وەکی وی لیهاتم ، بی ئەز ددیتم دگوت ((ئەلیزابیتا خۇمالى)) يه !! بەلی دەمی (ریتا ھایواریت) شوو ب (ئاغا خان) کرى ، من پرچا خو ب سۈرۈ رەنگىر ، و من ھندەك نیشان ل سمر و چاقین خو چىکرن .. ھەر دروست وەکی وی من کر ، دەمی (مارلین مۇنرۇ) دیاربووی ، من وەکی وی سمر و چاف و لەشى خو ھەممۇ گوھارتىن ، بی ئەز دىتابامە دگوتە من ((مارلین مۇنرۇ))

- ژ دەستوريا تە بت ، ئەز بى ب لەزم و من کار بى هەى .

- چ نەمایە چىرۇکا من تمام بت .

- ھېقىدكم ب لەز .

- ھەمکە تە ئەز دىتابامە ، روژا (ئۆردى ھېبىرۇن) دیاربووی !! ھەر ئەز ھەممۇ وەکی وی لیهات بۇوم ، بىگە ژ پرچا من ياكورت ئەوا وەکی يازەلاما ... و ھەتا ھەممۇ تىشى دى . بەلی (جينا لۇلۇ بىرەجىدا) ھەممۇ تىش گوھارت ...

- تىيگەھىشم .... تە خو وەکى (جينا) لىكىر ، پاشى تە زارزاركى (سۇفيا لۇرین) كر ...

- دروستە ! تە چاوا زانى ؟ ل دوماهىي من خو وەکى (بجرىس كىلى) لىكىر ، ئەز رابوم من وەکى وی خو بؤیاخکر ، و من كولاقىن ب سەنگ دسەرى خو كرن ، تمام وەکى وی من کر ..... و ژ نشىھە ئەز ھاتىمە گىرتىن !!!!!

- بۇچى تۇو ھاتىھ گىرتىن ؟

- بەلی .... روژەكى ئەز ل جاددى دچووم ... ھەما ئەز ھاتىمە گىرتىن !!! و ئىنامە قىدەرى .. من گۆئە وان ئەز مەۋەقىم ، لى وان گوهى خو نەدانە من .

- تۇو بۇچى نەچۈرىيە دادگەھى ؟

- ئەز چووم .. ئەوان ئەز ھنارتمە جەم شارەزايىن ، ئەوان ژى رابوو ن راپۇرتا خو پىشىشىكىن ، و تىدا نەقىسىن ئەقە مەيمۇونكە !!!

نۆكە .. ھېقى ژ تە دەكەم بىزە من ئەوا ئېرۇ بۇويە ستىرا سىنەممايى كىيە ؟ چ جلكا دېرخو دەكتەن ؟

چاوا رادوستىت ؟ چاوا دئاخفت ؟ .....

دۇي دەميدا خودانى مەيمۇونكە دەبر مەرا دەرباز بۇو ... و قىرڭىر وی مەيمۇونكە دەگەل من دئاخنى :

- تۇو بى نۇوبى ؟ ئېكى دى بى نۇو ھەپىه ؟ ھېشىتا تۇو دېبىزىبىه ۋى و بى دېپىه .. كو تۇو نە مەيمۇونكى ؟

سەرەت گۆئە :

- سەيدا ما تە ئائختىن ئەقە مەيمۇونكى باوەركر ؟ ھېقىدكم بنىرە قان ناچاقاڭان ... ئەرى تىشىك ھەھىيە نە وەکى بى مەيمۇونكى ؟ پانە تەمام وەکى مەيمۇونكايى ؟ ئەرى تىشىك دىنېقەكە وی و مەۋەقىيەتىيە مايە ؟

من دنالى شەشانرا بەرىخۇ دا ژنکى .. ب راستى ئەقە راست دېبىزت .

من گۆئە :

- بەلی ئەقە مەيمۇونكە .

- هلبهت مهیموونکه ، ئاھر ھەممو مامؤستا و تختۇران و تختۇرین گىانداران يا پشکاندى و ھەممۇوان ژى يا دراپۇرتىن خۇدا گۇئىن ((ئەقە مەھىمۇونكە)) .
  - ئەز ھېدى .. ھېدى ژى دوور كەفتم .. بەلى ھەر خانما مەھىمۇون دگۈت :
  - ئاھ ... سىتىرا ئىكىيَا يايىرى ئىكىيە ؟ ... ھېۋىدكەم بىزە ..... .
-

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەھىئىن وەرگىران : خىرە بۇزانى 2006

كىز پارت دى ب سەركەفت ؟

گۇئىن :

((مراد ئاغا ھەممو تىشتى دزانت))

چەند شەقەكال مالا مراد ئاغا بۇومە مىقان ، من ل قەھەھانى دىتىبوو ،
من گۇئى :

- مراد ئاغا گۇئىتە من تۇو بىتى دزانى ، قىيىجا كا بىزە من كىز پارت دەغان ھەلبىزارتتا ندا دى ب
سەركەفت ؟

مراد ئاغا بەرسقا من دا :

- نكارىن پېشىبىنىيا قى چەندى بکەين .

- ما ب ھېزىتىرين پارت سەرناكەفت

- نەخىر .. نكارىن پېشىبىنلىكىن ، و بەرخى سېرى ژېرخى رەش ناھىيە ناسىن ، ھەتا پشتى دىياربۇونا ئەنجامىن ھەلبىزارتنان .. خۇ ھەكە ئىك ئىكە پەرسىيارا خەلکى قى بازىرى بکەى ،
ھەر تۇو نزانى كى دى ب سەركەفت ، تۇو دزانى بؤچى ؟ بەرىخۇبدەيى ... گوھى خۇ ب دەبى .

لەنگى خۇيى چەپى دىن خۇكىر ، و چارمیركاني روونشى سەر تەختكى ، جىڭارا خۇ ژى ھەلكر
ودەست ب شەرۇقەكىنى كر :

- بەرى مەل قى بازىرى چ حزب و مزب نەبۇون ، ھەلبەت حزبەك ھەبۇو ، بىتى ناشى
وى ھەبۇو كەسى چو ژەزبى نەذانى .

هنگی مه حزب و هسا دناسی کو هر ئو حکومته ، ئاقاھييەکا مەزن ، ئاقاھييەکا حکومى دىگۈن حزب يى و دېنى ئاقاھييەدا ، ڙ نشكمىقە بزاقا حزبىکى ل بازىردى دياربىو ، بازىر تىك غلغلى (كامل) (ى درواركەر هاتە نك من و گؤت ((مراد ئاغا ، وەرە دا بارمگەھەكى بئۇ شى پارتانوو ۋەتكەن)) .

من گؤتى : ((كورۇ كامىل ... كورى من ئەقا توو بەحس ژى دكەمى پارتە نە دكانا هوور و موورايە . هەرە سەر شۆلى خۇ)) پاشى (رەزا بەگ) يى پارىزەر ژى هاتە نك من و راك ل ۋەتكەن حزبىکى گرت . و رەزا يى پارىزەر پەپەندى دىگەل مەزىتىن نوو يىن حزبى ھېبۈون .

نامە گوھۇرىنى ژى دىگەل دكى .

گؤتە من : ((ئەف بازىرە گوھى خۇ دەدەتە ئاخفتتا تە ، قىجا وەرە دا قى پارتى دابىمەززىنин)) من بەرسقَا وى دا : ((گورى من ... توو دزانى ، جارەكى ژجاران و ل ۋە بازىرە فرقەك هاتە دامەزراىندن ، ناقى وى فرقا سلبس بۇو ، دامەززىنەرەن وى فرقى ژىك پەتكەن داندۇن و ل جەھى خانيان دارىن ھېزىرا چاندۇن ، كەسى ژوان نەكارى ل بازىرە بەينىت ھەممۇ چۈن و كۈچكەن))

رەزا بەگى پارىزەر بەرسقَا من دا ((ئەمان ! مراد ئاغا ، ئو چ دەم بۇو !! ئو دەمى توو بئۇ من بەحس ژى دكەمى قەلمەھى ، ل ۋى دەمى دى ل جەم مە دروست وەكى ئەمرىكا بتن . ب گۇرەكى قانۇنى ھەر كەسمەك دى يى پېكىرىبت بچەنە ئاش پارتەكى)) .

چىرى درىزناڭمەم ، مە پارت دامەزراىند ھەر مە ئەف چەندەكەر و ئەندامىن پارتان دى خۇ ۋەتكەشان و هاتەنە ئاش پارتامە مەيا نوو . خەلک هاتەنە دناف رىزىن پارتامە دا ، ئىدى نېسىكارى پارتى ب نېسىينا ناقانرا نەگەھشت . كورۇ توو دى چ ل ۋى ھەممۇ خەلکى كە ؟ قىجا خوارزى ئەز گەلەك ترسىيام ؟ من گۇتە سەرۋەكى مە - رەزا بەگى پارىزەر - ((ئەمان رەزا بەگ ، دا دەرگەھەي هاتەنە ئاش رىزىن پارتى بىگرىن ، ھەكە دى دەرگەھەك ب سەر سەرى مەدا ۋېت !!!)) بەرسقَا من دا ((چ چىنابىت ، چونكى ئو پارتان ئەندامىن خۇ بىر كەتىن ، ئو دەھىتە قەبۇولكەن و چەند ئەندامىن پارتامە مەبىرىن ، دى حوكى ب ساناهى وەرگرىن)) .

ھەچكۇ ئوپىن ژناف حزبا دى هاتىنە دناف حزبا مەدا تىرا مەناڭمەن خۇ ھەركەسمەكى هات و چوو ناھىتە ئاش حزبا مە ، خوارزى ! ما ئو كېيە حزب و مزبا نەناسىت ؟ ئەف دى مەگەھەينتە كېدەرە ؟ بەللى كا ئوپى نىزانت يان فام نەكت ؟ ئەمان يان زەمان چېيە ؟ يى دەھىت دى ھەيتە ژۇور ، قىجا خوارزى بازىر ھەممۇ ھاتە ژۇور و حزبا مە تىرى بۇو . ھەكە دەنگى مە چووبى ئېكى ژسەرى دى پەرت پەرت كەباين .

من گۇتە خۇ دا ئەز ۋى حزبى بەھىم و بچەنە ئاش حزبى دى . ب بەردهوامى پېرۈزبایي ژنېسىنگەها حزبى بئۇ مە دەھاتن . رەزا بەگ يى پارىزەر پېقەك خواند ، چ نەماپىوو مەيدانكا بازارى ژەدەست قوتانى ژنافچەت .

خوارزى رۈزەكى بەرسقەك گەھشتە مە :

< سەرۋەكى گشتى يى پارتامە يى هات > ...

بازىر ھەممۇ دەركەفە پېشوازىيا وى . ھەر يى ژىي وى ھەفت و ھەتا ھەفتى سالى دەركەفتىنە سەر رىيما . كو ھەكە ئېكى ژوان يىن ل سەرى ئەم دىتباين يان گوھ ل مەببا ، دا ئەم ھەممۇ

ژده‌فهريَ كربانيه دهر و دهر ئىخستابين ، و دا بازيرى ب سمر ههر چار پارچىن جىهانىدا بەلاقەمن، دابنە عىبرەتا سمرى عىبرەتا .

مەھزر دكى رەزا بەگى پاريزەر گوتار بىزىكى زىرىكە . بەلى پاخؤزى تە گوھى خۇ دابا سمرؤكى گشتى يى پارتى مە . ئەو زەلامە بىھەنەكى دئاخفى خملکى ھەممۇيى دكىرە گرى ، پاشى جارەكادى دئاخفييەفە خملک ژەكتەندا دكەفتە عمردى ، جارەكادى خملک دگرى جارەكادى دكەنەن .... خوارزى ھەچكۇ دى بىزى دوگمېن مە دەھستى وى زەلاميدا بۇون . دوگمە دېرنە رەخەكى مە دكىرە گرى و دېرنە رەخا دى دكەنەن و پشتى گوتارا خۇ ب داوى ئىنای ، هاتە بارەگايى حزبى و پرسىيار ژ رەزايى پاريزەر كر :

- ھەزارا خملکى بازيرى چەندە ؟
- رەزا بەگ بەرسقا وى دا :
- بىست و چار ھەزارن .

- ئەويىن كو ناهىئە ھەلبۈزەرتنان نەھەزمىرە ئانكۇ ئەويىن ماف نەي دەنگى خۇ بدەن

- ھەكە ئەوان حساب نەكەن ، ھەزارا دەنگەران دى بەنە نىزىكى دوازدە ھەزاران

سمرؤكى گشتى يا پارتى مە گۆت :

- دەھەلبۈزەرتتىن ۋى بازيرىكىدا مە بر .

خوارزى پشتى ھنگى سمرؤكى گشتى يى پارتامە چوو ، ترسى ئەندامىن پارتى دى گرتىن ژىشىكەكى ۋە و ب لەز سمرؤكى پارتى وان گەھشىتە بازيرىكى مە . بەرى ھنگى من بىريار دابۇو خۇ ژپارتى مە ۋەكىشىم و بچەمە دنالق رىزىن پارتى دىدا . بەلى ئەو زەلامە ژىشىكەكىقە ھات ، ۋى جارى ئەويى پەيىھەك خواند .

ئەمان ! خوارزى ، يان پەيىف د وەسابن يان هەر پىدەنى ناكەت ، ئەويى خملک ب دژوارى گرىيەند

ل دوماھيا پەيىقا خۇ گۆت :

- گەلى وەلاتىيا ، ھەكە ئەم ل سمر حوكىمى ماين ، دى ھەزار لىرا دەينە هەر گوندىيەكى .
وى !! خوارزى وى !! هەر كەسەكى گوھ ل ھەزار لىرا بۇرى ب لەز چوو حزبا وى .
رۇژا دى پاريزەرى مە رەزاي تەپ ل سمرى خۇ ددان ، تەپ ل چۈكىن خۇ ددان ...
من پرسىيار ژى كر :

- تەچىيە رەزا بەگ ؟ ددانى تەبى ئاقلى دئىشت ؟

- ددانىن من يى دەھستىكەرن و ئەلەھە مدوالا ئەو نائىشىن .

بەلى يَا ژقى خرابىت ئەندامىن پارتى مە چۈونە دنالق رىزىن پارتى دىدا .

- ما مە كەس نەما ؟

- مە بىتى دامەزرىنەر و ئەويىن كو گوھ ل ھەزار لىرا نەبووين بىن ماين .
من ژى رابۇ دىرۈك گۆتن و ب پرچا خۇكىشىا و چەپۈولك ل سمرى خۇ ددان ، پاشى من
گۆتى:

- ئەمان ! رەزا بەگ ئەم ب دىرۈك و پرچ ۋەكىشانى ناگەھەينە ج ئەنجامان وەرە دا ئەم
ژى بچىنە ناڭ حزبا دى ، نەكۆ ئەم گېرۇبىن و پاشى دى بىزىن تۈمار تۈرى بۇون .

بیهنهکی چافھری بوو ، من ناھند يا ئاگەھداركى دا ئم چافھرىن بین كادى بھرسقا وان
چى بت ؟

خوارزى بزاھا كرين و فرؤتنى ل بازيرى مشمبۇو ، بزاھكا عمجىب ياكرين و فرؤتنى وهكى وي
نهبوو خملكى دراھ دخوار ، دھمى من گوتىيە وان :
- كورۇ ئەفھ چ تامسارييە ؟ ما وھ دراھ ل جاددى ديتىيە ؟
بھرسقا من دان :

- بەنڭ دى هەزار لىرەي دەته هەر ئىكى ژمه .
- ماچىدېت ھېشىتا مە رؤبار نەدىتى ئەم دەرنىگا ھەلکەين ؟

قىجا ئم دەرنىگا ھەلکەين خوارزى !!

رەزايى پاريزەر ھېشتايى چەپۈولكال سەرى خۇددەتن و ديرۈك ب دەنگەكى دگۈتن خۇ چيا
زېمىر دىلىن :
((ئااى .... مە دەھلېزارتىندا دۇراند))

ھند مەدىت سەرۋىكى گىشتى بى پارتا مە ب لەز گەھشت ، خوارزى ب خودى كەممە ئەمۇ ژ
تەرمىيەللى نەھاتە خوار بىلەكۈ ئېكسەر ب تۆزا پېلاقىن خۇفە چوو سەر سەرى تەرمىيەللى و پەيھەك
دناف مەدا خواند ، ئەلاھ !! ئەلاھ !! چ رەوانبىزىيە ؟ جارەكى دەقى خۇ ۋەكەر ھەممۇوا دىكە
گرى ، جارەكادى دەقى خۇ ۋەكەر ھەممۇوا دىكە كەننى ...
ل داويا پەيھا خۇ گوت :

- گەللى وەلاتيان ، ئىك ھاتبۇو ۋېيدەرى و ھۇون خاپاندۇوون ، كو ئەم دى هەزار لىرەي
دەتموھ ، و ئۇز بۇ وھ تەئكىد دەكم کو ھەكە مە حۆكم ب دەست خۇفە ئىخست ، دى هەر
خىزانەكى دوو هەزار لىرا دەيىنى .

ئاھ ! خوارزى خۇزى تۇو ل وېدەرى بایھ دا ئەمَا چېبۈرى تەب چاقىن خۇ دېتىا . مە نەھ ھەزار
ئەندام دەزبىدا ھەبۇون ، ھەشت ھەزار و ھەفت سەد و پېنجىيا ژوان خۇ ۋەكشابۇون و چووبۇونە
ناڭ حزبىن دى و ھەر وى دھمى وان گوھ ل دوو ھەزار لىرا بۇوى ب لەز گەھشتىھ مە ، و دوى
دھمى كو ئەندامىن حزبامە نەھ ھەزار ئەندام بۇون ، ھەزما را ئەندامان بۇونە يازدە ھەزار ئەندام ، و
رەزايى پاريزەر ھەر دگۇت :

- چ پى نەقىت مە قى جارى سەر��ەفتەن دەھلېزارتىندا ئىنا
نە بتتى رەزاي وھ دگۇت ، بەللى ھەممۇ خەلکى ئەف تىشى دگۇت .
جارەكادى بزاھا كرين و فرؤتنى ل بازيرى خورت بۇو ، و ئەم بزاھا ھنگى ل بھر قى چ نەبۇو .
- كورۇ ئەفھ چىيە ؟

بھرسقا من دان :
- ئەم دراھى كو دى حزبا دى دابا مە نەما ، و نؤكە ئەم بى ژوى دوو ھەزار لىرى حزبا وھ
دى دەتمەمە خەرچىكەين .

خوارزى ئەقە خەلکى بازيرى مە دىكە نەدچۇو دئاقلىدا ، ئەم دراھى دخۇن كو ھېشىتا نەگەھشتىي
ھېشىتا خلاس نەكرين ، ئەم دراھى دخوار بى كول قى دوماهىي گوتىن دى گەھشتە وان .
قى جارى رؤلى بەرپرسى حزبادى ديرۈك و قەھر بۇون ، و سەرۋىكى حزبا وان گەھشت و گۇتە
خەلکى :

- ئموان هوون خاپاندن کو گؤتىيە وە دى دوو هەزار لىرە دەن ....
ئەندامەكى پارتا مە بېرسقا وى دا :

- ئەم نەخاپاندىنە دى ئەو چاوا كارن مە بخاپىن؟ ئەو دراڭى کو ئەو دى دەن مە ، مەيى
خوارى ....

سەرۋەكى حزبى بېرسقا وى دا :

- باشە، ئەم دى بېرىن ئموان هوون نەخاپاندىنە، ما وان نەگۈتىيە ئەو دى هەر سەرمەخىز انەكى دوو
ھەزار لىرا دەنى؟ باشە، ئەم ھە سەرە مەرۋەكى دى دووھەزار لىرا دەينى وە تىشەكى دى ھەيى
بېرىن؟

كمىسىلى ھېقىي نەما پەيپە خۇ تەمامىكەت، كىرنەغار و چۈونەناف حزبى وى، و كەسمەك دەحزمى
مەدا نەما، و رەزا بەگ جارەكادى زەقەرىيە ۋە دېرۋەك و قەھەر خوارن :
(ئاااي ! مە ھەلبىزارتىن دۇراندىن))

قى جارى من شۇلا خۇ دروستكربوو، و چۈوبۇومەناف حزبى دى، ئەقىن کو گوھ ل
دووھەزار لىرا بؤ ھەر كەسمەكى بۇويى، خۇشاندىن دابچۇن زارۇكَا زىدەكەن، ھەتا کو گەھشتىيە وى
راددىي مەلا ب بىرىنا مەھەرارا نەدگەھشت !!!
ئەمان ! خودى !! ھەكە ئەقە يە بېردىوام بىت، ئىدى بازىر تىرا مەناكەتن ..
ئەز چۈوم و من پېرسىيار ژوان كر :

- كورى من ئەقە هوون چى دەكەنە ؟

- وەلات يى پېدىقى كورايدى ..

ئاخ .. يا خودى، هوون ل ھېقىي مان .. و مان و وەلات پېدىقى ب كورا نەبۇو، ئىللەه نؤكە ..
و دەنان كاوداناندا؟

كۆرتىيا ئاخفتى خوارزى، سەرۋەكى پارتىا مە ب لەز گەھشت و ئەو دەممى خۇ دا گەھشت و
ھەكە ئەو رەزەكى .. دووا گىرۇبىا ئەمى كەمس دناف حزبىدا نەدىت، بەلکو بارەگەھەي حزبى ژى
نەدىت .

سەميدايى من ئەو گەھشت و ئىكسمەر گوتارەك خواند و تىدا گۆت :

((گەللىي وەلاتىيا، ئموان هوون بىيىن خاپاندىن دەممى گۈتىيە وە دى ھەر ئىكى دوو هەزار لىرا
دەينى . زىدەبارى كۆ حزبامە دى دوو هەزرا لىرا دەته ھەركەسمەكى، ھەروەسا ئەو دى
وان (باج) بىيىن ل سەر وى دوو هەزارى ژى لېپۇرت)).

ئۇيىن کو ئەقە گوھ لېپۇبىي ب غار ھاتنەناف حزبامە، رەزايى پارىزەر ژى كولاقى خۇ بلند كر
و گۆت ((مەھەلبىزارتىن بىرنى)).

من گۆتە وى :

ئەمان ! رەزا بەگ، خۇزى نؤكە ھەلبىزارتىن ھاتبانەكىن ... چونكى ھەكە سەرۋەكى پارتىا
دى سۈرۈن و ئەم ھەممو دى چىنەناف پارتىا وى . دى ھاتە ۋە ئەم
ھەر وەسا چىبۇو و مەكى من پېشىنەكى و سەرۋەكى پارتىا دى گەھشت و گۆتارەك بؤ خەملەكى
خواند:

((گەللىي وەلاتىيا .... چ مەعنەيە دېرىن نەو ئەو دى ل قەرىن و مېيىن مەسىرەفى بئۇرۇن، ئەم بخۇ
دى ل ھەممو قەرىن و بئۇرۇن و ئىدى كەسمەك ژوھ نامىنىت قەردارى بەنكى .....))

ئاھ خوارزى !! خۇزى تە مەيدانك دىتبا، بۇوە مەيدانكا داوهتى، بى سترانا دېيىن وىي رەقاسى دەن .. قىامەت رابوو .

- كورۇ رەزا بەگ دى چ كەين ؟

- ئەم سۈتىن مراد ئاغا ئەم سۈتىن، كەس دەزبىدا ناما، ھەموو گەھشتنە حزبا دى .
- دا ئەم ژى بچىن وبگەھىنە حزبادى .

- من سەرۋەتكى پارتا مەيى ئاگەھداركىرى و دى بىنин كا ئەم دى چى دەتە وەلاتيان، پشتى ژەممۇو قەرىن ھەلبىزارتنان ھاتىنە لېپورىن ؟

ژقانى ھەلبىزارتنان نىزىك بۇو بېرى ھنگى ب دو روژا پروپاکندە ھاتنە قەدەغەمكىرن، ۋىجا ھەمكە ئەم ھەممۇو بەنكى ب سەر وەلاتياندا بەلاقەبکەمین ھەر مفایى مە ناكەت، ئەم كىرۇبۇوين، ھەممۇو سەد ئەندام دپارتا مەدانەماينە، بېلى ئەندامىن پارتا دى يىن بۇوبىنە ھەزىدە ھەزار ئەندام .
من پرسىيار ژ رەزا بەگ كر :

- رەزا بەگ، ئەق ھەزمارا دەنگەدران دېازىركى مەدا نىنە !! ئەق ژکۈوفە ئىننان ؟

- ئوان گوھ ل لېپورىندا قەرا بۇو، ۋىجا ھەر ئىك رابوو خۇ دوو جارا نېسى .

- مە چەند دەنگەدرىن دروست ھەينە ؟

- دوازىدە ھەزار

- پا بخاترا تە رەزا بەگ، ئەق شۇلۇن حزبىنە، ۋىجا عاجزى پى نەقىت، ئەز يى چۈوم بىمە حزبادى .

تە ئەق پى باش بۇو، ئەز ژى گەھشتمە حزبى .

- دى خوارزى .....

مراد ئاغا فنجانا سىيى يا قەھوئى داخواز كر، و شىۋى روونشتتا خۇ گوھەرلى، و پېيى خۇ يى راستى دىن خۇ كر و پرسىيار ژمن كر :

- دى خوارزى نؤكە بىزە من، تۇو بەرسقى من بده ... حزبەكى ھەزىدە ھەزار ئەندام ھەبن و يى دى ھەزار ئەندام ھەبن، خوارزى بەرسقى من بده، ياش تەۋەرە كىز پارت دەلبىزارتناندا ب سەركەفت ؟

- ھېقىدىكم مراد ئاغا ما ئەق پرسىيارە تۇو دەكەي ؟ مسۇگەر ئەم پارتا ھەزىدە ھەزار ئەندام ھەين ياب سەركەفتى .

- ماتە نەزانى خوارزى، ماتە نەزانى .. پارتا مە يا سەرەكى ب سەركەفت، ئەم پارتا من خۇ ژى ۋەكىشايى ب سەركەفت، خۇ من ژى دەنگى خۇ دا وى پارتا من خۇ ژى ۋەكىشايى، تۇو چ دېيىزى ؟ من دەنگى خۇ نەدا وى پارتا ۋى دوماھىي گەھشىتىمى، كەس درەفتارىن مەناگەھەت گىيانى من، ئىك دى ھېت بېزىت دى دوو ھەزارا دەپىنەوە خەلک دەكتە ب رەخ كەقىن و بىنە پېشىدا، يى دى ھېت بېزىت دى سى ھەزارا دەپىنەوە خەلک دەكتە غار و بىنە پېشىدا يى دى بېلى گوھى خۇ نەدە وى چەندى، چونكى ل دەمى ھەلبىزارتنان ھەر ئىك دزانت ئۇ دى چ كەت .

- باشه، بېلى بۈچى ئەق چىدېتىن ؟

- خوارزى من .. گىيانى من ... كابرا دەھېت و دېيىت دى دوو ھەزار لىرا دەمە وە، ئى ما چىدېت بەلاش دراھى وى ل بىر باى ھەرت ؟

قیجا دا دراقي وى بىلاش نمچتن خملک دگههته حزبا وى ،ما بىرى دراشف بىگههته دەستنا ناهييەتە خەرچىرنە ؟ دروست يە وەسايە .. يى دەنگى دراقي بېتى دگههته وى ئالى . بەلى دەمى هەلبىزارتىن دەھين ئەو دەنگى خۇ دەدەنە وى پارتا وى باوەرى پى هەى . قىجا خوارزى كەس ۋى نزانىت .. هەكە تۇو ئىك ئىكە مەبگەرى ئەم دى بېزىن دى دەنگى خۇ دەينە تە . تۇو باوەرنەكە .. و باشىيا پىلاڭى ناهييەتە دىتىن هەتتا نەھييەتە دېرخۈكىن . خوارزى دى فنجانەكە دى يَا قەھوئى ۋەخۇرى ؟ -

---

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىروكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بوزانى 2006

ئىجادە

دوماھيا (ساري بر) بۇو ... گەلەك لىگەرىام و وەستىام ھەتتا من خانىيەكى ل ناسكىرى ... خانى يى هەقالى من دىنېھكە باخچەكى مەزندا بۇو (يالجىن) هەقالى من يى زارؤكىنى بۇو .

من گۈتى :

- خانىي وە گەلەك يى جوانە !!

بەرسقا من دا :

- ئەفە خانىي خالەتا من جەوهەرە .

ئەز چور بۇوم دا پەرتۈكىن بالجىنى بىبىن ، بىرمە ھۆلەك گەلەك مەزن بە پىرى پەرتۈك و گۈت :

- دا چايى ل ۋېدەرى ۋەخۇرىن .

دۇي دەمى كو من بەرىخۇ ددا ھندەك پەرتۈكىن مەزن دەنگەكى نەشاز ژقاتى سەرىيەتات :

- ئارمانچ گرى كەسکە . ھەرە .. ھەرە .. ئەملا .. ئەملا .. !

بىيەنەكى من گۈھى خۇ دايى ، چ تىنەگەھشتىم ، جارەكادى ب پەرتۈكان ۋە مۇزۇل بۇوم .

بەلى جارەكە دى ئەو دەنگە ھاتە ۋە :

- بۇ راستى ھەرە، ھەرە ! بۇ پېشىقە، ھەرە !

دا پرسىيارا يالجىنى بىكم، لى ب چو رەنگا من نەكارى ژى بېرسىم . ھەكە ئەف دەنگە مينا يى زارؤكەكى با ، دا بېزىم ئەفە زارؤكەكە و يى يارىيا لەشكىرى دەكت .

ل وى دەمى كول سەر قەنمپەدى د روونشتى بۇوین و مە چاي ۋەدەخوار ، جارەكە دى ئەو دەنگە ژقاتى سەرىيەتات :

- ئارمانچ زكى گەلەيى ! ھەرە .. ھەرە .. !

پاشی دهنگی رهقه .. رهق و قمر مبالغه کی هات ، و ژنشکه کیقه و حیل دهرگه هی هؤلی هاته ڦهکرن ، مرؤ ڦهکی سمر و بمر ئهنتیکه هاته ڙوور !! ئهو نهڙن بورو ، ڦهت نهمنا زه لاما ڙی بورو ، پرچه کا سپی یه دریز ، و کولا ڦهکی ئهفسمرا گهلهک یی کهڻن دسمريدا بورو ، ههکه بنیرینه ناچاڻا و پرچی ڙنکه ، بهلی جلک جلکين زه لامانه و تڙی بمر سنگی نيشان بعون ، کولونهک ل سمر پهنتروونی بورو و جو تهکی گورین هري یین ڙنکا دلنگیدا بعون ، و شيرهک ڙی ب نافتنگی فه یی گريداي بورو .

دهمی من ژنشکه کیقه ئهو گيانداره ل بمر امبوري خو ديتی !! من خو ههلاقيت .
يالجني ب دهستي من گرت و ئهو ب من داناسين :

- جموهري خالي منه ..

- تووبي چاواني گهنجو ..

بي هاتيه ڙوور ڦمن پرسى ،

من ڙی بمر سفدا :

- سوپاس سميدا .

- نابيرزنه عمر يفي سوپاس بهلكو دبيزنى ((ههر یي ساخ بى)) .

پاشی بمر يخودا يالجني و گوت :

- مهپيدفي ب کاي همي به هسپين تويپي .

پاشی دهر گهفت و يي دبيزت ((بو پيشقه همره))

ئهز ئيکجار شاقس و حييته مام .

يالجني گوت :

- من چيرؤکا خالهتا خو جموهري به ته گوتبيه ، پان نه ؟

- بهلی ئيکم جار من تيگه هينه خالهتا ته جه و همر يان خالي ته جه و همر ؟

- همردوو .. بنيره دا به ته شرؤ ڦهکم .. خالهتا من جموهري دگمل همردوو زركورين خو دهي
خانيي مهزندادڙيان ، و ئهوي هردم دوو کورک خودان دکرن و همر جارهکا ئيک ڙوان مهزن
ببا ڙن به دئينا و ڙنوا کچکه کا بچووک خودان دکر ، و دهمي کاري بابي من ڙ ئهندقري به
ستهنبولي هاتيه ڦمگو هاستن ، دهمهکي ئهم دئويتيليدا ماین ، و مه خانيي همکي وهکي مه دقيت نهديت و
خالهتا من جموهري گوت ((ئهز بتني دهي خانيي مهزندادڙافدېم ، و هرن دگمل من بڙين)) و
ڙبر جوداهيا ڙي دهيكما من دگمل يي وئي ، دهيكما من ب خهبرى وئي دکر ، هؤسا ئهم هاتينه ڦي
خاني و دگمل ئيک ڙيابين ، کوري وئي يي مهزن ل ئهمر يكما بورو ، بهلی کچک خالهتا من کو ههقريبا
دهيكما من بورو ، يه شووکري بورو و خوجها (ماجكا) بورو .

ب ڦي رهنجي دوو سال دهرباز بعون ، و سڀده هيا رؤژه کي ، هيستا ئهز و بابي خو دهرنمه فتبوروينه
سمر کاري ، ل نك دهرؤکي من پيلاقا خو دلنگي خودکر ، ئيکي دهركه قوتا ، من ڦهکر ، من ديت
پؤليسمك چهنتهک يي ددهستيدا و ڦمن پرسى :

- جموهري ل ڦيدهره ؟

ئهز ڙ پؤليسي عاجز بعوم کو و هسا نافي جموهري گوتى ، چونکي هنگي ڙي خالهتا من
جموهري حهفتى و چار سال بعون ، و ڙنکه کا مهزن بورو و هر و هسا ئيک بورو ڙخانمين بمر زين
ستهنبولي ، ههمو خلکي (سارى بر) دگوتى (جموهري خانم) يان (خانما مهزن) و ل ڦيدهره ئيک

نینه نمناست، بەلکو گەلەك ناڤى وى نزانن و دېيژنى ((خانم)) ((خانى خانمى)) ((باچى خانمى)) و هؤسا ...

دەمى دېيژن خانم، ھەممۇ دزانن بەحسى خالەتا من جەوھەر .

ژ پۈلىسى پرسىم :

- تە چ دېيت ؟

- گازىكى مە پىدەقى پى ھەيد ...

ھنگى خالەتا من جەوھەر ژجە خۇ نەدلەقى، ئەمۇ نەيد قەرۇم بۇو، بەلکو ژبەر رەھمەتا خۇ بۇو، و چونكى گەلەك قەلەم بۇو و يە دانعەمەربۇو، وەسا لىيەات بۇو كۆ نىق قەرۇم بېبۇو .

من گۆتە پۈلىسى :

- نكارت بەھىت، بېزە من تەچى دېيت ؟

بابى من ل دەنگى مە هات .

ئۇرى ژى گۆتە پۈلىسى :

- نكارت بەھىت .

- بۈچى نكارت بەھىت، ئەم كەسى مە دېيت ئەم دز انىن چاوا بىنин .

بابى من گۇتى :

- دى وەرە، كا دى چاوا ئىنى ؟

- تۇو ب ھىزا قانونى نەيى رازى ؟

- نانا .. ئەم گەلەك قەلەم و نكەت بەھىتە قاتى بنى .

- ما چىدېت گەنج ھەسە يى قەلەم بىت ؟ و چاوا نكارت ب دەرەچەكارا بەھىتە خوارى ؟

- گەنج !! كىز گەنج ؟ وى حەفتى سال يى دەربازىرى ..

چاقىن پۈلىسى بەق بۇون، و نىرىپەپەركى دەھستى خۇدا و گۆت :

- بەلى ل قىدەرى يە نېسىيە ئەم بىست و چار سالە، پاشى ئەمۇ قەت لەشکرى نەكىرىھ، ھەتا ژىيە حەفتىي ژى ؟

- كى ؟

- جەوھەر .

- تۇو چى دېيژى؟ جەوھەر خانم ژنکە .

- ئەللاھ .. ئەللاھ ... ھۇپا تەزنىدى يە لىدەگەرىيەت، كو ئەم گەنجە و ژخزمەتا لەشکرىي يى رەقى دىيارە ئەق جەوھەر، جەوھەركى دىبىھ، ل ۋى دەفھەرى ئىكى دى نىنە ناڤى وى جەوھەر .

جارەكى دى پۈلىسى بەریخودا ناۋۇنىشانىن ل سەر پەرى دەھستىدا و گۆت :

ئەق ناۋۇنىشان دەروستن، قىدەرىيە .

بۇ وى گومان چىبۇو و گۆتە مە :

- بلا بەھىت، ھېقىدەكم، ئاخىر سەر بازى ئەركەكى نىشتىمانىيە و مە ھەممۇوا ياكىرى، و چىنابت ژى بىرەقىن، و دەھستى دەولەتى دگەھتە ھەممۇ جەا، خۇ ب رەفتە كىدەرى دى ھېتە گىرتىن .

پۈلىسى دەست ب شىرەتىن خۇ كر و دى يى بەر دەواام با ھەكە بابى من ئاخفتا وى نەبرىبىا ،

گۇتى :

- ئەم نكارت بەھىتە خوار، كەرمەكە و ھەرە قاتى دووپى دابىبىنى ،

دەيكا من گوت :

- بەلى ... بىبورە ... ھېقىدكم پىلاقىن خۇ دانى ئەو گەلەكە بىھەتنەنگە دى دنىي خراپكەت .
- دانانا پىلاقىن پۈلىسى و ساقىن وي و زنجىرك .. كارەكى ب زەممەت بۇو .
- پاشى چوو قاتى دووپىي و دەمى خالەتا من جەوهەر دىتى يا دكورسىكا خۇ دا روونشى و بەتنىيەك يا ب پېيىن ويدا ئەو شاقس و حىبەتى ما!!!
- مەگۇ قەمى دى خالەتا من جەوهەر رەق ئاخۇت، دەمى بزانت ئەو يا ژخزمەتا لەشكريي رەقى، بەلى وەنەك، بەلكو كەنى و ئەو بابەت ھەممۇ ب سوحبەت زانى.
- پۈلىسى دەست ب پرسىاران كر و دنيرىيە پەركى دەستى خۇدا :
- ناۋى تە ؟

- جەوهەر

- راستە

- كونياتە ؟

- بىن ئۈغۈل

- ئەقەزى راستە

- ناۋى بابى تە ؟

- نازر قەمسىر تۈپ خانە حەليم پاشا ...

- راستە . ل ۋىدىرى ژى حەليم پاشايە ..

- ناۋى دەيكا تە ؟

- ويسامەت

پۈلىسى گوت :

- ئەللاھ .. ئەللاھ .. ھەممۇ پېزانىن ددرۇستن، ژىلى ژىيەت، و تۇو نەزەلامى، خانما من ھېقىدكم بؤ مە كۈپىيەكە ناسناما بارى كەسايەتى بىنى (ئىجادە)، ئەمڭىزى دى نەيىسىن و هۇپا تەزىنيدى پى ئاگەھدار كەمین .

ھەر وەكى پۈلىسى گوتى، مە وينەك ژ ناسناما بارى كەسايەتى بى خالەتا من جەوهەر دەرئىخست (ئىجادە) و مەدا قىشلى .

پىشى پازدە رۈزا، ھەر ئۇ پۈلىسە دەگەل سەرۋەتكى قىشلى - ئۇرى كو خالەتا من دناسى - چونكى ئۇرۇ ژەمیز بۇول وي قىشلى .

گوتە خالەتا من :

- خانم .. ئەز دى بەرھەقىيەكى ب بابەتى نەيىسىم .

خالەتا من گوت :

- مادەم تۇو من دناسى، بەرھەقى بؤ چىيە ؟

- ئۇرۇ بەرھەقىيە (ئىجادە)

بەرھەقى هاتە نەيىسىن كو خالەتا من جەوهەر ژنکە و نە زەلامە و معەزى ب رەخ ئىمزاپىن سەرۋەتكى قىشلى و پۈلىسى ۋە ئىمزاكرن .

دەممەكى دى بېقە چوو دوو پۈلىسەن لەشكريي دەگەل پۈلىسەكى دى هاتن و گوتەن :

- ئەم دى زەممەتى بؤ خانمى چىكەين و دېقىت ئۇرۇ بەيتە هۇپا تەزىنيدى (ئىجادە) .

هیشتا دیَ مه خُ عاجز كرba و گؤتبا ((رامانا قىَ چىيە؟))
پۈلیسى گؤت :
- (ئىجادە) سەيدا .....

ريكا گؤتنا پەيپا (ئىجادە) بؤ هەر پىراپونمكى بؤمە خويادكر كۆنگىيە، گوھ نەدى، ھزرى دبابەتىدا نەكەما چ ژتىيە، پىراپونمكى قانۇنىيە ھندە گۈنگىيە خۇ نىنە، بەلى دەگەل ھندە ژى دېتىت هەر بەھىتە كەرن.

خالەتا من جەوەھەر ژى گؤت :

- چ نىنە، مادەم و مسايە (ئىجادە) دابچىن و بىبىنەن..
گەھاندنا خالەتا من جەوەھەر بؤھۇپا تەۋىنلىكىيە كارەكى ب زەممەت بۇو. مەب كورسيكا و يەھ ب دەرەچكەنرا ئىنا خوارى، پاشى مە دەترومبىلى كىر، و دەگەل چۈرىنە بؤھۇپا تەۋىنلىكىيە.
سەرۋەكىيە بؤھۇپا تەۋىنلىكىيە ئەفسەرەكى ب پەلەپا (عەقىدە) بۇو، ھندەك پەرسىيار ژخالەتا من كەرن و ئەھىتە بەرسەدان و گؤت :

- مىرى من ئەفسەرەكى ب پەلەپا (ليوا) بۇو، و ئەقە بىست سالە مرى، دى چاوا چىيت ھوون ژىنگىكە و مەكى من يە حەفتى و چار سالى داخواز كەنە سەر بازىي؟ ئەز بىزنا مەممەوح پاشامە.
دەمىي (عەقىدە) كۆنگىيە ل ناڭىيە (مەممەوح پاشا) بۇويى ئىكسمەر دەجەدا رابۇو راومەستىيا، و خۇ ھافىتە دەستى خالەتا من جەوەھەر و گؤت :

- ئۆھ !! خانما من .. ھېقىدەكم خانما من .. تەئەز نەناسىيم؟ مەممەوح پاشا خودان مننەتە ل سەرمن.

ئەق (عەقىدە) ل ژىر فەرمانا مەممەوح پاشا (ملازم) بۇو، و ئەم خالەتا من جەوەھەر ژگەنجىزىنە دەنastن.

ئەم گەلەك كەيىخۇش بۇوين، چونكى سەرۋەكىيە بؤھۇپا تەۋىنلىكىيە ژ ناسىيەن خالەتا من جەوەھەر دەركەفت و ئەم دى ژئارىشى رەقىنىيە ژ سەر بازىي خلاس بىت.
بەلى عەقىدى گۇتى :

- خانما من عاجز نەبى، ھندەك جاران ئەق سەھوھ بىن ھۆسا پەيدا دىن، بەلى بىتى من ھېقىيەك ھەمە، كۆ پىدەقىيە قەيدىكەندا تە دەتۈمارىن رېقەبەر يارەگەز نامىدا بەھىتە سەررەستىكەن، ئەقە (ئىجادە). خالەتا من جەوەھەر ب رەقىقە گۇتى :

- ئەقە چىيە؟! قىلى دزانى ئەز ژنکم و دەمر ھەنئىرەن نەك وە !!! و تۇو ئەقە بەرى چى سالا حالى من دزانى، و من دەنئىر بىبە رېقەبەر يارەگەز نامى !
- (ئىجادە)... خانما من .... (ئىجادە).

تىشتى سەرنجا من راكىشاي ئەم بۇو كۆنگىيە دەگەل (ئىجادە)، ناچاقىن وى پان دبوون.
ژ ھۆپا تەۋىنلىكىيە دەركەفتىن و ژوئى رۈزى و ھەر پۈلیس و پۈلیسین لەشكىرى و زىرەقانىن لىلۇن، ھەر ژ دووسى رۈزى دەلتە مالامە و ئەم ئاگەھەدا دەرىن كۆنگىيە دەگەل (ئىجادە) نوو ژ رېقەبەر يارەگەز نامى نەھاتىيە و ھەكە ئەم شاشىيە نەھىتە دروستىكەن، دى نەچارىبىن كۆ خالەت جەوەھەر بىبىنە خزمەتا لەشكىرىي ..

ب راستى ئەم گەلەك ترسىايىن، چونكى ئەم دەگەل (ئىجادە) بۇون خالەتا من جەوەھەر، ئەم قەلمەن، و ژىيە وى حەفتى و چار سال، بىبەنە خزمەتا لەشكىرىي !!!

ئىكىم جار كورىَ وىَ زاقيَ وىَ گەھشتىن و ئەم ھەممۇ چۈرىپەرەن رەگەزىنامىَ و دەركەفت رېقەبەرەن رەگەزىنامىَ ھەقالىَ خواندىَ يىَ زاقيَ خالەتا من و ئەم دووجارا يىَ ھاتىيە مالا خالەتا من و بىَ چۈرىپەرەن دەستىَ وىَ ، ئەم گۆئەن :

- ئەز جموھەر خانم دناسم .

بىئەنا مەھات و رېقەبەرەن ، بابەت دەستىَ فەرمانبەرەندا نەھىلە ، بىلکو ئەمۇ بخۇ تۇمار ئىننانە سەرمىزىَ خۇ ، و چاي بؤمە داخوازىك و تۇمار لىك قولپاندن و پېشىنى بىئەنەكىَ گۆئەن :

- بەلىَ شاشىيەك ياهەن ، ل شۇونا مىۋۇوا ژۇايەك بۇونا وىَ سالا 1901 بىنۋىسەن ، ياب شاشى نېمىسىن سالا 1951 و ھۆسا ژىيە خانىمىَ دىَ بىتە 24 سال ، ل شۇونا 74 سال ، پاشى ژى ئەوان ياهزىركى كەن ئەقى جموھەر ئەقى نىزەن .

مە ھەممۇوا خۇ كەننەن و بؤمە دىياربۇو كاشاشى ل كىدەرە و ھېشىتا ئەم ژرېقەبەرەن رەگەزىنامى دەركەفتىن :

- بەلىَ خانما من ، دېقىت توو بچىيە دادگەھەن ، دا ۋى شاشىي سەرراستكەن .

- بەختىَ تەمە .. دادگەھەن چى ؟

- (ئىجادە) .. خانما من ... دادگەھەن (ئىجادە) ... چونكى ھەكە بىريارەك ژدادگەھەن نەھىت ئەم نكارىن چ تىشتى سەرراستكەن .

- بؤچى سەيدا مامن شاشى كەن ئەقى ؟ بلا ئەم بچەن دادگەھەن ئەق شاشىيە كەن .

- خانما من .. ئەق دادگەھەن نەھىنە تىشتى گەرنگە ئەق (ئىجادە) .

ز دەمىَ ھاتىنە مالە و پۈلىسىن لەشكىرى ژەدرگەھەن مالا مە ۋەندەقەتىان و وان ھزر دەرى كەن ئەم دەستىَ خالەتا من جموھەر گەرن و بەنە خزمەتا لەشكىرى و دەمىَ مە نەكارى ۋى ئارىشى چارەبکەن ، مە بىرسەكەن بۇ كورىَ وىَ ل ئەزىز مەنارت و مەتىدا گۆئەن ((ب لەز وەر .. دىَ دەپكىا تە بەنە خزمەتا لەشكىرى))

ب لەز مېرەك و ژنەك و زارەكىن خۇ هاتىن و ژترساندا مە خالەت جموھەر ۋەندەشارت ، نەكە بىرگەن و بىبەنە خزمەتا لەشكىرى و چ پېنەقىيەت ھەكە دېتىن دىَ بەن .

رۇزىكىَ خالەتىَ ئەم كۇمكەن و گۆئەن :

- ئەق نەيارىنە ، دىَ من بەنە لەشكىرى و دىَ بىزىن (ئىجادە) و (مېجادە) .. ۋېجا باش دەشىيارىن .

كورىَ خالەتا من يىَ بچۇوك - ئەمۇ ژەزىزەن ھاتى - پارىزەرەكى ب ناقۇدەنگ بۇو ، و بىنېرە ھەنەك جارا چەنسىَ مەرۇقى بى باشە ، ئەم دادوھەن رېقەبەتن ، ژتاخىَ (سارى بى) ھەنەك ، و ل سەر دەستىن خالەتا من يىَ مەزن بۇوى ، و ب زارەكىنیا خۇ ھەر يىَ ل مالا خالەتا من بۇو . رۇزى دادگەھەكىنى ھات و خالەتا من جموھەر ل جەھىَ گۈننەھباران روونشت و پارىزەرەن دەستپېكەن :

- سەيدا يىَ دادوھەن ، دچار چەقى دووفچۇونا ژيانناما باش يى جموھەر خانم دىياردېت كەن .....

مېرەكى گەملەك ھەولدا دىياربکەت كەن ئەم ژخزمەتا لەشكىرى پاشنەكەفتىيە و ئەم ژنەكە و ژىيە وى حەفتى و چار سالان .

پېشىنى ھەنگى دادگەھەن بىرياردا گۇھىَ خۇ بىدەتە دىدەقانان .

مەھەممۇوا خەرچىكەرە مالا دادوھەن - كەن ھاتىيە دەستىَ خالەتا من جموھەر ئەم كەن ب نافچاقىن و يېھە تەقىيائىي و گۆئىي - :

- ئەقە چىيە؟ ماتتو بخۇ من نەناسى؟ كىيىز دىدەقانن ژمن دخوارى؟

- ببورە .. خالەتا عمزىز .. (ئىجادە .. ئىجادە) دەقىت گوھى خۇ بەدەينە دىدەقانن، ھەر بتنى دوو دىدەقان بەسنى، (ئىجادە) و نەبىتر ...

دەمى ئەم ھەممۇ: كور و زاڭا و زىركورى خوشكى و برا ب كىيىز نەھاتىن، مەنامەك ب پۇستى بؤ كورى وى يى مەزن - ئەمەرىكا- ھنارت ((ب لەز وەرە .. دى دەيىكا تە بەنە خزمەتا لەشكريي)))

پېشى كېمەت ژەھفتىيەكى بەرسىف ھات ((ھۈون دىيىن؟))

مەنامەك دى ھنارت ((بىيى دىيى .. و بىيى ناقلى .. ئەم دى دەيىكا تەبەنە خزمەتا لەشكريي ..))

مېرىك و ژنگ و زارۋەكىن خۇ ژ ئەمەرىكا ھاتن و دەمى مە بابىت ب درىزى گۇتىي، دىن بۇو، و ب رەقىقە گۇتەمە :

- ھەى ب كىيىز نەھاتىيەن .. ب كىيىز نەھاتى ..

ئەم ھەممۇ ل دىدەقانەكى گەرىايىن، و ئەم دىدەقانى دى ھېت و بىزەت كۆزى خالەتا من حەفتى و چار سالە دەقىت ب كېماسى ژىيە وى نۇت سال بىت! و بەرسقىن وان بىيىن كۆزى چۈوبىنە نك دجۇراوجۇر بۇون :

((ئەز نىكارم شەھدىيى بەدم، چونكى ئەقە بەرى حەفتى و چار سالە ھېشتى باپى من نەببۇو .....))

((سەيدا ئەق شەھدىيى وەك (ئىجادە) يَا دەھىتە خواتىن، نەبىزە حەفتى و چار سال، بىزە پېنجى .... تەمچى دەقىت بىزە .. ئاخىر ھەر ئىجادە))

ھندەكە ژوان دگۈت :

((خودى يى حازرە، ئەز شەھدە زئور يى نادەم بۇ تىشىكى ئەز نزانم)).

ئىكى دى گۈت :

((ھەكە ئەز دىياربۇوم دى كەقەمە دېلەلەكىدا و سزاپى دىدەقانى دەرھوين گەملەكە)).

پېشى وەستىيانەكە زئور، مە دوو دىدەقان دېتن، ئىك پېنجى و پېنج سال بۇو، و يى دى نىزىكى شىپىست سالىيى بۇو، بەللى ۋى جارى دادوھرى بىر ياردە، كۆ خالەتا من جەھوھەر ب ھەنیرىنە نۇزىدارى دابپىشىكىن و راپۇرتەكى پى بنقىسىن كۆ ئەم ژنە، و دەمى ئەق بىرىارە ھاتىيە دان، ھەردوو كور و ھەردوو كچ و ھەر ھەشت نەقىسىن خالەتا من ل ھۇلا دادگەھى دروونشى بۇون!

ئەم جارەكادى چۈوبىنە مالا دادوھرى، بەللى ھەرا بى فايدە بۇو، چونكى دادوھرى گۈت :

- روحە من ... ئەز ژى دزانم خالەتا من جەھوھەر ژنکە و ئەز ل سەر دەستىن وى يى پەرەردەبۈويم، بەللى چۈو ب دەستى من نىنە و (ئىجادە)، دەقىت پېشىكىن ل سەر بەھىتەكىن، ئەقە پېرەبۈونكە (ئىجادە) ھەر دەقىت بەھىتەكىن.

ل وى دەمى كۆ مە موعامەلە ب رىيەدېر، ژئالىيەكى دى ئەم تەنگاش كەرىپۈن و ھەر دگۈتن دى خالەت جەھوھەر بەينە خزمەتا لەشكريي و مە ھېقى ژوان دكىن كۆ بىيەنا خۇ ل مەفراكەن.

- موعامەلتا چى؟ ئەقە چەند مەھ دەربازبۇون!

- ئى مال نك مە شۇلە ب ساناهى برىيە دەچن؟

بەللى خالەتا من جەھوھەر، گۈت :

- ئەز پېشى ۋى عمرى ناھىم هەتا ژنۇو بزانن كا ئەز ژنم يان نە.

ۋى جارى مە ھېقى ژى كرن :

- هیقیدکم خالهت جموهه، ئەف پشکنینه (ئیجاده) و نه پشکنینه (ئیجاده) دروسته، هەر بتنى (ئیجاده).
پشکنینا نۇژدارى دى ل خەستەخانەكە فەرمى ھېتەكىن.

ھەكە چەنسى مەۋەقى ھات .. دەكتە غار.. چونكى نەو نۇژدارى ژنكا بى كۆ دى ب پشکنینى رابىت، نىزىكتىرىن ھەقلى كورى خالهتا من بى مەزىنە و سەرۋەتكى نۇژدارىن خەستەخانىيە، قەنجىا مىرى خالهتا من (ممدوح پاشا) يە ل سەر بۇو، چونكى نۇوى بىرىبوو كولىزلا لەشكىرىي .
مە خالهت جموهه بىرە خەستەخانى بؤ پشکنینى و نۇژدارى تايىەتمەند موجىكە دەستى وى و
پاشى گۈت :

- ئىرۇ پشکنین نىنە .

- بۇچى؟

- خانما من .. ئىرۇ لېژنە نىنە و پشکنینا من بتنى نەبىسە و دەقىت لېژنا نۇژدارىي يە ئامادەبت .

- برا .. لېژنا چى؟ ماتۇ نازانى دەيكە من ژنکە؟

- ئى چاوا نزانم .. برا .. ھەلبەت دزانم، بەلى ئەف پشکنینه (ئیجاده) و دەمى دېيىزىن دى لېژنە پشکنینى كەتن، نە ئۇوه كۆ دى ب دروستى پشکنینى كەت، ئەف (ئیجاده ئیجاد) ھەممۇوا دزانى كۆ خالهتا من جەوھەر ژنکە و نە زەلامە، بەلى دىمەر ھەنديرا ئىكى دەنارىتە نەك يى دى (ئیجاده) . مە ب چو رەنگا نەكارى مىيىنبا خالهتا من ب چەسپىننەن، نەو خالهتا دەيكە ھەرسى كورا و داپىرا ھەر ھەشت نەقىا!

ل دوماهىي خالهت جموهه چووه لېژنا نۇژدارىي، خۇ نۇژدارەكى دەستى خۇ ژى پېقەنەدا و راپۇرتەكى ژئالىي ھەر ھەفت ئەندامىن لېژنى يە ئىمزاڭى دانمەم، كۆ خالهت جەوھەر ژنکە . بابەت ب دوماهى ھات، و ژېلى حوكىم دادگەھى چو تىشى دى نەما، بەلى ئۇوان بەلا خۇ زەھەنەدەركەر و ئەم گەلەك تەنگاڭ دەرىن و مسۇگەر نەو دى خالهتا من جەوھەر بەنە خزمەتا لەشكىرىي .

رۇزدا دادگەھەرنى ھات و ھۇلا دادگەھى پىرى مەۋەقىن مە بىيىن نىزىيەك و خەلکى دوور ژى بۇو، چونكى نەو سالەك بۇو راگەھاندى دووفچۇونا قى پىرىسى دەرى و ھەممۇ خەلک پى حەسپىابۇو، و كەمس نەمابۇو دەنگى قى دۆزى نەگەھەشتىرى .
راپۇرتا نۇژدارىي دادگەھەيدا ھاتە خواندى .

ل وى دەمى كۆ دى دادوھرى دەست ب ئاخفتى كرba .. دجەدا خالهت جەوھەر ژەجهى خۇرابۇو و گۈت :

- نەز زەلامم .....

بۇوه بشكورىن و كەنەيا .. ئەقىن دھەلەيدا بەلى خالهت جەوھەر پېقە چو و گۈت:

- نەز زەلامم (ئیجاده) و دى چەمە خزمەتا لەشكىرىي، ئەف دىدەقان و راپۇرت ھەممۇ دەرھوادكەن ..

دادگەھى بىريارا خۇدا، كۆ خالهت جەوھەر ژنکە .

بەلى ژەۋى رۇزى و مەرە نەو ھەزى دەكت كۆ نەو عمرىيە و ناھىلت كەمس بىزىتى خالهتا جەوھەر و نۇوى جلىكىن لەشكىرى يىن مىرى خۇ مەممەدەپاشا ژەندۇقى ئىنائە دەر و دېمرخۇكەن و شىرىي وى ھەلگەرت و ھەر ژىسبىيەتى ھەتا ئىقشارى راھىنانى ب گەروپى خۇ دەكتن .

جارەكادى ژقاتى سەرى نەنگى پىر و نەخوش و نەشاز ھاتە ۋە :

((ئارمانچ داره پاندء ؟ بؤ پىشىھە ! ئەللاھ .. ئەللاھ .. ئەللاھ ..))

• (ئىجادە) : نەرىت، رەوشت، عادە، أصول، روپىن، ..... هەندىم

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

مېۋاتىن ئەمرىكى يىن ل مالا مە

دەمىيەتىن (فرانك) بؤ نانخوارنى ئەم داخوازى كىرىنە مالا خۇ و تاكو ژېر منمەتا وى
دەركەشم، من ژى تەكلىفەك بؤ وى كر :

- ھۇون ژى كەرمەكەن و سەرەدانما مە بىكەن، ئەم رەۋىزەكى بؤ شىقى دى ل ھىقىيا وە بن .
- مېركى و ژىنكا خۇ گۈتن :
- بەلى دى ھىبىن -

دەمىيەتىن دى ھىبىن، دلى من گۈ ((دىنگ))

- ئەم پاشى دى وە ب ژۇانى ھاتتا خۇ ئاگەھەدار كەمىن .

ئىكىم كارى مه ئهو بwoo ، ئەم بەحسى هاتنا ئەمرىكىان بؤ مالا مەل ناخى بەلافكەين ، ھەكە ئىكى ب رىقە پرسىار ژمن كر :
 - حمسەن بەگ ھندە تۇو يى ب لەز دى كۈوفە چىيە ؟
 من دگۈتى :
 - دى مېغان ھىنە مالا مەيە .... مېغانىن ئەمرىكىنە .
 كەس ل تاخى نەما ئاگەھدارى وى بەحسى نەبۇوى ، خۇ (جووى) يى بەقال ژى پرسىار ژمن كر
 :
 - ماشىللا !! حەمسەن بەگ ، مەيا بەپىستى دى مېغانىن ئەمرىكى سەرەدانا وەكەن ، راستە ؟
 بىيى پاكى من بىرسقا ويدا :
 - هيَ ئى ... هيَ ... بەلى دى هيَن .
 بەلى جىرانىن مە بىن قاتى بىنى ، دىبن مالا مەدا ، ژەمسۇودىياندا دېقىيان ، چونكى دى ئەمرىكىا سەرەدانا مە كربا . ئېقارەكى ئۇز ب دەرەچكانرا دچوومە سەر ، (سەبرى بەگ) يى جىرانى من ئاڭنجىي قاتى بىنى گۈت :
 - مە يا بەپىستى ، خودى بەدەتهو ، دى مېغانىن ئەمرىكى سەرەدانا وەكەن .
 - بەلى دى سەرەدانا مەكەن و ھەر دى هيَن .
 ئەز ب سەركەفتىم ، بەلى كىنبىرىن خودان دلىن رەش ، گۆتكۈتكە ب مەفھىكىن .
 ژوانا دگۈتن ((نەئەمرىكى سەرەدانا وان دكەن و نەھىچ ، ھەر ئەوان ئەڭ گۆتكۈتكە يا بەلاڭكى دا بەھايى وان ل جەم دكەندارى و قەسابى ھېبت ، ھەتا كو قەرین خۇ ژى نەخوازن)).
 من ھەممو گۆتكۈتكە بەپىستن ، ژوانا يا مەممەدە خودانى دەرمانخانى ((دەرەوە ، سەرەدانان ئەمرىكىان بؤ وى دەرمەوە ، دى ھەقلەمكى وى يى درىز و سېى و بى كىرش و دوودەنگ ھىنە مالا وان و دى مەخاپىنت و بىزىت مېغانەكى ئەمرىكى سەرەدانان مە كرپۇو))
 بەلى ئەم دى داقۇورىن ، دا ئەۋىن ئەمرىكى بەھىن ، دى نىشاۋەدم ، ھەكە من نەھىلا ھۇون دكۇنا كىلىكا دەرگەھىرا بەرىخۇ بەدەنى ئۇز نەھەنسەن بىم .
 ھەكە گۆتبانە ((ئىرۇ باي گەلەكى خورتە))
 من دگۇ ((ئاھ !! مخابن !! دى ئىرۇ ئەمرىكىا سەرامەدابا .
 خۇ ھەكە ئىك چ نە ئاخفييما ، من دگۈتە بىن ل دۇر خۇ ((گەلۇ !! دى ئىرۇ باران ھىت ?))
 ھەكە گۆتبانە :
 ((دىارە دى بارت))
 من تەپەك ل رانى خۇ ددا و دگۈت :
 ((مخابن !! مخابن !! دى ئىرۇ مېغانىن ئەمرىكى سەرەدانان مە كربا ، مخابن !! وە دىت ?))
 و ھەكە گۆتبانە
 ((نەخىر ... باران نابارت))
 من دگۈت :
 ((نەلەممەللا ... نابارت باشتىرە ، چونكى دى ئىرۇ مېغانىن ئەمرىكى سەرەدانان مەكەن))
 ھۆسما ھەتا كو دەمى ئىكى ئۇز دىيتىم نەدگۈت ((تۇو يى چاوانى ?)) يان ((تۇويى باشى ?))

بەلکو دگوت :

((حمسەن بەگ میقانىن وە بىيىن ئەمرىكى هاتن؟))

من كەس ژەھقىل و ناسا نەھىلا ، خۇ ئەۋىن ل دوور ژى يان ل ئەنۋەرى يان ل ئەزمىر ، ئەۋىن كۆ ئەو چەند سال بۇون من نامە ژى بؤ نەھنارتىن ، من ئاگەھداركىن كۆ میقانىن ئەمرىكى دى سەرەدانا مەكەن .

ل دوماھىي بؤ مە خەبەر ھات ((قى شەمبۇرى دى ئەمرىكى هىن)) .

زىنكا من كەرە ھاوار :

((من چەند جاران گۈته تە دا قى خانى بەھىلەن؟ ما ئەق خانىيە بى رۇونشتىيە؟ دى نۆكە راوشى ئەق ئەمرىكى بىيىن هاتن ، دى چ كەين؟ ھەتكى مەچوو ...))

ناڤچاقين دەيىكا من ھەر ئىكجار تىكچوون ، سىستەمى سەقايمى مال ئىكجار ئالۇزىيا ، ھەممۇوا دگۈتن :

((دى ھەتكى مە چت .. ھەكە ھەتكى مە دناف مە زىدا چووبى چ نەبۇو ، بەلى ل نك ئەمرىكىيا دى ھەتكى مە چت))

زېھر قى چەندى شەرىئەن مە مشبۇون و ل ناف تاخى ژى بەلاقمۇون و گۆتگۈنك ل سەر مە بىتربۇون .

((بۈچى؟! سەر چ نافمالىيا وان ھەى ، دى ئەمرىكىيا داخوازكەنە مال؟))
شەرنىخىن مە خۇ ل پىشچاقين میقانان ژى دەھاتنەكىن، من ھەقلاھك ل دەمەي زارۇكىنىيە ھەبۇو دگۈتنى (راغب)، شەقەكى دەگەل خىزانا خۇ ھاتە شەققىرىيا مە ، روحا من بۇوه بەلا من ل سەر وى پىرسىارا ژەمن كرى :

- بۈچى تە ئەمرىكى داخوازكەن ؟

چونكى ئەز ژكارى خۇ نەبى پىشتراست بۇوم، من ب دەنگەكى بلند گۈت :

- ياخودى .. ياخودى .. ھۆۋەر خەلکىنۇ ! ئى خۇنە من ژ نشىكەكىقە داخوازكەن ؟ ئەوان ئەز داخوازكەر بۇومە سەر نانخوارنى و ل دەمەي خاتىر خواتىنى گۆتن ئەم ژى ئىقازەكى دى سەرەدنا وە كەين، من چ گۆتبىا ؟ ئەرى دەپىا ئەز بىزىم چىنابت ؟ چونكى مە نافمالىيەكە جوان نىنە و ئەم ژ سەرەدانا وە شەرمەتكەن؟ بۇ خاترا خودى بىزىنە من ئەق ئەمرىكى دى سەرەدانان من كەن، يان دى سەرەدانان نافمالىيە كەن؟ ھەكە من باشتىرىن تىشت كەرىن و دەمالدا كۆمكىن ، مسوڭەر ئەوان باشتىرىن بىيىن دىتتىن ، چونكى ھەممۇ تىشت بىيىن ل مالا وان ھەمین .

خەمسووا من گۈت :

- باشە ئەو دى هىن چى بىيىن ؟

- ئەو دى هىن دا من بىيىن .. من .

- ئەو دى چ ل دىتتا تەكەن ؟ چ دىتەدا نىنە كۆ بەرىخۇبدەنى....

- ئەقەپە دىتتا وە بۇ زەلامى و ژېلى قى چ دى نزانن .

پاشى من بەرىخۇدا(راغب)ى و پىرسىار ژىكىر و يى پىشتراست بۇوم كۆ دى پىشتى من گىرت :

- (راغب)ى من تۇو باخىه ، ئەۋىن ئەمرىكى دى هىن نافمالىيا مە بىيىن ، يان دى هىن مە بىيىن ؟

(راغب)ى دەستى خۇ بلند كر و گۈت :

- نا .. دؤستى من .. نه ! ئمو دى هينه مالمكا تركى بىنە ، تە زانى ؟ و تە ماف نىنە
مىشىرمىز اربكەرى ، ئەقە نەشۇلى ياريايە دؤستى ، ئەمرىكى دى سەرەدانى مالمكا تركى كەنە ودى
ھزرەكى ژمالەكى تركى وەرگرنە .... پا كا گىسىكى تەبى كارەبى ؟ مانە شەرمە ؟
دى بىنیرە ۋى راغبى پىس و كىم .. بىتى چونكى وى پىر گىسىكەكى كارەبى يى ب كارەينايى و ب
قەستا يى كرى ، نوکە بى خۇل بەر من مەزندىكت !!
ئىكىسر ئەف بەحسە ل تاخى بەلاقە بۇو
(ئەمرىكى دى هىنە مالا حەسمەن بەگە، دا مالمکا تركى بىبىن، ئەف حەسمەن دى ژبەيى مە ھەممۇوان
كىمكەت، دى ئەملا خۇ نىشا ئەمرىكىدا دەت، وەك مالمکا تركى، دەقىت پۈلیسا پى ئاگەھەدار بكمىن
)

من ب دەستىن خۇ سەرى خۇ دېلاپى كر !!! چ نەمايد ۋىجا من پېشىكىشى دادگەھى ژى بىمن
باشە.... ئانکو مالامن نەمالەكە تركىدە ؟

- مالا تەزى مالەكە تركىدە، بەلى ماچىدېت توو نىشا بىيانىان بىكە ؟

ئىقازەكى كچا جەوارى دەكەن دەنارەت و ب شەرمىقە گۆت :

- مامۇ بابى من سلاقلە تەدكەت .

- سلاقلە وە بن .

- بابى من دېبىزت دى مېغانىن ئەمرىكى سەرا مالا وەدەنە و دېبىزت .....
ئى ؟

- بەلى مالا وە سۈپا يا سالۇن و تەخمى مۇبىلياتا و گەلەك نېينك نىنەن .....
ئۇرى ... بەلى ؟

- بابى من سلاقلە وەدكەت و دېبىزت : دى بەرامبەرى ئەمرىكىدا يى شەرمىز ارتىت دېبىزت : من
سەلاجەكە ھەشت پىي يا كرى ، دېبىزت : .....

- ئى و پاشى ؟

- بلا ئەمرىكى بەينە مالامە دى باشتىرتىت ، بابى من دېبىزت و سلاقلە تەدكەت ..... سلاقلەن
تايىەت .....

نزاڭ من چاوا خۇ ژجهى خۇ ھلاقيت ، كچكى ژى خۇ دەدرەچكىرا ھاقىت و ژېر من كرە غار
و ب زۇرى خۇ قورتالىك .

مەل مال سېپىدا و ئىقازارا شەر بۇو ، مە خەبىر دگۇتنە ئىكۈدوو ، پېشى بىست و دوو سالا من و
زىنكا خۇ شەر نەكرين، گەلەك نەمابۇو ئەز و زىنكا خۇ بگەھىنە دادگەھا و بەردانى !!!
سېپىدى ھۆسا (رەجەب) ئى ، ئەف ناما كورت بۇ من ھنارت :
(براينى من حەسمەن بەگ .....)

ھەر وەكى من بەيىستى ، من زانى كو وە ئەمرىكى بىيىن داخواز كرینە مالاخۇ ، تا كو مالەكە
ترىكى بىبىن .. براينى من حەسمەن بەگ ، چونكى ئەف پرسە پەرسەكە نىشتمانى و نەتمەمەيىھ ، ئەز
دوى باوەرىيىدا مە كو دەمى تەبىقىت وەلاتى مە ب بىيانىان بەدەيە ناسىن ، دەقىت توو گەلەكى ھشىار بى
ل سەر دىيمەن ئەز دەرقە .. ب ۋى ھەلکەفتى دوى باوەرىيىدامە باشتىرە ھەمكە ئەم ئەمرىكى سەرەدانى
مالا مە بىمن ، ھەروەسان ئەز وە ئاگەھەدار دەكەم كا ھەتا نوکە وە چەند خەرجى كرېنە ، ئەز يى
ئامادەمە ھەممۇويى كاش بەممەوە) .

من نامه پرت پرتکر ول ناف چاقین وی کمسيٽ ئىنايى دا.
پاشى من هؤستا رەجب ل كۈلانى دىت و گۇته من :

- ئەقە چىيە ؟ تۇو بۈچى عاجز بۇويى برا ؟ ئەرى مە تىشتكى خراپ گۈتبۇو ؟ ل دوماهىي ژى ئەقە
بابەتكى نىشتمانىيە .... ب قى چەندى ژى نەھەر ئەز و تۇو ھېينە ئەم ھەممۇ بىيەن ھەمین ... برا
ئىسالە كچا من يا چوویە كولىزا ئەمرىكى بەلى كمسي دناتق وەدا نىنە خۇ بىزىت (ئۆكى) يان ب
زمانەكى دروستى ئەمرىكى بىزىت (يس) من ل قى داۋىي سەلاجەكا كەسک ياكى، تايىمت بؤ
لېنىرىنى ... ھەكە بىزى پىك ئاپ يادەي، ھەكە بىزى جلسؤيا كارەبى مە ئىكە گەلەكا باش ياش يەھى ،
دەمر قى ھەممۇيى ژىرا دى پارەي ژى دەممەتە ....
ب بەردىوامى پېشنىاز گەھشتىنەن، يى دېبىزىت مە سەلاجە ياش يەھى، يى دېبىزىت مە جلشۇ ياش
كارەبى ياش يەھى قىچا بلا ئەمرىكى كەرمەكەن .

ھؤسا مالا مە ب وى ھزرى قايلىبۇون و ژنكا من گۇت :

- ھەر چاوا بىت ئەو مالا مە نەناسىن .. دا ئەمرىكىا بېبىنە مالەكا دى و بىزىنى ئەقە مالا مەھىي ...
من باش ھزرىن خۇ كرن ... و ژىشكەكىيە ھزرەك ل بىرا من هات .

- ھە .. خەلکىنۇ، ھوون جىرانىن مە نەناسىن؟ ھەكە مە ئەمرىكى بىرەن مالەكادى و مەگۇت ئەو مالا
مەھىي، خودانىن مالى كىرناپىن، و ژقەستا دى خۇ ژ سەربەن و بىزىن ئەقە مالامەھىي .
خەسسووا من ياش ب ئاقل گۇت :

- ئەو دى بىزىن، خۇ خەكە ئەز ژى بىت بىزىم، و ھەتا ئەمرىكى باوەركەن، ئەو دى قىقانىن مالى
ژى نىشىكەن . بۇوه ئىنى، و شەقابەھىت دى ئەمرىكى ھىن، مەدەست ب بۇياخىرنا مالى كىر
، مەھەممۇ كارىن خۇ دىجەدا ھىلان، بچووڭ و مەزىن كەفتە خەملانىدا مال، ئەم ژبۇياخىرنى
خلاس بۇويىن، مە ب ھەقرا دەست ب مالاشتى كر .

بەرسقۇ ئەمرىكىيان گەھشتىمە :

((ژېر كارەكى گەرنىگ، ئەم داخوازا لېيۈرىنى دەكەن، كو قى شومبۇويى نكارىن بەھىن))
ئۆۋەئە ..... مە بىيەنەكا كۆور ھەلمراست، ھېشتا حەفتىيەك ياشلۇپا مە مايى، تاكو ژنۇ دەست ب
رېكۆپىكىرنا مالى بکەن .

من ھېرەقە و ھەقە كەرە غار، دا ب قەستا ھەندەك تىشى بىرەم، بەلى فرۇتنى ب قەستا ژى نەمابۇو
، بىتنى جىلەك ب قەستا دەرۇتنى، ھەكە خۇ تىشتكى دى نەمابۇو !!

ما دەم ھۆسایە، دا دە بەدلا كەركەم و ب دىوار افەھەلاۋىسىم، ئەز نزامىن چ بكم؟ ئىدى من
ھزر دئەمرىكىپاندا نەكىر، بىلەكى من ھزر دىگەرتىدا دەقىي جىراناندا دىكىر، ئەۋىن كو ئەم كەفتىنە سەر
ئەزمانى وان، ئەو ھەر يى دېبىزىن و ۋەدبىزىن ((مە كەرامەت و بەھايى خۇ يى ھەي)) و ژقى بىر
نابىزىنە .

ئەم ھەممۇ ب خەملانىدا مالىيە و مەستىاپىن، ب ھارىكاريا ھەقالەكى مە كارى سجادەكى ب قەستا
بىكەن، و پاشى من شەمالداڭەك كرى .

بەرسقەك گەھشتىمە كو ((ئەمرىكى بكاركەفتەن و قى شەمبۇويى ژى نكارن بەھىن و دى شەمبۇويىا بەھىت
ھىن)) .

حەفتىيا دى ژى دەربازبۇو، و دەمى سەرەدانان ئەمرىكىيان بؤ شەمبۇويىا بەھىت ھاتىيە پاشئىخىستن، من گۇته
ژنكا خۇ :

- خانما من .. مسؤگهر تشتەك يى هەى سەرەدانا ۋان ئەمرىكىان وەكى ھارىكارىيەن ئەمرىكا يا لى هاتى !!

- تۇو بىزى چ ھەپە ؟

- ئۇ .. تۇو دېبىزى چ ھەپە ؟ ھەقىرىكى مە يى چۈپە نك ئەمرىكىيا و يا گۆتى : ((ئەوان خۇ كورسيكەك ژى نىنە هوون ل سەر رۇونىن ، و ھەنە مالامە)) ئەمرىكى ژى يىن رازىيۇوين . ئەرى دى پرسىارا ھەقىرىكا ژى كەن ؟

ژنكا من چۈپە رەخەكى ، و دەيكە من بۇ رەخەكا دى ، و خەسۇوا من بۇ ئالىيەكى دى و كەرنە گرى و دېرۈك گۆتن :

- ئۇۋە !! بەرىخۇبدەپى ئەمدىت ؟ باشە .. وەستىانا مە ب مالاشتنا مالى ژ ۋى سەرى بۇ يى دى .. بەلاش چۈپە ؟ مەپەردىن نۇو پېقەنلىك بۇون ئۇۋەف ... و ھەكە نەھاتن ؟ مە مال ژى بۇياخىر .. ئاھ .. باڭ !!

خەسۇوا من دەست ب نەرينا كر :

- خودى چاقىن دېرەندا كۈرەكتە .. ئىشەللەلە

- ئىيە .. دى خۇل شەمبۇوهكا دى ژى گرین .

ۋى جارى مال گۆتن ((وان جلکىن باش نىن بەرامبەرى ئەمرىكىيا بەكەنە بەرخۇ)) ئەم ھەشت مەرۇف بىيەن دەمالدا ، ھەزىركەن ھەكە ھەر ئىك بەدلەكى بىرىت ....

ژنكا من گۆت :

- گەلۇ !! ئەز بەدلەك شەقىپەرەي كەركەم ؟

دەيكە من گۆت :

- ھەكە بۇوكا من بەدلەك شەقىپەرەي كەركەر ، من ژى بەدلەك شەقىپەرەي دەقىت .

خەسۇوا من گۆت :

- مادەم ھۆسایە ، من ژى قاپۇوتەكى زەقىستانى دەقىت !

- ھۇۋۇۋ خەلکىن ؟ ! مال چلى ھافىنى و دەمالدا كەسى قاپۇوتى دېمھۇدكەت ؟ بەلى دى چاوا وى تىڭەھىنى ؟

- ئۇكە دەرفەتە بۇ من قاپۇوتەكى بىرروون ، نەجارەكادى ئەمرىكى دەھىنە مالامە و نەھوون ژى پىشىنى ئۇكە قاپۇوتەكى دى بۇ من دروون .... مە ھەممۇو ھەولىن خۇ دان ، بەلى ھېشىتا خانى يى ۋالاپە ، گەلۇ نافمالىيا ب كرى دەدن ، ھەروەكى چاوا جلکا دەدن ؟

ئەم گەریابىن و نەگەریابىن ، كەسى نافمالى ب كرى نەدانە مە ، ئەز چۈومە جەم ناسىن خۇ :

- ئەمان !! گەللى دۇستا دى مېقانىن ئەمرىكى ھىنە مالا مەپە ، شەرەفا مە ھەممۇوا ئىكە ، ئەز چاقىن وە ماچىدكم ، ئەز پېيىن وە ماچىدكم ، بىتى بۇ شەقەكى ھەندەك تشتا بەدەنە من ، مەرۇف يى موحتاجى ئىكۈدووپە ، ھەر دى رۇزەكى هوون ژى موحتاجى من بىن ..... ئىكى ژوان گۆت :

- ئەزدى سجادى دەمەتە ، بەلى دى رەھىنى دەپە ، دەپە سجادى دەزقەنلى دى رەھىنى خۇ بەپى ....

- ئەز يى رازىيمە .

من رەھىن دايى و سجاد بىر .

ئىكى دى - خودى زىي وى درىزكەتن- گۈت :

- بەرى ئەمرىكى ب نېق دەمژمیرى بھىن، ئەز دى سەلاجى دەممەتە و پشتى ئەو دچن ب نېق دەمژمیرى من ژ تە دقىت يە ل قىدەرى بت .

- سەر سەرى من ...

ھەر ئىك ژى ب مەرجەكى بى جلىشۇ دايى و پىك ئاپ دايى ... و تاكو ئەمرىكى بىبىن، مە ئەف تىش ل ديارترين جە دانان، بىلەي بەلايا بؤمە هاتى ژوى ژوررا نىستى - ئەوا ژ داركۈزى يە چىكىرى - بۇ - كو ھەقالماكا ژنكا من دابۇبىي - ب خودى من ژوررا نىستى نەخواست بۇ، بىلکو ژنكا من خواست بۇ، خودانا ژوررا نىستى گۈت :

- من دقىت ئەز خىرا بكم، و دەمى ھەر كورەك ل تاخى زىدەبت، بابى وى دەيت و ژوررا نىستى ژ من دخوازت، ئەز ژى دەممى دا بۇ من ب خىر بھىتە نېسىن، ھۇون ژى بىمن ... پىشتى ل مالى جەھەك بئۇ وى تەختى مەزن ھاتىيە دېتن، ئىدى بەھۇ بۇوه جەھى پېشوازىي.

شەمبۇبىي ئىقارى، ئەو ھەممو تىشىن مە ژەھلکى خواستىن، مە ھەممو ب رىكوبىكىرىبۇن، بىتى سەلاجە و پىك ئاپ ماپۇن، داكو بىزانم چ لىيەت، من گۈته ھندەكىن پى دزانن .

ھەممووا گۈت :

- ماشەللا !! يان مال دھۆسابىن .. يان نەھەوجەيە .

ھەر وەكى مالىن دەلمىن ئەمرىكىدا لىيەت .

ئىكى گۈت :

- بىتى سەلاجە يەكىمە .

من گۈت :

- دى ئەۋزى ھىت، ما تۇو ۋى جەي ۋالا نابىنى؟ ئەھە ل قىدەرى دى سەلاجى دانىيىن، خودانى وى يَا گۈتى بەرى ئەمرىكى ب بىئەنەكى بھىن دى ھىنин .

ھىشتا مە پىك ئاپ ب سەر دەرەچەكى دەيىختى ..... ئەمرىكى گەھشتن !! ئاه !! ئەقە چ ژقانى بەرۇۋاشىيە، پىرسىيارنەكەن، دەرگەھى مالى بى تەنگە و پىك ئاپ ناچتە ژور، ھىشتا ئەم بى دەھىنە ژور، ئەمرىكى ژى ل بىر دەرگەھى راۋەستىيان، پىك ئاپ ناچتە ژور و رىكاكىيان ھاتە گىرن !!! و پىشتى ھولىن زۇر و پالقەدان و خواركىن و راستىكىن و كند و بلندكىنى ..... پىك ئاپ چووه ژور، بىلە ھەمچۈكۈرەمەكە وى شىكەست .

ئەمرىكى چوونە ژور و ژنكا من چۈ پېشىيا وان و گۈتى :

- مىسۇ دېيدەر را .. دېيدەر يە مىسۇ ....

ئىكسەر بىرنە ژوررا نىستى، پاشى ھىدى .. ھىدى بىرنە بەھۇبىي ئەوا كو بۇويە ژوررا پېشوازىي .

ھىشتا ئەم دروست روونەتىشىن .... دەنگى تەقە.. تەقا دەرگەھى ھات، ب غار چووين كا كىيە؟ چ بىبىنەن ! ئەقە ژنۇ سەلاجە ھات !! ئاه !! مادەمە تەبۇو؟ ۋىجا !! ئەز چ بىزەمە ئەمرىكىيا؟ ۋى

شەقى سەلاجە بھىتە ژوررى !!

من گۈت :

ئەمان راۋەستىن .. من نەقىت .. بىمەنەقە .. بىمەنە ئالىيەكى دى ..

خودانى سەلاجى گۈت :

چى .. چى .. ئەقە چل سالە ژ نوو بؤ من دەرفەت چىبۇو ھارىكارىيەكى بؤ ھەقالەكى پېشىشىبكم .. ما دى خىرا من بەتالكەن؟ چىنابت . و گۈئە ئەوبىن سەلاجە ئىنابىن :

- ئەقە چىيە دراوەستىيايى؟ دى بېنە ژورز زوو !! كچا خودانى سەلاجى تىشكەن گۈئە ئەمرىكىان .

من ژى پېسىار ژ وەرگىرى من ئىنابى كا چ گۈتى؟ - يادىزىت .. مە گەملەك دېيت ھارىكاريا ئىكودۇو بىھىن و چونكى جىرانى مە سەلاجە نىنە، مە سەلاجا خۇ ئىنا، دا بەرامبەرى وە شەرمەزار نەبت، ئەق ھەممۇ نافمالىا ھوون دىبىن، خەلکى يادايى و دى پاشى بؤ وان زۇرىنتە ۋە .

خۇونا من بلند بۇو سەرى من، ئى ئەز تەھىلى ل ناڭ چاقىن وى بادااام، دى ئەمرىكى لۇما كەن! دوى دەمەيدا كورى من پى بچووڭ دەست ھاقىتە ملى من .

- تەچىيە كورى من؟

- بابۇ .. ئەقە نە ئەمرىكىنە؟

- تە چاوا زانى؟

- ما تە چۇو فلمىن ئەمرىكى نەدىتىنە؟ بابۇ !! كا دەبانجا وى؟ كانى كابؤىي وى؟ كا كولافى وى؟

- ھەرە كورى من، ئەقە ئەمرىكىيەن رەسەنن.

- باشە .. مادەم دەئەمرىكىنە، بىلە ئەو و ژنكا خۇ سەممايا (رۇك ئەنرۇل ولنەر) ئى بىھەن .

- تۆبە .. خودى .. مالا مە ژى ئىك ئىكە بى دەھىن .

جارەكى ھەقالەكى گۈتبۇو من :

((نەھىلە ھەممۇ مال پېكە بەھىنە ناك ئەمرىكىيا، چونكى دى ئەمرىكى شاقسىمىن كو چاوا تۇو وان

خوداندەكى!! شۇلۇن مە ناجنە دەمەزىي ئەمرىكىاندا، دى ئەمرىكى حىيرى مېن))

دېيىا مە وەسا كربا، بىلە كا ئەو بى گوھى خۇ بەدەتى؟ كۆمەلە ئافرەتىن مە خۇ خەماندۇبوون و خۇ دەرمانك كربۇون و چاقىن خۇ كلدابۇون و ھىدى ھىدى خۇ خواردەرن، خۇ دى بىزى دەھاتنە داوهتى .... بىلە ياخىن ئەمرىكى كراسەكى پەمبۇبى يى گول گولى دېرداپۇو، خۇ گۇرە ژى دلنگادا نەبۇون .

كچا من يا بچووڭ هات و دەستى يا ئەمرىكى ماچكىر و پاشى دانا سەرسەرى خۇ!

ئى ما من چەند جاران گۈتبۇبىي وەسانەكەن .

باشە دى بىزىن كچك زارۇك بۇو، بىنېرە خەسۇوا من چى كر!! ئەوي دەستى خۇل دەستى يى ئەمرىكى دا و ئىدى بېرندە، بى ئەمرىكى حىيەتى بۇو، خەسۇوا من نەچار كر كو دەستى وى ماچبىكتەن، پاشى دەستى خۇ ب ئەنەيا مېركى ۋەنە! ھەر پېسىار نەمەن!! ھەتكى مە چۇو ! دى كەھمەنە خوارنى .

من ژى تەقىا خۇ بلندكىر و چۈرم دا سەلاجى ۋەكەم، بىلە دەرگەھەكى سەلاجى ۋەنەبۇو! ئى ما ئەم ب قان تىشىدا زانىن؟ خۇ مە پلاكى سەلاجى ژى دەكەرەبى نەكىر بۇو، كا دەستىك ... دەستىك؟ دەستىك يى چۈرىدە ئەنەنە دەنگى ئىكە ب مەزى گەھشتە من :

- كادى وى پېيك ئابى ھەلکە .

ئەز چووم... بەلىَ من نەزانى ھەلكم، ئەز چوومە راديو يىَ بەلىَ ھەر من نەزانى بەھەم شۆلى !! ئەز زقرييە سەلاجى، بەلىَ دەرگەھكىَ وى ۋەنەبۇو !! من ژى حىل پىَ كىشا، دەستكىَ دەرگەھى دەدەستىَ مەدا ما !! ھاوارا !!! ئەمرىكى ژكەنياندا زك و پشت كەفته عمردى .

ئەز گەلەك عاجز بۇوم و من قىركرە ژنكا خۇ :

- چىيە تۇو بەرىخؤددەيە من ؟!! ئەم بەرامبىرى ئەمرىكىيان شەرمەزار بۇوين، خۇ ئەم نەزانىنە تىشتكى ھەلكەين، دىَ ھەرە ب كىيماسى وى جلسئۈي ھەلکە، دىَ بەھ شۆلى دابىيەن .

- ئەقىن ئىنايىنە ژۇور دەستكىَ وى ژى يىَ شكاندى .

دوى دەمپىدا خەسوا من گۆت :

- وَااخ !! ئەقى بچۇوك ژى ل سەر سجادى رىت .

دەيكە من ژى بانگكەر :

- ئەھھ.. ئەقەنە تىشتن رووس .... تەدىت؟ دىَ نؤكە چ كەين ؟ ژنكا من ب لىنگىن زارۇكى گېتىپۇن و دگۇتى :

- ويش .. ويش .. كا وى پەئاگىركى بىىن، دا ئە نؤكە پېيى وى بسوژم !

پى بچۇوك ژى كە گەرى، يازۇى وەرە راستە دىَ پېيى وى سوژن .

ئەز ژى ل قىدەرە و دراھە يىَ دەھىم و دچم بەلكى بكارم تىشتكى ھەلکم .

دەجەدا قەرەبالەمك ژتاخى هات !!! ئەقە چىيە ؟

گەنجىن تاخى بىيىن ل بن پەنچەركا مە راۋەستىيان و سرۇد ب ئەمرىكىيان ددانەبەيىستان، ب ئىك دەنگ سرۇدا ((ئەم ب سەرەبلەندى دەركەفتىن)) ھىشتا تەمام نەبۇوبى سرۇدەكە دى دگۇتن

((دوكىلى سەرە چىايى يىَ گەرتى)) مەخوارن خوار و يىَ ئەمرىكى و ژنكا خۇ گۇتن :

- ئەم دى چىن .

ب خورتى گەھشتە جاددى، ئەم نىزىكى دەرگەھى بۇوين و دەستقۇتanhكە حىل ھاتە لىدان، ھەفت تاخ بىيىن كۆمبۇوبىن و يىَ بؤ ئەمرىكىيان دەستا دقوتن !!

ھۆسا ئەم ژۇقى پرسى قورتال بۇوين .. نا .. نا .... ھىشتا ئەم خلاس نەبۇوبىنە .. ئەو تىشتن مە ژەھلکى خواتىن بىيىن مائىن .. ھەندەك بىيىن شەھەستىن و ھەندەك بىيىن خراب بۇوين و ھەندەك بىيىن پىيس بۇوين .

ئەقە سى سالە ئەز كاردىكم بىتى دا قەرىن ھنگى بەھم .

=====

=====

خەونەك ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەھىئىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

ئەقە ئارىشىن مەند

مە دكانەكى بچووك دىت، دكاندارى گاز دشوشى ژنكەكى دكر، دەمىز ژنكى ئەم دىتىن كرە كەنى، پاشى دكاندار ژى كەنى و گۈت :
- ھىئى ھىءى ... رەشيد ئاغايى ل ھيقيا وە ل قەھەخانا عەرىشە يَا ھەنىء .. ب سەر گۈرى بکەقىن يَا ل دەستى راستى ....
كەنپىيا وان كەنپىيمىكا پېتەنكانە بۇو، من پرسىياركىر :
- ئۇ رەشيد ئاغا كېيە ؟

- لمزى بكمىن .. لمزى .. ئۇ يىل ھيقيا وە دەمىز دەچن دى بىنن .
ب سەر گۈرى بچووك كەفتىن، مە قەھەخانا عەرىشە دىت، كوركەك بەرەو مەقەھەت :
- مام رەشيد يىل ھيقيا وە .
گۈت و رەقى !!
ئەم شاقسماين ! ژىركى هاتىنە خوارى و چۈۋىنە دەھەخانىدا، يە تىزى مرۇق بۇو ...
- سلاڭ گەلى ئاغايىا ...
ھەممۇوا بەرىخۇدانەمە و كرنە كەنى !! كەنپىيمىكا پېتەنكانە !!!
- رەشيد ئاغا كېيە ؟
- ئەقە ئەز ..

جۇتىيارەكى خودان رىيە ل سەر تەختەكى يى روونشتى بۇو، دەمىز ئەم دىتىن دروست روونشت و
گۈت :

- ب خىرەتىن ..
- خىرەنداربى .. تووپى رەشيد ئاغا ؟
- بەلى .. ئەزم .
- راستە تۇو اھيقيا مەى؟ ھەرچىي مە ب رىيە دىتى گۈت رەشيد ئاغايى ل ھيقيا وە .
- دى كەرمەكەن روونپىن .. بەلى بەس ئەم نە ل ھيقيا وەينە، دەمىز خەلکى گۇندى ھوون ب ۋان جلکىن بازىرى دىتىن، ژوان وەرە ھوونن يى ئەم ل ھيقيي دى چ ۋەخۇن ؟
مە ئاقەمسەت خواتىت، پاشى مەگۇتى تزو مېيلا مە ب رىيە كەنپىيەن، ۋەرەن ئەم نەچار بۇوپىن ب پىيىنە قىدەرى و دەمىز خەلکى دگۇتە مە رەشيد ئاغا يىل ھيقيا وە ئەم شاقسەدماین .

پاشى رەشيد ئاغا ل گۇندىيا زۇرى و گۈتە وان :
- ئەقە نە ئەون يى ئەم ل ھيقيي، ماوه پار ئۇ نەدىتىن ؟
ھەندەكى ژوان گۈت :

- مەبىن دىتىن، ئەم دزانىن ئەقە نە ئەون 0
من گۈت :

- رەشيد ئاغا 00 ئەقەن ھوون ل ھيقيي كىنە ؟
- دى ھىن، ئۇ ل كىدەرى بن دەقىت نؤكە بەين

رەشید ئاغا كەفيكەكا رەنگىن ل بەر مەدانا، پاشى هيدى 00 هيدى گرھى قەمكىر و چار پاكىتىن جىڭارا يىن ۋالا ژى دەرىئىختىن، دوو پاكىتە ژوان (ينيجا) و پاكىتەك (كلىنجىك) و پاكىتەك (بۈغازئىجي) بۇو پاكىت پېشىشى مەكرن و گؤت :
- ئەم يى ل ھىقىا خودانىن ۋان پاكىتا و ئەقە ئىمامەتن ل نك مە دپاراستىنه

رەشيد ئاغا پاكىتىن ۋالا دانە مە ؟پاكىتا (كلىنجىك) كەفته دەھستى مەدا، من بەرىخؤدايى من دىت هندەك خەتىن تىكىدا و قىكىدا يىن ل سەر. و هندەك نىڭار و ژمارە
- ئەقە چىيە؟ رەشيد ئاغا ..
- ئەقەنە .. ئارىشىن مە ..
- كىز ئارىشە؟

- ب خودى ئارىشىن مەنە، ژىدەما مە ھەلبىزارتىن زانىن، يابۇويە رەوشتمك، رىيە سېي و ماقولىن مە، خودى وان بھېلىت، گوند ب گوند 00 بازىر ب بازىر دىگەرىن و گوھى خۇ دەنە گازنە و ئارىشىن گوندىيان . پار سەرۋەكى پارتى ھاتە ۋىدەرى، و گۇتن ھەرچى ئارىشىمك ھەى بلا بھېتە قەھوھەنلىقى و بىزتە مە، خەملك كۇ مەقبۇو، و چاركەس ھاتن و ل ۋىدەرى ژىرومېلى ھاتنە خوارى، مەگۇتى كەرمەكەن، سەلامە عملەكىم .. سەلامە عملەكىم .. ئىكى ژوان گؤت :
((گەللى ئاغايىا .. ھەتا نؤكە كەس نەبۇو گوھى خۇ بەدەتە ئارىشىن وە، ديموکراتىيەت ئەوە توو گوھى خۇ بەدەيە ملەفتى، ژېر ۋى چەندى ئەم يىن ھاتىنە جەم وە، ھەر ئىكى ئارىشىمك ھەبت بلا باخافت)) .

توو پىرسىارا ئارىشىن مە دكەى؟ مەددەست ب شرۇفەتكەن ئىكىر .. چەند ئەم ب ئارىشا ۋە دچووينە خوارى ئەوان ب لمۇتر دنفىسى .. ھېزرا .. مەلاريا .. ئىكى ژەم گؤت ئىكەم جار مەلاريا يى خلاسەكەن (ئەوان نېسىنى (نەھىلانا مەلارىي) مامۇستاى گؤت :
((ئەز بىتى ئىشى پىنج پۇلا دكەم، ھېقىيە مامۇستايدەكى دى ب ھەنېرن)) ھەر چارا دنفىسى ل ئالىيەكى دى جىڭارە ل پى جىڭارى دكىشان، ھەممۇ ئارىشىن مە گۇتىنى، گۇتن دى چارە بن، خۇ نەگۇتن تىشىمك ژى چىنابات (من خۇ ب سەر مامۇستايدا خواركەر و دگوھىدا گؤت :
((باورىيا من ب ۋان ناھىتە .. مامۇستا .. ئەقە چىيە؟)) ئەو يى ھەممۇ داخوازىيىن مە دنفىسىن، يى دېبىزىن دى بجه ھىن، وەرە دا تاقىيەكەن)) ئىكىسەر ئەز راومەستىام و من گؤت ((خودى ژۇھ رازىيىت، وە ھەممۇ تىشت نېسى و وەتمامەك بۇ گۇندى دېت و ھەكە شەممەندەفرەت مە چو داخوازى نەمان)) ئەق داخوازىيە ژى ل پېشىدا جىڭارا نېسى، بۇوە ئىقشار، دووا ژوان پاكىتىن خۇ ھافىتىنە عەردى، من ھەردوو پاكىتىن ھافىتى ھەلگەرتىن و دېرىيەكى خۇ كەرن . بۇ چۈونى خۇ ئامادەكەرن و دەمى ژەھوھەنلىقى دەركەفتىن، ئىكى دى ژى پاكىتا خۇ ھافىت ب، لمۇز چۈومى و من ئەۋىزى ژەعەرى دەركەفتىن، ل تەرمىيەل خۇ سواربۇون، تەرمىيەل فرى مەزى دەستىن خۇ بۇ وان بلندكەرن، دەستەك ژ پەنچەرەكە تەرمىيەل دەركەفت و پاكىتەكە دى ھافىت .

ب لمۇز چۈوم و ئەو پاكىتە ژى من ھەلگەرت. ئەقە ئەو ھەر چار پاكىتە، تەزانى؟ ئەق پاكىتىن جىڭارا ئارىشا مەنە، يى گۇتىن دى ھېن و گوھى خۇ دەينە ئارىشىن وە و ئەم يى ل ھىقىاوان، ھا... نؤكە بھېن يان بېھەنەكە دى .

من پاکیتین دى راکرن، من دىت ل سمر پاکیتەكى (ئەلينيجا) يە نفيسي بولو ((شىران .. شىران، شەش هەفت جارا شىران و جارەكى شەك)). سى ستىر ب رەخ ئىكەن و نىڭارى بەلەمەكى و هەندەك سېگۈشە و چار گۇشىن مەزن و بچووك .. بىلى پاکىتا (بۇغاز) ئەق رىستە و تىيىنى ل سمر بولون :

((ھېقىيە زېمىر ھەقالى كورى خەزىزورى تە .. وافى بەگ بۇ جەھكى باش بەھىتە ۋەگۆھاستن .. زاخا بچتە دناف دەستەكى دى چتە ئىتاليا .. ھەكە دى بمحسى دەست ژكاركىشانى بەلاقەبت ()).((پرسا سى ھەزارا دوو جاران يە نفيسي بولو، و چار جاران ب ھەزما ( ) و ((سەماكەر سەماكەر)) پېنج جاران يە نفيسي بولو، و نىڭارى پېنج دلا ل سمر پاکىتا (ينىچا) يا دى چاھەكى مەزن يى نىڭار كرى بولو، ھەرومسا پەيقيەن ((چىدېت، باشە، چىدېت، چىدېت، باشە)) دەھ جاران و ب خەتا دەستى دنفيسي بولون .

- ئەقە يى دەھاتن ...

- ئەقە يى دەھاتن ...

گەلمەك دەنگە دەنگ ژ دەرفەھات، بىن ل قەھوھانى ئىك غلغلىن، سى كەس ژ تۇرمىلى ھاتىخوار ..

ئىكى ژوان گؤت :

- سلاف گەلى ئاغايىا ...

يى دى گؤت :

- ئەلسەلامو عەلبىكم گەلى وەلاتيان ...

يى سىي گؤت :

- سلاف گەلى ھەقلا ..

چاوا بەرى ھنگى گۈندىبا ب مەدكرە كەنى، نۈكە وەسا بى ب وان ژى دەكەن، ددانىن ھەممۇوان ددىياربۇو. ل تەنىشتا رەشيد ئاغا روونشتن، دوو ژوان ل سمر كورسکيا و يى سىيى ل سمر تەختكى . مينا سلافا گۈندىيان، دەستىن خۇ بىن راستى ب سنگىن خۇ ۋەنان و سلاف ل مەزن و بچووكان دىكىن ((مەرەمبىا... مەرەمبىا)) قەلمەوى وان گؤت :

- ژپار وەرە هوون دچاوانن گەلى ئاغايىا؟

رەشيد ئاغا ژ پېش ھەممۇانقە بىرسەف دا:

- ھەر دساخ بن .. ئەم دباشىن.. هوون دچاوانن؟

- ئەم ژى دباشىن، مە هوون دېتىن دباش، ئەم ھېشىتا باشىر بولۇن، هوون ژى يى دەكەن، خودى و بىكەننىت .

يى ژ ھەرسىكا ب عمرى مەزىنتر گؤت :

- گەلى ئاغايىان، ديموکراتى ئانكۇ گوھدا ئەلەتى .

پاکىتا جەڭارىن (كلىنجىك) دەرئىخست، قەھوھچى ب پەلئاڭرىكى پەلەك ئىنا و جەڭارا مېقانى ۋېخست

- ئەم كار دەكەن و ھىزا مە ژ وەيە، ئەم بىن ھاتىنە جەم پېيىن وە، ۋېجا شەرم نەكەن، ئەركى مە ئەمە گوھى خۇ بەدىنە وە، ئارىشىن وە چە؟ هوون چ ئاستەنگا دېيىن؟ نۈكە بىزىن! ل دەستپېكى ھەممۇ كەر بولۇن، پاشى منەمنەك ھات، و ئىكى ژوان گۈندىيەن راۋەستىيەي گؤت :

- ل بمراهیيَ قىَ مەلارىيَ خەلک برااند... ھەكە ئەو جۈيىك نەھىيە حشىكىن و دەرمان رەشاندىنىَ چ مفایيَ خۇ نىنە . ھەرسىَ ل سەر پاكيتە خۇ يَا جىگارا نېيىسىن رەشيد ئاغا خۇ خواركى و بەرىخۇدا يىَ ب رەخ خۇفە و گۇتى :

- ئەرى بەگ .. نەز حەددىيَ منه بىلەي باته شاش نېيىسى . ئەۋى تىبىنېيەن خۇ ل سەر پاكيتە (بۈغاز) يىَ دېنېيىسىن، ھەممۇ ئەو تىشتى نېيىسى ژىير و ژنۇو ھندەك تىشتىن دى ب لەز نېيىسىن . يىَ ل سەر پاكيتە (كلىنجىك) دېنېيىسى پەسپاركى :

- بۈچى شاشە؟ حشىكىندا جۈيىكى ..
- چ نىنە .. من وەسا ھزركر .

رەشيد ئاغاي ئەقە گۇت، پاشى كەفيكى رەنگىن دانا سەر چۈكىن خۇ، و ھىدى .. ھىدى ۋەمكىر و پاكيتە (كلىنجىك) ژىَ دەرئىخست، و تبلا خۇ دانا سەر وان خەتىن تىكىدا و ۋېكىدا و گۇت :

- پار دەمىيَ مە بەحسى مەلاريا كرى، وە وەسا نېيىسى بۇو، ژېھر ۋە چەندى ... دەنگى كەنلىي ژقەھۆخانى بلند بۇو، ئۇوزى كەنلىن، پاشى گۈندىيەكى گۇت :

- مە مامۇستايەك دېيت، و مامۇستايەك تىرا پېنچ پۇلا ناكەتن 0
يىَ ل سەر پاكيتە (ئىنېجا) دېنېيىسى گۇت :
- تىرى ناكەت .

رەشيد ئاغا گۇتى :

- بەگ، تە دېنېيىنىدا شاشكىر .

و ئەو پاكيتە يىنېجا يا ژ پار وەرە يە ھەلگىرتى دەرئىخست .

- پار دەمىيَ مە گۇتى مامۇستا، تە شىكaran، شىكaran نېيىسى بۇو .

ئىكى ژوان و پاشى ھەر سېكىن دى پاكيتىن خۇ دېرىكىن خۇكىن، و رەشيد ئاغا بەردوام بۇو :

- ھەممۇ ل قىدەرى يىَ ھەى، بەرىخۇبىدە فان خەتا، رامانا باھەتى ئاقى دەن، و ئەق ھەر شەش دل، رامانا باھەتى بىكارىي دەن، و پاكيتىن جىگارا نىزىكى وان كرن و گۇت :

- ئەقە ژى پاكيتە وى بەگىيە يىَ ئەق سالە دەگەل وە نەھاتى .

يىَ قەلمۇ رابۇو و گۇت :

- ئەقە چىيە ؟

- چ نىنە، مادىيَ چىبن، ئارىشەن... و چونكى ئارىشەن، ئەو ئارىشىن مەنە بىلەي ئارىشىن وەنە يان بىيىن مەنە نزانم .

رابۇون و دىيَ چوبانە، رەشيد ئاغا شىرەت ل وان كرن

- پرسا شىكaran ژېرىنەكەي و باھەتى سىيَ سەد ھەزار ژى.. پاشى ستىر و بەلەم ئەۋىن كو ھەتا نؤكەزى نزانم چ رامانى دەگەھىن !!! ھەرسى كەس ل بمراھىيە و ل پېشت وان خەلکى گۈندى ھەممۇو چۈونە جەم ترومبىلىي.. ئەم ژى ل تەنھىت رەشيد ئاغا بۇوين. ئىك ژوان ھەرسېكەن كۆخى و گۇت :

- دېيت جىگارا بەھىام ..

يىَ دى گۇت :

- ئەز ژى دېيىم ل سەر من دىگرانن
يىَ سېيىي گۇت :

- دفیت بھیلین، ئەو دپیس

ترومبیل چوو، و گوندیان دهستین خۇ دکیلەکىن خۇ کرن و کرنە كەنى .

===== خەونەكا ئەمرىكى كۆمەكا چىرۇكىن عازىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006 =====

زارۇكا نە گرین

سېنەماناسىن مە دېيىن ((دەمى بىنەرین مە فلمى دېيىن، ھەكە نەكرنە گىرى، ئەو ب بەايى تكتى ل مە خۇشناپن))

ب ھزرا من ئەقە راستە، ئەم باش دزانىن بكمىنە كەنى و باش گرىي ژى دزانىن و مە تشىتكى ناقىن دناقىبرا ھەردووكاندا نىنە، بەرىخۇبدەنە رېقىڭال سەر رىبىا، دى سەروچاقين ژەنلىقى دېقەپقى يىن مينا درايى مىرى يى ل سەر ئاگرى يىنى 0 دەربارە گرىي، ھەر ژ سەروشتى خۇ بەرە گرینە، و ئەو فلمى مە نەگرینىت و رۇمانا مە نەگرینىت، دە قروشا نائىنەن.

ھەتا نؤكە كەس نزانىت ئەگەرى رەقىنا من ژوئى قوتابخانا نافخۇيى چى بۇو 0 ل وى دەمى كۆ زەممەت دىيت دابچنە وى قوتابخانا نافخۇيى، ئەز ژى رەقىيم، قوتابخانەكە نافخۇيى يە ب بەلاش بۇو، ھەممۇ جلاك و پىدەقىن مەل سەر قوتابخانى بۇون، ماچىدېت ئىك ژقوتابخانەكە ھۆسا ب رەقت؟ ئەز نەيى تەممەل بۇوم، بەلكو ئەز يى زىرەك بۇوم و دناف پۇلا خۇدا يى دىياربۇو م.

پىشى دەمەكى درىز، ب رەقىنا من ژقوتابخانى حەسىيەن، ل مال گەلەك ئەق پىرسىارە ژمن دەاتەكىرن :

- تۇو بۈچى رەقى ؟

ب ھىچ رەنگەكى من نەكارى ئەگەرى رەقىنا خۇ بىزىم (بەلى ئۇكە و پىشى بۇرىنا سىھ و دوو سالان، ئەز دكارم بىزىم كۆ ژېر رۇندىكىن چاھى ئەز ژقوتابخانى رەقى بۇوم 0 دەمى ل وى قوتابخانى ھاتىمە قەيدىكىن، ژىيى من دەھ سال بۇو، چۈومە قوتابخانى، ھەردوو سالىن دەستپىكى باش ب رېقەچۈن، بەلى دەمى گەھشىتمە پۇلا پېنجى سەروپەر تىكچوو. هنگى مە پەرتوكەك ب ناقى (ھەقالىنيا رەۋشتى) ھەبۇو، ئەو ژ رېنمايى و شىرەتىن رەۋشتى و پۇوهەدىي يە پىكەتلىي بۇو ... قوتاببىن بەرى مە دگۈتن (مامۇستا شىرى بەگ ۋى پەرتوكى دېبىزىت و ئەو باشىرىن زەلامە ل جىھانى، ئەو ژ كۈورىيا دلى خۇ دىناختى، ھەتا كۆ دەگەتە وى راددى زارۇك دەنمەگىرى و چاقين وان دىنە كانىكىن رۇندىكەن) ھەر وەسا قوتاببىن بەرى مە تەكىس دىك و دگۈتن :

((دەمى مامۇستا شىرى دەرسى دېبىزىت، ئەو بەرا ژى دەگەت))

من حەز ژ شىرى بەگ كەر، چونكى هنگى ھەممۇ مامۇستايىن مە ئەم دەگەنلىكىن و چەند ئەم گەنلىكىن ئەم بىر نىزىكى وان دبۇوين و ب ھەممۇ بىرەنەن خۇ ب وانقە دەاتىنە گەيدان .

دهمی مامؤستایی (يادداشتین پیغەمبران) و (شەری کەر بەلای) شرۇفەدکر ، وەرە نەکە گری ، خۇ بىگەرە ھەکە تۇو دکارى .

ھېشتا رۈندىكىن مە مينا رووبارى يىن دەھىنە خوارى ، مامؤستايى بابەتى (يادداشتین پیغەمبران) ژپۇلى دەركەفت ، دا مامؤستايى بابەتى (زانستىن دىنى) ھېتە ژورورى و دەمی عەزابا دئۇزى ئۇوا كۆ دى مەرۇقىن خراپ بىن شرۇفەدکر ، مە ھەر شىست قوتاپىن ئىبى مە دناپىبرا يازدە و دوازدە سالىيىدا ، دكە گری و دبووه فررە فرا تەندا من و زېبەنەكى جارەكى من ب ھوچكى خۇ پاقۇ دكىر (پىشى وى مامؤستايى (زمانى ترکى) دهاتە ژورورى ئەو نە ژىين دى كېمتر بۇ دەمی ئەھى بەھىسى نەخۇشىپەن ھەلبەستقانى نىشتمانى نامق كەمال دزىندانا ماڭسادا دكىر ، ئارزىنەكىن ھەر شىست قوتاپىان دېنچەركىرا دەركەفت و دچوونە ئەسمانى و ل وانا (مۇزىكى) ھەما رۈندىكىن مە مينا رووبارىن بەھەشتى دەھورىن ئەمۇزى دەمی سرۇدىن دىنى دگۇتن .

مە چ وانە نەبۇون ھەكە مەتىدا نەكربا گری ، مەچو مامؤستا نەبۇون ئەم نەگەريانداباين . خۇ ل وانا (وەرزشى) ئى ، ھنگى دگۇتنى (پەروەردا لەشى) ئەم دگرىن ، دزانن چاوا ؟ مامؤستايى وەرزشى چ نەبۇو بۇ مە شرۇفەبەكت ، رادبوو ۋەدرەسيا مە ب قوتانى و مەزى دكە گری .

مەریز ل كارىن و گرنگىا ھەر مامؤستايىكى دگرت ، دەمی دکارى مە بگرىنت ، ھەكە قوتاپىبىن قوتاپاخانەكا دى گۇتبى :

((دەمی مامؤستايى مە وانەكى شرۇفەدکەت ، دى رۈندىك ژچاقىن تەھىن)) مەزى خۇ مەزن دكىر و دگۇت :

((مائەقەزى تىتىكە ؟مە مامؤستايىك يى ھەزىزى وە دىتبا ، ئەو دەمی وانى شرۇفەدکەت ، ئاخ و بەرا دگرىنت))

بىر ژئافا مە ۋەدەخوار رۈندىك ژچاقىن مە دىبارىن .

زېمىرىنىدا من حەز ژ شەرى بەگ مامؤستايى بابەتى (ھەقلەنە رەوشتى) كر ، ب ۋى ناھۇدەنگى دىيار ژناف ھەممۇ مامؤستايىن ئەم دگەرياندەن ، تۇو بىزى ئۇ دى چاوا مە گەرىنت گەلۇ ؟

مەھەممۇوا خۇ بۇ وانە شەرى بەگ ئامادە كر بۇو ، شەرى بەگ دى وانَا چارى ھىت ل وى رەزى وانَا ئىكى مىزۇو بۇو .

مامؤستايى مىزۇوې زېرىمكى و قارەمانىيىن كالىن مە شرۇفەكەن ، و بىي دەستى خۇ مەكەرە گری (پاشى وانَا دۇوېي يَا زمانى ترکى بۇو .. مامؤستايى وى ئى ھەنگەرياندەن دەمی لاۋانمۇھىا رەھجائى زادە دلاۋاندنا نەجادى كورى مامؤستا ئەكەرم يى كو دەنچەنەن ئەمەن ئەمەن بەھىسى ، بۇمە شرۇفەكەرى . بەللى مامؤستايى جوگرافىي يى كول وانَا سېيىھاتى و بۇمە بەھىسى ئېمېراتئورييەتا مەكەرى ، كو سى پېشىنەن عەردى ۋەنگەرەتۈپ و پاشى چەند هات كېمبۇو ، مەزى ھەندا كە گری ھەتا رۈندىك دچاقىن مەدا ماين 0

شەرى بەگ ل وانَا چارى ئامادەبۇو ، ئىكى بەھىن كورت يى سەر مەزن ، بەدلەكە فەرمى دېمەردا بۇو ، كو يە پېكەتى بۇو ژ پەنتمەر وونەكى رەش ب خەتىن سېپى و چاكىتەكى رەش و قەمپىسەكى سېپى و بايپۇخەكە رەش و پېلەڭەكە رەش و تەيسى ، و كەفيكەكە سېپى يە سېكۈشىمى

دبهريكا بمرسنگي ويدا بوو، سمرى وي دتهيسى، هندهك موويين دريئر ژئاليي چېپى يى سمرى وى چوبوونه ئالىي راستى و كمچەلما وي نخامت بون.

وهسا دهاته ژورور خۇ دا پى ل ميريا نمكەت ول سمر كورسيكى روونشت.

ژبىر ئوا مه گوه لييوبوی، مسۈگەر دى شكرى بىگ مەگرىنت، بىلکو من دگۇ خۇ ھەكە نەئاخفت ژى ھەردى كىينه گرى (هاوارا) شكرى بىگ دەست ب ئاخفتى كر إنزانم زارؤكىن وي چ كرن، بىلى رؤندكى وەكى كانىكا دچاقىن من ھاقىت ..

من دگۇ قەى دەھرسى وانىن بئوريدا رؤندكىن من بىن خلاس بولىن، بىلى پا ئەفە ئەز يى دكەمە گرى و ئەز نكارمە خۇ رابگرم.

دەمى شكرى بىگ دەركەفتى، ژگرياندا نېق روحا من چوو بوو.

من شكرى بىگ ب (زياكۈك ئەلب) وەكەھق كربوو، ئە ميرەكى وەكى وېيە، وەكى مەگوھ لى بوبى ئەو بى دەولەممەنە، ھەر وەسان ئەو رېقەبەرى قوتايانەكابىلدە، بىلى چونكى ئەو ژى بى دەقى قوتايانىدا فيربووی و ژى دەرچووبي، ئەو ب خۆرايى و خۇبەخش و بىي بەرامبەر وەك ئارەزووېك يى هاتى و وانا دېبىزت، ئارەزووېكە نەمینا ئارەزووېيىن دى.

قەت چىنابىت شكرى بىگ بەيىتە وانى و ئەم نەكمىنەگرى، ئەو بەحسى زارؤكىنيا خۇ دەقى قوتايانىدا دەكت، مە دگرىنت، بەحسى نىشتمانى دەكت مەدگرىنت، بەحسى نەتمەمى دەكت مە دگرىنت، دېبىزت ((حەز ژ دەيکىن خۇ بىكەن)) مەدگرىنت.

بىلى.... ئەگەرى رەقىنىا من ژ قوتايانى ئەو رؤندك بون بىن مە بؤ لەرزينا (تۈربالى) باراندىن مال ھەرفىن و گەلەك بونە قوربانى.

وي رؤزى شكرى بىگ هاتە پۇلى، ھەچكۇ ئەو پېيکەرەكى لۇڭ بۇو، بۇو تازىيەكە خەمگىن، ھەتاوى رؤزى ئەم بىتى دگرىن، بىلى وي رؤزى شكرى بىگ ژى دەگەل مە كرە گرى، ول سەر گەنگىيا بىشىكىشىكىدا دراقي بؤ قوربانىن كارمساتا ھەزىيانى ئانكۇ لەرزىنى ئەم ھانداین، بەحسى پارە دەكت؟ ئەم دئامادەينە گىانىن خۇ بىشىكىشىكىن (ئىيڭ ئىكەن پەرسىار دەكت كا دى چەندى بىشىكىشىكەت؟ و ل سەر پەرەكى دەنفيسى (ئەم دى وي دراقي مە گۈتى ئىنин (دەمىل دەسىيەنە ..

ھەرچىي ژەمە كارى بىست و پىنج قروشا ژەھىكى خۇ وەربىگرت، ئەو وي حەفتىي دى ب سەرفرازى ژىيت.

شكرى بىگ بەحسى قوربانىن لەرزىنى دەكت، كى مر؟ يان كى دىن ھەرقەميدا ما؟ يان ژى ئەۋىن نؤكە ل دەشتى، ئەفە ب دەنگەگى خەمگىن دگۇت (زارؤك ژى دگرىن و دگۇتن) :

- لېرەك!

- دوو لېرە!

ژەدما ئەز بۇويم، ئەز يى دلنازك، كەس ژى نكارت مينا من بکەتە گرى (دەمى شكرى بىگ گۈتى) :

ل ۋى دەمى كو نؤكە هوون دەقى ھىلەينا گەرمدا برايىن وە بىن ل تۈربالى..

ئەز ژگريادا فەتسىيم، من گۈت :

- دوولىرە ونىق!

ژی یازده ساله) دوو لیره و نیف بھری سیه و دوو سالا پینجی لیرین نؤکه بوو (بھلی ما من گوه لی همیه ؟

شکری بھگ بی بھدوامه ب شروعه کرنا کارھساتا لھرزینی ، وینی قوربانیا و چارھنفیسی بین دی بؤمه دتابلویین خمگیندا دکیشان .

دجهدا من گوت :

- سی لیره ..

پاشی من حساب و مساب ژبیر کرن .

- چار لیره !

شکری بھگ نالی و گوت :

- کورین و ھلاتی مه ...

ئهز گریم و من گوت :

- پینچ لیره !

- برایین مه بین دینی ..

- شمش لیره .. مامؤستا !

دقیا وھ هنگی پؤل دیتبا .. گرین .. و قیرین .. بوو .

- حفت لیره !

کورین بازیری وھ ... برایین وھ ...

- ھشت لیره ...

دھمی زنگلا داویا وانی لیدای من گوت :

- دھ لیره !

ھمکه وانه پچھکا دی گیرؤبیا ژبھر کاریگمریا ئاخفتتین شکری بھگ دی من ھیشتا بیش زیده کریا و کریا سمد لیره .

دھمی ژپولی دھرکھفتیم چاقین من سوربیون و ژبھرگری دئیشان و هرمی بوون، ھیشتا من ئیسکین گریی دکرن . ل دھستوریا دوماهیا حھفتی چوومە مال، دھمی بووه ژقانی چوونا قوتابخانی، دھیکا من بیست و پینچ قروش ددهستی من کرن .

ھمکه من گوتبايى :

- دادی، کا دھ لیرا بده من، چونکی ئمز دی بؤ قوربانیین لھرزینی بیشکیشکەم !

ئھۇزى دی كەته گری و بېزت کورى من بى دین بوو .

ژوى رؤزى وھر ئمز جارمکادى نھچوومە قوتابخانى . کەس هەتا نؤکە نزانت ئمگەری رەقینا من ژوى قوتابخانا بەلاش چى بوو .

نزانم نؤکەزى مامؤستابىن مينا مامؤستابىن مەبىن بھری ھەينه ؟ هەر پەيڭما وان قونبلەك رؤندك رژىن بوو 0 ئھرى هەتا نؤکە قوتاببىن مينا مه، ھنافىن وان دىزى رؤندك ماينه ؟

دەستكەكى بەقدۇنسى

نېيىسرا هاتىه دادگەھى ب ۋى تەرزى بولۇ :

((باپەت : بندەجەكىندا بەھايى بەقدۇنسى مينا بەرى سالادىكى بەرىز عەنى گىتايى بى كۆ ب بازركانىا ئىننانا پىدىقىن ترومبىلال عمبارا ژمارە 34 ل جاددا بەرىز ل تاخى تەقسىم و يى ئاڭچى ل قاتى دووپىي ل ئاقاھيا ئازادى ژمارە 302 ل جاددا دادوھرىي ل تاخى ئۈسمان بەگ ىشكىاتەك يى پېشىشى قىشلا فرى كوى كرى تىدا دېبىت: ل رۈزا 1955/6/1 دەرمىش ئۆسکۈنى دكاندارى گەرۈك دەستكەكى بەقدۇنسى ب ھفت قىوش و نىقا يى فرۇتىيە خوداما وى فاتىمى داشكىياتا خۇدا داخوازى دكەتن دكاندارى گەرۈك يى نافىرى ژىبەر فرۇتنا تشتا ب بھايىن زۇر بھېتە سزادان، چونكى ئەوئى سەرپىچىا قانونا بازىر فانىا نىشتمانى ياركى و دەكەكۈلەنلەن قىلى ئاتىھەكىن دىياربۇو كۆ گۈننەھبار دەرمىش ئۆسکۈنى چ پۈلىسىن فرۇتنى نەدابۇونە دىياركىن، ھەرۋەسان ئەوئى ژىدەرى بەقدۇنسى ژى كرى نەدابۇو خوياكىن، ژىبەر رەفتارا وى يى سەرپىچى قانونا بازىر فانىا نىشتمانى و نەپىگەرىكىندا وى ب

بەندى (...) ژمارە (...) ئەو دگەل فايلا وى بۇ هيئا (...) هاتنە رەواندەكىن و ژئەنجامى فەكۈلىنىن دەستپىكى بىيىن دگەل وى هاتىنە كرن بۇ (...) هاتە ۋەگۆهاستن، كو بەرىزى مودەعى يَا داخوازكى گومانلىكى دەرمىش ئۆسکۈن ب گۈرەتىن تايىھەت بەھىتە سزادان . بەلى پارىزەرى گومانلىكى دېرەقانىخۇدا رەتكىر كو دەرمىش ئۆسکۈنلى ھىچ سەرپىچى ل سەر قانۇنا بازىر قانىيا نىشتەمانىدا نەكىرىنە ، چونكى بەھاكىن بازىر قانىلى ل دەمى فرۇتنادەستكى بەقدۇنسى نەيى دىياربىو، وپىدەقى بۇو بەرى مەھا گولانا سالا 1955 بەھايى بەقدۇنسى هاتبا بندەجەكىن، و ئەو بەلگەيىن بىذى دەرمىش ئۆسکۈنلى ھاتىنە پېشىكىشەكىن چ بىنیات بۇ نىنە ژېدە قى چەندى بندەجەكىن بەھايى بەقدۇنسى ب بەلگەيىن فەرمى ل دەمى پەيدابۇونا روودانى دەنەنە داخوازكىن .

وبەرسەدان ژيو داخوازا پارىزەرى گومانلىكى دەرمىش ئۆسکۈنلى و ژېدە (...) و چونكى ئەو (...) لەما (...) چونكى ئەو (...) و ژېدە كو ئەو (...) ب گۈرەتىن قى چەندى (...) ئەف (...) دىراسەتكەن (...) دگەل كو ئەو (...) گەيدايدە ب (...) ھېفييە بەھايى بەقدۇنسى ل سنورى بازىر قانىيا سەتەنبولى ژ مىزۇويا دىياركى بەھىتە بندەجەكىن، چ بەھايى كت يان كۈم بىت و ب راپۇرتەكى ژئالىي و بەرسەف بەھىتە دان)) .

ئەف نېيسارا ژ دىوانى ھاتى ل سەر مىزى رېقىبىرى بۇو، ھەروەسان ھندەك پەركىن دى ژى ئەف جۈرە پرسىيار دىكىن، ل دۈر بەھايىن فرۇتنادابەشكەن 01 سەر ھەر پەركەكى ژى يەراویزەك 0 رېقىبىرى ژى ئەو پەراك ل سەر لېزنا دابەشكەن 01 سەر ھەر پەركەكى ژى يەراویزەك دەنەقىسى ((... بۇ بندەجەكىن بەھايى بەقدۇنسى ل مىزۇوا ناقىرى و ئاگەھەداركىن مە ..)) نېيسارا ئىكى بۇ لېزنا پىلاقا ھنارت، و نېيسارا دۇويى بۇ لېزنا چىننى دەمى گەرا بەقدۇنسى ھاتى، قەلمەن دناف دەھنىن خۇكىر، گەزەك ل قەلمەن دا، دەستى خۇ دا بن گوھى خۇ سەرە خۇ خوراند، دەمى نەگەھەشتىيە چو برىيارا، پرسىيارا كەفتىرىن فەرمانبەرى ژۇورا باز رگانىي كر :

- سالم بەگ .. كىز لېزنه يە تايىھەتمەندە ب ئارىشىن بەقدۇنسى ۋە ؟
- سالم بەگ يى مژۇولى حەملەرنى خاچەرەزىن رۇئىناما بۇو، گۈت ؟
- چى ؟ بەقدۇنس ؟
- بەقدۇنس ؟
- بەقدۇنسا كەسك ؟

- ھاوارا .. بەقدۇنس برا .. ما بەقدۇنسا ھاشك ھەيە ؟
- ئانکو تۈقى بەقدۇنسى .. يان تىشىكى ھۆسا ؟
- نا ... بەقدۇنس بخۇ !!

پىشى سەرە خۇ يى كەچەل خوراندى، و گۈتى بەقدۇنسى بخۇ 000 بەقدۇنس بخۇ .. گۈت :
- دەقىت پرسىيارا ىي ژ باخچەقانان بکەين .
كەرماندەكى نىنۇوكىن خۇ چىدەكىن، گۈت :
- باوەرناكەم، بىزىن بؤچى؟ چونكى پار دادگەھى پرسىيارا بەھايى باقلەكى كربوو، رېقىبىرى بەرى نېيسار رەواندە ئىكەتىا خودان پېشىيان كر .
فەرمانبەرەكى دى گۈت :

- ئەمۇ شاش كربوو، چونكى خودان پېشە: چايچى و قەھوھىچى و سەتراش و كاركەرىن خوارنگەھىنە .. و ئەقەن چى ژ بەقدۈنسى دزانن ؟
- من هەتا نۆكە نەزانى بولۇ كۈزۈرگانىي پرسىيارا بەهایي بەقدۈنسى دكەتن .
- ئۇز دېيىم ئارىشىيەن بەقدۈنسى چ پەيوەندى ب مەفە نىنە، بەلكو ئەم كارى بازىر قانىيە .
- دى پرسىيارا دكانداران كەمین .
- دكاندار نەسەر ب مەفەنە، و وان چ سەندىكا نىنەن وان كۈمەكتە .
- سەيدايى رىقەبىر، دىرسەن تە ب شاشى خواندۇت !
- نە گیانى من، دىگەلەك جەدادا يانىسى بەقدۈنسى.
- بەقدۈنسى ئەم بەقدۈنسا ئەم دناسىن ؟
- بەلى هەر ئەم بەقدۈنسەمە يادنالىك كوتلەكەن زەلمەتى دكەمین .
- دابچىنە بازارا زەرزوا تى و پرسىيارا بەهایي وى بکەمین .
- ماشەللا .. ئەقەنەن ب ساناهىيە، ما ئەقەن دى چىيەت؟ دېيت بەهایي وى ژئالىي جەھەكى فەرمى ۋە بەھىنە بەنھەجەكەن .

رىقەبىرى ب رەقى ۋە گۆت :

- كۈرۈن بەرسىيەن بەخسى چ دەمن ئەم نەپرسىيارا بەهایي ئىرۇ يى بەقدۈنسى دكەنە، بەلكو ئەم بى پرسىيارا بەهایي وى دەمن يى بەرى دووسالە ...
- ها ... ئەقەن يە جودايمە ...

رىقەبىرى نېيسارا دادگەھى دكىشكى كر و بەرىخۇدا پەركىن دى، و پىشى ھەمېقەكى نېيسارەكە پەسەندى ژدادگەھى هات :

پەسەند بۇنېيسارا مە يا رىكەفتى (...) و ب ژمارە (...) ئەوا كەن بە جەنابى وە هنارتى و تىدا مە داخواز كربوو پېزانىن ل سەر بەهایي دەستكى بەقدۈنسى ل 1955/6/3 بەندەممە ، كا ب كەن و ب كۈم ب چەند قروشایە ، و

زېبرى كۆن ئەتكەن بەرسقا وە نەگەھشتىيە .....
رىقەبىرى گازى كر :

- كۈرۈن... ئەم چ ل ۋى بەقدۈنسى بکەمین ؟
- فەرمانىمەكى بەرسق دا:

بابەتى رە وانەي بۇرسا بازرگانىي بکە، بىلە ئەول بەهایيەن ھنگى بگەرىن ..

ما دادگەھى نەتكارى نېيسارا خۇ بۇ وىدەرى رەوانە كەت؟

رىقەبىرى نېيسارا پەسەندى دكىشكى كر، هەتا ھزرگەت و چارەكى بۇ بابەتى بىبىنت. و بەرى خۇ داننېيسارىن دى 0 پىشى دەممەك دەرباز بۇوى، نېيسكارە كادى ژدادگەھى هات ((..گۈننەھبار ب سەرپىچىكىنە قانۇندا پاڭىز قانىيا نىشتمانى ئەم 1955/6/1 روژا دەستەكى بەقدۈنسى فرۇتى...))

رىقەبىرى گازى كر :

- ئەقەن چى بەقدۈنسە جارەكادى؟
- كېز بەقدۈنسى سەيدايى رىقەبىر ؟
- بەقدۈنسى

ریقه‌بمری نئو نقیساره هافینه دکیشکا میزه‌ی چمپیدا 01 مه‌ها دوویی یاسالا 1958 ریقه‌بمر بؤ جهه‌کی دی هاته ڦمگو هاستن 0 و رؤژا ریقه‌بمری نول پشت میزه‌ی روونشتی، کیشک ڦمکر نئو نقیسارا دادگه‌هی یا پرسیارا بهایی بهقدؤنسی دکمت دیت، کیشکا دی ڦمکر دوو نقیسار دیتن کو پرسیارا بهایی بهقدؤنسی دکمن. دههموو کیشکاندا بهقدؤنسی، دناف دؤسیاندا بهقدؤنس.. ریقه‌بمری نول گازی کر :

ریقه‌بهری نوو گازی کر :

- ئەفھە چ بەقدۇنسە ؟

فهرمانبهره کی بھر سف دا :

- ها!!! چی؟ به قدؤنس؟

- نئز دهستى خو دهاقىز مە كىدەرى بەقدۇنس دەردىكەفت ، مائەقە رېقەمپەريا كاروبارىن بەقدۇ نسىدە؟ فە مانىھە ان خو كەنۋاندىن ... رېقەمپەرىي داخو از ڦكار مەندەكە كە :

- ئىجىال خانم ... ھەممۇ نېھىسارىيەن بەقدۇنسى ب گۈرەي مىزۇ ووبىيەن وان رىزبىكە، و دەۋسىيەكى كە . ئىجىال خانم دەست ب كۈمكىنا نېھىسارىيەن بەقدۇنسى كر 0 و ژ راستى و چەپى دەنگى فەرمانىبىر ان دەتات:

- ژمن و هره من ژی نقیصارهک یان دوو ل دور بهقدؤنسی بیئن ههین ، ئىجلال خانم ھەر دەمەكى
من دېتىن دى دەممە تە

- ١١١- بِر يَخُو بَدْهِيَ تَبْلَال خَانِم ، نَهْفَهْ نَهْ نَقْسَار اِيْهَدْنَسِيَ لَ قَيْدَهْ دِيَار يَوْ ٠

- راو هستي، بمری چمند رؤژ هکا نقیسار هکا بمقدونسي ل جههکي ل بمر چاقین من کهفتبوو ..
ئىحلال خانچ دو سى رؤژ هکا مەۋەل، وە حەندى، يەو و ھەممە و نقیسار بىن بىھە ھندى،

ب بدقدونسی ڦه ههی ب گوئه میز وویین وان ، هم شهش مهمل جههکی ، کومکرن و سی دئں ڏئے بدقدونسی ڏدھنستکنن داشت ٿا ڪئمەندا حفظتا کار گندانه ٿئي

دويين حوكومهى ل في داويي بريار پي داين و دى ب بىلده و كروقه ديارىمەن كۈ دەف بريار دى هەرچار كونجيئن وەلاتى هەزىنن. ئەندامىن جقاتا كارگىرى ل گەراجى ژترومبىلىئەن خۇ پەيا بۇون 0 و چوونە هؤلا كۆمبۈونى..

ریقمهبری دی کومیونی ب ریقمهبت ، سی دؤسی بیئن و هرمی دبن که بشی دابوون .. ئهو دؤسیبین بەقدۇنسى بونون ... دی ب گرۇفە نیشاندا با ، کو ریقمهبری بەرى وي چ شوئ نمدىكەن .

بازر گانی تایرا و پارچین ترومیلا عملی گیتایی ب دریزی و ب رهقی بمحسی
پ یارین داویت بن حکمه هنر کار ، کاچاه ا هار بکار با بهلاقف یو ونا باز ادا هش ل و هلات دکهان

ل دئر وی چندی ههقالی وی بازرگانی یاریین زارؤکا بین ئاگری، پشته قانی لیکر، ریقهبری بمحسی گرنگیا پیرابونین دژوار بؤ نهھیلانا بازارا رهش کر و پاشی هرسی دؤسیین

- گهلى هيزايان .. بازرگانمك ڙبارگانين بازارا رهش هاتبوو گرتن ، چونکي ئهوى سهريپچيا
قانونا پاريڙ فانيما نيشتمانى كربوو ، و بهقدؤنس ب بهايکى زور فروت بولو ، و دادگههئي داخوازا
بهائي به قدؤنسى ڙ مه كربوو ، بهلى ڙبهر ئمگهرمكى يان يى دى ، بؤ دهمى سالمكى بمرسقا
دادگههئي نههاتبوو دان ، هيٺيدارم هوون هزرنمکهن کو من دفيته ب خرابى بمحسى ههقالى خو

ریقه‌بری بھری بکم ، چونکی ئهو بؤ مه همموايى دياره کا ئموى چند کاردىرن، بملی ئەف پېرەك .

عملی گیتاي خۇ ھەلاقىت و گۈت :

- ھاريکارىكىرنا حکومتى دىھرى ويدا ب دىزى بازارا رەش ئەركى مەيە گەللى ھەقلا !كىلۇيا بەقدۇنسى ب دوو لىرايە و نزانىم دەستكى بەقدۇنسى ب چند قرۇشایه ... گەنگەترين بريارا د وى رۇزىدا ھاتىيە دان ئمو بۇو كو پرسىارا بھايى بەقدۇنسى رەوانەي ئىكەتىيا باخچەقانان ، و كۆمەلە تەرازو ووان ، و سەندىكا دكەنداران ، دەگەل ئىك بکمن ، و پىشى زانىنا بھايى وى ب زووتىن دەم بەرسقا دادگەھى بھيتە دان .

نەھاتە بىرا سەرە كى ئىكەتىيا باخچەقانان و ھەردوو ئەندامىن ئىكەتىي ، کا بھايى بەقدۇنسى بھری دوو سالە چەند بۇو .

ئەندامەكى پرسىاركىر :

- ئىرۇ بھايى بەقدۇنسى چەندە ؟
بى دى بەرسقا ويدا :

- چىل قروشىن

- ئانکو بلا.... بلا پار سىھ قروش بن ، مسۇگەر پېرار بىست قروش بۇون .

- راستە ، چونكى چىنابت ژۇنى بھايى كىمەت بىت .

سى بەرسق ژسى ئالىيان هاتن : ل ئالىيەكى بھايى فرۇتنا دەستكى بەقدۇنسى بھری دوو سالا بىست قروش بۇو ، ل ئالىيەكى دى بىست و پىنج قروش بۇو ، ل ئالىي سىبىي پازدە قروش بۇو . فەرمانىمەرى تايىمەتمەند ل ۋۇورا بازىرگانىي ناڭجىا ھەرسى ۋەزىردا دەرىئىختىت و دىار بۇو كو بھايى بەقدۇنسى يى بھری دوو سالا بىست قروش بۇو ، و بەرسق رەوانەي دادگەھى كرن . ب گۈرەي وى بەرسقى دىاربۇو كو فرۇشكارى زەرزەواتى يى گەرۈك دەرمىش ئۆسکۈن ، بى كو ب گوننەھبارىا فرۇتنا دەستكى بەقدۇنسى ب بھايىكى زۇر بىرىنە داد گەھى ، ئموى دەستكى بەقدۇنسى ب دوازدە قروش و نىقا كىمەت ژ بھايى بازارى فرۇت بۇو .

ل دوماهىي گەردىمنا دەرمىش ئۆسکۈن ئازاكرن .

پىشى قى گەردىن ئازاكرنى ، سى روودانىن گەن چىبۈون:

1- پارىزەرى گوننەھبارى (500) لىرە حەق دەستى خۇ وەرگەتن .

2- دەرمىش ئۆسکۈنى ل نك ھەقلىن خۇ بىيىن كو وان ژى ئارىشە ھەين بەحسى پارىزەرى كرن .

3- بەرسەكى بەياننامەكە رۇژنامە قانى دا ، كۆت ((بھايىن تشتا -

ل وەلاتى مە دئەرزاڭن))

- =====

=====

خەونەكى ئەمرىكى كۆمەكى چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

يانا ميرين خاپاندي

دیوارین هؤلا مهزن يا يانى ب سمرىن گياندارىن نىچىرى يى خەملاندى بۇو . و سمرىن كۈوفى و گامىشىن دەشتى ژەممۇوا بىر د سەرنجراكىش بۇون و شاخىن سمرىن گياندارىن مهزن و بچووك - ئۇويىن ب دیوارى ۋە دەھلاؤيسىتى - ب بؤياخەكا تەيسۈك دەخەملاندى بۇون ، و ھەركى ئەندامەتىا يانى ب دەستخۈبىخت، دېشا دىارىيەمکا ژۇنىيەتلىك دەخەملاندى بۇون ، دا كو دیوارىن هؤلا مهزن يا يانى ب خەملان، دىن ھەر سەرەكىرا ناڭى خۇدانى وى يى نېسى بۇو، خۇ ھەتكە نېمى نېسى ژى با ئەندامىن هؤلا مهزن، ل پىشت سلاقەھى، شاخىن كۈوفىيەمكى دەھلاؤيسىتى بۇون، كو دیوار ھەممۇو گىرتىبوو، وى رۆزى دى ھەندهك ئەندامىن نۇو دىيانىدا ھاتبانە ورگەرن، و ب گۇرەمى سېستەمى نافخۇيى، مەرجە دوو ئەندامىن كەقىن تەزكىبا بەربىزىرى ئەندامەتىا يانى بىكەن، پاشى دەمى جقات روودنیت ئەندامەتى دەھىتە قىبۇولكىرن. نەھەر بىتنى ئەقە، بىلکو دېيتىت بەربىزىر بچە سەر شانئىي و شەرۇقەمكەن كا بؤچى ھاتىنە خاپاندنە، و ھەتكە ئاقلى ئەندامان ژوان ئەگەر و رىكَا برى و دىتىن كو ئەو يى دروستە بىتە ئەندامى يانى، بىتنى ھنگى ئەو دى بىتە ئەندامى دىيانى دا . سەرەتكى يانى - خۇدانى مەزىتلىرىن سەرىي كۈوفى - داخواز ژ بەربىزىران كر بچە سەر دەپى شانئىي و پىشتى ل بن سېيھەرا شاخىن سەردا دايىنە سووندى كوراستىي بىزىن، گۈئىت : - ھەتكە ھەقلالىن مەل يانى ئەو روودانىن كو ھۇون دى ب رىزكەن دىتىن كو روودانىن مەزىن و نە دئاسىيەنە دى ئەندامەتىا وھ قىبۇولكەمەن . ئەقە مينا تاقىكىرنەكى بۇو، چونكى ئەندامىن جقاتا يانى

مافي پرسياركرنى ژ بيربىران همبىو . دوو ئەندامىن كەفن بيربىر ئەن خۇ پېشىشى گوهداران كىن و ب ۋىشى :

- ئەم ئاگەهدارى خاپاندىنە ئەقلى خۇينە زئالىي ژنكا ويقە . پاشى بيربىر چوو سەر دەپى شانؤىيە دەست ب شەۋەكىنىكىر : دەھشت سالىيا ژىي خۇدا ب شىۋەيمىكى سروشى چۈرمە قوتا خانا سەرتايى ، و ژېر كو ئەز دوو سالا دقوناغا سەرماتايىدا - ئەوا كو پېنج سالان ۋەتكىيەت - كەفتىم، من دېرىي پازدە سالىي دا تەمامكىر ، و ژېر كو ئەز سالەكى دقوناغا ناقچىي دا كەفتىم ، ئەز ب ژىي نۆزدە سالىي ژقوناغا ناقچىي چۈرمە دقوناغا دواناقچىي دا ، و ژېر نەخۇشىي من سالەكى ھىلا و سالەكى ژىي كەفتىم ، ب ۋىشىكى ژىي من بۇوه بىست و پېنج سال ھەتا من قوناغا دواناقچىي تەمامكىرى . هنگى خواندىنە دواناقچىي دوازدە سال بۇون . پاشى چۈرمە زانكويى . و پشتى سالەكى بؤ من دىياربۇو كو من ھەلبىزارتتا خۇ يا شاش كرى ، قىجا من كولىزى خۇ گوھارت ، و ژېر كو دابىزىم نەچار بۇوم دەڭل خواندىنە خۇ كاربىكم ، من كارى خواندىنە خۇيا زانكويى ب ھەفت سالان تەمام بىكم و دەمى من باورناما زانكويى وەرگەرتى ژىي من سېيە و سى سال بۇون ، و دا كو بىمە خودان تايىھەتمەند دېشا ئەز سى سالىن دى بخۇونم . و ژىي من بۇوه سېيە و ھەشت سال ھەتا من تايىھەتمەند وەرگەرتى . ئەز سالەكى ل كارەكى گەريام ، و پشتى سى سالان ئەز بۇرمە خودان كار ، و دەمى ژىي من گەھشتىبىه چىل و دوو سالان ، كارەكى باش ب دەست من كەفت . من قىيا ژنى بىنم ، بەلى بارى من بى ئابورى نەبىي هارىكار بۇو ، كو ژنكا خۇ خودان بىكم ..... پشتى پازدە سالا ئانکو دېرىي پېنجى و ھەفت سالىي دا ھندهك پارە ب دەست من كەفتىن ، كو بكارم بىمە خودان مال ئانکو دكارم كرېيَا خانى بىدم و ھندهك پارچىن نافمالىي بىرم ، ژن ئىنان نەتشتەكى ب ساناهى بۇو ، ئەز چار سالان ل كچكەكە ھەمبىرى خۇ گەريام . ل دوماهىي و پشتى ژىي من بۇويە شىست و ئىك سال ئەز ب سەر كچكەكە ھەمبىرى خۇ ھەلبۇوم من سالەكى ھەولدا سەرنجا كچكى بؤ ئالىي خۇفە رابكىشىم ، پاشى گؤت ((بلا دەممەكى د نەختى دابىمەن)) و دەمى مە ئىكى دوو باش ناسى ، هنگى دى زەوجىن . هنگى دى زەوجىن . ئەو يە هەق بۇو ، ئەم دوو سالا ماين و دەمى من ئىنایي ژىي من شىست و چار سال بۇون .

ئەندامەكى جۇاتا يانى ژىي پرسى :

- ژىي ژنكا تە چەند بۇو ؟

- بىست و پېنج .

- تووېي پىشتراستى كو وى تووېي خاپاندى ؟

بىي كو دەرفەتا بەرسقى بەمن ، ھەر دوو ئەندامىن بيربىرا گۈتى :

- ئەم دېشتراستىن !

مېركى گۈت :

- ھۆسا ، ھېقىدارم من دناف خۇدا قەبۇولىكەن .

سەرۋىكى بەرسقا وى دا :

- چىنابات ، چىنابات ! بەقىا تە شەۋەكىرى دىاركىر ، كو ھۇون ب شىۋەيمىكى كلاسيكى ئاسىي بىن هاتىنە خاپاندىن ، چ تىشى ئەسىي و ئەنتىكە تىدا نىنە ، مخابن نكارىن ئەندامەتىا تە قەبۇولەمەن . دوی دەمى كو مېركى ب خەم ۋەل بىجە دەھىلا ، بيربىر ئەن دووبىي چوو سەر شانؤىي و دەست ب ئاخفتى كر :

-هیز ایان ، من چوو گومان نینه کو ههقالین مينا وه بی دیسپور بتنی ل ناف چاقین من بنیرن ئیکسمر دی زانن کو ئمز میرهکی خاپاندیمه .

ئندامین يانی گؤتن :

- مەيا گوھ ل ناقودنگى تە بوویي .
میرکى گۇت:

- سوپاس بؤ وه .. ئەقە ژ جوامیریا وەيە .. پېشى من ب خورتى خواندنا خۇيا سەرتايى ب دوماهى ئىنلەپ ، ژبىر خشىميا خۇ من خواندن تەمام نەكىر ، بەلى ژبىر کو ئمز گەنجهکى بەزىز زرافىم ، ب ناف ملم ، بى ئەسمەرم و چاف كەسکم ، ئانکو ئمز گەنجم ھەممۇ ئەو ناشت ل نك من پەيدادىن ، کو ھەر ل بەر دەرۈكى ژنك من بېئىن ، من دەست ب رازىكىندا ژنكاڭ .
ئندامىكى جەقاتا يانى ئاخفتتا وى برى وگۇت : تىگەھشتىن .. تىگەھشتىن .. پاشى ژنکەكە گەلەكە جوان تۇو ۋىيەتلىكى و تۇو نەچاركى بخۇ بىنى .

بەلى تە داخوازا لېيۈرەنلىكى كىر ، چونكى تە دەھ لىرە ژى نەبۈون ، و گۇتە تە ئەز يە بەختەورەم و دەممى تۇو من بخۇ دېمىدى دى چەنسى بۇتە ئىنلەپ . و ھۆون زەوجىن ، و سەربارى كو ب كۇتەكى تە قۇناغا سەرتايى ب دوماهى ئىنلەپ ، ژنکا تەكارى تە ل جەھەكى باش دامەزلىكتىن ل ۋېدەرى ژى رانەوەستىيا ، و دەممى پېنچ سالىن زەواجا وەدا ، تۇو پېنچ جاران بلند بۇويي و ل داوىي بۇويي رېقىبەرى كۇمپانىيەكى و هەتا نۆكە .

ب حىيەتى ۋە میركى پەرسىياركى :

- تە ژ كېدەرى ئەقە زانى ؟

- ئەق شىوازى خاپاندى يىھى ، و گەلەكەن دى وەكى وى يېن ھەين ، ژبىر ھندى ئمز دزانم .

- ئانکو تە باوەركر کو ژنکا من خيانەتى ل من دەكتەن ، و ھۆون دى من ديانى دا قېبۈلەن .

- مە باوەركر کو تۇو میرەكى خاپاندى ، بەلى مخابىن ئەم نەكارىن تە ديانى دا وەربىرىن ، چونكى ژنکا تە ب شىوازەكى ئاسايى تۇويي خاپاندى ، کو دەھمۇ دەم و جەھان دا پەيدا دېت . ھېشتا میرك ژشانؤىي دەھاتە خوارى و ھۆل بجه دەھىلا و گەلەك نەمابۇو بكمەنگرى ... میركەكى دى ب سەر شانؤىي كەفت و دەست ب شەۋەنگىنى كر :

بەرى بىست سالە من چ نەبۇو ، و من ژنکەكە ھەبۇو سەرۋەكى يانى ئاخفتتا وى برى وگۇت :

- تىگەھشتىم .. تىگەھشتىم ، ھنەدە درېزىنەكە ، و رۇزەكى ژ رۇزان تە گەلەك پارە ژكارەكى - کو چېنابىت ل ۋېدەرى بەحس بكمەن - مفاكىر ، و ئاستى تەھىي چەقاکى بلندبۇو ، بەلى چونكى ژنکاتە دەگەل وى ئاستى نەدگۈنچا ، ھۆون ژىكەمبۇون ، و تە ژنکەكە چېتەر ئىنا و دەگەل ئاستى تە بى چەقاکى دەگۈنچا ، و مفایىن تە زىدەتىر دبۇون و ئاستى تەھىي چەقاکى بلندتىر دبۇو ، و چونكى ژنکا تە يَا دۇويي نەدگەھشتە ئاستى تەھىي چەقاکى يى کو ھەر بلند دبۇو ، ھۆون ژى رېكەمبۇون ، و تە ژنکەكە دى يە جوانلىرى و ئاستى وى يى زانسى و رەۋەشمەنلىرى ژ يادى بلند تر ئىنا .

- بەلى .. بەلى .. دروست يە وەسابۇو .

- تە گەلەك پارە ب دەستخۇ دئىخىستن ، ھەتا تۇو وەسا لىيەتى ، کو تە چەندىتىر مفا دەيت ، تە ژنکا ژ ھەزىتىر دئىنا ، ھوسا تە شەمشەھەفت ھەشت ژنک لىكەگوھارتىن ، بەلى چونكى تە كەس ژ ژنکا خۇ يَا ئىكى ھەزىتىر نەدەيت ، تۇو رابۇو چەقاکى يارىن خۇبىن دى ، پېشى ھنگى رۇزەكى ....

- رؤژهکیَ حالیَ من سمرابنی ئیک بwoo .
- ... وتوو زقريي سمر حالی خو يی ئیکی و چونكى ژنكا تهيا ژهمزىتىر ئهو ئاستى توو زقريي قمبولنەكر ..

- بەلی .. هؤسا دەست ب خيانەتى كر ئانکو هوون دى من ديانا خۇدا قەبۇولكەن .
- نەخىز .. مخابن .. شىوازى خاپاندىنا تە تىشىتكى نوو تىدا نىنە .. و ئهو شىوازەكى بەرناسە و كلاسيكىيە .

سەربارى كو بەرېزىرى چارى ، دياركى ، كوب خىرا ژنكا خو يا جوان ، ئەفە پازدە سالە يى ژيانەكا خوش دەگەل دېورىنت ، بىيى كو دەقان سالان دا پىنج دەقيقا ژى كارەك كربت ، بەلی هەر داخوازىيا وي هاتە رەتكەن .

بەرېزىرى پىنجى گۆت :

- ئۆز و ژنكا خو ئەكتەرىن فلمائىنە .
ئەندامىن جقاتا كارگىرى گۆتنى :

- هەتا قىىدرى و بەسىھە ، تىيگەھشىتىن ، خو گەلەك مەزن نەكە ، رؤلى ئەكتەرا بارا بىر ئەف تىشت ژى چىدين .

بەرېزىرى شەمشى گۆت كو دەدمى دوو سالىن زەواجا خۇدا ، ئەوى بىر ئەشىت ھەقالىن خىزانى يىن ھەزىمارتىن و پاشى ھنگى ھەزىمار بەرزمەك .. ئەندامەتىا كەسمى ژفان مىرىن ھاتىنە سەر دەپى شانۋىي و خاپاندىن خو شەۋەكەرىن .. نەهاتە قەبۇولكەن .

ل دوماهىي بەرېزىرى پان و درېزى مایە داوىي گۆت :

- گەلى سەيدايا ! ژنكا من ئۆز نەخاپاندىمە و نكارت من بخاپىنت و چ ژنڭ نكارن من بخاپىن .
هوون يىن من دېيىن ئۆز زەلامەكى پان و درېزەم نەيى گەنجم و نەيى پېرم . من دراڭ يى ھەمىي و من ئاست و جەھى خو يى ھەى ، ئۆز يى دەولەمەند و روھەمنبىرم و ئۆز دەكارم ژەھر ئالىيەكىفە ژنکى رازى و تەنا بىكم و ئۆز ب ۋى چەندى ژى راناوەستم ئۆز ھندەك ئەگەرىن بچۈوك ژى دېيىم تاكو ژنكا خو بقۇتم و ب پەرخىنم و تاكو چاۋى وى بشكىنم ، ئۆز دەھفتىي دا دوو جارا و مسا لىدكەم قەت ناھىلەم بىتى دەركەفته سەر جادى و دەمە ئۆز ل مال ژى نەبم ، ئۆز دەرگەھى خانى لى دەگرم دەۋست و ھەقالىن ژنڭ بۇ وى قەدەغەنە بەلى ئۆز ھەممۇ پېدەقىيەن وى بۇ دابىندىكەم مە ترومبىل ياهى و يىن دباشتىرىن خانى دا دەگەل خو دېمە سەيرانى ، جوانترىن جلگىن وى دەقىيت دېرخۇدكەتن ، ھەلبەت نەجلەكىن بېمەرەد ، و ژنكا من دزانت كو ھەكە وى ۋىغا خيانەتى ل من بىكەت ، ئۆز دى وى ھېرم و پەرخىنم ئەو ژنكا خيانەتى ل من بىكەتن ھېشتا ژەمپىكا خو نەبوو يە ... و مىرەكى ئەف تىشت شەۋەكەرن ، مىنا دىكلى ھەنى دەقى دەھرەمى و سۈر دبۇو . ئەندامىن جقاتى گۆتنى :

- ھىچ ئەگەرەك نىنە و بخاپىنت .

ئەو مىرەكى بەرى پچەكە دكەر قىرى ... سەرە خو شۇرۇك و ب دەنگەكى شەھەستى ۋە گۆت :
- ... و ئەو ئەگەرەي گومانا منه ....
ب تەقايى دەنگان مىرەك (يانا مىرىن خاپاندى) دا هاتە قەبۇولكەن .

پەلەوانى لەرزىن و گندراندى

بەريكانا سەممايى ل يانى دهاته گىران ، دەھەردوو دەمژمیرىن چۈۋىدا ھەر جوتىكى سەماكەرا يى ھەممو ھىزا خۇ خەرچىكەت ، و باشتىن تىشى ل جەم وى ھەرى دىياردكەت ، يى خۇ دەھەلاقىزت و يى خۇ دلەرزىزىت ، يى خۇ دىگەل ھەقلا خۇ دلەقلىنىت وەكى دوو تەرانجۇكىانا ، پاشى بى خۇ راستكەن و جارمکادى دېچنە ئىكۈدوو ۋە ، و پىيال ئىكۈدوو دەمن .. يىن خۇ مينا دؤلابى ل ھەوا دزقىرىن و ھندەكىن دى يى ل سەر دەستا دچن و يىن ل ھەوا قلۇمازىيا ۋەددەن..... ژىشىكەكىۋە دەنگى ھاوارەكى ژ بەر دەرۋىكى يانى ۋە هات :

-ھۇ خەلکىنئ .. ماپۇليس نىن ئەقە ؟ چىيە ؟ ما دلى وە ب كورىن بازىرى ئەقە ؟ خۇون گەھشىتە چۈكە ، گەنج ب ژن و زەلام ۋە يىن تىكمى ئىك بۇوين و كەس وان رىكە ناكەتن . پشتى زەممەتەكە زۇر كارىن مىركى تىيىگەھەين كە ئەقە جۇرەكە ژ جۇرەن سەممايى و ئەقە چ پەيوەندى ب شەرى ۋە نىن .

گەرمە گەرمە سەممايى بىتر بۇو دەمى دوو ژ دەرۋىكى يانى ۋە ھاتىنە ژۇور ، ئەوان قەمیسىن خۇ دراندى و بەزىنە سەر شانؤىيى ، ھەردوو ب عمر بۇون ، مېرك پېنجى سالە ، ژىي ژىنلىكى ژى بىتر بۇو ژچىل و پېنج سالا ، ھەردوو كە سەممايمەكە وەسا دكەر ! سەممايى لەرزىن و گندراندى ، يى خۇ درەچقىن و ژىك دوور دكەقىن پاشى يى دزقىرنەقە و خۇ تىك دئالىنەن ، مىركى ژىنلەن دكەر ھەوا ، پاشى خۇ ب سەر چۈكىن خۇدا خواردكە و بۇ راستى و چەپى خۇ دلەرزاند پاشى خۇ بلند دكەر ھەوا .. پشتى خۇ ددانە ئىك و قۇونىن خۇ لېكىدان ، پاشى خۇ درەچقاندىن و ژىنلىكى خۇ ب لەنگىن مىركى دكەرت ، مىركى ژى خۇ ب تەنورى ژىنلىكى ۋە دنووساند .

پى بىگرن ، ئەقە دى ژ سەر عمردى فرن ، ماسىيىن دەمرىيادانە ، خۇ دناف شەقىن ئىكۈدوورا دەولازىن ، ھەر مينا ماسىيى دكەن .

دىيارە يى (جاز) ژى ھەلبۇو ، دەھۇل قوتى ژى دارى خۇ ۋەرقاند و بلندكەر ھەوا ، ھىشتا دار يى ل ھەوا ، ئەوى ژى قولومازىيەك ل ھەوا ۋەدا ، زىرنابىز يى زنجى بۇو .. لەشى مەرۇقى دووسەدوھەشتە ھەستىك يىن تىدا ، بەلى دىيارە لەشى ۋى يى زنجى ژ دوو ھەزار و ھەشت سەمد ھەستىكى يى پېكھاتىيە ، ھەممو ژى يى سەممايى دكەن و مينا قىرچىنا تىلا دەنگ يى ژى دەھىت . يى دەچتە سەرسەرى خۇ ، يى قۇونا خۇ بلند كەتن پاشى يى دەدەنە بنى گەروا خۇ و ب دەنگەكى بلند يى دېبىزت ((بىو ھى ئى ئى)) !

ھەر ژ يىن دى بىگەرین .

بىتى دى بەحسى خۇكەم ، ل دەستىپەكى من نەرازىبۇونا خۇ دىياركەر ، ئەقە چ جۇرەن سەممايىيە ؟

ھىشتا من ئەقە دگۈت ، من خۇ بەرزمەكر و نزامن چاوا گەھشىتمە سەرشارنؤىيى ، ئى ما توو ھىسىكى ئى !!! خۇنە ھىسىكى ؟ كورۇ ئە ز سەممايى نزام !

ما ئىك ھەيە ۋى سەممايى بىزانت ؟ ئەقە وەكى ديمۆكراٰتىيە ، ئىك بۇ ۋى رەخى خۇ ھەلاقىت ، يى دى بۇ رەخا ھە خۇ ھەلاقىت ...

تەشۈل پى نەبت ، بىتى دىگەل گەرمەگەرمە (جاز) ئى خۇ ھەلاقىزه ... يى دەستا لىدەدت و يى پىيال لىدەدت و يى سەرى لىدەدت .. عمرد يى نخوردبىت و پېرەمېرەك يى دكەتە قىرى :

- هیڅیدکم من راوهستین ! ئەز نکارم بخو راوهستم ! تشتەك يىل من هاتى ، جملتا دلى يال من دايى ، دى دستؤىي وەدا بمه بھلا .
- مرؤف دئاخفتا كەسى نەدگەھشت .
- هون دزانن ئەفه چ سەما و گندراندنه ؟ ھەكە ئىك ژوھ ژيى وى بترىت ژچل سالىي وەكى من دى بېزت :

- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە ؟
- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە ؟
- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە ؟

ھۆسا دەمى ھون وان پەيقا دېيىن ، تبلىين دەستى وە يى راستى دەگەل مۆزىكا جاز تەقدەقى دى ژمیزەي دئىنن، و ب بەردىوامى ھېشتا يى پەيقىن خۇ دېيىن ، بەلى ھون ب لەزتر دېيىن :

- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە .. ؟
- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە .. ؟
- هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە .. ؟

ھىدى .. ھىدى دى پېيىن وە لەن ، دى پېيىن وە دەست ب رەچقىنى كەن ، پاشى دى دەھنەن وە رەچقن ، و دى ملىن وە دەست ب سەمامايى كەن ، ژئالىيەكى دى ۋە ھون بەردىوام يى دېيىن : - هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە .. ؟ هو خەلکىنۇ ئەفه چ تامسارييە .. ؟

ھۆسا .. ھىدى .. ھىدى ، ستۈرى وە و گوھىن وە ژ نافكى و بندادى رەچقن و لەرزن و سەمامايى كەن ، ھەتا كۇ ھون نكارن كۈنترۈلى ل سەر خۇ بکەن ، ھنگى ھەكە جە ل سەر شانؤىي ھېبت ھون دى خەریچكەن ، ھەكە جە نەبوو ، چ نىنە ھون دى چە سەر مىزى .. ھەلبەت ھون نكارن بەردىوام ل سەر مىزى بن ، ھندەك جاران دى مىزە ھىتە سەر وە وەندەك جاران ھون دى چە سەر مىزى .. خودى وە بپارىزت برا ، سەمبىلەن مەۋۇنى و تەقنا وى و گوھىن وى ھەممۇ درەچقن و لەرزن و ھەر ئىك بخو ...

سەيدا پىشى ھنگى ھەر ژنکەكا دەستى تە بگەھتى دى خۇ پېڭىرى ، ئەرى ژنک خۇ ب تەبگەرت يان تۇو خۇ ب ژنکى بگەر ئەف چەندە نەيە دىيارە ... ئەفه تشتەكى وەكى شەرى ئازادىي سەروبەرى يى تىكەله ، يى تىكادا و قىكادا ، نەدکاندار يى ناسە نەزى بکر ، ھەكە دەستى تە ب زەلامكى كەفت و يا ژەنمەرە ژنکە ، ئەو ھنگى بەختى تەيە ، بەلى ژ ئالىيەكى دى تۇو بەردىوام يى ب لەز دېيىر :

لەلەلە .... ئەفه چ تامسارييە ؟ لەلەلە ...

ھەكە تۇو مۆزىكا جاز رانھەستىنى ، تۇو نكارى سەماكەرا راوەستىنى خۇ ھەكە وان ب زنجира گەريدەي ، خۇ دەمى تۇو مۆزىكى رادوەستىنى ژى، ژېر كۇ سەماكەر گەلەك دەگەرمن ئەو دەجەدا راناوەستىن ، بەلكو درەچقن و دلەرزن و دەگەرن و ھەيدى .. ھىدى رادوەستىن .. بەلى خۇ ئەقى ژى تۇو نكارى بېزىي راوەستيان ، چونكى ھەتا دەنچن ژى ھەر دەلاققۇن بۇ چى ما مۆزىكا جاز وەسا ب ساناھى رادوەستىت؟ دەستىپىك ب مۆزىكا جاز موسىيەتە و راوەستيان دوو جارا موسىيەتە .. كەس راناوەستىت دا بىيەنا خۇ ۋەددەت .. ھەممۇ درەچقن ، خۇ درېزدەن ، دەگەرن ، خۇ ھەلادقىزىن ، بەلى كەسى نەكارى وان دانعەمەر راوەستىنت ، ئەقىن كۆ ژ دەرۈكىفە وەكى تىرى ئاتىن و چۈويىنە سەر شانؤىي ، ھەقى دەھىتە گۇتن ((ئەقىن دى ب بەرىكانى سەركەقىن)) ياكو ئەو

سەركەھقىن , دى ب سەركەھقىن , بەلى ئەم نكارىنە راوەستىين دا بىزنى ھوون يىن دېرىكانا سەمايىدا سەركەفتىن .

دیارە ژېلى ھىزىن پۇلىسان كەسى دى نكارت ۋى زەلزەلى ب راوەستىنت , ئەقە ھەكە پۇلىسا كارى خۇ بىگرن و سەمايى نەكتەن !

من دگۈته خۇ مرن دوماھيا قى سەمايىيە، پاشى من دگۈت : مرن مرن مرن ، ئىكە خۇ ب هەزەزىنە و پرسىيارنەكە ...

ل دوايى مۆزىكا جاز راوەستىا ، ئەم زقىرىنە جەھىن خۇ دا روونىن ، دەگەل ھندى ژى مرؤڤى نەتكارى كۈنترۈلى ل سەر خۇ بىكتە ، و ھىدى دەهانە گۈتن :

- ھە ئە خەل .. كىنۇ ئە فە .. چ .. تا .. مسا..رى ... يە..؟

راوەستىيانا دوو قولپى دانعەمر ئىكىجار يە ب زەممەت بۇو ، فەقىرا .. گونها مرؤڤى پى دەت .. دەقى سەمايا ھەزەزىنەكە و گەندراندى دا ، سەماكەر و مکى خۇ نامىنت .

ئەو بىيى خۇ ، خۇ رووس دەكتەن .

يى پەنتمەرونى خۇ دادنىت و يى گۇرا خۇ دادنىت يان يا گۇرا خۇ دادنىت ، يا زنجىركا تەنورى خۇ ۋەتكەت .. و شانؤيا سەمايى دېشت خۇدا لەشكەركى شەكسەتى دىاردەكت پېلاڭ و بايپۇخ و پرتکىن جلکا و كەفيك .

ھەر ئىكى جلکىن خۇ لېكىددان ....

ل داوبى دوو قوللىي دانعەمر كارىن راوەستىن .

چاۋدىرىن بەرىكانا سەمايى چۈونە نك وان و گۈتنى :

- پىرۇزە ! ھوون ب پلا ئىكى ب سەركەفتەن .

مېركى دانعەمر شاقىسما و گۈت :

- كىز پلا ئىكى ؟

- ھوون بۇونە دوو قوللىي ئىكى دەسمەمايىدا .

- ئەقە كىز سەمايى ؟

- سەمايى لەرزىن و گەندراندى .

- ھوون دىن بۇون ! كىز لەرزىن ؟ و كىز گەندراندى ؟

- سەميدايى من ... گىانى من ، مانە ئەقە بىيەنمەكە ھوون ل سەر شانؤيى سەمايى دەكتەن ؟ .. ئى لېزىنە

ژى ب سەمايى و داخبار بۇو ، و ھوون يىن ئىكى ھەلبىزارتەن .. پىرۇزە .

مېركى دانعەمر ئىكىجار رەق بۇو و گۈت :

- ژىپىشچاقيىن من ھەرن ! من چ سەمما و مەما نەكرىنە ، مادى پىشتى ۋى عمرى سەمايى كەم ، تۇبا خودى ۋى سېيدى ئەز و ژنكا خۇ يى ژمال ژمال دەركەفتىن دا بچىنە سەرەدانا ناسەكى

خۇ ، ئەم ل پاسى سواربۇوين و تىدا ھەزەزىن ، پاشى ئەم ل پاسا دېزىنى پاسا مللى سواربۇوين ، ئەم ھەن تىدا ھەزەزىن ھەتا ھنافىن مە گەھشتىنە دەقى مە ، دەمى ئەم گەھشتىنە

قىيەرى دەجەدا دەرگەھى پاسى ۋەبۇو و ئەم فىشقىنە ۋى مەيدانكى ، پاشى دەنگى ھاوارەكى هات ((مادلى وھ پېقە نىنە .. ما دلى وھ ب كورىن وەلاتى ۋە نىنە ، خۇن گەھشتە چۈكە ، كەس

نىنە ۋان قورتالكەتن ؟)) چونكى ئەم ژى دەيك و بايىن ، مەبرىاردا كورىن وەلاتى قورتالكىن ،

قىجا مەزى خۇ ھافىتە ناڭ ۋى قەرەبالغى ، بەلى دەمى مە دى كورىن وەلاتى قورتال كربانە ،

ممنکاری خو ژی قورتالکمین ، کا دی کورین و لاتی بهیله ، دهیک و بابین و لاتی بین که قتینه دگفا هندابونیدا .

ل وی دهمی کو ب خورتی مه دفیا خو خلاسکهین ، ئەم كەفتىنە دناش فرهەر و قەرمىلەغىدا ... ئەم دكەفتىن و دگندرىن ، و مە كۈنترۈل ل سەر خۇ نەدكىر ! ژنكا من ب منقە نۇرسىيا و ئەم ل سەر عمردى دسمەرئىكرا دگندرىن . ئەفە زلزالە چىيە ؟! ھەچىي مە پالقە دەدەتە يى مە دئىيەختىن ، يى ل مە دەدەتە ژىي بى مە دئىيەختىن ، ھېشتا مە ھەول ددا رايىنە سەر لىنگىن خۇ ، پىنەكادى ب مەدكەفت و دەھافىتىنە عمردى ۋە . كىز سەمما كورىي من ؟ بئىز ھېقىدىكەم پەرداخەك ئاقى بىدەنە من ئەرى فشارا خۇونا من گەھشىتىيە بىست پلايە يان بىست و پىنج پلا ؟ خودى دزانت ، کا نؤژدارەكى بؤ من بىن ، بؤ خاترا مەۋەقاپىتىي ، ئۆز دى مەرم .

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىروكىن عەزىز نەسىن وەركىران : خىرى بۇزانى 2006

جڭىن فەرمى

دەممەكى درىز بۇ ب شەممەندەفرى نەچۈرۈم ، لەو من نەمزانى شەممەندەفرىن مە دچاوانن ، من پەيپەندى ب پېسگەھى كردا ئەمدا من دېيت ژى بىزانم ، ب دەنگەكى ژنگىنى يى دل حەلىن بېرسقًا من دا ، کو سى شەممەندەفر دى چەنە وى جەھى تەدقىيت ، ئىك ژوان ل 8/30 ئى يادى ل 10/10 ئى و ياسىيى ل 12/20 ئى ، شەممەندەفر 10/10 ئى بۇ من يە دورىت بۇو 0 مينا ھەممۇ جاران و وەكى ھەممۇ كارىن من ، دىسان من يا خراب ھەلىزارت

پېشى شەممەندەفر ب رېكەفتى ، ئەف چەندە بۇ من دىيار بۇو ، چۈنكى ئەف شەممەندەفر يَا پۇستى بۇو ، و ئەفە ئۇ شەممەندەفر يَا كول ھەر خالەكى بىست دەقىقا گېرۇدېت ، سەربرارى ئى چەندى خوارنگە ژى تىدانبۇو ، ھەرۋەسان گەلەكاب زەممەتە كورسىكەكى ب دەست خۇ بىيىخى ، نە ھەر بىتى كورسىكاكا روونشىتى ، بەلكو ھەكە تەنگەف ژى بۇوى ، بخۇ جەھەكى ل دەست ئاقى ژى نابىنى ، ھەكە بچەنە دفارگۇندا دەستئاقيدا و ھۇون ل ويسىتكەها (حەيدەر پاشا) بن دى ل (ئەنقرە) سرا وە ھېت . پېشى شەممەندەفر ب رېكەفتى ئەف ھەممۇ تشت بۇ من خۇيا بۇون ، ل وى جەھى ئەز بى لى ، مەرەقا من بۇو بگەھەمە پەنچەرەكەكى و بەرىخۇ بەدەم جىيەنە ئىپتىپلىقان و شەداندن و فشتقاندى .. من خۇ گەھاندە دەرۋەكى دەستئاقي ، ۋىچا پېشى بىيەنەكى و چۈنكى ھەستا بىيەنەرنى دەتقىندا من دا نەما ئىدى من جوداھى دنافېمرا بىيەن ئەمۇنىكى و كېرىيەتا گەنلى دا نەمكى . ھەن بارى ل سەر ملىن من گرمان ببۇو ، بەلى ب راستى نە من ئەو ھەممۇ بارە راکر بۇو ، چۈنكى ئەز و بارى ل سەر ملىن من دئامىزا پېرەمېرەكىدا بۇوين . ئەو ژى ل سەر بۇرۇپىن دەستئاقي يى درىز كرى بۇو 0 و ل سەر وى بارى كوركەك ل سەر يى روونشىتى بۇو ، و ل سەر كوركى نىيف لەشى باپى وى ژى 000 و ھەكە هنگى ئەم دېرگەكە سېرىكىدا ھاتباينە نىشاندان ، دى مەگەلەك پارە وەركىرتىا 0

لى جوداھيا مه دگمل ياريا سيركى نھوبوو ، چو مھترسى نمبۇو دھمى چووينە سەر ملىن ئىك ،
 چونكى چو جە نەمابۇو بىھقىنە سەر 0
 دھمى شەممەندەفر لىنى 00ھزىيانەك چىبۇو ، و بىھى ھزىيانى ئىكجار چووينە دناقىكدا ، و خۇ باي
 ژى دىنيقەكما مەرا نەدچوو ، و هەكە هەتا دوو خالىن دى ئەم ھۆسا ماباين كەسەكى نەدكارى مە
 ژىكەكەتن ، چونكى ئەم وەسأپىكە نۇوسىباپۇوين نەدكارىن مە ژ شەممەندەفرى فەكەن 0
 من دزانى تەقنا من ياخىن بۇ تەقنا من ياخىن گەلەك كەپەنە كەپەنە چىكەن 0
 دەگمل ھزىيانا شەممەندەفرى وەك گرۇفەمەك بۇ چوونا وى ، دەنگ بلند بۇون :
 - وەغمرا خىرەت 00
 - وەغمرا خىرەت 00
 - سوپاس سەيدا 00بۇ تەزى وەغمرا خىرەت 000
 من ژى گۇ تە پېرمىرى دېن خۇدا :
 - وەغمرا خىرەت 000بابۇ
 دھمى بەرسقا من نەدای ، ئەز بىھىمان كەفتەم كەپەنە ھىشتى ياخىن 00من جارەكادى گۇتى :
 - وەغە راخىرەت 00بابۇ
 ژىن من بىھنگەكى فەتسى ۋە گۇتى :
 - سلامەت بى كورى من 0
 پىشى بى ۋىشىوەي مە چار پېنج ويستگە دەرباز كەرىن ، دەنگەك ژىمرى ھات:
 - تەكت !
 دەگمل ھەمووان پېرمىرى دېن من ژىدا ل تەكتا خۇ گەرەي ، دھمى سکنى دىنەرىيە تەكتا 000 دگۇت :
 - تەكتا تە يا پلا سىيىئە و قىدەرى پلا ئىككىيە ، دى ھەرە پلا سىيى 0
 ئىكى ژوان تەكتا پلە يا دۇويى يە دەگمل بۇ گۇتى :
 - ئەم ل قىدەرى يى ب رەخ دەستئاقي ۋە 0
 بەلى چونكى سکن نىڭ فەرمانبەرەكى فەرمى بۇو ، و بەدلە كا فەرمى دېردا بۇو گۇتە وى زەلامى
 :
 - تۇو ھەرە پلا دۇويى 000
 ژىللى من كەسى دى تەكتا پلە يا ئىك نەبۇو ، و ئەو رىكاكا ب رەخ دەستئاقي خالى بۇو ، و دھمى من
 ھزرا خۇ درىكاكا دەستئاقي يا پلا سىيىدا كەرى ، ھىچ ھەستەكە مەۋۇ ئەپتى بۇ من نەما 0
 سکنى تەكتا گۇتە من :
 - ئەقە مللەتكى گەلەكى زىرەكە سەيدا 00 تەكتىن پلە دوو و سى دېرن و پاشى دەھىنە پلا ئىكى 0
 من ژى داكوكى ل سەر ئاخفتا وى كر و گۇتى :
 - راستە ، مللەتكى گەلەكى زىرەكە ، قىجا جوداكرنا فارگۇنا نە بەسە ، باشتىرىن كار ئەمە
 شەممەندەفر ژىك بەھىنە جوداكرن ، شەممەندەفرى پلە ئىك ، شەممەندەفرى پلە دوو ، شەممەندەفرى پلە سى 0
 سکن چوو ، من جلگىن خۇ ب رىكە پېكىرن ، ئەو رىكە ھىشتى قەرمىلاغ بۇو ، بەلى ب كىيماسى من
 دەكارى تېرا بەھىم و بچم ، ھەر وەسا من كارى دېنچەركىرە بەرى خۇ بەھمە جىھانا ژىدەر ۋە ، ب
 وى ھىقىي كو جەھەكى ۋەلا بىبىنە ، رابۇوم دېنچەركىن فارگۇناندا من بەرىخۇ دايى ، بىتى ئىك

زهلام تيادا بى رونشتى بولو ، بولى ئمو نهمينا كەسىن سروشتى بولو ، ئىك بولو مروف لى حىيەتى دبۇو ، دەستەكى جلکىن ئەنتىكە دېردا بولۇن 0
 ئالىي ژدەرەق بى پەنەرەونى وى بى مەعدەنلىرى بولو ، ھەر دوو ملىن چاكىتى وى دەقشاندى بولۇن 000 هەمكە بىزى ئەفە پاشايىه 000 نەمە 000 نەمە نەپاشايىه 0
 هەمكە بىزى باولەرى پاشايىه 000 نەمە 000 نەباؤەر 000 هەمكە بىزى ئەفسەرى ئاسايشىيە ، نەمۇھ 000 پۈلىسى ئاگىر ۋەمراندىيە 000 نەمە 000 چاقدىرى كارەمندىن پاقزىرىنىيە 000 نا 000 مەزىنە فەرمانلىرىن بازىر قانىيە 000 نا 000 سەرۋەتكىيە 000 شەممەندەفرىيە 000 ئىنگىشەرىيە 00 نا 000
 ھەر پارچەكە جلکىن وى يا ئىك ژفانە 00 جلکىن مىركى نەمینا ھىچ جلکەكە دى بولۇن ، ژ خۇ پېسىم ، دېزى بالىؤزى دەو لەتكى بىت ؟ چونكى دەمى بالىؤز پەركىن خۇ پېشكىشى سەرۋەتكى دەولەتى دەكمەن 00 ئەقان جلکا دېر خۇ دەكمەن 0 بولى ئەقان جلکا د شەممەندەفرى دا ناھىيە دېرخۇئىن !

ل دوماهىي من گۇ تە خۇ : چىدېت ئەو شاهى دەولەتمەكە جىران يە رەۋەھەلات بىت ، بولى شاھ چ دەكتە دشەممەندەفرى پۈستىدا ؟ پاشى ھەكە شاھ ژى بىت ، مانە قىيت ديوانبەگىن وى دەگەلداپىن ؟ من پرسىيار ژئىكى كى :

- ئەقان زەلامى جلکىن فەرمى دېردا و بىتى دەقى فارگۈنيدا 00 كىيە؟

- نزانم ، بولى دىيارە ئەو خودان پلەيمەكە بەر زە 0
 چىدېت مارشال بىت ، چونكى ژبەر وان نىشانىن ب سنگى وېقە 00000
 ئىكى دى گوھى خۇ ددامە گۆت :

- مسو گەر ئەو ژەنەرالىكى بىيانىيە 0

- ئەويىن دى بىن دفارگۈنەكە دیدا 0

بىن دى ژى نزانن كا ئەو زەلامى خودان جلکىن ئەنتىكە كىيە . -
 ژىنلىكى ژى پېسىم ، ئەمۇ ژى نەذانى 0 -

من گۇ ماچىيە ھەكە دەرگەھى ۋەمكەن و بچەم دەرسىكەكە ۋالادا رۇونىم ؟ خۇ زەلامى خودانى جلکا من ناخوت 0

ئىكى گۆت :

- دى شەرم بىت 0

- شەرم 00 شەرم . -

من دەرگەھى فارگۈنی فەكر و چۈومە ژوور (ملىن خۇ لەقاندى) -
 وەكى بىزى ((من چى ژىيە))؟

چىدېت ئەو تركى نزانت ، رۇونشىم وېشتى نېق دەمىز مىرەكە بىدەنگىي ، ب ئىنگلىزى ژى پېسىم :

- توو بىتى هاتىيە سەميرانىيە ؟

زەلامى خودانى جلکا بەرىخۇدا من و گۆت :

- ئىنگلىزى 000 نا 000

پا ئەو ب ئىنگلىزى نزانت ، ئەو بى تركىيە ، چەندەكە دى پېقە چۇ قىچا ئەوى ب تر كى پېسىبار ژمن كى :

- سهیدا توو دى کووچە چى ؟
- (ئىسکى شەھىر) 000 و ھۇون دى كەرمەنە كىدەرى سەيدايى سەرۋەك ؟
- ئىستەغفۇللاھ 00 ئەز دى چەمە (قۇنىيە) 0
- ببۈرە ، دىارە جلکىن تە دەھەرىنى، بەلى ئەز تىنەگەھەشتم 0
- من چوو سىفەتى فەرمى نىنە 0
- باشە، پائەقە چى جلکن ؟
- مىرکى بەرداكەنىي و گۆت :
- ئەقەنە جلکىن سەھەرینە ، ھەر دەممەكى ب شەممەندەفرى بچەم دەممەبەرخۇ ، ماتە حالى شەممەندەفرى نە دىت ؟ مەحالە توو كورسىكەكى پەيدابكە ، بەرلى روحە من دەقان شەممەندەفرادا دەھاتە دەرى ، بەلى ئۆكە ئەز يى ب سەر ھەلبۈرۈم 0 بەرى چەند سالەك ئەز دەرگەقانى ئۇتىلەكى بۇوم ، و ئەق جلکىن توو دەبەر مەندا دېيىنى ، جلکىن دەرگەقانى وى ئۇتىلەينە ، جارەكى من بؤ مەھەكى دەستورى وەرگەرت ، و من دەپيا بچەمە (سېلا) و ھەتا ژ ژقانى شەممەندەفرى گىرۋەنەم ، و چونكى من دەرەقەتى خۇ گوھۇرىنى نەبۇو ، ب وان جلکا ۋە چوومە ويستگەھى و من گؤ دى د شەممەندەفرىدا خۇ گوھۇرم 0
- ل وى دەمى ئەز ب سەر دەرچەكىن ويستگەھا (حەيدەر پاشا) دەھقەتم ، من دىت ھەممۇوا خۇ بؤ من كەرە كەتان و پىشىقە زەقەرلەن ورلى بؤ من ۋەنەن ، و فەرمانبەرلىن شەممەندەفرى سلاڭ بؤ من كىشان ، پاشى چەننە ژ دەستى من گەرتەن و شۇونا من ھەلگەرتەن ، و دەفارگۇنا پلە ئىكىدا ب ئەن جەھەك گەرتەن ، ئەللاھ 00 ئەللاھ 00 ئەز ب ئىكى و كەھەقكەرم ؟
- چونكى دەمى من دەئۇتوان ، شەقى نىبن 00 بخۇ زەممەتى چىنەكەن ، دەئۇتنە من ((ھېقىدىكەمین 00 سەيدا 00 ئىستەغفۇللاھ ... ئەقە ئەركى مەھىي)) من دېنچەرگە كارگۇنیرا نىرى خەلک يى كۈمەبۈرى ، و دەمى شەممەندەفر چووپى ، ب گەرمى دەست قوتان ، من ژى دەستى خۇ بؤ وان بلند كر و بؤ وان دېشكۈرۈم 0 شەممەندەفر چوو ، و دەممەرەندا بۇو قەرەبالغ ، ئەز ژى بىتى دەفارگۇنەكىدا بۇوم ، ھنگى ئەز ل گوھۇرىنا جلکىن خۇ لېقەبۈرم 0
- ھەندەكە ب شاشىقە دەرگەھە فارگۇنى ۋەدەرگەنى دەرگەقانان دەيتىم ، داخوازا لېبۈرەنە دەرن و پىشىقە دەقەرلەن 0 ھۆسا ب تەناھى گەھەشتمە (قۇنىيە) خۇ جە بۇوم 0 بەلى من جلکىن دەرگەقانىي ل نك خۇ ھىلەن 0
- و ھەر دەممەكى ب شەممەندەفرى چووبام ، من جلکىن خۇ ژىنۇقى دەردىيەختەن و دەبەرخۇدەرن ، بەلى ئەزىي قەلەپ بۇويم و نافەنگا پەنتەرەرونى من تەنگاڭ دەكتەن ، ۋېجا ژ دەستورى تەبت ئەزدى دوو دوگما ۋەكەم 0
- من گۆتە وى مىرکى - كو بەھىيەتىقە من گوھە دەايى - :
- ئىستەغفۇللاھ 00
- مىرکى دوگمەن بەنتەرەرونى خۇ ۋەنەن .
- ژى پرسىم:
- و .... ئەق نىشانىنە ؟
- ب كەنېقە بەرسقىا من دا:
- ئەقەنە نەنەشان ، ئەقە پارچىن ئاسنانە و ناقىن وان ئۇتىلەين من لى كاركى بىن ل سەر 0

- ئانکو هوّسا 00 ب تهناھى ؟

- ئەز گەلەك بى ب شەممەندەفرا چۈرۈم ، و ئەز يى ب ۋان جىڭا، ھەتا نؤكەزى - ژېلى تە- كەسى نۇيىرىيە نىزىكى من بت .

دەرگەھە هاتە ۋەتكەن و سكن ب ژۇوركەفت ، دەمى ئەۋ زەلامى ب وان جىڭا دىتى ، رەق راواھىتىا و پانيا خۇ ل يادى دا و دەستى خۇ بلند كرە نك كۈلاقى خۇ وسلاف كىشى وگۇت :

- تە چو خزمەت نىنن سەيدا؟

خۇدانى جىڭا بەرسقا وى دا :

- نەخىر 00 كورى من 000 سوپاس .

دەمى سكن چۈيى گۇته من :

- ھەكە تە دەقىت ب تهناھى ب شەممەندەفرا بچى ، تۇو ژى بخۇ جىڭىن دەرگەۋانى كەربە.

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

دەمژمیرىن گۇرەپانىن گشتى

راستە بەلا و نەخۇشى ئىڭ ل دوو ئىكى مەۋقۇ دىگرن ، ئەز يى بىكاربۇوم و بى دراڭ و بى ئاشق بۇوم، ھەر و سان بى نەساخ ژى بۇوم و دوو كىشە ژى بىزى من ھەبۈن، قىچا ھەكە كىشانا بەريكانىن بەلايا ھاتباڭىن، مەزنەتىن خەلات دى نە ژ بەلايىن من بىر با 0 ب زەممەتلىك و گەرانلىك نەخۇشىيەن جىھانى، ئەۋ نەخۇشىيە يە يا مەۋقۇ دىگرت، من ئىشا ھەستىكا ھەبۈن، يَا ژىمن وەر ئەۋ ئىشە ژ ئىشىن پەنجەشىرىي و سلى ب تىرىستىر بۇو، بەللى دەربارەي ھەر دوو كىشىن بىزى من ھاتىنە كرۇن وە شۇل ژى نىنە، بەللى ھەكە بىزىمەوە كو دادوھەری گشتى يى دخوازىت من بىست و دوو سالان زىنداڭىتىن، دى ئىكەن كەن كا ئەۋ بەلايا دادگەرىي يە چەندە 0 بەللى ھەكە بىنە بەلايا بىكارىي، دى ژى بىزىمە وە، من ل جەھەكى ب سەد لىرا دەھەفتىيەدا كارىكىر، رەۋەھەن خۇدانى كارى گۇته من ((حال يى خرابە، لەمۇ ما ئەز دى كەپەنە پېنچى لىرە)) حەفتىيە دوو يى گۇت ((حال ئىكەن كەن كا ئەۋ دى كەپەنە پېنچى لىرە))

پېنچى بئەپەنە دوو مەھا گۇت :

ئەز يى نەچارم كەپەنە تەمەنە حەفتىيە بىكەمە دەد لىرە 0

ئەز دەكارىدا بەردوام بۇوم لە ھېقىي بۇوم دا بىزامن ھەتا كىز راددى ئەۋ دى كارت كەپەنە من كىمكەت 0

ھەتا ل دوماھىي گۇتىيە من :

- ئەز قەت كەپەنە نادەمەتە 0

دەمى من بەرسقا وى دايى:

تە شۇل پى نەبت هوستايى من، ئەز دى بى بەرامبەر كاركەم 0 ب ناقچاڭىن منقە كرە قىرى :

چ خیر دوی مرؤفی بی تاقل بی بی برامبر کاردکت نینه 0
 ئەز دەرئیخستم و کارکەركى دى ب سەدو پېنجى لىرا دەھقىيەل جەھى من دا کارى 0
 و ژېر تېبىنیا ل تۇمارا من يا خزمەتى و باشىا رەفتارى نېسى و دايىمن ، كو تىدا دېیزت ((ئۇ
 يى رازىيىبىيە بىي برامبر کاربەكتن)) من نەكارى ل جەھەكى دى کاربەكم 0
 بەلى بەلايا من يا درافى بتى ئەو بەسە بېزەم وە ئەقە دوو رۈزە پارىيەك ب دەقى من نەھقى
 بەلى بەلايا من يا ئاشقىي ب سەر ھەممۇيى دا زالبىو خۇشتۇقى من كچەكە ھەزىدە سالىيە و
 دەكارم بېزەم، ژېلى من ، ئۇرى دەلىنى دەگەن ھەممۇ گەنجىن سەھنۈلى ھەبىو، و ئۇرى گۇھى خۇ
 نەددامن و بەرسقۇ نامەكە من ژى نەددا 0
 من ھزر نەد نەخۇشىا خۇدا دکر و نە ب داخوازىا دادوھرى گەشتى ب زىندانكىرنا من بىست و دوو
 سالا و نەزى ب بىكارىا خۇ و ھەروەسان نە ب قورقۇرا زكى خۇ ژېرساندا ، چونكى ئارىشا من
 يا دەلىنى يە زالتربۇ 0
 ژېر فى كچى من برىاردا خۇ بکۈزم دى رىيَا وى گرم و بۇ جارا داوىي دى ئەفيپىنیا خۇ پېرا
 گەھىنەم و ھەكە مينا ھەرجار بەرسقۇ من دا ((ئەز نە ژوان كچەكە مە بىن توو دناسى))
 هنگى ئەز ژى دى بېزەمى كو ئەز نەزوان گەنمjamە بىن توو دناسى 0
 ئەقە وى رامانى نادەت كو ئەز دى چل كىرکا لىدەم 0 بەلى ل داوىي دى من خۇ كوشتبىا 0
 ل ھېقىيا كچى مام دەمى من ژدۇرۇقە دىتى ، من خۇ نىزىيىكىر و گۇتى :
 - فريشتا من 000
 نەھىلانا تمامەكم 00 رابو گۇت :
 سېھى دى ل جەھى راوهستيانا پاسا بايمزىد گەھىنە ئىك 0
 چ نەما بۇو دلى من راوهستىت ، من رابوو كرە نالەنال 000 ئاه 000 ئاه 000 پاشى من
 ھەر دوو دەستىن خۇ ل سەر دلى خۇ دانان و كرە ئۆه 000 ئۆه :
 - ئۆه 000 ئۆه 000 دلى من قى ھەممۇ خۇشىي راناكىرت ، سېھى كەنگى بگەھىنە ئىك ؟
 دروست دەھى ل جەھى راوهستيانا پاسا بايمزىد 0
 ئەز ل پى چووم ، ئۇرى ژى ھەر دگۇت :
 - ل دەمزمىر دە 000 ل دەمزمىر دە 000
 دوى دەميدا ئىك ژمن پرسى ؟
 - تەچىيە بى راوهستىيائى و نالە نالىين تە ؟
 بى پرسىيار كرى كەقەنەھەقالەكى من بۇو ،
 من گۇتى :
 - ئاه 00 ھەقالى من 000 ھەستىيەن من گەلەك بىن دېيشن 0 كەرتەك دا من و گۇت :
 - سېھى وەرە ناك من و ئەز دى چارەسەرىي دەممەتە و چ ل تە نامىنت .
 كەنگى 000 سېھى ؟
 ژى پرسىيم و من گۇتى :
 - ئەز نەكارم ل دەھى بەھىم ، من کارەكى گەلەكى فەر بى ھەى 0
 - ل پازدى وەرە 000

دیتنا وى كچكى بؤ من تشتەكى باش بwoo، هەر دەمە ل ئەقىنا من ب بەرسەت ھاتى، من چار سەرپەيدا كەن خۇ پەيدا كەن، ئەقە ھەممۇ سەركەفتىن ئەقىنىيە.

ل وى دەمە ب رېقە دچووم و من دگۈت:

- ئىيە ئەقىنى 00 ئىيە ئەقىنى!

من ھەفكارەكى خۇ دىت كۆ زەيزورە بwoo مە دگەل ئىك كاردەك، ژمن پرسى:

- تە بخۇ كارەك دىت؟

- نەء 00

سبەھى وەرە ناك من، دى تە دەمە كارى، ب دووسەد لىرا دەھفتىيەكىدا 0
چ نەمابۇو ژەھىفادا دىنېم.

من گۈتى:

- ئەز نكارم ل دەھى بەھيم، ھەروھسان نكارم ل يازدى ژى بەھيم 0

- ل دوازدى وەرە و دى فرافىنى ژى دگەل ئىك خۇين 0

نەھەر بىتى بەلا ل دووف ئىك دەھىن، ئەقە خىر ژى ئىك ل دووف ئىكىي بىن دەھىن، وى كچكى
چەنس بؤ من ئىينا، من دگۈته خۇ ئەز رابم و ل ۋى گۈرھپانى راوھستىم و گازى بکەم ((ئىيە ئەقىنى
000 تۇو چەندى ژىيەتى)) !

ھەندە من دىت ئىكىي ناس ھات و گۈت:

- مەرھەبا 0000

- مەرھەبا 0000

- ژمن وەرە تۇو يى بى دراھى 0000

- تە ژەھىدرى زانى؟

- دىارە ئاخفتىن دگەل خۇ دكەم 0

- من نىنه 0

- سبەھى وەرە ناك من، ئەز دى پېنج سەد لىرە ب قەر دەمەتە، پاشى چ دەمە تە ھەبۇو بە منى
0

- ئەز نكارم دەھى بەھيم، و نكارم يازدى بەھيم، ھەروھسا نكارم دوازدى ژى بەھيم 0
دۇويى وەرە 0000

ئەق ھەممۇو دەنیق دەمژمیرىدا چىبۇو، چ نەمابۇو ژەھىفادا ب رەقسەم، ئىكى خۇ ل ستۇيى مندا و
ھاتە سەر و رووھىن من و ئەز ھەمبىز كرم و گۈت:

- ئۇ 00 ئۇ 000 ئۇ 000

ھەقالەكى منى زارۋىكىنى بwoo، ئەو چەندىن سال بwoo من نەدىتى، بىيى كو تشتەكى بىزىت
من گۈتى:

- مسۈگەر تۇو پارىزەرى 000

- تە ژەھىدرى زانى؟

- ئېرۇ ھەممۇو كارىن من يى باشى ب رېقە دچن، ھەممۇو تشت قەتىيان، و بىتى من پېدۇنى ياب
پارىزەرىكى مايى، و ئەو ژى تۇو 0

- بىللى ئەز پارىزەرم 000 تەكىيەك ھەبىه؟

- بولى 000

- ئۇز نەھاتمە بىراتە، بولى من تۇو ژېرىنەكىرىيە 00 رۇزەكى تە مننەتك يال من كرى، سبەھى وەرە نېيىسىنگەها من و دى كىشا تە وەرگەم و من دراڭ ژى ژ تە نەقىت 0

- ل دەھى من كار يىھى، و ل يازدى من ژۋانەك يىھى، و ل دوازدى دىئىكى بىنم، و ل دووپى دىچمە جەھكى.

- سىيى 000 وەرە

ھەممۇ بەلاپىن ب سەرى من ھاتىن من ژېرىكىن، ژەھىفاندا من نەزانى دى كەنگى ئەو شەقە چت سپىدى سەرکى سەحرارى ژناڭ جەخۇ رابۇوم، و ژېر كىرىپا پاسى نىنە، دى ب پېپا چمە ويدەرى خانىي من يان ئۇ خانىي ئۇز تىدا بىل (لاوهند) ب ھزرا من ھېشتا دوو سى دەمژمیر بۇ ژۋانى خۇشتىقىا من يىن ماپىن، و تاكو پېشتر استىم من بەریخۇدا وى دەمژمیرا بلندا جەھى راوەستيانا پاسىن لاوهند، ئەمان خودى! دەمژمیر دەھ كىم چارىكەمكە ئىخۇ ھەكە ب پاسى ژى بچم ب پازدە دەقىقا ناگەھم، نەھەر ب پاسى خۇ بىرم ژى ناگەھمى 0 رابۇوم من كرە غار و يىخۇ دېبىز 000

تۇو دوو سالا ب رەخ كچكى كەفتى و دەمى تۇو ۋىياپى، تۇو ژۋانى گۈرۈبۈرى، من وەسا دكەرە غار خۇ ھەكە ژېشىقە تەنەنگ بەردابانە نەدگەھەشتىتە من، ئۇز يى دخەمدا مایم، چونكى ئۇز سپىدى زوو ژمال دەكەفت بۇوم، ئەو ترومېلىن ل بەراھىا من دچوون من ئىك ئىكە ئەو ل پشت خۇقە ھىلەن 0 ھەكە دەمژمیر گەرتىبانە دى زانىبىا كەنارا پېقەرى يادىرىكانا غارانىدا شكاندى، پېپىن من وەسا دكەنەغار، خۇ عەزرايىل نەدگەھەشتە من، ھۆسە گەھەشتە (مجید ياكوى) من بەریخۇدا دەمژمیرا گۈرەپانى 000000000 دوزادىيە 000 ئەشقە چىيە؟ چىيە؟ نەمايمە مەتىي من ژەسىرى من بفترت، ئىخۇ ھەكە كىسلەمبىا نۆكە ب دەمژمیرەكى گەھەشت بۇو (لاوهند) و ئەشقە غار غارا منه 00 ب دوو دەمژمیر و چارىكەكى گەھەشتە؟! من خۇ بەردا عمردى، و من سەرى خۇ ل بەرىن رەسىفي دا، و ژەنەپەن خۇدا من ب گەزىل قىرى دا، وەلاتىپەن خودان ھەستى مەۋەقەتى ل من كۆمەپۈون، و ژەن پەرسىن:

- تە چىيە، چىيە؟

رۇندىك ژچاقىن من دھورىن و من گۈت:

- ما ژۇنى بىتر دى چى بىت، بەریخۇبدەن دەمژمیر دوازدىيە و ل دەمژمیر دەھ من كارەك ھەبۈو 0

زەلامەكى گۈت:

- دوازدا چى؟ دەمژمیرا گۈرەپانى يە راوەستىيە 0

- دەخىلىي وە مە دەمژمیر چەندە؟

- بلا ھەشت بىت، نەبىتر 0000

ئىكى بەریخۇدا دەمژمیرا خۇ و گۈت:

- بولى 000 ھەشت و پېنج دەقىقە 0

ژەھىف و وەستىانىدا روونشىتمە ويدەرى، هەتا دەمژمیر دەھ ب ھەر تەرزەكى ھەبت دى گەھمە يارا خۇ، ژېر غاردانى من خوھدا بۇو، و ئىشىا ھەستىكىن من بىتر بۇو، و ژېرىساندا مرم 0 و من بىيەنەكى ھەندەك پۇشكەرن 0

پشتی پچهکی و ثبته هیزا پالقمندا نهفینی، که قتمه سمر ری بھلی من نمکاری گافهکی بچم، بچارلمپکا گه هشتمه (چیچلی) و ب نیرینمکی ل دهمز میرا گورهپانا (چیچلی) 00 نئز بومه تیهکا هافیتی، چونکی دهمز میرا گورهپانا (چیچلی) ده کیم چاریکمک بتو، بومه بای 00 من نیشا همسنیکین خو و برسا خو و مستیانا خو ژیرکرن، من وساکره غار کو هر کمسکی نئز لیکه فتبام من دهافیته عمردی، همکه هندمک نههاتبانه بمراهیا من، دا پی ل وان کم و خو هافیزمه ئالیی دی، مینا نهونین یاریا خو هلاقيتنی من خو دسمر شوفیره کی ماتئور سکلیرا هافیت و ژری دهربازبوم 0 نهفه مینا خو هلاقيتنا دسمر ئاستهنگانرا بتو، بیگومان همکه ئیکی هازمن هبادی من نمره کا پیغیری شکاندبا 0 ب ڈی شیوه هشتمه گورهپانا ئازادی، من دگو قهی من ریک بسی چار دقیقا بری، من بمریخودا دهمز میرا گورهپانا ئازادی، حفت و نیفه، 000 نئی مايه بمرئاقله کو نئز پشت و پشت دچووم؟!
!!!

- ئمری دنیا بمرؤفازی ب ریقه دچته؟

من بمریخودایی نمکو دهمز میر بیراو مستیایی بت، نمخیز یاکار دکت، مینا سمر خوشان من ستونکا دهمز میری هممیزکر و گوهی خو ب سمردا گرت 000 تک 000 تک 000 نئز که قتمه ویده ری و دنیا ل بمر چاقین من روش بتو و دلی من هلاقيت 000 روح ژمن چوو، دھمی ب خو حمسایم، ئیکسمر من بمریخودا دهمز میری، هشتم و سی ده قیقه بتو، نهفه نیش دهمز میر روح ژمن چوویی، مینا کیسکمکی همسنیکا ب خورتی رابووم. ھیشتا دووو دهمز میر بین ماین خوشتنیا خو بینم، هیدی چووم، سمری من دزفری و همسنیکین من دنیشان، وزکی من دکره قوره قور، بھلی چ نینه، پشتی پچهکا دی نهفه هممومو نامینت، ل دهمز میر ده دی خوشتنیا خو بینم. و دهمز میر یازده دی دهرمانی ئیشا همسنیکا پمیدا کم، ول دوازدی دی هھقالمکی من زادی دته من، و دی بتو من کارهکی ژری بینت. ول دوویی دی ئیک در اشی ب قمر دته من، ول سیبی دی پاریز ھرکی ب بھلاش گرم (دی) هممومو بھلا ژمن قبین 0 گه هشتمه (تقسیم) و من بمریخودا دهمز میرا گورهپانی، مانه دده؟ دروست دده، من چاقین خو نقادن و فریم دفریم و من دگوته خو 00 نئاه همکه خوشتنیا من هنده ک دهقیقا گیرؤبا، هممومو ژنک دژ قانین خودا گیرؤدن، همکه ده دهقیقا گیرؤبت بمسه، نئاه 000 همکه گیرؤبا 000

پیین من نه ل سمر عمر دینه، نهونین ل سمر ملین خطکی بین ل سمر سمرین وان، دھمی راو مستیایم ترومیلەك هاته دېیشیامندا، ددهرگەھمکی ترومیلی راچوومه ژوور و دی دیرا دھر که قتمه دھری، هممومو ل من مانه حیبەتى، بھلی کا نهون بی گوه بدھتى، من گوه لی بتو بین دېیز :

- مسوگەر نهفه بمزۆکه 00 بمزۆکی جاددا یه 000

- همکه بمزۆک با دا شورت و فانیره دبهردا بان 0

- پا نئو فروشیارهکی گھرۇکە و بی ژبىر فەرمانبىری بازىر قانىي درەقت 0 تشت و رەنگ ل پېشچاقین من ديار دبۇون و پاشى هندابۇون، نئز دوو جارا كه قتم، بھلی نئز دھمی بھلاش نابىم، من خو بلندکر و دوومترا خو هافیته پېش، ل دوماهىي من خو هافیته گورهپانا (قرەکوی) و ئیکسمر من بمریخودا دهمز میرا گورهپانی، دهمز میر شەش و نیفه، ئە... نەش دهمز میرە يە دروستە؟ چونکى دزانم نئز دگەل تىشكى ئیکى يا رؤزى بی هاتىمە جاددى، گەلەك

کهيفخوش بووم ، چونکي من زانى هيستا سى دهمزمير و نيق بىين مايىن همدا خۇ ب سمروبردكوم ، چونكى هەكە هؤسا بچمه ناك كچكى دى ژمن ترست (من بىئەنمكى خۇ درىزكىر ، چونكى هەكە پچمكا دى من كربا غار ، چىدېت ژبەر خوهانى ھەممۇ لەشى من بىا ئاق ، ئانكى دى حەللىابام و چو دمن نەدما ، ھؤسا خوهان ژمن دهات ، و چىدېبوو سى يان پىنج كيلە گرام ژكىشىا من كيم بىان .

دوى دەمى كۆرەپيانى ، دەھ كيم دەھ دەقىقە 0 دەمزمير اگورەپيانى ، دەھ كيم دەھ دەقىقە 0

ب من نەگرن ! يى حەز ژ خودى بکەت ب من ناگرت ! ئى مافرۇكادەفاز ل بەر لەزگىنىا من چىيە ؟ هاتن و چوونا ل سەر پرى راوەستىيا ، فيت فىتا فيركايدە ل پشت من ، بەلى كى گوھى خۇ بەدەتى ؟ پۈلەس يى فيركا لىدىمن و ب رەخ من دكەفن ، بەلى خۇ فيشەكىن دەبانجىن وان ناگەھەنە من دېيەنەكىدا گەھشتمە گۈرەپانا (ئەمەنۇنۇ) لى من دىت دەمزميرا وى دوو و نيقە ل ويدەرى كەفتەمە عمردى و وەكى ئىكى بارك بەھىتى لەشى من تىكدا رەجفى كچك ژكىسى من چوو ، چ نىنە ، و دەرمانىن چارەسەر يا ھەستىكى ژكىسى من چوون ، چ نىنە ، ھەقالى من بى دى دراقي ب قەر دەتە من ژكىسى من چوو ، بىتى ئۆمىدا من ياماي پارىزەر ، ھەر ب كىماسى ئەقە ژدەستىن من نەچت ب خورتى ھىدى 00 ھىدى ب خاقي ب رىقەچىووم ، نزانم چاوا گەھشتمە (سېر كچى) من نىرەپە دەمزميرا ويسىتەھى نە بوو ، بىهنا من هات ، خۇ دى بىزى من ئاۋەتكا تمزى ب سەر جانى خۇ داڭر ، من ھەممۇ وەستىانا خۇ ژبىرەر ، بىنېرە ئەقىنى چى دكەت ؟ ب پشت خەوسىقە ب سەر بلندىي كەفتەم ، ئىكى ناس ژمن پرسى :

- چ بەلا تەيە ؟

من ب دەنگەكى شەپىزە بەرسقَا وى دا :

- ژمن نېپرسە كا چى ب سەر ئەتىيە 00 بەلى ئەوا بۇبىي من ھەممۇ ژىرا گۆت 0
پشتى گوھى خۇ دايە من گۆت :

- چ نىنە برا 000 بەلى تۇو بىي ئەگەرىي تەنگاشى
- چاوا ؟

نېرەپە دەمزميرا خۇ وگۆت :

- چونكى تە هيستا نيق دەمزمير يامىي كو يارا خۇ بىيىنى ، و دەمزمير نە ونيقە و هيستا ل پىشىا تە نيق دەمزمير يامىي 0

من بىهنا خۇ ھەلمراست وچووم دەقىا ھىدى 00 ھىدى خۇ ب رىكوبىكەكم همدا دگەھەم جەھى ژقانى ، چەند نىزىكى (بايىزىد) ببام ، برس و ئىش و وەستىان نەدمان ، بەلى قوتەقوتا دلى من زىدەبوو . گەھشتمە جەھى راوەستىانا پاسا بايىزىد ، دەمزمير ، يەدرى هيستا ھەشت و بىست و پىنج دەقىقە بۇو ، دەمزمير ل ئالىي راستى يى دەرگەھى زانكويى دەھ كيم ھەزىدە دەقىقە بۇو ، و يام ئالىي چەپى نە و نيق بۇو .

چوومە جەھى راوەستىانى و من دەست ب چافەرىنىي كر ، ل سەر ۋى چەنسى خۇ يى باش يى كو خۇشتقىا من دگەل خۇ ئىنائى ئاخقىم ، كا چاوا من بخۇ كارەك دېتىبىيە ، و چاوا دراڭ من پەيداكرىيە و ھەروەسان دەرمان بۇ ھەستىكىن خۇ 000 و دى بىزىمى كو ئەم نوڭە دكارىن ب زەوجىن 0

مینا هر گنهجکی چاقهري خوشتنيا خويه ل سمر ژقانى، من دهمزيرهكى فرووزى ليدا، پاشى بؤ دهمى دهمزيرهكى دى من زنجيركما دهستى دزقراند و دگمل فرووزي وزنجيركى من دوو دهمزيره دالغه ژى ليدا، پاشى من هاژ خؤ همبىو، ومن نيريه دهمزيره كورهپانى نهه كيم دهه دهقيقه بوبو، دياره دهمى مرؤف دالغى ليددەت يازمرؤفيقە گەلەك دەم يى ب سەرۋەچۈرى، جارەك دى زقريمه ۋە سمر فرووزي وزنجيركى و دالغەلىدانى من نيريه دهمزيرە حەفت بوبو، ئەرى ئەق دهمزيرە پشتە دزقىت؟ يان بوبويە حەفتى ئىقشارىيە؟ من نيريه هەردوو دهمزيرىن زانكۈي ئىك سى ونيقە و يادى نەھە 00 دەمكە دكارى ژقى ئارىشى دەركەفە 000 من خۇ نيزىكى ئىكى كر و ژى پرسىم:

- ببئرە 00 دهمزير چەندە؟

چ بېينم من ديت زەلامەكى بىئەنتەنگ حىل گۇت:

- ماتۇو بى كورهپى ئەق دهمزيرە بانقى و ياهەنى دهمزيرەكە مەزن يا ويستگەھى و ل دراھە دوو دهمزيرىن مەزن زقريمه سمر زنجيركى و فرووزي و دگمل خۇ ئاخفتى ۋە .. دنیا تارى بوبو، دهمزير ژى هيشتا دە كيم چارىكەك بوبو، مسۇگەر رۇز ياخىن بىن عھورى، ل سمر شورورە باخچى پىشت ويستگەھى رۇونشىم، باش نزانم كا پىشى هنگى چى چىبىو، رابوون و نيرينا من بؤ دهمزيرە دگمل ئىك بوبو، دهمزير ياخىن دوازدە خوشتىيە من ژدەستى من چوو، دا ب كيماسى خوارنى ژدەستىن خۇ نەكمەم، چۈرمە نك ھەقالى خۇيى ل دوازدى خواتىم 00 من ديت دەرگەھى خانا دكانا وى يەتىدا گرتىيە پرسىم:

- بۈچى خان يە گەرتىيە؟

- رۇزىن ئىك شەمبۇوان خان دەھىتمەگىرن.

دياره ژقانى من دگمل خوشتىيە من رۇزا شەمبۇويى بوبو، ئەز شەقىيدى ھەممۇويى بىل باخچەنى نەستىم، هاتىمە (ئەمېنۇنو) ل ويدەرى من نيريه دهمزيرە كورهپانى، ھەشت كيم چارىكەك بوبو، ئەق كىز ھەشت كيم چارىكەك، ئەق نەيا سېپىدىيە و نەيا ئىقشارىيە!

خەونەكا ئەمەركى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

نارنجا پرچقى

من ل مال دهفته‌رەك دىن مىزى خۇدا دىت .

ژمال پرسىم، دهفته‌رەك نەيا كەسى بۇو، دهفته‌رەك جوان يە نەقشاندى، و ب بىرگەكى گەلەكى جوان يە بېرىگەرى بۇو، من دهفته‌رەك داپازام يَا كىيە، هەر ژپەرى ئىكى حىيەتى بۇوم، نافى كەسى كەمىكى مەزن يى ليپۇو، بېلكو كەسى كەلىكى مەزن، ناقۇنىشانىن مala وى و ژمارا تىلەفونا وى ژى، من پەركى دووپەي ۋەكىر، دىسان ناقۇنىشان و ژمارىن كەسا يەتتىين مەزن ل ژىر ئىك دەنۋىسى بۇون، من چەند پەركىن وى دقولپاندن بىر شاقسەدمام، چونكى دهفته‌رەك پەپرى ناقۇنىشانىن سىاسەتچانان بۇو، يى بچۇوك رېقەبەرى گشتى بۇو، ناشتى دى ژى يى سەرناجامن راكىشىايى نەو بۇو نەو سىاسەتچانىن ناقىن وان ل دەفتمەر نؤكە ھەممۇ بىن دەكۈمەتىدا 0

كى دى ل شۇونا من با دى حىيەتى بىت. ئەو دەفتمەر كا پەرى ناقىن بەرپەرس و كەسانىن مەزن، ل ناك من وەكى قۇنبىلەكاكا نىزىك دى پەقتن بۇو، مسۇگەر ھەقەر كەكى من ب دزېقە ئەق دەفتمەر يال مala من دانايى، من ب دروستى نەدزانى كا دى سەرا ۋى دەفتمەر كا پەرى ناقۇنىشانىن بەرپەرسان چ زيان گەھنە من، بېلى ئەز باوهەنەكەم يى ئەق دەفته‌رە دىن مىزى من كرى بۇ خىرا من بىت، ئىكىجار ئەز ترسىام، چىدېت نؤكە پۇلىسىن نەھىنى ل دەرئۇكى بەهن و بىزىن :

- دى دەفتمەر ئەرەپىخە !

- دى ب لمەشكى لمەزىقە بىزىمە وان :

- دەفتمەر چى ؟

دى ژۇورا من پشکىنин، پاشى دى دەفتمەر دىن مىزى مندا بىن، خۇ دى بىزى وان ب دەست يَا دانايى 0 ئەز يى پېتىراست بۇوم ئەق چەندە دى چىپەت 0 و ئەو كەسى كىم يى ئەق دەفتمەر كە دانايى دمala مندا-خۇ كى بىت نؤكە چووپە و گۇتىيە پۇلىسایە، و تاكىد كريه كو من دەست يى دكىيارەكاكا مەزىندا ھە 0000

دەمى پۇلىسىن نەھىنى دەفتمەر دېبىن دى بىزىن دىن ئەن :

- باخىقە! 000 بۇچى ناقۇنىشانىن ھەممۇ بەرپەرسىن مەبىن ھېزىدا دەفتمەر كىدا دەنۋىسىنە؟ مادى بۇ وان تۈمار كى ۋەتكەيە؟ دى بۇ وان گەفە ھەنرەيە؟ يان دى وان كۆزىيە ؟

خۇدىي يۇ ؟ دى چاوا هنگى بەرسقا وان دەم؟ ئەز چ بىزىم دا ژمن باوهەرەن ؟

دەپت ئەو كىز كەسى كىم بۇو ئەق بەلايە دانايە مالامن ؟

دوھى ئىقشارى سى ھەقلىن من بىن ھاتىنە مالامە، بېلى ئەو چ تاشتى وەسا ناكەن، ئىك ژوان نۇرۇزارە و يى دى دچایخانەكاكا زانكۈبىدا فەرمانبەرە و يى سىيىي مامۇستايى ئەدەبىيە 000 دى من دەفتمەر ھەقلىتىدا دسۈپىدا دابسۈزىم، ئىكى دەرگەھ قوتا، ئەو خالدى ھەقلى منه ژېبىست سالا وەرە، ئىك ژوان مېقانىن من بىن دوھىيە، ئەو ھەنرە ئەز چ چايخانىن زانكۈبىدا، ئەۋۇزى وەكى من يى ب ترس و بى خولك بۇو !

گۇئە من :

- چىيە ھەسايىي بى خولك ؟

من ژى پرسىيار ژى كر :

- تەخىرە چ بەلايە تەمە ؟

- هیقیی ژتمدکم ، شهقیدی دهفترکهکا ژمن کهفتی، تمنهديتییه ؟
من دهفتر دایی :
- ئەقەمیه ؟

خؤ ددهستی من وەرکر :

- بەلی ئەقەمیه ، ئەف دهفترکهکیه 00 تۇو نزانى ب ھنداکرنا وى چەندى عاجز بۇوم 0
- من ب دەستى وى گرت وئینا ژورا خؤ و گۆتى :
- چ نەمابۇو ژترسادا بىرم، نؤكە ب دروستى بىزە من ئەف ھەموو ناقۇنىشانىن بەرپرسىن مەزن دگەل تە چ دەمن ؟ بەلی ۋى جارى ئەو حىيەتى ما و گۆتە من :
- ماتە دهفترەك ب ناقۇنىشانىن بەرپرسىن مەزن نىنە ؟

- نەخىر 000

- ئەز ھېقىدکم نؤكە ئىكى بخۇ چىكە و بلا يە دېرىكا تەدابت ، گوھى خؤ بەمن دا بىزە تە بۇچى من ئەف ناقۇنىشان دەفتررا خۇدا نفيسينه ل، فى داۋى ئارەزوويا كۆمكىن قەلمەن حەبرى بؤ من پەيدابۇو، من ھنداك دەرىن و ھنداك ب دىارى بؤ من دەتان ، پازدە قەلمەن دېرىكا مندا پەيدابۇن، ئەز جارەكى چۈممە سەرەدانا ھەقىللى خۇ بى ھەلسەتقان يى كۆز ئەلمانىا ھاتى ، ول ئۇنىلى پەيا بۇويى ، دەمى زانى ئەز يى قەلمەما كۆمكەم، ئەوى ژى قەلمەمەك دامن، دەمى ئەز ژ ئۇنىلى دەركەفتىم، من نەكارىيە خؤ، من گۆت ئىللەھ ۋى قەلمەمەي بەجەرىبىن، تۇو دىغانى ھەموو جارا ئەلمەتىرىكەك يادگەل من، من ل بەر ئەلمەتىرىكى بەرىخۇدا سەرەكى قەلمەمەي، من دىت يى پانە، ھەر بؤ جەرباندى من دوو پەيىن نفيسين، ھنگى دوو پەيىن ل بىرا من ھاتن (نارنجا پەرچقى) من ژى ل دەفتررا خۇ نفيسين 0 بۇ زرافچىن سەرەكىن قەلمەن حەبرى، من پەرمەكى گەلمەكى تەنك يى (بەردى) دگەل خۇ ھەلدەگەرت (من ھزر كر ھەكە ئەز سەرەكى وى قەلمەمەي ب وى (بەردى) زرافچىم دى خەتا وى باشتىرت، من ئەلمەتىرىك دەستى خۇكەر و ۋىزامىن كا من باش چىكەر يان نە 000 دوو دەست كەفتە سەر ھەر دوو ملىيەن من :

- چ دەھى ؟

- كى ئەز ؟ چەنە 000 يى قەلمەما خۇ دەجەرىبىن 0

- ھىءە 000 قەلمەمە ؟ چ كار دەھى ؟

- ئەز 000 لىل زانكۈي ئەنەلەن تەمامكەم ...

ھا 1110 پەۋىسىر 00 ئەھلەل پەۋىسىر ئەھلەلا 000
ئىكى ئەنىشىكەك ل تەنشتا من يا چەپى دا:

- وەرە 00 دا بىبىن ئەنەلەن !

- ھېقىدکم 00 ھېز ايان 00 ئەقەم نەيە دروستە 000

- ھەر 1110 000

دەمى ئەنىشىكەكا دى ب تەنشتا من ياراستى ژى كەفتى، ۋىچا ھەكە دەكارى نمچە 000 چۈپىنە قشلەكى ، و ئەز ھافىتىمە دژورەكىدا، ل ھېقىي مام، نەكسەن ھات و نەكسى پەرسىار كر 0 پېشى چەندەكى ئىك ژوان ھات و گۆت :

- خۇ پا ۋىزە سەرچۈكە !

- ئىز نكارم 00

- نكارت خۇپاقيز تە سەر چۈكى 00 ئەھلا پرۇفسئور ئەھلا! 00 چ دبە رىكىن تە دايىد دەرىيىخە 00
ھەر تىشىتە كى من ھەى من دەرىيىخت و دانا سەر مېزەى ، تىشىتە من ژى : چار دە قەلمەمىن
حەبرى و دوو پەرتوك و دەفتەرە كا بەرىكى و ئەلمەتلىكە 00 بۇون 000
تبلا خۇ درىزكەرە قەلمەمىن حەبرى و گۆت :

- ئەقە چىنە ؟

- قەلمەمىن حەبرى نە 00

- ھى 00 ھى 00 ھى 00 قەلمەمىن حەبرى ، ھا 00 ئى 00 ئەھلا پرۇ فىسئور ئەھلا ! 00
سى يىن دى هاتن و ئىز پىشكەندىم 00 و ئىكى ژوان ئەقە گۆت و مەلک ل مندا ئىز ھافىتمە
و يەدرى 00 دەمى من دىتى شۇل خراپ بۇو .
من گۆت :

- گەللى ھېزايىان 00 ئەڭا ھۇون دەكەن شاشىيەكە مەزىنە 00 ئىز نزانىم وە بؤچى ئىز ئىنایىمە ۋىدەرىيە
، ئاخىر زانكۇ ھەممۇ و ھەروھسان ھەممۇ رۇزىنامەقان من دناسن ، ئىز نەھەزى ۋى چەندا ھۇون
دەگەل من دەكەنە 0

ئەوئى دەفتەرکا من دەستى دا كرە قىرى و گۆت :
ھش 0000 ش 0000 ش 000 ش !

پاشى دجەدا چاقىن وى بەق بۇون و گۆتە من :

- ئەقە چىيە ؟

ئۇ بەحسى ھەر دوو پەيپەن (نارنجا پەرچقى) بۇو ئۇوا بەرى ھنگى من ل دەفتەركى نەقىسى تا كو
قەلەمما خۇ تاقىيىكم 0
من گۆت :

- نارنجا پەرچقى 000

- نارنجا پەرچقى 000 ھا 00 ؟

- بەللى نارنجا پەرچقى 0000

- ئى وەلاھ ما تە بېرچقىن ... راما نا وى چىيە ؟

- ھىچ 000 چ راما نادەت 000

- ھەكە چىنەت 00 تە بؤچى نەقىسىيە ؟

- من سەركى قەلمەمى تاقىيىكىر 0

- ھا 1110 باشە بؤچى تەشىتەكى دى نەدنەقىسى و تە نارنجا پەرچقى نەقىسى ؟

ب راستى من قەت ھزرا ۋى چەندى نەكربۇو 00

من گۆتى:

- نزانىم ئەقە ل ھزرا من ھات و ھەر من ئەقە نەقىسى 00

- ھى ئى ئى 00 نارنجا پەرچقى 00 دى نارنجا پەرچقى بىنى 00 ھەر ئەقە يال ھزرى ھاتى
00 بؤچى تەشىتەكى دى ل ھزرا تە نەدەھات ؟

ئېڭ ژوان ل پشت چاپىھرى روونشت و بەرھەقىيەك ل سەر من ۋەتكەن ئېڭجا ئىز ترسىيام
00 دېت نارنجا پەرچقى ئۇوا من نەقىسى پەيپەن كا نەينى يا تۈرەكە جاسۇسىي بىت ؟ چار دە قەلمەمىن

حبرى 00 دهقرکه 00 نارنجا پرچى 00 ب راستى ژى جەھى گومانىنە خۇمكە بىن كى بن 0 من نازانى دى چكم، هيشتا ئەق هەموول بەرھەقى دهاتە نېسىن، ئىكى زوان پرین دەفتركا من دقولپاندن 0 بۇ ھەرتىتەكى دگەل من، من دكارى بىزەموان ئەق بۇ فلان تشتىيە، بەلىدى بۇ (narنجا پرچى) چ بىزەم؟ نزانم ئەق رستا بىئىغىال چاوا ھاتە سەر سەركى قەلمامى من؟ ئىخونە من نەدكارى تشتىكى دى بنېسىم؟ ئەمۇ پۈلىسى پرین دەفتركا من دقولپاندن، ژنسەتكىيە ل پەركى راوەستىيا و نىشا بىن دى دا، پچەكى پىت 00 پىت كرن، پاشى ب ئىكجارى ھاتەن گوھارتىن، بەرىخۇدا من ول دۇر نافۇنىشانەكى ل سەر دەفتركا من بېرسى:

- ببۇرە 00 گەورەم 00 خودانى ۋىنەقى چى يىتىيە؟
ئاخفتىن و دانوستانىدا وى دجهدا ھاتە گوھۇرىن.
من ژى ب لمز گۆت:
ھەقالى من يىقتابخانى بۇ.

رۇزەكى ب رىكەفت ئەم گەھشتىنە ئىك و ئەز دگەل خۇبرەم فرافىنى، و نافۇنىشانىن خۇدانەمن و من ژى ل دەفتركا خۇنىسى 0 ئەوا من گۇتىي يە دروست بۇ، چونكى ئەق بەرى چەند رۇزەكى من ھەقالەكى خۇ دىت، ئەمۇ چەند سال بۇون من نەدىتى، خۇ من نازانى بۇ يىبۇويە رېقەبەرى گشتى 0 ئەمۇ پۈلىسى دەفتركا من يە دەستى دا ب بشکورىنەكا شەرمىن ۋە گۆت:

- ھاھا! انكۇ سەيدايى رېقەبەرى گشتى ھەقالى تەتىيە 000
- بەلى 00 و مەل قوتابخانى دگۇتى رەزا تەرتق 00

- سەيدا ئەز گەلەك سوپاسىيا تەدكمەل سەر ۋىچەندى، بۇچى رۇونانىي 00 كەرەمكە رۇونى 00
پاشى بەرىخۇدا بىن دى و گۆت:
وھ بۇچى سەيدا ئىنایە قىدەرىيە؟
و بەرىخۇدا من و گۆت
- كەرەمكە سەيدا 000

ئەز دېپىشىا واندا و ئەم ل پى من 00 چووينە ژۇورەكى پاقۇز و نافمالىيەكى نۇو، ئەز دکورسىكەكا خۇشدا رۇوناندەم و ئىكى زوان گۆت:

- ئىرۇ گەرمە 00 تۇو كۈكەكا تەزى ئەمرىدكەم؟
- ئىستافرە ئەللاھ !!

كۈكەكا تەزى ئىننان، و ئەم ھەردۇو بىتى دژۇوردا ماين، و بىن دى دەركەفتىن.
پرسىيار ژمن كر:

- سەيدا ئەگەرى سەرەدانا جەنابى تەچىيە؟ جەنابى تەئەمرەك ھەيە؟
ئەللاھ 00 ئەمرى چى؟ بۇچى ماوان ب چەنگلىن من نەگرت وەك گەرتىيەك دەمر تەقنا منرا نەئىنامە قىدەرى بىيى كۆخۇ گۆھى خۇ ژى بەنەمن؟ بەلىنؤكە پىشى رېز ل من گەرتىن، دى شەرم بىت ھەكە ئەز بىزەم ئەز يىپالەستۈكريم و ئىنایەمە قىدەرى.
- سەيدا من سەرەدانا وھ ياكىرى دا پرسىيارا حالى وھ بکەم نېتىر 0

- سهیدا ئەم گەلەك سوپاسيا تەدکەين و خودى ئىيى و درىزكەت و جەنابى تە ب سەرەدا خۇ ئەم مەزن كرىن و هاتنا وە بؤ قىدەرى شەرەفە بؤمە 0 دا ئەز ژقى جەى ب رەقىم، ھېشتا شەل خراپ نەبۈوبى.

من گۇت :

دى 00 دەستوربىت سەيدا 00

ئۇ دجەدا راۋەستىيا و بىن دى هەتا بەر دەرۋەكى ل پى من ھاتن، من لىنگىن خۇ سەڭكەن دا خۇ خلاسېكەم، ھەكە داخوازا دەفتەرك و قەلمەمین خۇ ژوان بىكم، دى وى شاشىي ئىنەم بىرا وان و دى تىشتەكى شەرم بىت 0

ب لەز ئىك ل دوو من ھات :

- سەيدا 00 سەيدا 00 سەيدايى پرۇفيسۇر، جەنابى تە تىشتىن خۇ ژىيرىكەن.. سەيدايى من 0 تىشتىن من ئىنابۇن و پىرسىيار ژمن كر :

- راستە تۇو ھەقالى رېقەمبەرى گشتى ؟

بەللى بؤ چى دېرسى ؟

- چونكى نۆكە يَا وەسا لىھاتى، ھەر كەسىكى ھات و چوو، دى ناقۇنىشانىن بەرپىسىن مە بىن مەزن ل دەفتەركىن خۇ نېيىسىن.. تىزانى ئۇ خۇ خلاسەكەن و دېبىزىن ئەقە ھەقالى منه، و ئەم ژى نزانىن ئۇ دەقالى و بىيە يان نە، ئانکو تۇو ب دروستى ھەقالى رېقەمبەرى گشتى ؟

بەللى 0

- سەيدا من ناقۇناسنافى خۇ بى ل ۋى پەركى نېيىسى 00 ھەكە زەممەت نەبت سەيدا، ھەكە تە جارەكادى سەيدايى رېقەمبەرى گشتى دىت 000 پىشتى خالدى ئەق تىشتى چىيۇوى ب رىزكى.

گۇت :

- ژۇي رؤزى وەرە، چ گاڭا ناقۇنىشانىن بەرپىسىكى بىبىن ل دەفتەركا خۇ دېقىسىم، ۋىجا ئەز بىناسم يَا نەناسىم، برا دەمى من دەفتەرك بەرزەكى ھەندبوو زرافى من ژىرساندا پەقىيابى.

چونكى ئەق ناقۇنىشان وەكى ئىمانەتىنە ل سەر درافى و ئىمانەتىنە ل سەر ژيانى، ئەز ھېقىدەكەم تۇو ژى دەفتەركەكى چىكەمى، بەللى دېقىت ھېسەرى تىشتەكى گەرنگ بى، ئەوژى تۇو ناقى وى بەرپىسى دەست ژكارى دەكىشت يان خانەشىن دىت، يان ژېر بەرزە ھەندىا گشتى دەھىتەلەدان 00 ژىيەبى، ھەكە وەنھەكە دى كەقىيە دئارىشاندا، ھەچكۇ تۇو ل سەر دەفتەركىن ناقۇنىشانىن بەرپىسان نەيى ئاگەھەدارى ؟

- من ھازى نىنە

- ئەق نەيە دروستە، نۆكە ھەر ئىكى دەفتەركەكە ژقى يا دېرەيىكىدا ب دېزى بەلايا، ما تۇو دزانى دەمەي ژمال دەدکەقىن دى چ ل مەھىيەت ؟ گوھى خۇ بەھىيە، ما بەرئ ژېر نەسەخىا نەشتىك نەبۈون ئەفان ناقۇنىشانَا شۇونا وان دواعىيا يا گەرتى و نۆكە مينا وان نەشتىكىن بەرىنە و چارسەمەريا وان ھەر ئىك و ئىكە.

=====

=====

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

ئىكەم پىتا ئەبجەدى

من رۇژنامە يان پەرتۈك دىكەل خۇ نەئىنائىنە، من دگۇ دى مەزىي خۇ تەناكەم و ب شەممەندەفرى دېچم، من دگۇ دى ھەقلىنىيا وان يىيىن دفارگۈنىدا دىكەم، كى دىزانت؟ چىدېت گەلمەك تىشىن جوان يىيىن من نەبەھىستىن ژوان گوھ لېيم، دى گەلمەك تىشىن نۇوزانم، ئەزدى بۇ وان ئاخىم و دى بۇ من ئاخىن، ھۆسا ئەم دى ب كەپىف و خۇشى وەغەرا خۇ ب شەممەندەفرى بەين سوھىمەتىن ب رېقە دجوانن، دى چەنە دنالخ خەلکى گشتى و بىيانىدا، ئەقە ب مەۋۇقىي يە خۇشە، ھەچكۇ ئەو جىهانمەكا نۇو يە نەناس دىيار دىكەت، بۇ دەمى پېنج دەمژمۇردا ھۇون تىشىن خۇ بۇ

ئىكودوو دېيىن 0 رۇژەكى يان دوا، پاشى دى ل ھندەك خالا ڑىكەھبىن، چىدېت جارمكا دى ژى ئىكودوو بىبىن، چىدېت چ جارىن دى ئىكودوو نەبىن، ھەمکە پشتى چەند سالمىكا وھ ئىكودوو دىتە ۋە چىدېت ھون ئىك دوو نەناسن 0 ھندەك جاران سەرسىما دەھىتە ڑېيرىرن، بەلى روودانىن دەھىنە گۇتن، يان چىرۈك و سەرەتى 00 ئەفە دېيرا مەۋەقىدا ساخ دەمىن 0 ئەز ب ۋى ئۇمىد و مەرمەمى چوومە دشەممەندەفرىدا 0 ئەم دوو كەس دفارگۈنەكى چار نەفرىدا بۇوين 0 فارگۈنەكى پلە ئىك بۇو ئەفە باشتەرە، چونكى ھەر دوو كەس دى دگەل ئىك دباش بن 0 ل بەر رەخا پەنجەرەكى ئەم بەرامبەرى ئىك دروونشى بۇوين، دىياربۇو يى بەرامبەرى من يى روونشى يان پېنچى و پېنچ يان يى شىيەت سالى بۇو، بى قەلمۇ و ب كىرش بۇو، ب شىيەكى گشتى يىن قەلمۇ ژىيەن لەھواز كەيفخۇشتىن 0 كەمنى دگەل لەلەپىنا دوهنى ستۆرىي و لەلەپىنا زكى گەلەك ل وان دەھىت، دەھىت مەۋەقى كەرش ھەبت، دا دەمەي دەكتە كەنەي بلاقافت، كەنەي ژوان يىن بى كىرش ناھىت . دەمەي چوويمە دفارگۈنەدا من سلاپ ل وى مىرکى قەلمۇ كر ب منمەك تىنە گەھشىتم بەرسقا مندا 0

ھەر ئەز روونشىم، ئەھى بەرجافكى خۇ دچاقىن خۇكىر و رۇژنامەك خواند . خۇ ب وى تەقنا خۇ يا مەزن و درېزقە يا وەكى ھەرمىكى خواركە سەر رۇژنامى 0 يى بىبىنت دى بىزىت ئەفە نە ب چاقىن خۇ رۇژنامى يى دخونت 0 بەلكو يى ب تەقنا خۇ بىيەندەكتى 0 قەلمەمەك ژى دەدەستىدا بۇو، ھەر دەمەكى تەشمەك خۇوندبا ھېمایەك لېدكى 0 دىيارە ئەو يى خەتال ژىر رىستىن گەنگ دەكت 0 كۆمەك رۇژنامىن دى ب رەخ وى ۋېبۇون 0 دىياربۇو كو ئەو يىن خۇوندىن 0 چىدېت ئەفە زانايەك بىت، چىدېت ئەو پروفيسيئور بىت 0 يان ژى چىدېت ئەو سىاسەتچان بىت 0 تەقنا خۇ ب رۇژنامى ۋەنەن، بىهەنا بارى سىاسى يى رۇژانە ژى دەك، دەمە شەممەندەفر لەقى، داكو ئاخفتىن دنابېھرا مەدا چىبىت، من گۇتە جىرانى خۇ . - و غەرەكە خوش 000 ھېزىا يى من 0

بىي كو تەقنا خۇ ژ رۇژنامى ۋەكەت! دىسان منمى و من نەزانى چ گۇت؟ ل ويستگەھا ئىكى شەممەندەفر راوەستىيا، پاشى چوومە ويستگەھا دووپىي ژى دەربازكىر، ھەروەسا يى سىيىي و چارى ژى ئەم دې دەنگىن، دى پەقم! بچەمە ژەمرقە، نۆكە گەلەك قەرەبالغە خۇ جەي روونشىتى لى نىنە، ھەروەسان جەھەكى ۋالا ل خوارنگەھەي ژى نىنەز ئالىيەكى ۋە من دەيت ئەوا مىرکى دەكت يە دروستە، چ مفایى پېرىزىيە دەۋىت مەۋەقى دەمەي خۇ يى ۋالا ب تەشمەكى ب مفا پېركەت دەۋىت بىي راوەستىيان ئەو بخۇونت 0 سوھىمەتا ب رېقە يە باشه، بەلى پا پېرىز دچاوانى 0 ئەوين كو ئاخفتىن نە دروست دەكت، ئەقىن كو ب ئاخفتىن پىس سەرى دئىشىن؟ كى دزانات ئەقى مىرکى قەلمۇ چەند عاجز ياخۇ ژپېرىزىا دېتىيە، بەلى تەشمەكى بىتى سەرنجا من راکىشا، مىرکى قەلمۇ پەرك چو جارا نە دقولپاند، بەلكو بىتى ل جەھەكى دىنېرى 0

ئەق مىرکى ھەسال بەرمابەرى من يى روونشى ..... و دگەل رەچقىنا شەممەندەفرىي ..... دخموچۇم، و ژىشكەكىقە 00 سەيدا 00 مىرکى قەلمۇ ب ھوچكى من گەرتىبو و دشداڭد، من خۇ دجەي خۇدا ھلاقيت، ياخۇن و ھەر رەوودانەك ياخۇ چىبىو،

- پاشی من گؤت قهى ويستگەها كو دى لى هيمە خوار يا دەرباز بۇويى، بەلى يى قەلمۇ گؤت :
- ببئرە ، دى پرسىارەكى ژ تەكمەم 0
  - بئۇ من ئۈمىد چېبۈو كو دى ئاخقىن دناۋىمرا مەدا پەيدا بىت 0
  - كەرمەكە 0 سەيدا 0
  - ئەو چېيە نەخۋىشى دىرىسىنت ؟
- من بەرىخۇدايى دا بىزام ئەو يارىيا دكەته يان نە 00 بەلى خولكى يارىيا لى دكەفت 0
- تو پرسىارا وى تىشتى دكەھى يى نەخۋىشى دىرىسىنت ؟
  - بەلى 0
  - نۆزىدار 0
- تىشتەك ل رۇزىنامى نېيسى و پاشى گؤت :
- نە ئەوه 000
  - تىشتى نەساختى دىرىسىنت، نەخۋىشخانەيە 00 دىسان ھەندەك تىشت ل رۇزىنامى نېيسىن .
- پاشى گؤت :
- چىنه بۇو 0
  - كەريبا پېكىنىنى 0
  - نە 00 ژپىنچ پېتا يە پېكەتتىيە 0
  - تابوت .
  - ب پېتا (ن) دەستپېدىكەت و پېتا دۇويى (ش)
  - نىشەرگەرى .
  - هە 00 دروستە .
- جارەكادى بەرىخۇدا رۇزىنامى دەممەكى دى ژى بىي ئاخقىن بئۇرى، پاشى ژنسكەكىيە گؤت :
- ببئرە 00 سەيدا 0 دى وە عاجزكەم 0
  - كەرمەكە 0
  - ئەو چ تىشى دگەل زىدەبۇونا خەلکى بازىرى ئەۋۇرى زىدەدېت .
  - ئەندامىن پەرلەمانى .
  - نا 00 نا 000
  - زىندان 0
- ب قەلەمما خۇ تىشتەك ل رۇزىنامى نېيسى و پاشى گؤت :
- نە ئەوه 000
  - بازىرگانىن بازارا رەش 0
  - نەخىر 000 ژچار پېتا يە پېكەتتىيە 00 يَا دۇويى (ا) و يَا دوماھىي (ى) .
  - خانى .
  - هە 000 دروستە 0
- دەممەكى دى يى درىز بىي ئاخقىن دەرباز بۇو، پاشى ژنسكەكىيە مېركى گؤت :
- سەلامو عەلەيکەم

من بېرسقا وى دا :

- عملیکوم سەلا 00000 م

- بەلی راسته

- چى راسته ؟

- بېرسقا سەلامو عملیکم 000

بارابىر، ئەف میرکى قەلەو يى دىنە 00 و چىدېت خرىچىكتە من و من ل قىدەرى ب فەتسىنت 0

- سەيدا ئەزدى پەرسىيارا تىشىكى ژ تەكمەن 0

- كەرمەكە 0

- پېتەك ژ پەيسكا مؤزىكى ل بىرا تە دھىت ؟

- دۇ .

- نا 00 نا ، سەيدا يى من

- رى 00 يى 00

- نەخىر

- مى 00 يى 00

- نا 00 نا

- فا 100 100

- چىنهبۇو ، ئەو ژدوو پېتە پېكەھىت ويا دەستپىكى (س) نە 0

- سۈ 00

- خودى ژتە يى رازى بت 00 ئەف دوو دەمزمىرا ئەز ھزردىكەم ول بىرا من نەھات ، ماشەلا !!!
پېزىنىيەن تە بىن مؤزىكى ب ھىزىن 0

بەلى ب ھىزىن و ھندەك پېتىن دى ژى دزانم : فا 000 00 00 لەلەل دىسان بۇوه بىدەنگىيەكە درىز ئەپاشى :

- سەيدا

- بەلی ؟

- يارىبىن تەرانجۇكى ل سەر چى دھىنە كر ؟

- ل سەر بەركى

- خودى ژ تە يى رازى بت . من (حەلمەبە) نېقىسى بۇو و شاقسام بۇوم بؤچى نەھە دروستە 0
ئەو روئۇنامە ھاقىت و روئۇنامەكە دى راڭر و گۆت :

- ئەو چى تىشىت ئەسمانى دبارت ؟ من نېقىسى بۇو (بەر) چىنهبۇو !!!

- باران 0

- دروستە 00 ھۆۋە خەلكىنۋ !! ئەف چىيە ؟

دەممەكى دى بۇرى و شەممەنەھەرلى دوو و يىستىگەھەين دى دەربازكەن . بى قەلەو ژ من پەرسى :

- سەيدا ، ب زمانى كوردى چى دېيىز نەوی تىشىتلى سواردېن .

- كەر .

- دروست ب كىر هات .

- بكىر هات ؟

- ئەرى... پا راما خوارنى ب زمانى كوردى چىيە ؟
- چ خوارن ؟
- خورانا ساده.

- خوارنا ساده ژخوارنا ب ئافك يا جودايە ..
- ژچار پيتا پىكەھىت .
- گرار .
- تەمام .

گەھشىئىنە ئەنقرە (0) و هەتا ئەم گەھشىئىن يى قەلمۇ مژوولى حملكرنا خاچەرىزىن رؤژناما بۇو ،
بەلى ئەوى پرسىيارا ھەممۇ پەيقا ژمن كر .
گۈئە من:

- ئەز ھەر رؤژ ھەممۇ رؤژناما دىرم
- خواندنا رؤژناما تىشقىكى باشە 0

نـا00نا00 خـۇرـىـزـەـكـىـ زـىـ نـاخـوـنـمـ ئـەـزـ رـؤـژـنـامـ دـكـرـمـ دـاـ خـاـچـەـرـىـزاـ حـمـلـكـمـ وـ هـەـمـمـوـ
خـاـچـەـرـىـزـىـنـ لـ ھـەـمـمـوـ رـؤـژـنـامـ حـمـلـكـمـ بـىـهـنـاـ مـنـ نـاـھـىـتـ تـىـشـمـكـىـ گـەـلـمـكـىـ خـوـشـەـ 000ـ هـەـتـاـ ئـېـرـؤـ
خـاـچـەـرـىـزـەـكـ لـ بـەـرـ مـنـ بـ زـەـحـمـمـەـتـ نـەـكـەـقـتـىـيـيـهـ ،ـ ئـىـكـسـىـرـ پـىـتـاـ دـىـبـىـنـمـ.ـ مـنـ دـەـسـتـ هـاـقـىـتـ چـەـنـتـىـ خـۇـ وـ
دـىـ چـوـوـ بـاـ مـەـخـوـارـ بـەـلـىـ ئـەـوـ دـىـ بـتـىـ مـابـاـ .

من گۈئى:
- بـ خـاتـراـ تـهـ .

سـەـرـىـ خـۇـ ژـسـمـ رـؤـژـنـامـ رـاـكـرـ وـ پـىـسـيـارـ ژـمـنـ كـرـ :
- ئـىـكـمـ پـىـتـ ژـپـىـتـىـنـ ئـەـبـجـەـدـىـ چـىـيـهـ ؟
- أـ

بـ كـەـفـ ۋـ گـۆـتـ :
- تـەـمـامـ .

=====
=====
خـەـنـدـىـنـ كـۆـمـدـاـ چـىـرـكـىـنـ عـەـزـىـزـ نـەـسـىـنـ وـەـرـگـىـرـانـ :ـ خـىـرـىـ بـۇـزـانـىـ 2006

مالەكە تەنە

گۈئ (((تـوـ گـەـلـەـكـ باـشـ دـنـقـىـسـىـ))) !! .
من ھـەـزـرـكـرـ بـەـرـسـقـاـ وـىـ بـدـەـمـ بـ تـەـرـزـىـ كـوـ نـقـىـسـكـارـ بـەـرـسـقـىـ دـدـەـنـ ،ـ دـەـمـىـ بـەـرـ ھـەـمـمـىـنـ وـانـ دـەـھـىـنـهـ
قـەـ سـەـنـگـانـدـنـ ،ـ كـوـ دـىـبـىـزـنـ ((ـ سـوـپـاسـ بـؤـ وـهـ)) بـەـلـىـ مـنـ وـەـسـاـ نـەـكـرـ وـ مـنـ گـۈـتـ:
- دـکـارـمـ باـشـتـرـ بـنـقـىـسـمـ ،ـ بـەـلـىـ مـالـامـنـ يـهـ بـىـ سـەـرـوـ بـەـرـهـ 0
- چـاـواـ ؟ـ

- ماقىَ زى چاوا پى دقييٽ؟ خانى يى بچووکه ، و خيزان يه مهزنه ، قره قر و قمره بالغ دبىردهوامن ، و هەر وەك دزانن نېسىن كارەكى ھزرىيە و پىدەشى ب تەناھىيىه 000 ل وى دەمى كەپ ب دروستى سرووش بؤ تە دھىت ، يى بچووک دى هيٽ و گازندى زىي مهزن كەتن ، باپو بنىرە ۋى 00 بىلا وى ژمن ۋەكە 00 يى بچووكتە دەتكەن ھەوار ، بىدەنگ بكم ، يى بچووكتە دى دەست پى كەت ، هەر دوى دەمى دا يىن مهزن زى دى ب ناف ئىك كەفن 00 سەرى من دېقىيٽ ، ھەلبەت نكارى تشتى بەركەفتى ب سەرەكى داگرتى بکە 0

زىمن پرسى :

- تە چەند زارۇڭ ھەنە ؟

- يازدە .

- يازدە !

من ھزر كر دى بىزىتە من ((خودى وان بھيلت)) بىلى هاتە بەر گوھى من دەمى گۈتى ((ھۆزۈش 00 شىش)) !

- ۋى پەيىچى زىمنرا دېيىزى ؟

گەلەك كەربىن من ۋەبۈون ، ھەكە ئەقى بەحسى من بت دى ب ھەردوو پىاۋە چەم سەر 0

- تۇو ھەممۇ تشتا ب ناك خۇ ۋە دېمى !

- كە س ژېلى مەنینە 00 زېر ھندى من وەسا ھزر كر 0

نەرين ل جەم مەۋەقى رەوشتەكى خرابە ، و ھەكە دەنگەكى كريت -

ز تەرمىيەكى بھىت ، يى تۈرە دى خەچىكەن تەرمىيەلى و بىزىت ((ئەقە توو زېر من وەدكە ؟)) دەجەدا ئىك ژوان هاتە بىرامن .

من گۈت : -

- ھۆش 0 دانۇ كە بىز قەرىنە سەر بابەتى زارۇكان 00 يازدە زارۇك بؤ نېسکارەكى گەلەك ، بەلكو ئىكى بىتى زى گەلەك ، دەقىيٽ نېسکار گەلەك زارۇك كا چىنەكەت ، چونكى ئەو دەمى وى دېمن ..

- چىكىرنا زارۇكەكى گەلەك دەم پى نەقىيٽ ، بىلى پەرەردەكىرنا وى يە ب زەممەتە 0

- گەر كە نېسکارى زارۇك نەبن 00 بئچى ؟ چونكى ھەر كەس دەكارت زارۇك كىچىكەت ، بىلى ھەر كەس نەكارت پەرتوكەكى دانىت .

- چېكەم ، من نؤكە يازدە زارۇك يىن ھەمین ، بەلكو يازدە زارۇك و نىف .. ئىك زى يى ب رىقە ..

- بؤ تە چەند دەم دەقىيٽ كە تۇو پەرتوكا خۇ يَا بەركەفتى تەمامكەنى ، ھەكە تۇو بىتى دخانىيەكى دابى ؟

- گەلەك ھزرىن دەسىرە من دا ھەمین ، كو بكارم دەدوو مەھاند پەرتوكەكى تەمامكەم . ھەكە بؤ من مالەكە تەنا ھەبت وەكى من دەقىيٽ .

- من داتە و خلاس ، ئەز دى خانىي خۇ بؤ شەش مەھا دەممە تە .

ل دەستپېكى من گۈت يى ترانا دەكت ، بىلى دەمى ئەز ب تەرمىيەلا خۇ بىريمە مال من زى باوەركر ، ئى نەمال بۇ !!! بەلكو قەسەرەكە مەزن بۇ ، دەمى من دېتى ئەز حەلبام و نەمام .

گۈت:

- ئەم زقستانى ل (نىشان تاش) دبۈرىنин و ئەم دوهى بىيَن چووينه ويَدەرى ، و ئەف خانىيە بؤ دەمى شەش مەها ژ تەرايە ، هەتا مەها گولانا بھىت ، ۋېجارى رابە سەر خۇ و پەرتوكا خۇيا ب بەخلاسکە دا تە بىبىم .. ب ۋى چەندى دى من ژى پېشكدارىيەكە كىم دىزاڭا ئەدەبى يَا جىهانى دا
ھېبت 0

ئەز شاقسام ، ئەو ژمال دەركەفت و گۇن :

- بىتى من ھېقىيەك يَا ھەى ، سەيمىكى زىرەقانىي يى مەزن بى دباخچىدا ، توولمىكەكى بچووڭ ژى يى دخانىدا سەخبىرما وان بکەى ، كنارى ژى بىن دىمالدا ھەمىن 0

- ئەز حەز ژ كىانداران دىكم .

مېرەكى قەسرا خۇ يَا مەزن ژمنرا ھىلا و چوو 0 ھەكە من ئەفە دخمونىدا دىتبا من باوھر نەدەك ، ل پېشىي ل باخچى گەريام ، پاشى ل ھەر چار كنارىن قەسىرى و ژسەر ھەتا بىنى ، بىيەنگىيەكە مينا وى نەى ل ويَدەرى يە بەلاقبۇو 0 ئەو بىيەنگىيە كۆھا ھاڙى ھەبۇو ن چاقا دىدىت ، دەستا پى دىگرت 0 چوومە تەبەقا سەرى ، رەوشاش زەقىي ژ بلنداهىي ناھىيە پەسنكىن ، لموما دەمى ل سەر مىزى روونشىتم من گۇته خۇ :

- ئاھ ! كورۇ (كەر) ژى ل ۋېدەرى دېتە شاعر ..

ب ۋى خۇونگەرمىيى من خۇ ب قەلەمەي گرت ، وھېشتا قەلمەن ب پەركى نەكەفتى ، دەنگ ژ زەنگلى هات ، ئى قەسرا يە مەزىنە ، من ل وېقە نىيەرى 000 ل دراھە 00 بىلەي من نەزانى كا دەنگى زەنگلى ژ كۇوفە دەھىيە 0

ل بەراھىي ل ژۇورىن قاتى سەرى گەريام ، بەلى من چو تشتى مينا زەنگلى نەدىت ، بەلى زەنگلى ھەر لىدىدا ، خويایە ئەو دەنگى زەنگلا تىلەفونىيە ، ئەز باش ل ويَدەرى گەريام ، ل دوماھىي و ل قاتى ناقەندىي ب سەر تىلەفونى ھەلبۇوم و من دابەر گۆھى خۇ ، چ دەنگ نەھاتن ، ھېشتا زەنگ يَا لىدىدت ، پا ئەفە نە دەنگى تىلەفونىيە دېت تىلەفونەكادى ل مال ھېبت؟

بۇ ۋى ئالى من كرە غار ، بۇ وى ئالى من كرە غار ، ل داوىي دىيار بۇو كۆ زەنگلا دەرگەھىيە ، يى هاتى ژى رۇژنامە فرۇش بۇو 0

- پېدۇنى ناكىت ! ژنهۇ و پېقە پېدۇنى ب رۇژنامان ناكەت ! 00

من دەرگەھى گرت ، جارەكادى ۋەتكەن دەرگەھى ئەنگەن و ل پشت مىزى خۇ روونشىتم ، دەمى من دەست ھافتىتىيە قەلەمەي ، جارەكادى زەنگلى لىدىا ، ب دەرەچكىن ھەردۇو قاتانرا چوومە خوار ، ۋى جارى كەس ل بەر دەرگەھى نەبۇو 0

تۇو بىزى زارۇك بن زەنگلى لىدىمن و درەقۇن ؟ كەمس ل بەر دەرگەھى نىنە !! بەلى زەنگل ھېشتا يالىدىدت !! زەنگلا دەرگەھى پشت يى باخچىمە ، ئەو شىر فرۇشە 0

- پېدۇنى ناكەت ! ژنهۇو پېقە بۇ مە شىرى نەھىنە !

- پارىن حەفتىتىيەكى بىن ماين 0

زەلامكى قەسرا خۇ يَا مەزن بۇ دەمى شەش مەھايانا بۇ من ھىلائى بىيى كۆ دەھ لىرا ژى وەك كرى وەرگرت 00 من پارىن شىرى دان 0

ب سمر که قاتی سمری و هیشتا قملهم ب پرکی نه که قتی ، جاره کادی زنگلی لیدا ، ل
بمراهی ب غار چوومه دهرگه هی سمره کی ، پاشی بو دهرگه هی پشتی ، کمس نینه ! چمند دهرگه
ب قی قه سری قهنه ؟!

لی دز فرم و دگه ریم ، چ دهرگه هین دی نین ، دینیاتی نه ب دستیه 0 مسؤولگر نه قه زارؤکین
رومشت سزن !

دهمی دبزم مه دهرگه هی سمره کی ، بی بی زنگلا دهرگه هی پشتی لیده ، و دهمی زنگلا
دهرگه هی سمره کی لیده ، بی دچم دهرگه هی پشتی ڦهدکم کا وان ب خاپین ، بهلی نه وین بی
تهربیت بی دره 0

ڙنشکه کی ڦه من هزرا تیله فونی کر ... نؤخ !! نه زنگلا تیله فونی بیه لیده 0
- هملو 00 کهر ممکن 00

- ڙکم ره ما خو (نازان خانم) بدھ من 0

- نه ل ڦیده رینه خاتونا من 0

دهمک پی نمچوو ل سمر روونشتا من ل بھر میزی ....

ترررن ن 00 جاره کا دی زنگل ل پیشی بھزیمه تیله فونی نه نهوبوو ، بھزیمه

دھرگه هی، دھرگه هی، پؤستمچی ، من نامه ک ڙی و هرگرت 0 هیشتا ب سمر دھر چکا دکھتم ، جاره کا
دی زنگلی لیدا 0

بھزیمه هردوو دھر دوو دھرگه ها ، نمکھسہ ، من بھری خو دا تیله فونی ، نه زنگلا وی بوو ، هیشتا دچوومه سمر
و دھاتمھ خواری ، دهنگی فرنده کی هات :

- کوکوک .. کوکوک .. کوکوک !

دهمژمیرا دیواری بھکه دھمژمیرین دیواری ل هؤلی همین ٿیک زنگلی لیده ، و یادی دهنگی
فرنده بکھت و ل دوماهیا دهنگی وان زنگلا تیله فونی لیده 0

- ڙ کھر ماما خو (نازان خانم) بدھم 0

- نازان خانم نمل ڦیده ره خاتونا من ، نه بیان چووینه ستمنبؤلی . ل وی دھمی نمز ل هؤلی بی
حهیری و مهندھه هوش ، و بی دخوه دانیدا نمایم ، هنجی بی ب رهخ زنگلدا کھتیم ، ڙ سمری بو
بنی و ڙ بنی بو سمری ، دهنگه کی هات :

- دهن .. دهن .. دهن !

ٽینه گه هشتم کا چمند زنگل دمالا همنه و چمند زنگل و چمند دھمژمیر ، ڦی جاری دھمژمیرا
دیواری بوو لیددا 0

ڙهاتن و چوونی ڙ ڦیده ری بو دراھه ... کھر خیم و بريام ! جاره کادی زنگلا ڦی دھرگه هی
لیده ، جاره کی دھرگه هی دی 00 و ل وی دھمی دبزم مه دھرگه ها ، زنگلا تیله فونی لیده ،

لمزه کی گرتم ، وہ ل من هات دا بھز مه دهنگی زنگلی ، دبینم دهنگی دھمژمیر بیه 0
دھی دھمیدا زنگله کا دی لیدا 00 ڦی جاری دیار کرنا ڙ ڦیده ری زنگلی مه حال بوو ، ڦی جاری

دهنگی زنگلا پایسکلی زارؤکه کی بوو دبیر مالرا دھرباز دبوو 0

بووو شهق ، و من نه کاری خو پمیشمکی بنقیسم ، بهلی پاڑمن و مرہ دناف مالیدا من چل کیلو مھترین
هاتن و چوونی بیان برین ، ب سمر که قه و وھر خوار بکه غار ل پی دهنگی زنگلان . همموو کمس

و کارمندین خزمتکرنی، ژ بمقالا هتا ئاش فرؤشا و سیه یان چل جaran تیلهفونى لیدا ژ
ماندووبونى من خول سمر جهی خو دریزکر و کدرخیم و وکی مريا ل من هات 0
من گؤته خو:

- رؤژا ئیکى ئەقەبۇو، نۆكە ھەممۇوا زانى كو كەس ل مال نىنە و سېھى چو زەنگل لىنادەن 00
دى دەست ب نېيىنىن خۈكم . ھېشتا چاقىن من نەكەفتىنە ئىك، دەنگەك ھاتە من ، بەلى نەمدەنگى
زەنگلى بۇو، تىشەكى مينا مىيىك 00 مىيىك، من نەكارى ژىدەرى وى دەنگى بزانت، ئەز يى
ھىنى دەنگى زەنگلا بۇويم و ژەمىزە بى پى رازىبۇويم، دەنگى زەنگلىيە، باشە، دەرگەھى
ۋەندەكە، بەرسقا تىلهفونى نەدە، پېشى بېئەنەكى دەنگ رادۇھەستىت، بەلى ئەق دەنگە چ جاران
راناھەستىت، من لەيف كىشا سمر سمرى خو، چىنە بۇو، من تلىين خو دگۇھىن خۇكىن بى
مغابۇو، ئەز ل ژىدەرى دەنگى گەریام، ئەق ژ وورە بۇتە و ژۇورا ھە بۇ من ل داۋىي ما نە
دەنگى تۈولەيکى بچۇوكە دسمەر شۇيىدا؟

دەمى تۈولەيکى ژار ئەز دېتىم كىربۇو، خۇل پېيىن من ئالاند، دىيارە يى بىسىيە، من تىشەك ل
كۆچكەنلى دېت و دانا بەر و ھاتە سمر جهى خو.

دەنگى زەنگلا راوھەستىيا، لى تك 00 تك دەمژمیرا راناھەستىت 00 تۈولەيک كر نابت، و ژېئەنەكى
جارەكى تىلهفونى لى ددا 0 شەق ب نېقى بۇو، من ھەول دا دەمژمیرا خراپ بكم و بى دەنگ
بىكم لى كەنەبۇون، دەمى ژ تۈولەيکى دووردېم يى دەكتە كۈوزە 00 كۈز، من ئىنا ژۇورا نەشتى
و چ گاكا چووبامە سمر جهى خو دەكىرە كۈوزە 00 كۈوز من حەز ژىكەر 00 من يارى پى كرن،
من ھېقى ژى كرن، لى كەنەبۇو، ل دوماهىي من ئىنا و دېر تەنىشەتى خۇرا درىزکر و كىربۇو
تۈولەيک كىربۇو، لى سەمىي زىرەقانىي ل باخچەي درەوى:

- عمو .. عمو .. عمووو ..

دى دىن بىم، نەء، دىن نابىم، ئەز يى دىن بۇويم.

- دى كىبە ھەي سەمىي كورى سەمىي، كىبە 00 بى دەنگ بە!

دەمى دېز مە بەر پەنجەرىيە دا سەمىي مەزن بى دەنگ بىكم، يى بچۇوك كۈوزە 00 كۈوز دەنگ !
بۇو سېپىدە و ھېشتا مژۇولى كەنەبۇون سەيامە، دەمى رؤژ ھەلاتى، دەنگى مرىشكا دەستپىكەر، ل
باخچەي ژى دىكلا دەستپىكەر، گەھشتىبو مە پلەيەكا ژ كاس كەفتى، ئىدى من خەم ب دەنگى
مرىشكا نەما 0

چىپ 000 چىپ 000 چىپ 000

من دەست ھافىتە رەكەھا كەنارىا و نەكرە نەمەردى و ۋەرەنە سمر شۇيى، و دەرگە لى گرت،
ئەو دەھ دەقىقە تىنە بۇون چاقىن من چووينە سمر ئىك ژ نشەكى ۋە ژ تىرسا دەنگەكى بۇر و ستوور
رابۇوم، زىرررر، بىنېر ئەز يى چاوابم؟

ب سمربانى كەفترە ل ويدەرى ھەشىن من ھاتە سمرى من، من ھزر كرن، ئىدى نكارم خۇ
ریزكەكى ژى دەقى قەسرىدا بىنۋىسىم، كا زارۋۇك، ئەز گۈرى وان بىم، ب كىمىي دەمى بىبىزىيە وان
كىر بىن، دىرسىيەن و بى دەنگ دىن، لى سەمىي و دەمژمیر دەكارن تىيىگەھن كىبە چىيە ئەرى ما
زەنگل دىرسن؟ باشە پا ئەو دەقى مالىدا چى دەن؟ ئى ھەردوو كەس تىرا ھندى ناكەن ب رەخ
دەنگىن زەنگلا بىھەن، ئەق چ مالا تەنایە مە دېتى؟!

دى چەمە جەم وى زەلامى ئەق قەنجبىيە دەگەل من كرى و قەسرا خۇ ژمنرا ھىلايى و بىزىمى:

- ئەز لىفە بۇوم ، دخوازم تۇو زەلامكى كريکەي بۇ فرنده و سەمیئن خۇ 0 من دەرى مالى گرت و ژى دەركەقتملى مىركەك كەفتە بەرسنگى من و گۆت:
  - سېپىدەباش ، تۇويى ۋى زەستانى زىرەقانىي لە قەسىرى دىگرت؟
  - بەللى.
  - ب چەندى؟
  - چى ب چەندى؟
  - هشىار بى زىرەقانىي ب پارەكى كىيم نەكەي ، پار زىرەقانەك ب پىنج سەد لىرا گرتىن ، ج نەمابۇو مىركى دىن بۇوى ، ئەققە قەسرا زەنگلايە باپۇ !!
  - وەكى باى چۈومە جەم وى زەلامى ئەققەنچىيە لە من كرى ، لە نەقىسىنگەھى مىركەكى دى ژى يى لى بۇو.
  - من گۆتى:
  - ئەز لە ۋى كارى لىفە بۇوم .
  - بۇچى؟
  - قەسرەكا مەزىنە ، نەمرۇققۇ تىدانە نە ئەجىنە، برا ھندى يە كرە ئەز دى تىدا پەقىم .
  - من ئەققە دزانى ، تۇويى فېرى ناڭ قەرقەر و قەرەبالىغى بۇويى و تۇو نكارى كارى دەجهەكى كەردا بەكى ، ئەز ۋان نەقىسىكارا دناسىم ، ھەر و ھەر حىجەتؤكَا بۇ ئاخىتنىن خۇ دېينىن و دېيىزنى :
  - ((ھەكە بۇ مە جەھەكى تەنا ھەبا دا ھۆسا نەقىسىن و ھۆسا نەقىسىن ، و دەمى جەھەكى تەنا ژوانىرا دەھىتە پەيداكرن ، دى بېيىز بىيەنا مە تەنگ بۇو ، ئەققە دەھۆسانە ، وان چ نىنە بنەقىسىن))
  - زېمىر ۋى چەندى ئەز ب لەز دەركەقتم تاكو ج گۈننەھان نەكمەم.
  - چۈومە مالا خۇ و من لە وىدەرى گۆت :
  - ئۆۋۆخ !! لىدانَا زەنگلان ھېشتا زنگە .. زنگە دگوھىن مەدا .
- =====
- خەونەكا ئەمەرىكى كۆمەكا چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006**

وهرن گەلىٽى هەفلا دا خۇ مژۇولكەين

گۈتن:

- وەرن، دابچىنە سەرى .

من گۈت:

- دى چىنە سەرى چى كەمىن؟

- ئەقە چىيە؟ ما چى ل سەرى دەيتە كرە؟ دى پەچەكى خۇ مژۇولكەين .

نەجمەدىن بەگ مامۇستايىمكى كەفن بۇو، پاشى دکانەكا جلکا فەڭر، زەلامەكى گەلمكى قەلھۇ بۇو، ب كىيماسى ژىيە وى شىپىت سال بۇو.

كىلىشىهاتى و وارتانى ب ملى من گۈتن و گۈتن:

- وەرە هوئىدا بچىن خۇ مژۇولكەين .

- من گەلەك حەز دىك، بەلى من كار يى هەى!

نېسىنگەها من دخانەكا مەزن يە ژدۇسەد و نۇت ژوررا پېكەتى دا بۇو، و رؤز بؤ رؤزى

پەيوەندىبىن مە دەگەل جىرالا خانى مۆكۇمتر دبۇو، ھەرۇ ئىقشارا دەاتنە نېسىنگەھى و دەگۈتن:

- وەرە دابچىنە سەرى و خۇ مژۇولكەين !

مەرمەن ژېپىغا سەرى تاخى بى ئۇغۇر بۇو، دەممەكى درىز من خۇ دەگرت و نە دچووم، پاشى من نەكارى، قىچىا من بىرياردا ئەز ژى بچەم و دەگەل وان خۇ مژۇولكەم، و من دەپىا بىزانم ئەم ھەقال خۇ چاوا مژۇولدەمن؟

ئىقشارەكى ھەر شەش دەگەل ئىك ھەاتنە جەم من، نەجمى و وارتان و جەلال و عەبدى و نائىل بەگ و ھەقالەكى دى ژى من قەت نەكارى ناھىيە ئىزبەركەم، دەگۈتنى (بابى جورى)، نازانم بابى جورى ناھىيە ئىزبەركەم، دەگۈتنى (بابى جورى)، چىدېت ژېمىر سەرەتگەن وى بىن مەزن وەسا دەگۈتنى .

جەلالى گۈته من:

- دى .. دا ۋى ئىقشارى خۇ پەچەكى مژۇولكەين .

بەرى ئەز دەقى خۇ ۋەكەم و بەرسقى بەدم ..

نائىل بەگ گۈت:

- خۇ نەوەستىنە، ئەم ناھىيەت، ما ئەقە دوو ھەپقە ئەم دېيىزىنى .. هات؟

عەبدى گۈت:

- كاربىك .. كاربىك، و ئەنچام؟ دى بىنин كا ۋى ھەموو دراقي دى ل كىدەری دانىي؟ ئىشەقە دەگەل مە وەرە تۇو ژى خۇ مژۇولكە .

بابى جورى سەرى خۇ يى مەزن راست و چەپى ھەزاند و گۈت:

- ئەز قەت تىنەگەم! مەرۇق ھەتا ئىقشارى كاربىكت، مافى و بىيە بېت و ب شەق پەچەكى خۇ مژۇوللىكت .

من گۈت:

- ئەز بى ھاتم، ئەز ژى دى ئىشەقە دەگەل وە ھېم .

- ئى ھە .. بېت .. دا خۇ مژۇولكەين ..

ئەم ھەر حەفت چۈويىنە دەتكىسى دا، و چۈويىنە بى ئۇغۇر .

وارتانی گؤت:

- ئەرى بچىنە باخچى خىزانى بى هاۋىنى؟
نمجمى بەگ گؤت:

- ل وىدەرى خزامت نەيا باشە باشترين جە(تودورى) يە دى ل وىدەرى ماسىا خؤىن .
عبدى گؤت:

- دا بچىنە (سمانلىق)
شاقسامام و من گؤت :
- (سمانلىق)!!

- ئەقە ناھى خەمارىيە دېيىنى سمانلىق!
ئەو قەت رىكىنەكەتن كا بچىنە كىدەرى، ھەر ئىكى پىشىيازەكا جودا ژىي دى دكىر، ھەكە ئىكى
بەحسى جەھەكى كىربا بىيەن دى نەرازىبۇونا خۇ دىياردىكىن و دگۈتن:
((ئەو كونە و ۋى گەرمى نكارىن لى روونىيەن))

((مۇي وان بى پىسىه))
((ل وىدەرى گەلمەك قەرەبالغە))
ل دوماهىي نمجمى بەگ پرسىيار ژمن كر :

- تۇو بىزە كۈوفە بچىن ؟

مرۇف تىشىكى نزانت نەيە خۇشە خۇ ھەكە ل سەر چى باھتى بىت و چونكى ئەز چ جەين خۇ
مژۇولكىنى نەناسىم و چونكى ئەز وەكى ھەقالىن خۇ ھەممۇ شەقاناقمە سەرى ل بى ئۇغلۇ بۇ
خۇ مژۇولكىنى ..
من گؤت :

- دا بچىنە وى جەى ھەر شەف ھۇون دچى!
بابى جورى گؤت :

- چىنابىت، ئەقە جارا ئىكىيە تۇو دگەل مە دھىي، دا ئىرۇ بچىنە جەھەكى مۆزىكا لى ھەي .
رازىبۇون ل سەر ئاخفتا وى ھاتمکەن و ئەم چووبىنە يانمەكا مەزنا گەلمەكا ب قەرەبالغ، و چونكى
خزمەتكاران ھەممۇ ھەقالىن من دناسىين، سەربارى وى قەرەبالغى بۇمە مىزەك ب رەخ شانۇيى ۋە
درۇستكەن .

دەمى من ئەو قەرەبالغا تىكەل ژ ڙن و مىرا و ئەو ھەممۇ رۇناھى و پەردەن گولگولىيەن شانۇيى
دېتىن، و ب تايىھەت دەمى بىھەنە ئالەمسۇونى ل تەندا من دايى ..
من گۇته خۇ:

((ھەي بى مەزى .. تۇو بى ھاتىھ ۋى دىنیاپى بى كەر، و دى مرى ژى ھەر كەر ... كاربکە باپ
كاربکە ... و دوماهىا ۋى كارى چىيە؟ ھەر شەف وەكى مەيشىكا زۇو بنۇھە و سېپىدى زۇو ھەرە
سەر كارى، بەرىخۇبەھىي چاوا خەلەك بى كەھىفى دەكەن؟ بىنېرە چاوا بى دېزىن؟))
خزمەتكار ھات و نائل بەگ گۇتى:

- ئىكەم جار ئارەقى! بۇمە شۇوشەكى مەزن بى ئارەقى بىنە .
خزمەتكارى گؤت :

- و چى مزە دېيت؟ وە گۇشتى گەرم دېيت .. يان چى دى؟

- زەلەتا مەزى .. جاجىكەكى ب سىر, زەلەتا فاسوليا ب خەلى..
وارتانى گؤت :

- سۇدە , پەنیرى سېپى .

تىپا مۇزىكى دەست ب ئاوازان كر, مە پەرداخ بلندىرىن :

- ژەۋشىاوه ..

- ژەموجەتى وە ..

ئەز گەلەك ب ۋى چەندى كەيەخۇش بۇوم ئەو پەرداخا ئارەقى يَا تەزى من كرە قورمەك ...
سەترانىبىزەك ب سەر شانؤىيە كەفت و دەست ب سەترانىن ترکى كر, دەقىت توو گوھى خۇ بدەبىي
فەخۇيى, ئەز ژوان حىيمەتى دەيىنم ئەويىن گوھى خۇ نادەنە سەترانىن ترکى, بلا بەھىن و ۋەخۇن و
پاشى گوھى خۇ بدەنە سەترانىن ترکى ...

نەجمى بەگ پەرداخا خۇ يَا دۇوبيي .. سىيىيە ۋەدەخوار, دەمىي گۈتى :
(ئاھ رەممەتىي؟ چ ژن بۇو .. چ ژنكىن وەسا نەھاتبۇونە جىهانى)).

ئەز ژى پرسىم:

- كىز ژنڭ ؟

- رەممەتىيا دەيكىا من .

بەلى (وارتانى) هەر ئاززىنڭ رادھىلان !

ئەز ژى پرسىم :

- چ بەلاتىمە وارتان ؟

ب دەنگەكى كۆر بەرسقا من دا:

- ئاھ .. ئاھ .. ھناقىن من سۇتن .. بەلى ئەز ۋان ئىشىن خۇ بۇ وى ناھىيام ...

- پرسا ژنكايدى ؟

نەخىر .. نە پرسا ژنكايدى ئەو پرسا ميراتىيە .

عبدى ب فەخوارنى ژ مە ب لەزىز بۇو ... ھېشتا مە پەرداخا خۇ يَا سىيىيە ۋەدەخوار, باوەردەكم
وى يَا شەشى ژى فەخوار, چەنگالى خۇ ل رەخا سىيىكى ددا, خۇ دى بىزى چىل كەسال
دۇرماندۇرلى وى رەخا سىيىكىن خۇ ب چەنگالا دقوتان و گازى خزمەتكارى دىكىن, و چونكى
دەنگىن چەلانگا تىكەلى دەنگى مۇزىكى دبۇون, خزمەتكاران ژى نەتكارى ھەردوو دەنگا ژىيەك
جودابىكەن . ھەروەسا كەسى پۇته ب دەنگى قوتانا چەنگالا نەتكار, چونكى ھەنەكىن روونشى
دەگەل دەنگى مۇزىكى چەنگالەل رەخا سىيىكى ددان. ھۆسا كەسى نەتسانى كا ئەو دەنگى چەنگالا
يى گازىكەن خزمەتكارانە, يانژى مۇزىكى پى دەنەنە.

عبدى ھەن ب قوتانا رەخا سىيىكى گەرم بۇو, ھەتا كريە دووقەت و ب دەنگەكى خۇ يى تىز گازىكەن

: :

- خزمەتكار !

زېھر مىزا خزمەتكارى نەتكارى بەھىتە ناك مە, ب دەستى گۈت وە چ دەقىتە .

- شۇوشەمكى دى ...

نەجمى بەگ ژى بىي راۋەستىيان ھەر دەمنى :

- ئاھ .. دادى .. ئاھ .. دادى ..

من گؤتى:

- سمرى ته بى ساخ بت.

- سلامت بى.

- ما ئەفە نەزەمىزە دەيىكا تەمرى؟

- نەخىر نەزەمىزە، بىلىٰ ھېشىتا ئاگرى وى يى من دسۋىزت، ئەفە نىزىكى چل وەحەفت سالايدە مرى، ھنگى ژىيى من سىزدە .. چارده سال بۇو.

بابى جورى گؤت:

- دىيوا يى دېبىزتە من، رابەھەرە، و ل مالا ژىنكى پالدە و بىز .. بابى جورى دەست ب گەريي كر، بىلىٰ نايل بەگ هەر دەنگ ژى دەرنەدەكت، چونكى هەر دەمە پەرداخا ئىكى ۋەخوارى چەنا وى كەفتە سەر سىنگى وى و نىشت، و دەمە مە پەرداخ رادىكەن و مە گۈت چەپ .. دا ئەنىشكەكى ل نايل بەگ دەن، ئەمە ژى پەرداخا خۇ بلندىكەن و ھەممە چاقىن خۇ ۋەدىكەن و ئەم پەرداخ ب جارەكى بەردىدا قىركا خۇ، پاشى دىزقىريه ۋە دىنىشت.

شۇوشى دۇوييەتات.

عەبدى خەبەرەك نەما نەگۇتە خزمەتكارى، لى خزمەتكارى خۇ ڈەقى خۇ ژى ۋەنەك، بىلىٰ يەدىيار بۇو ئەم گەلەك عاجز بۇو، دى بىيىزى دىگۈت ((قوربانا خودى بە ھەكە تۇو نەبىكىرىايدە تەكەمە پارىيەك)) ئەفە دخزمەتكارىرا دىيار بۇو، تىشىكى ب ساناھى بۇو، چونكى عەبدى زەلامەكى نەھاتى بۇو، و خزمەتكارى دەكارى چەنگالى خۇ تىدانىت و بىكتە پارىيەك.

ئەز گەلەك حىيەتى رفتارا دژوارا عەبدى بۇوم، چونكى عەبدى گەلەكى باشە و چ جارا من نەدىتىيە و مەسا دژوار ئاخى! چ ل ۋى عەڭى هات؟ بۇوه گۆمەنەكى باروودى! پىشى خزمەتكارى ب خورتى خۇ ژى قورتالكىرى . بەرىخۇدا دھۆل قوتى و ۋەھىسىيە ب جەپن و خەبەرە و گۈت ((باش دھۆلى ناقوتىيە)) ...

ل سەر مىزى ۋەخوارنى گەلەك كەيىفا من ب جەلالى هات، چونكى ئەم نۇوهكى نەجمى بەگە هەر بىكتە گەرى و قىرى و بىزىت ((ئاھ دادى)) و نۇوهكى نايل بەگە هەر بى نىشتى و نەمینا عەبدىيە شەرە ۋى و يى دى بىكت .. بەلكو گەلەك ب جوانى بەحسى بىر ھاتتىن خۇ بىن لەشكەرىي دەك.

- مە نەقىيەك ھەبۇو، ناقى وى سەبرى بەگ بۇو، ژوھ زىدەناكەم، گەلەك كەيىفا من ب يارىكىرنا وى يَا (بىرىدىجى) هات، وى گەلەك باش ئەم يارىيە دەك.

جەلال پېرە مىرەكى پەرچى بۇو، پېرچا وى ژى وەريا بۇو، من گەلەك حەزىدەر بىزانم كا ئەم بۇ پەدەكىيا لەشكەرىي بۇ جارا سېيى و چارى ھاتىھ داخوازىكىنە، ھنەن ھۆساب بىر ھاتتىن خۇ بىن لەشكەرى ۋە بى گەرىدایى.

- دىتپا مەدا كەسمەكى مينا نەقىب سەبرى نەدرانى يارىيا بىرىدى بىكتەن، ئەز چ جارا وى شەقا ل يانا ئەفسەرا ژېېرناكەم.

ژى پېرسىم:

- جەلال بەگ، ئەفە نەزەمىزە ھۇون ژخزمەتا لەشكەرىي خلاسېبووين؟

- تۇو چ دېبىزى؟ ھنگى دەستپىكە شەرە جىھانى بى ئىكى بۇو، كى دزانت؟ چىدېت سەبرى بەگ نؤكە پاشابت و چىدېت خانەشىن بىت ... كى دزانت؟ ھەكە بى ساخ بىت بلا زىرنگىنى ژ گوھىن وى بەھىت و ھەكە بى مرى بىت رەحمەتا خودى ل سەربەت ... جارەكى ئەز و سەبرى بەگ ...

وارتانى ئەنىشىكەك ل نائل بەگى نىشتى و چىنا وى يە ل سەر سىنگى دا و گۈئى:
- نائل بەگ ژ مۇحېتا تە .

- ژ خۇشىبا وە ..
- نۇشى گىانبىت .

وارتانى دەست ب شرۇفەكىندا پلاندكا خراپكارىي ياب ترس كر:

- ئەز ھندە حەز ژ داۋى ناكەم .. بەلى ئەو ھەقى من دخۇن ! زابىل ئىك، كىفورك دوو، ئارتىن سى،
ھاراي چار، قەربىت پىنج .. دەبانجەك بىتى تىرا وان ناكەت .
ژى پىرسىم :

- دى دەبانجى ب دىيارى دەيە وان ؟
چاقىن وى بەق بۇون و گۈت :

- ئەز و ئەققەن پىسامامىن ئىكىن ! دى ھەممۇوا ھنېرىمە بەھەشتا كەرا ...

عەبدى پەرداخا خۇ بۇ دوو كەسا - كۆب سى مىزازىمە ددوور بۇون- بلندكەر و گۈت :
- گەلى ھەقلا ژ مۇحېتى وە !

ئۇوان ژى پەرداخىن خۇ بلندكەن .
من گۈئە عەبدى :

- توو وان دناسى ؟

- ئەققەن چىيە ؟ ما ئەم كىنە ؟ نەز ئۇمەتا نەبىنە ؟ ۋېچا ئەم براينە .

- چىدېت ئەو نە بوسىلمان بن .

- برا ئەم ھەممۇو نەعەقدىن خودىيىنە ؟

- وەمكە دې دىن بۇون ؟

عەقدى عاحز بۇ و گۈت :

كۈرۈ ؟! ما ئەم نە بن ئادەمدىن ؟ ئى ... ئەم براينە ..

عەبدى ئەو ھەردوو زەلامىن بۇ وان پەرداخ بلندكەرى، داخوازكىرنە سەر مىزەى، دەمى ئەم بۇوينە
نەھ كەس، مە دوو مىزە پىك ۋەن، مە ھەقناسين دەگەل ھەردووكا كر .

ھەر وەسان نائل بەگ ژى شىياركەن و ب ھەردووكا داناسىن . ئىك ژوان و يەنگەرە و يى دى
ھارىكارى دەرمانساز اىد... لى نەجمى بەگ ھاڙ كەسى نەبۇو، ھەردوو چاقىن وى دىتى رەندىك
بۇون، بۇ دەيىكا خۇ يَا بەرى چل وەھفت سالا مرى دكەر گرى .

((ئاه .. دادى .. ئاه ... دادى، چ تۇف ژن بۇو !))

جەلالى ژى ھەر دگۈت :

- د ياريا بريدىجى دا، نەقىبىي دا، نەقىبىي من، نەز ب شەرەفا خۇ كەمە دوى تىپپىدا كەس د سەر نەقىب سەبرى
بەگ رانبۇو، بۇ ياريا بريدىجى... عەبدى ھەردوو مېقانىن وى داخوازكىرىن ژىيركەن ... رابوو
شۇوشەكى ۋالا دىسترانبىزەكى وەركر !!! دىجەدا سەقا تىكچوو، دەمى بەرى ھەممۇوا كەفتىبىيە مە،
عەبدى يى مىسىن نەچار بۇو ھەلوپىستەكى وەرگرت و بەرەقانىي ژخۇ بکەتن، چونكى يى لەش
بچووڭ بۇو، كېرەكەك دەرئىيختى و خۇ ھلاقيتە سەر مىزەى، چونكى چو نەمابۇو ئەو جەھ بىتە
مەيدانا شەرى، سەرەتكارا رابوو عەبدى دىن كەفسى خۇكىر و رووناندە جەھى وى .
و يەنگەرى گۈت :

- ئەف بازىرە يى پىدەتى ئازادىا و ژدانىيە !
بابى جورى دەست ب گرىبى كرە ۋە .
من گۇئى :
- شەرمە !بۇ ژنكمى دكەمە گرى ؟ما ئەو ژنکە ب تە رازى نابت ؟
- من ژن ياهەى !
- ژنكا خۇ بىردى .
- ئەو ژنكا ئەز حەز ژى دكەم يە ب مىرە ...
- ما ئەو ژى حەز ژ تەدكەت ؟
- خۇ ئەو من ناس ناكەت ..
- بخۇ رېكەكى بىبىنە و خۇ پى بىدە ناسىن ...
- ئەز ناقۇنىشانىن وى نزانىم من پار ل سىنەمە دىت ئەز ل پى چۈرم، ئەو دكەل مىرى خۇ ل
تەرمىلى سواربۇو.. و چۇو، ژەنگى وەرە من چ پېشىما وى نەكىرىيە .
پاشى ب گورما كەفتە سنگى خۇ و گۇئى :
((ئەف ئەشقە دى من كۆزت)) .
زەلتە فاسوليا ب دلى هارىكارى دەرمانسازا نەبۇو .
گۇئى :
- بلا ژنا من زەلتە فاسوليا چىكەت و هوون بىبىن ب شەرت هوون دى تېلىن خۇ دكەل خۇن و
رابۇو پەسنا ژنكا خۇكىر، كا چاوا زەلتە فاسوليا چىكەت ...
دەمى شۇوشى چارى هاتى، مە ئەنىشىكەك ل نائل بىگ دا و مە ھشىار كەفە، بەلى نەجمى بەگ
دكۈرسىكىرە حولزى و كەفتە بن مىزى و خۇ ب پېچكى مىزى گەرت و بۇ دەيكى خۇ گرى و
گۇئى :
((ئاه .. دادى .. تە ئەز سىيۇي هيالام !)) پشتى بىيەنەكى هارىكارى دەرمانسازى ژى كەفتە بن
مىزى و ب رەخ نەجمى بەگ ۋە درىز بۇو، و بۇ وى ئەو رېكىن کو ژناوى پى زەلتە فاسوليا
چىكەتن شرۇفەتكەرن .
- وارتاني بوكسەك ل مىزى دا و دەست ب ھەزىزلىك وان كەسان كر بىن دى كۆزتن ...
زابىل ئىك، كېفورك دوو، ئارتىن سى، ھەرايدى چار...
من گوه ل قىرىنېيەكى بۇو ...
- ل بەراهىي ئازادىا و ژدانى ...
- پاشى ژنشەكىقە من نەزانى چاوا سەقا تىكچۇو، ھند من دىت ئەم يى ل ھەلەكە مەزن، دوو سى
خزمەتكارا ب ھەر ئىكى ژەمگەرت و من دىت چاوا عەبدى كېركا وى يا دەستىدا و يى دفتر
بەللى بلەتكەن دەنگ يى بابى جورى بۇو و ئەوى دكەر قىرى ...
- ئەف ئەشقە دى من كۆزت، من بەردىن دى خۇ كۆزم !
- زەلتە فاسوليا ... يَا ژنكا من چىكەت ... چ زەلتەيدى !
- ئاه ! دادى ... تۇو چۈرىيە كېدەرەي و تە ئەز سىيۇي هيالام ؟
- دەمى بەحسى بىرىدىجى دەھىت، نەقىب سەبرى بەگ .. چ جارا
زېيرناڭم ...

من خو ل جاددى دىت ،نائل بەگ ب رەخ منقە يى درىزكىرى و يى نىشتى بۇو .. ب رەخ ويقە وارتانى بەحسى هندى دكى كا دى چاوا ژبەر پرسا ميراتى هەر پىنجا كۈزت ... بەلى عەبدى هەر خزمەتكارى وەكى سىسرىكى پى گرتىبوو دەمەچكانرا ھافىتى...ئەوى ژى خەبەر دىگۈتنە تارىي ...
- كورۇ ! ئەز يى كاردىكم ..

ل وى دەمى كو نەجمى بەگ بۇ دەيكە خۇ دكىرى ... ((ئاه .. دادى)) بابى جورى ب لوكمال سنگى خۇ ددا ژبەر ژنكا وى حمز ژى دكى .

من ژى نەذانى كا من چى دكى ،هەر وەسال بىرا من ناھىت كا چى چىپۇوو وەكى خەونەكى ل بىرا من دھىت ئەم ل ترومېيلا پۈلیسا سواركىرين

رۇزا دى ئىقارى هەر پىنج ھەقال ھاتن ،نەجمى بەگ و وارتان و جەلال و عەبدى و نائل بەگ و بابى جورى ...
عەبدى گۇت :
- ئى... بەس شەقىدى مە كەيفەكە خۇش كر .
ژى پرسىم :

- عەبدى !! چىيە بەرى چاھى تە هوسابى شىن؟

- بەرى بىيەنەكە ب دەرگەھى كەفت ..

- پا بؤچى لىقىن تە دوھرمىنە ؟

- نزانىم .. چىدېت حەساسى بىت ..

نائل بەگ گۇت :

- دى .. دا بچىنە سەرى ..

من بەرسقا وى دا:

- ھەلبەت دى چىن.. دا بىيەنەكى خۇ ژىپىرۇھەكەين ..

ئەز ژنۇو فيرى لەقىزەتا دىنيايى ببۇوم،ئىدى هەر شەق دچووينە سەرى و مەخۇ مژۇولدىكى .. بەلى هەر رۇز ل جەھەكى ژەھقىتى جارەكى دچووينە ئىك جە ..

خودانى يانى و خزمەتكاران ب چاھ ۋەكىرىقە پېشوازىيا مەدكىن ،خۇ دى بىزى چو نەبۇوى ،
- كەرمەكەن .. كەرمەكەن ...

شەقىدى عەبدى هەنەك عاجزى بۇ وە پەيداكر و دەمى پۈلیس ھاتىن ..

خزمەتكاران نەھيالا تەمامەكەن.. و گۇتن :

- ھېقىدىكەن سەيدا ،ئەو نەدبىيانىنە،ئەو بىرىن مەبىن ھەرۋەن .. ھوون خۇ عاجز نەكەن،ئەم دى وان قوتىن ..

كاربکە .. كاركە .. كار خلاس نابت .. دېيت مەرۋە دەزيانا خۇدا بزانت كەفي ژى بکەتن .
خودى ل وە نەڭگەت ئىشەقە ئەز يى ھەست دەكەن بەراسوو يىن من يى دشکەستىنە ،جەھى بوكىسىكى ژى يى ل ئالىي چەپى يى ناۋچاقىن من .

ته ل عمردهکی دایه .. چى ؟ . -

=====
=====
خەونەكا ئەمريكى كۆمەكا چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەركىران : خىرى بۇزانى 2006

ماينە كاروانى چارى !

ئېپەر روودانىن سالا 1956 ل (مەجھەر)، ھەندەك ژ (مەجھەر) رەقىنە ترکىيا بېرىيا وان مەجريان - ئەوین ئازادى فىايىن ول خانەكى ل تاخى سىرکچى بۇوينە مىقان - ژنگ بۇون . خىرخوازىن ترک - ژ زەلاما - ھەر كۈم كۈم قەستا وى خانى دىرن .

زەلامى 1: ببۈرە بەگ، مىقانخانەك ل (سىرکچى) ھەيە، گەلۇل كىدەرىيە؟ ل ۋە ئەنلىرىيە ؟

زەلامى 2 : يال پىشىيا تە.. دا دەگەل تە بەھىم ...

زەلامى 1: دى كۈوفە چى ئەزبەنى ؟

زەلامى 1: ئۆھ .. ئۆھ .. باشە.. باشە.. درۈژنامادا يە نەقىسى بۇو كۆ كاروانى سىيىدى ئېرۇ گەھت، بەلى ...

زەلامى 2: گەھشت، ھۇون ژى دى چنە وىدەرى ؟

زەلامى 1: بەلى .. ئا.. دا بەرىخۇبە من .. دوھى كاروانى دووپىي گەھشت، ئەفە خۇرشىد بەگ كۆئەن من، ئەو مىرەكى باشە، ژوھ زىدەناكەم، بەلى وى پىدىقى ب كاركەكى ھەيە، ئەو ھاتە قىدەرى و ژنگەكى باش ژ كاروانى دووپىي گىرت، و ئەو گەلەكى مەمنۇونە، من گۆئە خۇ، دا بەھىم و بېبىن، ھەكە من ئىكە باش بؤ كارەكى دىت، دى بەم و ھارىكاريا وى كەم، ئەرە پرسىار دېي عەپىن، ھۇون ژى دى چنە وىدەرى ؟

زەلامى 2: بەلى .

زەلامى 1: وە مەرمەك ھەيە، يان بتنى دى بەرىخۇدەنى ؟

زەلامى 2: سەرەدانە و بازىرگانىيە ژى، ئەز ژى يى هاتىمە قىدەرى ژېھر وەسىەتا ھەقالەكى، من ھەقالەك يى ھەنە ناشى وى (ملېح) ھ، ب راستى ئەو گەنچەكى گەلەكى زىرەكە، ل دەمى گەھشتتا كاروانى ئىكى يى ل قىدەرى بۇو . ب درېزى بەحسى كر و تەمام ژى نەكىر، من ژى خۇ نەگىرت و ئەز ھاتم داراستىيا ئاخفتىن وى بىزان .

زەلامى 1: ژ راستە ؟ ژنگىن گەلەكىن جوان ژى بىن ھەين، پانە ؟

زەلامى 2: تۇو چ دېيىزى ؟ بەلى دجوانن.. قىچا ما دجوانن !!

(مليح)ى گؤته من ئهوى نەذانى چاوا ئىكى ژييگرت و بى پىدىقى هارىكارىكىنى بۇو بۇ ژييگرتتى .

زەلامى 1: تۇو دكارى بىزىي كىز جورى هارىكارىي؟

زەلامى 2: ما دېيت تۇو پرسىياربىكەي كىز جور؟ ما ئەقان ئازادى نەھەلبىزارتىيە؟ ئەوان دەمى ئازادى هەلبىزارتىن ... هارىكارىكىرنا وان ئەركەكە دستئىي مەدا.

زەلامى 3: مەرمىبا گەللى بەگا .. رىكى ميقانخانى دېيدەرىرايە؟

زەلامى 1: تۇو ژى دى چىيە وىدەرى؟ بىزە ئەم ھەممۇ دى چىنە وىدەرى .. دى كەرمەكەن دا بچىن ...

زەلامى 3: ئانکو ھون ژى دى چنە وىدەرى؟

زەلامى 1: و ئەم ژى بۇ وىدەرى . چىتابت نەچىن مادم ئەوان ئازادى خواتىيە ... ئەقە پرسا ئازادىيە، و ئەو نەمەن ئەن ئەن ئەركەكە دستئىي مەدا سەيدا ...

زەلامى 3: رۈژىنامى يانقىسى، وە خواندىيە، يانقىسى كۆزىكەكى ژوان يان گۇتى ((ھون دەستور يى بەدەنە من ئەزدى ب ئازادانە كاركەم)) گەلۈ .. ئەقە راستە؟

زەلامى 1: ئەقە بۇمە نەمە گەرنگە، مە چ پەمپەندى ب ۋىچەن دەھىم ...

زەلامى 3: ئەز يى ژېيرەچىك دەھىم ...

زەلامى 2: ژېر هارىكارىكىنى؟

زەلامى 3: دكارى ۋى بىزىي، پىدىقىيە مەرۋەت ھەر و ھەر هارىكارىيا خەلکى بەكتەن، پانە وەسايە؟

زەلامى 1: وەسايە .. گىيان بۇ ئازادىي گۇرپىيە... برا .. ئەز ژبۇ ئازادىي دەرم .. و دەمى خورشىد بەگى دېيت هارىكارىيا ئىكى ژوان بەكتەن، ما ئۇز دكارم گىرۋەم؟

زەلامى 3: ھەقالەكى مە ئىك ژ وان مەھەركر .

زەلامى 1: ئۇھ .. ئۇھ .. گەلمەك باشە، بەلى ژنكا وى گوھ لى بۇ كۆ وى مەھەرەكى؟

زەلامى 1: گىيانى من .. ئەق تىتالىيەن مە گەلمەك دخراپىن، زەواج پرسىمكى دىيە، زوگۇردىياتى شاھاتىيە برا، ھەمە مەرۋەت يى زگۇردا، دا ئازادىخوازەكى ژقان مەھەرەكتەن، و دا مە ھەركەت و مەھەركەت و ھەندى دكارت دا مەھەركەت، ھەر ژېر هارىكارىكىنى .

زەلامى 2: من دېيت ئەز وەسابىكم، دى سەھىھىم، ھەمە من ئىكە جوان دىت، بەلى من مەرجەك يى ھەمە رازى بۇو ئەقە چىيەوو .

زەلامى 3: ئەز ھېقىدەكم پرسىيارا من يە بى عەيىب بت، مەرجى تە چىيە؟

زەلامى 2: مەرجى من ئۇھ بىتە بولىمان .

زەلامى 3: دى قاييل بت وەكى ئافەكى ۋەخۇرى، بولىكى دى رەقتى ژى .

زەلامى 1: روحا من .. برايى من، ئى چاوا رازى نابت، كا زەلام ل قى دەوري؟

زەلامى 3: ب خودى راستە، جىراانا مە زېمىدە خانى-خودى نەدەتموھ - شەش كچ يىن ھەمین و ئەقە چەند سالە ئەو دوعا يىا ژخودى دەكتەن و يال ھېقىا شۇوكىنى .

زەلامى 1: ھەلبەت نىفەكاكا زەلاما يى ل بازارا رەش، تۇو دكارى بىست يان پىنجى گرامىن ماستى بىيىنى، بەلى پا دەرھەممەكاكا زەلاما نىنە.

جارەكى من ئاگەھەدار بىمەك درۈژىناماندا بەلاقىر ((مە كچەك دېيت بكارت كاربەكت و ژىي وى ژېبىست سالان نەبۈرىيەت)) ھەر ھەممۇ كچكىن سەھەنبولى هاتنە سەر و گوھىن من، تەدەپت يە

ئەسمەر بىت يان يە سېپى وەكى پەممۇوى ،يان يە زەر بىت ،يىن ھەمین دکورت و درېز و زەعیف و قەلەو .. كا دلى تە دچتە چى ؟

زەلامى 2: مادەم وەسايە پاتۇو بؤچى ل ۋېدەرى ل ئىكى دگەرىي ؟

زەلامى 1: تۇو چ دېيىزى براڭ ئەم ھاتىنە ۋېدەرى بؤ ھارىكارىكىنى و پاشى ما ژنكا خۇمالى و يَا بىانى وەكى ئىكىن ؟ ئەف ژنکىن بىانى ھەر يىن ل سەر خۇ و قەت ناكەن ،بەلى ژنکىن مە پشى زەتكى دىن ،ھەر پېيگەر و پاقىزە لەشى وان ھەممو دەھىتە خوارى ژنکىن مە يىن خۇمالى دېپىين وەدمى مېركى خۇ دېپىن مينا تەرمى لى دەھىن .

زەلامى 3: ناااا... بىئورە بؤ ۋى چەندى .. نۆكە مەزى جۈرین ژنك و كچكا يىن ھەمین ...

زەلامى 1: تۈبا خودى بىت ،مامە گۈتىيە نىن؟ نۆكە ھەممو تشت يى ھەى ئەز يى بەحسى بەرى دەكم. نۆكە ئەم چەند ب ناڭ سالقە دچىنە ،كچك يى جوانتردىن ،زېمىر ئابورى باش ژنك يى مينا ماسىيا لى دەھىن ،

بەلى ھەك سوپەھى بزاھەك .. چىبو و ژنکىن مە تەنا بۇون ب خودى دى مينا تەرمما وەرمن .

زەلامى 2: نەھۇسازى ... ماھۇن نەچووينە (چىچلى و نىئان تاش و ماجكا) يە ؟ ھەرنە وان جەن و بىبىن ماشەللا كچكىن چاوا يى دلى ھەن !

زەلامى 1: ئىستافرەللا !! ئەز بەحسى (چىچلى و مىچلى) ناكەم.. مسۇگەر يىن لى ھەن ،ما تۇو بېزى ژنکەك ژوان دەرا بىتە رزقى مە؟ دى بېزىن ((زمانى ۋى خوراھ)) و يا ھەى دى بېزى ((ئەفە يى قرباتىيە)) ما ئىڭ ل وېدەرى ھەمە ب من رازى بىت ؟ ئەز قوربنا ژنكا بىانى بىم ،نە ئەم زمانى دزانت نە گۈندى ، ژنكا دروست ئومە يا پەيىھەكى ژى نەخافت .

زەلامى 3: نۆكە ھەممو تشت يى پېشىكەفتى، ھەرە سەر لىقانىشى و چاقىن خۇ بىگە و بىنەرە كا جوداھى دنافېمرا ژنکىن مە و بىن بىانىدا ھەمە ؟

زەلامى 1: ئەللاه !! ئەللاه !! پەيوەندىيەن مە دەگەل نەتمەھىن بىانى يىن زىدەبۈوين ، و ھەر ئىڭ يى نەچارە وەكى بى دى لىيھىت .

زەلامى 2: مەرەما تە چىيە ؟ ب راستى باخىھە ،ما ژنکىن مە ژوان كىمەتن ؟

زەلامى 1: بېزە تۈبە ! ئەفە چى ئاخفتە ؟ ھەك ئىكى دى گوھ ل مەببا ،دا تۇوشى ئارىشىن ..... ئىستافرەللا !! تۇو چ دېزى ؟ دەمەي ھونەرمندىن بىانى سەرامە دەن و رۇزىنامەقان ژى دېرسىن ،وھ چاوا ژنکىن مەدىتىن ؟ ھەممو دېزىن گەلەك دجوان .

زەلامى 1: ھەي روحا من ،ئەو تىشەكە و ئەفە تىشەكى دىيە، ئەو دەخۇشىنە ،ما ھەك ژ زەلامەكى بىانى بېرسىن دى بېزى ؟ ما چىدېت بېزىت ((ژنکىن وھ پېنچ لىرا نائىن)) ؟

زەلامى 3: مادكارت وھ بىكەت ؟ دېرىيكانىن جوانىيدا ، ژنکىن مە ل جىھانى دىنە پەلە وانىن جوانىي و تاجا شاهىن جوانىي وەردگەن ، ئەقىن پېشكەدارىي دېرىيكاناندا دەمن ئەو د ... ھەك بىن دى پېشكەدارىي بىكەن دى بىھەن ئەندامىن لىزىنا دادوھەرىي قوت بىت ، برا.. مە بىن وەسا دجوان بىن ھەمین ھۇرىيەن بەحرى ل جەم وان ب چ ناچن .

زەلامى 2 : نااا ... دؤستۇ ، ب راستى تۇو ژ مەيى داگرتى .

زەلامى 1 : ئەز ھىچ نەيى داگرتىمە ، ھەك ژنکىن مەيىن خۇمالى دجوان بانە ، دى بؤچى ھىنە قېدەركى و بخۇ ژنکىن بىانى ژېگەن ؟

زهلامی 2: ئەقە تۇو چ دېيىرى؟ سەيدا ئەقان ئازادى ياخواستى و دەقىت مەرۆف بەرامبەرى وان نەيى خەمساربىت و ھەر تىشىكى بؤ وان بكمەن.

زهلامى 3: مەرىشكە جىرانى دچاقىن جىرانى دىدا قازە.

زهلامى 1: تىگەھەشمە ، ئەقە راستە و تە ھزر كر ئەز دەزمى ئازادىيەمە ، بەلى ھەممۇ دئازادىيەدا براينە.

زهلامى 4: بېئەن گەللى بىگا .. رىيڭ دەكىدەر يېرا دەچە مەيقانخانى؟

زهلامى 2: ئەم ژى دى چىنە ويدەرى.

زهلامى 4: ئانکو ئەم ھەممۇ بؤ ويدەرى ، من پىدەقى ب تىپلەيدەرەكى ھەمە بؤ نەقىسىنگەھا من .. ژېمىر ھندى .. .

زهلامى 5: ئەرى رىيڭ مەيقانخانى دەقىدەر يېرا يە؟

زهلامى 3: سەيدا دەقىدەر يېرا يە ، ئەم ھەممۇ دى چىنە ويدەرى.

زهلامى 1: گەللى ھەقلا، دەقى كاروانى سېيىدا چەند كەس ژى ئەمۇن بىن ئازادىيە دخوازن؟

زهلامى 4: ھەشتى .. چەل پېنج ژوان زەلامىن ، و دەھ زارۋەن و بىن دى ژنکن ...

زهلامى 1: نىرا و زارۋەكا ژى دەربىخە ، دى چەند مىن؟

زهلامى 2: بىست و پېنج ژنك.

زهلامى 1: لىنگىن خۇ سەقكەن، ويئە بىرەكى زەلامان يىل پىشت مە دەھىن ، ئەق بىست و پېنج ژنك دى تىرا كى كەن و چەند كەس دى كارن ھارىكارىي بؤ وان پېشکىشىكەن ، ب خودى ھەكە ب سره ژى راوشىتىن بؤ ھارىكارىي ، ھىشتى دور نا گەھتە مە.

زهلامى 5: ئەو بىست و پېنج ژنکن ، بەلى ھەممۇ حساب نەكە ، چۈنكى رۈژنامى ب ھورى يَا ل سەر وان نەقىسى ، ل دور سىما بىن وان و پېقانىن وان و كېشکىن وان و .... قىجا دەھ ژوان پېرەزىن و پېنج ژى دشۇوكرىنىه.

زهلامى 1: مخابن!! تە دىت؟

زهلامى 2: رۈژنامى وينى ئىيڭ ژوان يى بەلا ۋەكىرى ، ئە ئەو قونبلە يە ، ب شەرەف ئەز وى بىبىنە ، دى جۇت جۇت دەگەل وى ئاخىم.

زهلامى 1: ھەرە كورى من .. ئەوا قونبلە نە بؤ من دەمەنەت و نە بؤ تە .. مسۇگەر ئىكى يَا دەستەسەر كرى كو ئەو دادؤكە ..

زهلامى 4: رۈژنامى ل سەرەپىن دى نەنەقىسى بۇون؟

زهلامى 5: ھېقى دەكم برا .. پېزانىن ل سەر ھەممۇ وان ھەينە ، كا بخۇونە بؤ خاترا خودى

زهلامى 2: مارگەرىت .. ژىيە وى بىست و ئىيڭ سالن ، يە سېپىيە ، چاقىن وى دەكسەن ، درېزىياوى سەد و شىيىت و ھەشت سانتىمەترن و كېشاۋى پېنجى و نەھ كېلۈ گرەمن.

زهلامى 1: پېقانىن وى دباشىن.

زهلامى 2: ئەو پچەكەكى يە زەعىفە.

زهلامى 5: جانىت .. ژىيە وى بىست و ھەشت سالن ..... .

زهلامى 1: ژى دەرباز بە .. ئافا وى ياشاش بۇويى.

زهلامى 5: لىزا .. يە شۇوكرىيە.

زهلامى 1: ژى دەرباز بە ..

زهلامی 5: میری وی بی ل ویدمری مای .

زهلامی 1: سمحکی .. ئەفه باشە .. ئاقلى من ژیبرى ، رەنگى وی بی چاوايە؟

زهلامی 5: يە ئەسمەرە .

زهلامی 1: تف خۇزى يە سېپى با .

زهلامی 6: دكىدەريرا دچنە مېقانخانى ؟

زهلامی 2: ئەھە .. ئەفه .. ئەم گەھشتىن .

زهلامی 1: ئۇووووھ.....چ قەربالغە !

زهلامی 4: ھوا سېپىدى زۇو ھەممۇو ھاتىن 0

زهلامی 5: رىكا مەيىھ دۇورە سەيدا 000

زهلامی 1: دىيارە ئەفه ھەممۇو بىيىن گەھشتىن ، چەند دىزىرەكىن !

زهلامی 2: ئەرى ئەفه ئەمۇن بىيىن ل باخچەى ؟

زهلامی 6: بارا بىتر ژوان بىل ژور .

زهلامی 4: خۇزى دەركەفت بان ، دامە دىتبان .

زهلامی 3: ماجھى نىشاندانا جلوبىرگايم .. برا .. ؟

زهلامى 5: واو !!! بەریخۇبە وی كچكا جلکا رادخيت ! ب دورستى ئەو تىپلەيدەرە .

زهلامى 2: ب كىر دادؤكىي ژى دەيت .

زهلامى 1: ئەمو بىكىر ھەممۇو تىشتى دەيت .. ماشەللااااااه !

زهلامى 6: مسۈگەر ئەفه ژەمىزە ئەمو يَا دەستەمەرەكى .

زهلامى 1: نزانم بۇچى ئەفان پېرەزنا ئازادى خواتىيە؟ مفایى ئازادىدا وان بۇچىيە؟ يانزى ئەف

زهلام؟ پېدەقىي بۇو ئەوان ل وەلاتى خۇ شەركىر با بۇ ئازادىي ...

زهلامى 5: ئىنانا زارۇكاكا ژى نەيە بىر ئاقلە .

زهلامى 2: وەكى ئەز دزانم دېيت ژنكا شۇوكىرى چ جارا ژ میرى خۇ دۇور نەكەقت .

زهلامى 1: برا.. دۇرا پېشىكىشىرنا هارىكاري ناگەھەتە مە ، خەلکى گەلەك يا كرييھ قەربالغ !!.

زهلامى 3: تف ئەم درەنگ گەھشتىن .

زهلامى 5: دى هەندەك كاروانىن دى ژى هيئ .

زهلامى 1: گەلۇ .. دى كەنگى كاروانى دى هيئ ؟

زهلامى 3: پشتى دوو رۇزىن دى .

زهلامى 1: ئانکو ئەم ماينە كاروانى چارى .. تە دىت ؟!

داخوازییده بۇ جۇتبۇونى دېپاکىتا جىڭاراندا

خودى مالا زىندانى خراب بىكەت ، ئۇ نۇوهكى چو تشتى دىيىه، ھىشتا سالمك ب سەر زىندانىدا دەربازنەبۈرى ، ژ ھەممو ئالىانقە بىيەنا ژنكى ل تىشا وى دەدەت ، بايى باشۇورى بىيەنا ژنكى دگەل خۇ دېئىت ، و بايى باكۇورى بىيەنا ژنكى دگەل خۇ دېئىت ، بايى بى ھۆسایە ، خۇ بايى ژكىدەرى بەھىت بىيەنا ب سەر تەقنا زىندانىدا ھەلدىكەت ، بىيەنا ھۆسا ب سەر سەقايىدا زالدىت، كۆ ھەستىكى تەقنا زىندانى ژبىر بىئىشت و ژانا بىكەتن چىسى بخۇيى بىيەنا ژنكى دەھىت ، تامكىدە ترى بىيەنا ژنكىيە، سىقى لەقدىمى بىيەنا ژنكىيە .... ل زەقستانى دەمە دەرگەھى ۋەتكەنى سەرما ناھىيە ژوور، بەلكو ژنك دەھىيە ژوور، ل پايزى بايى دىنېڭكە شەفکىن پەنجمەرى يىين ئاسنیرا ناھىيەت ، بەلكو ژنك دەھىت . ھىشتا سالمكاكا زىندانى نەبۈرى ، ھەممو سەقا تىرى گىانى مىيىنلى دېت . خۇ بىيەنا پەرك و پەرتوكا مى دېت . دز قۇرىيە ژيانى ، زىندانى دگەل ھەممو ژنكىن دېتىن دەرىاناخۇدا ل بىرا خۇ دېئىت و ل پىشقاچىن وى رادوھىستىن .

وى كەفتى.. ھەتا جۇتى پىلاقىن لاستىكەي يىين ل ژىر بارانى ب رەخ كەفتى ، چىلى يا بەرى بىست و پىنج سالان

ھەتا ئۇ خۇشىيا دېپىنج دەقىقىن پاسىيەدا دگەل دووچاقىن كەسلىك بۇراندىن ، ئەقە بەرى بىست و پىنج سالا ، و پىشتى ھنگى قەت نەدىتىنە ۋە، ھۆسا بچووكلىرىن بىرھاتن معزىن و معزىن دىن زىندان كريارەكا ب زەممەتە ، تۇو دزانى دماوى زىندانىدا ھەممو تشت بەرۋەڭلىرى ب رېقە دچن؟ تۇو ھەست دكەي كۆ ئېكەم تشتى تە بەرەن بەلنىڭازىي و ياخىبۇونىقە دېھت ژنكى؟ ھەمما تۇو ل پىشت دەرگەھىن ئاسنى كەفتى، ئېكەم تشتى ژتە دەھىيە بىرەن ژنكى ، ل بەراھىي ئېڭ ژوان دېمر تەرا دبۇرت و پرسىيارا تەناكەت ، چەند تۇو وان ل بىرا خۇ بىنى ئۇ تەۋىزىر دكەن و دچن .

ھەممو ھزر و خەمونىن من ل دئور (جۇنۇل) ئى دز قەرىن، ئۇ كچىكا ھەزىدە سالى يا خودان پرچا مينا كولىلەكىن چرىيى.. و بىرھاتتىن دەستى وى يى بچووك و گەرم ، يىين كۆ ئىقارەكا سېيىھە زەر ، ل سەر دەستى من ھېلائىن ، رۇز بۇ رۇزى كارىگەر يىا وى ل سەر من بىتلەيدەيت ، چونكى ب چوو رەنگا من نەكارى ژبىر بكم .

دزىندانىدا ، ئەقىن پىس يىين بىزىنى (بەشەر) ئېكەم جار گەلمك ھزر دكەن و پاشى دىنە پرېيىز ...

من هر هزردکرن بھلی همرو همراه نهار یی کربووم ژی چونکی ئمو كچكا دېيژنى جئنؤل خودانا پرچا مينا كوليلكىن چري و چاقىن كەسلىك ، ئموا كو چەند بەحسى بىكم جوانتر دېت ، من بھىست يابوويه ئەشقىيا نىزىكترىن كەس بۇ من !! ئى ماتوو دى دزىندانىدا چى كەى ؟ ئەقەھ ھيرشە كە ل سمر زەلامەكى دەست و پىيەن وى دگرىدای.

مرؤف دزىندانىدا بىتى فىرى ئىك تىشتى دېت ، بھلی باش فىرى دېتى ئەۋۇزى (شەرماتە) يە، و نىزىكترىن و خۇشتۇتىرىن كەسى تە ئەمە ب (شەرمەت) ئى دەستپىدەكتەن . چارده مەھىن زىندانىدا خۇ ، نەز یى و سابۇوم .

رۇزەكى ھەقالەكى من هاتە سەرمەدانى من خودى ژىي وى درىزىكەت بۇ من دەگەل خۇ دە پاكىتىن جىڭارا ئىنابۇون

بىي زلکى شخاتى ھەلبەكم من جىڭارە ب جىڭارى ۋەدىنا بەرى ئىك خلاس بىت من ئىكادى پىيەمەندا پاشى من دالغە لىددان و هەر دىكۈل ھەلكىشا ...

من پاكىتىا جىڭارا دىن دۆشمەكى خۇكىر پاكىتىا سىيى ... يان يا چارى بۇ من ۋەتكىرى و من نامەك ئىدا دىتى خەتا وى نامى مينا دورى بۇو ئىكسەر بىيەنا ژنكى خۇل تۇقا مندا بەرى نامى ۋەتكەم من زانى كە خەتا ژنكەكىيە ... ئەقا ل خوارى دنامىدا ھاتبۇو :

((ھەكە ئەف نامە كەفتە دەستى ژنكەكىدا يانىرى دەستى زەلامەكى ب ژن دا بلا بدرىنت و باقىزەت و ھەكە كەفتە دەستى زەلامەكى زوگورىدا و نەز ب دلى وى بۇوم، ھنگى نەز ب چەنسى خۇ يەرازىيمە خۇ ھەكە كى بىت و يە ئامادەمە شۇو پى بکەم خۇ ھەكە بىي زەنگىنېت يان بىي بەلنىڭاز بىت گەنجلەت يان بىي پىرەمېرىت، ھېقىدارم ژرسقى خۇل سەر قى ناقۇنىشانى بۇ من بىقىست ....)).

ئىكجار نەز كەيفخۇش بۇوم و ژكەيەفادا من گۈت :

((ياخودى، نەز پىدۇقى ھېلىنى فرۇكى بىيانىمە))

ھەقل ژ من پرسىن :

- چ بۇو؟

ماچىدېت بىزىمە وان چى بۇو .

من گۈت :

- چىندا!

ھەتا ئىقارى من فيتاك لىددا و دھاتم و دچووم .

ئۇوان دگۈت :

- تىشتەك يى ل تەھاتى ..

من ژى ب ملا دگۈت نە، و من خۇل سەر وان مەزندىكەر، ھەشت كەس دوى ژوورىدا بۇون، و ژناڭ وان بىتى بۇ من نامەك ژكچەكەكى هات، من هنارتى... و بۇ من پەركىن ناما ھاتن و شەقەكە تمام من ب نەقىسىنا نامىن ئەقىندا رىي بۇراند و ھەتا دەمى رۇزەھلەنەن من حەفت نامە دراندى و ياخودى ھەشتى من دىزىفەكى كەر، ھەقالىن من دنافىھە دەكەنلىن و پىتەرانك ب من دىكەن و ژەھسۇ دىياندا دگۈتن :
- خودى بىدەتە مە .....

پشتى پىنج رۈزان بېرسق ھات، بەلىٰ هەتا گەھشتى ئەز مرم . ئى ما ھزرەك مامن نەك .. من ھزرکر ئۇ كچكەكى جوانە و پشتى ژ زىندانى دەكەفتىم من بخۇ ئىنا، و بو مە زارۇك پەيدابۇون و ئىكجار ئەم كەيىخۇش بۇوين ....

نافى خۇ و ھندەك پىزائىن دنامىدا دىاركربۇون:

(كۆنسلى ژىيى وى بىست و ئىك سالىن، پشتى بابى وى مرى ئەو نەچار بۇو كاربەتن، و نؤكە يال كارگەھەكى جىڭارا كاردىكتەن، ھەتا رىزا دووسي ل دووانقىجي ياخواندى، زىدەبارى قىچەندى سلامەتىياوه ...

پشتى بېرسقًا وە وەرلەرم دى وىنى خۇ ھەنيرم و بەریخۇبدەمە وىنەى و برىيارا خۇبدەن))

قى جارى من بېرسقًا وى ب نامەكى شەش پەرى دا .

پشتى دەممىكى دى بۈچى نامەكى دى يا زەواجى دېاكىتەكىدا دەرنەكەفت؟ ھنگى من درۈژنامادا خواندبوو، كو نامىن زەواجى بىن پاكىتىن جىڭاراندا ھەين، و گەلەك جۇتبۇون ب ۋى شىوازى بىن چىبۈوبىن .

نؤكە چەنسى من بى هاتى، ئى ما چەنسە !!! داخوازيا دووسي ھىشتا باشىر بۇو، ئەقە ژىيى وى نۆزىدە سالە و سەربارى ۋى چەندى ژى يە زەنگىنە ئۇمىي بەھى ملئۇنكى عمر دىي ھەى. بەلى پشتى بابى وى مرى، مامىن وى دەستت يى ب سەر میراتىدا گىرتىن، و دنامىدا نېقىسى بۇو : ((ھەز دەكم مىرى پاشەرۋىزى بى بەلنگاز بىت، ھەر بەسە ئەو دمن بىگەت، و ھەولبەت مىراتى من بىزقىرىت))

ئەز فەريم، مەرۇف بى چاوابت شىرى خاڭ بى ۋەخوارى، من دەستى نە ژ يَا ئىكى بەردىم و نەيا دووسي سى مە بىن مايىن من بەردىم، و دەممى دەركەقىم دى وى بخۇ ئىنم يە دلى من بخوازىت، ھەتا ھنگى ئەز ئۇمىدىن وان ناشكىنەم ودى ناما بۇ ھەردووکا ھەنيرم . من دەست ب نېسىنامان كر، و بىن ئەز دەردووکا ژى گەھشتىه من، ھەر ئىك ژ يادى جوانىرېبوو، ئىك ژوان يە ئەسمەرە خۇون شرین بۇو مينا فستەقى، ياخوانى بىن ئەز دەنەنەن ئەنەن ب نؤك بۇو .

دەممى دچوومە سەر جەھى خۇ دابىقەم، من ئىك ل ئالىي خۇ بى راستى ددانما و يادى ل ئالىي چەپى، قىچا ھەكە چەنسى مەرۇقى ھات دى هيئت، و پشتى دەممىكى بۈچى من نامەكادى دېاكىتەكى دى ياخوانىدا نەدىت !!!! قىچا بەریخۇبدەيى ل، وى دەممى من ئىك نەدىت، ژىشكەكىفە سى ھاتىن ياخوانى بىزىنەكى بىست و چار سالى بۇو، يىنى وى گەھشت، ئەو لوقەمە من بۇ ھەرسىيەكاب درىزى نېسىبى كو ئەز ژېر دۆزەكى سپاسى بى دزىندانىدا، و بېرسقًا ھەرسىيەكاب بۇ من ھات، خۇ دى بىزى ياخوانى گۇتىيە ئىك :

((ئىي ... چېكىم، ئەز ب تۇو و كا چى ل تەمە يەرازىيمە، تۇو چەنسى منى))

ل وى دەممى كو من دەرفەت نېبۇو ناما بۇ ھەرسىيەكابنېسىم، ياخوانى چارى ژى گەھشت و ئىدى چىنەبۇو ژەھقەلىن خۇ ۋەشىرم . چونكى ب شەق و رۇز و بىي بەتالى من نامە دنېسىن .

گۇتن :

- تۇو چ تۇف نىچىرۇقانى ژنکاي؟! خۇ تۇو يى دزىندانىدا ئۇ يىن دەكەقە دەۋراتىدا !! ب كەنېقە من بېرسقًا واندا :

- ئەقىنە نەچۈونە ... ھەكە من بېتىت ناما بۇ ھەمەوان بىقىسىم ,دى من پىدەقى ب چار پىنج نېسىكاران
ھەبىت .

- برا بىزە مەزى ,تە ئەق ھەمەوول كىدەرى دىتىنە ؟

ما چىدېت راستىي بىزىم ,و بەحسى وان نامىن من بخۇ ژپاكىتىن جگارا دەرئىخستىن بكم.
ھۆسا ئىز رابۇوم و بۇ وان بەحسى سەرھاتىن خۇكىر ,خۇ(کازانۇفا) يان (دون جوان) تۈزا من
ژى نالگەن .

دەمى من سەرھاتى بۇ وان دەگۈتن ئەو ژكەنياندا دەكەفتە عمردى و چەند ئەو دەكەنин بىر زمانى من
دەگەريا .

ھنجى ئىز ب نېسىينا نامىن ئەقىندارىي مژۇول بۇوم ,نزاڭم ھەرسى مەھىن داوىي بىن زىندانى
چاوا خلاس بۇون!
ھەقالەمكى من گۆت :

- مسوگەر دەمى سوبەھى دەركەھى دى ئىكى ژوان ئىنى.

- زەواج ,خودى نەكەت !ئەق مەسىلەكە دەمەيىھەر بۇ خۇ مژۇولكىنى.

- تۇو چاوا گەھشىتىيە وى بىزىنى تۇو ب خودى كەي جارەكادى بىزە .

- سەيدا ئەو بىزىنە ژېنەمالەكە بەرناسە ,شەقەكە سەمایى ئىز دېتم و ب منقە هاتە گەيدان ,ئەق
جوئى ژنكا ھەكە ب مرؤقى ۋە نۇوسىيان ,گەلەكە ب زەممەتە ژخۇقەكەي ,ز(بىسى)ي ملىئۇنیر
ھاتە بەردان ,و پشتى ھنگى .....
دەمى من دەست ب ئاخىتنى دەر و شرۇقەكىندا من زىدە دبوو ....

- باشە ,و ئەو كچىكا ئەسمەر ,تە چاوا حەز ژى كر ,ئەقى جارەكادى بىزەقە ...

من سەربۇرین ئەشقى ل پى ئىك دەگۈتن و ئەويىن دژۇورىن دى ژىدا دەهان و گوھى خۇ ددانى.
من نامە بۇ ھەر چار كچىكا دەقىسىن ,ب حەققىيەكى بەرى دەركەفتى ژ زىندانى ,من ژفان دانە
وان ,بەلى ھەر ئىكى ژوان درۈزەكىدا ,نؤكە ئەوا باشتىر دى بخۇ ئىنم .

بۇوه رۈزى دەركەفتى ,ھەقالەمكى پاكىتەكە جگارا فەكىر ,و پاكىتە نىزىكى من كر - كو جگارەكى
بکىشىم - من دېت پەرەك يى تىدا و ب خەتا دەستى ل سەر يە نېسىيە ,داخوازىمكە نوو بۇ زەواجى
ھەكە وى پەركى ھلنەگرم دى بىن دى بىن و نامە گھۇرىنى دەگەل كەن ,ئەق چ نىنە ,بەلى ئەودى
چىرۇكىن من ژى دىياركەن.

بىي كو خۇ ب سەرفە بېم و وان پى ب حەسىن ,من ب پەركى گەرت و ژى كىشا و دېرىكى
خۇكىر ,بەلى ئىكى ئىز دېتم و ب دەستى من گەرت و گۆت :

- ئەق چىيە حەسەن ؟

- چ نىنە .

- چاوا چ نىنە ؟ دەرىيىخە ....

ھەمەوول من هاتته ئىك و ئەو پەركە ژ بەرىكى من دەرئىخستىن ...

- ئااا !!! بەرىي خۇبىدەيى ,ئەق نامەكە بؤتە .

من دەست ھافىتە پەركى و خواند :

(هدسهن بەگ .... ئەز لىقەبۇوم كۇشۇو ب تەبکەم، چۈنكى من قى سېپىدى ئىكى ژىتە چېتىر دىت، ھېقىدەم دېپاکىتەدا دى يا جىڭاراندا ل بەختى خۇ بىگەرىيى ..... نۇرتان)

من بەرىخۇدا ناڭچاقىن وان.... باشە بەلى.....
ئەز ب رىقەبۇوم دا ژىزىندانى دەركەقىم، و ھېشتا زىرەقانى دەرگەھى زىزىندانى ۋەدىكىر، ھەقالەكى گازىكىر :

- ھەسەن، راوهستى! بۇ تە نامەك يادىقى پاكىتىدازى ھاتى.....
زىرەقانى دەرگەھى ژ دەر قەمىي زىزىندانى ۋەدىكىر و ئەز دەركەفتەم ژەرەق، و دناف شەقشىن ئاسىنيرامن گۇئەن وان يىين ل ژۇور:

- ھەى كىمەن كىم، ھەى بى ئاقل، ياخۇدە من نەدىزانى ھوون يى يارىيا ب من دەكەن؟ ياخۇدە من نەدىزانى ھوون يى پاكىتىدا ۋەدىكەن و ناما تىيدەن و پاشى يىين دەرىنەق؟
ھەى بى ئاقلىن بى مەۋىزى، من دزانى و من خۇ ب سەرەق نەدىر و ئەققەن من سى مە ب وەقتاندىن ھەندەكا ژوان ب تەنىشىن خۇ گىرت و كەننەن و ھەندەكىن دى ژەنەنەندا كەفتە عمردى.
ب راستى ئەوان يارىيەكى ب رىكۆپىك دەكەن دىن دەرى، بەلى خۇزى ھەممۇ يارى دەھۋاسا بان، ھەر سى مەھىيىن داۋىيى ژىزىندانما من ب خۇشى دەربازبۇون، جارەكادى ل ھەقالىن خۇ زەقلىم و من گۇئەن وان :

- يو ھوووو ..... ھەى گەلى بى ئاقلا .

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىرۇكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

پاكىتىدا ھەمبۇسقا

ژىنكا من يابىنلىرى!! ب راستى، ژىنکەكا تەمام بۇو، كابانىيەمكى گەلمەكاشارەزا بۇو .. تىرى وىدەرى جۇرىن خوارنى ل سەر مىزەى دادنان، وەسا ب رىكۆپىك دادنا كەنەنەندا كەفتە ئەنەنەن دەكەن دەرى، يە دەست و پى سەقك بۇو، و گەلمەكاب خېرىت بۇو، نەقش و درواز باش دزانىن، و ھەممۇ تىشت، سەربارى قى چەندى ھەممۇيى ئەم يە دەستگەرەتى ژى بۇو، ئەم ھەر دەو مەندا گولەكى دەرىيەن، ب وى پارە- يى كەنەن ئەز يى زوگۇرد- من دەمىز اخىت.

بەلى ئەز دزانم کو ژيان دگەل ژنکەكى کو بتنى ژنا نافمالى بىت گەلمەكا ب زەممەته، بەلى ئەز نەھەر بتنى ژنا نافمالى بۇو، بىلکو يە رەۋەنپىرى بۇو، و دەمى دەۋەنەكى يان ل ناقەندەك كەسان دئاخىنى دلى من كەش دبوو و من شانازى پى دېر.

ئەز دزانم چى يَا دەزرا وەدا، ھوون يىن دېيىن كى دزانت كا چەند يە لەھواز بۇويه؟ نەخىر، ھوون دشاشن، بىلکو ئەز يە جوان و وەفادار بۇو، و خيانەت ل من نەكىر بۇو، ئەز گەلمەك ب منقە ئەز گەلمەك حەز ژى دەركى، پا بؤچى، مادەم يە ھۆسا بۇو، ئەم ژىكەبۈزۈن؟ دا كو ۋىچەندى بىزانن، پېدىقىيەل سەر من ئەز ل بەراھىي بىزەمەوە من چاوا ئەز ئىندا:

ئەز بۇ شىقى ل مالا ھەفالمەكى خۇ يى داخوازكى بۇوم، دەمى گەھشتىمە ويدەرەي، ھۆل ب مىقانىن بەرى من هاتىن يە پېرىبۇو، من ۋىچى ئەز وان بناسم، ئۆمىن من نەناسىن من ھەفتاسىن دگەل كر، سەقا گەلمەكى سار و فەرمى بۇو، ل جەھەكى گەريام دا لى روونىم، ل قولىنچەك دەقەنەپەكىدا روونشىتمە، روونشىتنا من و خۇ ھلاقيتىنا من دئىك دەمدا بۇون، ھنجى ئەز ئىشام من خۇ ھەنە ھلاقيت، گەلمەك نەمابۇو سەرى من ژىنبانى بىگەت!! و من كەھ قىرى:

- ئەقە نە يارىنە ئەقە تامسارينىنە .....

ژېبر قىريا من مىقان كەربۇون و نەزانى كا چى چىبۇو!!!! پاشى ئەوان نەكارىنە خۇ بۇو لىقلقىن وان، دەمى ئەز دېتىم- يى وى دەرزىكاكا چۈرىدەتەرما مندا و گەھشتىتى سەرھەستى دەرىدەخ - ئەز سەقايى گەران سەقك بۇو، و دەست ب لىقلقى ھاتە كر، بەلى ژ ئىشادا خۇ ھەدانى ھەمۇو لەشى من گەرت، من گۇتە وان:

- ئەز ل قىدەرەي ب خۇقەمىي مژۇولم و ھوون يىن ل پېش من دەكەنە كەنلى؟ بەلى رەقىيا من ھېچ مفا نەبۇو ژېلى كو ئەز بىر كەننەن. دوى دەمى دا كچەكەكە گەنچ ھاتە نك من و ب شەرمەقە دگوھى مندا گۇت:

- بېۋەرە بىناسىن من بۇون..

ئەز دەرەما وى گەھشتىم، چونكى كچەكەكە ھۆسا يە جوان گۈننەھان ناكەتن.

- كەرەمكە ژۇورا نافخۇيى دابۇئە بىنەمە دەرى.

من ددانىت خۇ ل سەرئىك شداندن و دەستەكى خۇ ھاقيتە پېشت خۇ و ب دەرزىكى گەرت، ل وى دەمى كو ب سەقەتىقە دچوومە وى ژۇورا كچى گۇتى ... كەننە مىقانان بىر بۇو.

كچەكە جوان گۇت:

- خۇ ل قىدەرەي درېزبەكە.

من ل سەر تەختەكى خۇ دەقۇدەقە دەرىزكەر و ژېلى نالنالى من نەدكارى چو نىشتى بىكم.

ئۇرى ھەمەوتىتى ب دەستىن خۇ دەركى، قايشا بەنتەرەن و پەنتەرەن ئىندا دچۈكىن مندا، ئىشانى رى نەدا من ژى شەرمىكەم، چونكى دەرزىكە چۈرۈپ بۇو خوار، نەچار بۇو من بىر رۇوس بىكەت، و پېشى دەرزىكە ژ تەرما من ئىنایە دەرى من بىلەنا خۇ ھەلمراست و گۇت:

- ئۇھ ... چى بىلەنا من ھات!

- پاشى ژى پرسىم:

- تە چاوا كارى دەرىبىخى؟

- دەرزىكاكا دروارى بۇو، و من ھەنەك دەزى پېقە ھېلابۇو، قىجا من ب دەزى كېشا و دەرىئىخىست.

ئەوی ئەف چەندە ھەممۇ ژ نىقا دلى خۇ شرۇفە دکر .

((دەر ئىخستنا دەرزىكا دروارى ژ لەشى نەھنەدەيە ب ساناھىيە، چونكى ھەكە دەرزىكا دروارى چوو دلمشى دا ، وەكى گيandارەكى دناف لەشىدا دگەرىيىت، و دوو دەرزىكىن دروارى بىن دلمشى دايىكا ويدا دگەرىيىن و دەرزىكەك دلمشى بابى وىزى دا و پشتى ۋان روودانا ئەم ب ھشىارى دەردئىخت و ئەو چوو دەرزىكا بىي دەزى ل ۋېدىمىرى و دراھە ناھىلت، چونكى دەر ئىخستنا دەر زىكا ب دەزى ب ساناھىيە.))

ئەوی چىكى ئەف ھەممۇ ژ راست و نىقا دلى خۇ دگۇتن ، سەربارى قى چەندى من نەزانى... ژقەستا نەگۈئىنە ئەشق يەكۈرەيە.

نزاںم ئەم چەند دوى ژۇورىدا ماین ، بەلى ھەكە من ئەم چەند بۇ وەرروونكىر ، دى دەھەممۇ تىشتى گەن، و دەمە ئەم ژ ژۇورى دەركەفتىن، مە بؤىيىن ل ھۆلى مەھەرەكىندا خۇ راگەھاند. پىشتى دەمەكى كىم ئەم زەھىجىن، چونكى مە پارى ھەيقا ھنگەقىنى نەبۇو، مەبرىاردا سى رۇڭال ئۇتىلەك باش بېورىينىن .

نزاںم دى چاوا بۇ وە وى رۇودانى شرۇفەكم؟ ژ دەستووريا وەبىت، ئەو شەقىا مەيا ئىكى بۇو ل ئۇتىلى و ژنۇو دچووينە سەر جەي خۇ ، و دەرگەھى ژۇورامە ب دژوارى ھاتە قوتان، چونكى من ژئىشانى قىرىئىنەك راھىلابۇو ژېھر وى دەرزىكال سەر جەي درانى من چووپى .. ياش خزمەتكاران وەرە، گۇننەھبارىيەك دژۇورا مەدا چىپپوو ، لوممال بەر دەرئۆكى ژۇورامە خرۇ ببۇون، بەلى بەلايمەك دەرسەت بۇو ھاتىيە سەرەي من . ھزر نەكەن ئەم دەمەكى درېزە ھۇون بۇ شەقىا ئىكى بىن دېپەرتەن، و يى جلکىن خۇ دادنىن و دچنە دناف جىدا ، و ژنکا وھيا خۇشتۇقى ژى ب كراسى تەنكى نەشتى خۇ ب ھاقىتە سەر وە وەھەمبىز بىكتەن، و ھىشتا وە دروست خۇ لىك نەئالاندى، بىرىندار بىن!!!

قى چارى نەدىتمەر ما وەرا ، بەلكو دوى جەپپەر ئەوی وى شەقى وە كار پى ھەى !!!!! پاشى دەرزىكەك دى دسنىگى وەرابچىت و بگەھتە پەراسووپىن سنگى ، ب كۆتەكى مە خزمەتكارىن ل بەر دەرئۆكى خرۇ بۇوین تىگەھاندىن كۆ ئۇقىرىيە، يارىيەن شەقىا بۇوك و زاقاتىي بۇو، و مەئۇ ژوپىدەرى بەلاقە كرن.

بۇ من ئەو سى رۇزىن ھنگەقىنى ژەھر بۇون، و ھەر دەمەكى دەستى من كەفتبا سەر لەشى وى ، دەقىا دەرزىكەك تىرا چووبا ، خۇ ئەو جەپپەن مەھال ژلەشى وى دەرزىك لى ھەبۇون ، ھۆسا دەمە من ب لەشى ژنکا خۇ گەرتىبا دىرسىيام، و ئەز يى رازى بۇوم دەرزىك بچنە دەدەستى منرا ، بەلى ئەو دەرزىكىن دەجەپپەن دى بىن لەشى من دچوون ئەز گەلەك دېشاندەم. ئەم ژئۇتىلى ھاتىنە مال .

رۇزى ئىكى ژخانىي خۇ يى نۇو چوويمە سەر كارى خۇ ، بەرى دەربەڭەم من پەرسىيار ژىكەر كا وى تىشتەكى خورانى نەقىت بىنە : - ئىقشارى چى دگەل خۇ بىنە ؟

ئىكىسەر بەرسقىا من دا:

- دوو سى پاكىتىن دەمبۇوسكا و ئىك دوو پاكىتىن دەرزىكىن دروارى دگەل خۇ بىنە . سېپىدەھىا دى و ئەز دى چەمە سەرکارى خۇ يە داخوازا دەرزىكىن مەكىنا دروارى ژمن كر . سېپىدەھىا دى داخوازا دەرزىكىن ب سەرك كر.

ئهو سپىدەھىن كو داخوازا دەرزىكا ژ من نەدكىر ... گەلەك دكىمبوون .
دەرزىكىن لەيەكى ، بېزۈزۈنکا ، دەرزىكىن دروارى ، دەرزىكىن مەيكىنا دروارى ، دەرزىكىن ب
سەركىن ، دەرزىكىن گەۋەر ، دەرزىكىن ب سەركىن رەنگىن ، ژ ھەممۇ جؤرا ، دەمى
ژمال دەردكەفتىم ، كاغزەك دەدەستى من دكىر ، تىدا يە نەقىسىي بولۇ : پاكىتەك دەمبۇسلىكىن بچووك
بىن ب سەركىن رەنگىن ، و پاكىتەك دەرزىكىن ناقلىجى .
سپىدەھىيەكى دەمى داخوازا ئىنانا دەرزىكا ژ من كرى گۆت :
- خۇ دەرزىكەك ل مال نەمايە!!
زى پرسىم :

- بەرخەكى من ، تۇو چ لغان ھەممۇ دەرزىكا دكەى ؟
ئەو ژمن و پرسىرا من حىيەتى بولۇ و گۆت :
دەرزىكىن ، ما چى ل دەرزىكا دكەن ، دەرزىك ژگەنگەنلىرىن پېدىقىن -
مالىئە .
پاشى گۆت : -
- پا ژتموھە ئەف مالە يال سەر دەرزىكىن تەمايى !ما ھەكە ئەز نەكىرم ، ئەۋىن تۇو دئىنى دى
تىرىا مەكەن ؟

راستە ، تىرى ئاكەن ، چونكى پېدىقىا مال ب دەرزىكا يە بى دوماھى بولۇ .
ئىك شەمبۇوھىكى ئەز ل مال بولۇم ، ئەز يى روونشى بولۇم و من رۇزىنامە دخواند ، ل بەرامبەرى
من ژنكا من درواردكى ، دەمى من سەرئى خۇ راڭرى و بەرىخۇدايە ژنكا خۇ ، ئەز حىيەتى
مام ، چونكى ژنكا من گەمشەمكى دەرزىكا ھافىتە دەقى خۇ !!! من ھندەك جاران درۈزىناماندا دخواند
كۆ ب نشترىگەريا دەرزىك و دەمبۇسلىك يان بىزمار بىن ژ ئاشكى ھندەك كەسا ئىنائىنە دەرى .
ھەچكۇ ژنكا من ژى ژوان كەسايە ، بىن دەرۈن نەساخ ب خوارنا دەمبۇسلىك !!!

من دىت جارەكى دى ژنكا من گەمشەمكى دى يا دەمبۇسلىك ھافىتە دەقى خۇ ، من ژى ب هوورى
بەرىخۇدايى دا بىين چاوا وان دەمبۇسلىك دادقۇورتە و چاوا دېرىكى وى يا جوانرا دېنە خوارە .
بەلى ژنكا من ئەو دەمبۇس دانەقۇران ، بەلكو ئىك ئىكە ژ دەقى خۇ دەردىئىخستن ، و دوى پارچا
پەرەكىرا دكىنەقە ، و ئەوى دەقى خۇ ل شۇونا پاكىتا دەمبۇسلىك ب كار دئىنا .

دەمى من ئەف چەندە گوتىيە ھەقالىن خۇيىن ب ژن ، من زانى كۆ بىرىيا وان ئەو ئارىشە ياسى
ھەى ، بەلى ئەو بەحس ناكەن چونكى وەك نەھىئىيەكى خىزانى دەھىتە ھەزىمانتن .

ژنکىن وان ژى مينا ژنكا من بولۇن ، ل شۇونا دوكما دەمبۇسلىك ب كار دئىنان و دەمبۇسلىك ل
شۇونا كەبسولا و لاستىكا و قايشى و سوخما و ..... ئانكى ئەز نەميركى بىتى بولۇم يى كۆ دلى
وى ژ دەمبۇسلىك دسوت ، ھەقالەكى من ئەف دە سالە ژنكا خۇ ھەمبىزىنەكى ، چونكى ھەر دەمەكى
قىبابا ب (.....) دەرى ، كۆمەكى دەرزىك دەلمشى وى دچوو ، و دكەفتە عمردى ، و گەلەك خۇون ژى
دەبات .

ھەروھسان ھەقالەكى دى گۆته من ، ژ ترسىن دەمبۇسلىكاندا ئەف چەندىن سالە ژنكا خۇ
ھەمبىزىنەكى .

نەھەر بىتى ژنكا من دەمبۇسلىك دەلەكىن خۇ بىن ژ دەرەقە و نافەمە دەرىن ، بەلكو دەلەكىن من ژيرى
دەرىن .

هر گافهکا دوگمک كهفتبا، ئموى دهمبوبوسكەك دجهى ويرادكر، خۇ دوگما جاكىتەي ژى كهفتبا دا دهمبوبوسكەكى ئىختە جەي وى، هەكە دېتبا لاستىكى تبانى من يى سست بۇرى يان گەلەك نەمايمى بقەتىيەت، رادبوو ب دهمبوبوسكەكى دەلچىنیيە ئىك، جلکىن دى يىن ژناڭدا ژى دھؤسا بۇون، دتبانى ويراد كەلئۇنیرا و دسوخمارا ..... هەممۇ دهمبوبوسك بۇون، دھەممۇ تشتازرا جۈرەھا دهمبوبوس ھېبۈون دكۈنکىرلى و بى كۇن بۇون، دېچۈولك و مەزىن بۇون، ب سەركىن گۈرۈفر و رەنگىن بۇون، بى سەرك بۇون، هەتا كو ئەز لى ب گومان كەفتىم كو ئەم ياش قەستا دوگما ژىيە دكەت ول جەي وان يا دهمبوبوسكا دادنىيەت. خۇ سوخمى وى يى جوان مىندا دؤشەكەك دهمبوبوسكا لىيەت بۇو !!!

ھەممۇ لەشى من كون كون ببۇو، دەمەي دگەھەشمە مال ژ دهمبوبوسكا دترسيام، چونكى سەربارى ھشىياريا من هەر دهمبوبوسك دېپەرا دچۈون، خۇ تەراڭا من يە تىرى دهمبوبوسك بۇو !!! بەرى پېلاقى دلنگى خۇكەم، من دادقوتا، كۆمەكە دهمبوبوسكا ژى درىزيان.

من دەستى خۇ درىزكىر با كىدەرى دهمبوبوسك بۇون، من پى خۇ ھاققىبا كىدەرى دهمبوبوسك بۇون، ل كىدەرى رۇونشىتمام دهمبوبوسك بۇون، ل سەر جەي من دهمبوبوسك بۇون، ئى ما يە دروستە دهمبوبوسك دسييىنكا خوارنى دابىن؟ ھۇون دى بىزىن ئەفە دەرەوە، بەلى ژئالىيە منقە دروستە، خۇ دهمبوبوسك دسوپى دا ھېبۈون، و هەندەك ژناڭ خوارنى دەردىكەفتەن، چونكى دەمەي ژنكا من برىيە دچۈو، دهمبوبوسك ژەممۇ لەشى وى دكەفتەن، هەتا ئەف چەنده دسەر وەرەن بەئورت، ھۇون هەر دى بىزىن يى پېيە زىدەدكەتن.

مېيىان بۇ مە نەدەھاتن، ھەكە ب رىكەفت ژسالى جارەكى ئىك ب شاشى ھاتبا، جەھەكى ژ لەشى وى نەدما ھەكە دهمبوبوسكەك تىرا نەچۈوبا.

دزانن چاوا مال پاقز دكە ؟ ژنكا من پېلايمىكى مەزىن يى ژجورى ھېبۈو، ئەمە ئەف پېلايە ل مال دكىرما و ئەمە پېلايى كۆمەكە دهمبوبوسكا ل خۇ دكەرت، ئى ما خركرنا وان بئچى بۇو؟ مادەم ئەم دى جارەكى دى بەلافەتكەتە !!

جارەكى نىشەف ئاشكى (معدە) من ئىشىا، سېپىدى گەھاندەم نەخۇشخانى و وىنى تىشكى كۆمەكە دهمبوبوسكا دئاشكى مندا دىياركىر، ئەرەي ژ راست من ئەف دهمبوبوسك داقورايىنە؟ يان ئەم دهمبوبوسكىن دلەشى منرا چۈوين، يىن گەريايىن هەتا گەھەشتىيە ئاشكىيە؟ ئەقى ئەز نزانم !!! رۇزىدا ئۇزدارا بىرياردا نىتەرگەرىيەكى بۇ من بکەي.

ژنكا من يا خوشقى ھاتە سەرەدانا من و خۇ ب سەرمەندا كىنكر و گۇت:

- دى مە كوركەك ھەبت خوشقىي من.

ژىنى پېيىا من كەرە قىرى، ئەمە ھەممۇ سووستەر ب غار ھاتنە ناك من، ئەمە قىرىيەنە كەھىفي بۇو چونكى دى بەمە باب، بەلكو ياخشىانا وان دهمبوبوسكا بۇو يىن دېر سنگى ژنكامنرا.

خۇ ھەكە ژنكا من بېت ژى، ئەمە زارۋىكى نابت، بەلكو چىدېت ئەم دؤشەكەك دهمبوبوسكا بېت، بەلى خۇ نەكارى وى ژى بېت، و ب چو رەنگا نەھاتە زانىن كا ئەمە بئچى زارۋىك ھەبۈو! ب ھزرا من ئەم زارۋىكە يى ب وان دهمبوبوسكىن زكى ويدا مايمە ھەللاويىتى. دەمەي نەكارى بېت، ۋىباپو نىتەگەر بىيەكى بئوي بکەن، نزانم ئەنچام چى بۇو، چونكى مە ئىكۈدوو بەردا بۇو.

چەند سال ب سەر ۋى چەندىردا دەرباز بۇون، لى ھېشتى ئىشەك يادىزى من دا ھەمى.

ئەری ئەو ژېھەر ئەقىنبا دەۋارا ژىنكا منه؟ يان ئىشى وان دەمبۇسىكا يە يىن ل دەمى بېھەزىنى يان
كۆخكى ژىدەقى من دەركەمەن؟ ئەقى ئەز نىزانم !!!!!!!

خەونەكا ئەمرىكى كۆمەك چىروكىن عەزىز نەسىن وەرگىران : خىرى بۇزانى 2006

داوى